

Martin Maisner:

„Na advokátní stav čekají
v budoucnu nové výzvy.“

**Profil
advokátní
kanceláře
LEGALITĚ**
(str. 31)

**Mlčenlivost
auditora**
ve vztahu
k trestnímu
řízení
(str. 47)

**Spotřebitelské
úvěry nově
a lépe?**
(str. 73)

LUXUSNÍ POSTELE NA MÍRU

SAFFRON PRAHA 1 FLORENTINUM

Na Florenci 15 (Florentinum)
110 00 Praha 1
Kontakt: +420 608 808 855
praha@saffronbeds.com

SAFFRON PRAHA 2 VINOHRADSKÁ

Vinohradská 47
120 00 Praha 2
Kontakt: +420 608 808 855
praha@saffronbeds.com

obsah

úvodník

názory

- 5 Sdílená ekonomika
- 7 Platforma proti zákonům
- 9 Řecké pábení
- 11 Regulace prodejní doby aneb něco pro dny sváteční

rozhovor

- 12 Martin Maisner
- 18 Vít Mikolášek

lidé

- 25 Kdo kam

profil

- 31 LEGALITĚ

z právní praxe

- 39 Test platební neschopnosti ve vývoji
- 43 Vybrané aspekty změny závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku dle ZZVZ
- 47 Mlčenlivost auditora ve vztahu k trestnímu řízení
- 51 Volba anglického práva a uznání a výkon rozhodnutí anglických soudů po BREXITU
- 54 Slibem nezarmoutíš aneb smlouva o plnění třetí osoby
- 57 Nález Ústavního soudu – problém, který nekončí
- 60 Registr smluv a jeho dopad do oblasti zdravotnictví a farmacie
- 63 Připustnost ústavní stížnosti v trestním řízení
- 67 Srovnání aplikační praxe se sledovaným cílem úpravy § 127a o. s. ř.
- 69 K povinnosti společností zveřejňovat vybrané údaje na internetových stránkách
- 73 Spotřebitelské úvěry nově a lépe?
- 76 Výpověď z důvodu organizačních změn v nedávné judikatuře Nejvyššího soudu
- 78 Postoupení pohledávky dlužníka jako zvýhodňující právní úkon v insolvenčním řízení
- 80 Předkupní právo aneb kdy skutečně nabídku ke koupi

- 83 Zákon o registru smluv
- 86 Šikana na pracovišti z pohledu zaměstnavatele
- 88 Ke kvalitě pohledávky vyžadované k úspěšnému uplatnění určovací žaloby
- 90 Role správce při prosté a plné správě cizího majetku
- 93 Právní aspekty agilního vývoje a dodání softwaru
- 97 Pojištění odpovědnosti z provozu vozidla
- 101 Princip nezávislého uplatňování soukromého práva na uplatňování práva veřejného v praxi státních fondů
- 104 Ke lhůtám pro svolání valné hromady a rozhodnutí o rozdělení zisku
- 107 Nabytí nemovitosti od neoprávněného
- 110 Výhody a nevýhody rozhodčího řízení
- 111 Práva kvalifikovaných akcionářů podle zákona o obchodních korporacích
- 114 Dobrovolné podrobení se režimu ZZVZ a podstatná změna smlouvy na veřejnou zakázku
- 118 Opomíjené náklady zaměstnavatele spojené s pracovním úrazem zaměstnance
- 119 Revize čtvrté AML směrnice – přísnější pravidla na obzoru?
- 123 Pokrok v označování tabákových výrobků
- 127 Práce z domova dnes a zítra aneb vybrané pracovněprávní aspekty tzv. home office
- 131 Existence společné domácnosti jako důvod pro dědění ze zákona
- 135 Některé právní aspekty související s počítačovými podvody v české republice a na Slovensku
- 143 Nová pravidla omezující byrokracii u veřejných listin konečně přijata
- 144 Osobní automobil je zboží jako každé jiné – lze jej reklamovat i vrátit
- 146 Ústavní konformita rozsudku pro uznání
- 148 Zastoupení akcionáře na valné hromadě a odlišné hlasování u jednotlivých akcí

- 150 Uplatnění nároku spoludlužníka a ručitele v insolvenčním řízení v případě plnění za dlužníka
- 153 K přednosti v jízdě na kruhových objezdech od 1. 1. 2016
- 156 Zrušení a vypořádání spoluvlastnictví v soudní praxi

judikatura

- 158 Z aktuální judikatury Nejvyššího soudu

lifestyle

- 170 Nový Mercedes-Benz E kombi – budoucnost se stává realitou
- 174 Právníci jsou v práci jako doma, naopak to však zatím nefunguje
- 176 Jak nepřijít o milion dolarů kvůli čárce
- 177 Sportovní radovánky s MultiSportem: Více než 1 100 míst pro aktivní zábavu a odpočinek
- 178 Nejedná se jen o úsporu času, ale i o komfort
- 179 ČEZ připojil první soláry s baterií od německé sonnen
- 180 Nová vzdělávací kampaň Onko unie „Nejsem na odpis“
- 181 Sportakcent: kvalitní bazény jsou trendem
- 182 Zasedačka roku 2016
- 184 České moduly budují v zahraničí
- 186 Na Zanzibaru vyrůstá luxusní hotelový resort
- 188 Obermeyer Helika oslavila 25 let na českém trhu a podpořila Stavební fakultu ČVUT v Praze
- 190 Investiční diamantový šperk jako spolehlivý uchovatel hodnoty
- 192 Jdeme s dobou a jsme hrdí na české úspěchy
- 194 Společnost DHL Express letos slaví 30. výročí svého působení v České republice
- 199 Rozhovory s uživateli systému Praetor: Výzvy a výhledy v západních Čechách
- 200 Morphy Richards – inovační design pro domácnost i kancelář
- 202 Nový wellness hotel v Jeseníku!

Miluji náš dům teď patří mé exmanželce.

Život je plný zvrátů a každý
z nich si žádá rozhodnutí.

Swiss Life pomáhá svým klientům
rozhodovat se správně v oblasti
správy privátních financí
a majetku již od roku 1857.

844 111 444

www.swisslifeselect.cz

premium@swisslifeselect.cz

Vážení čtenáři,

začínající podzim s sebou přináší také velká právní témata. Po dlouhých přípravách se 1. října začne postupovat podle nového zákona o zadávání veřejných zakázek. U veřejných tendrů se změnil nejen název jejich klíčové úpravy (mimochodem, všimli jste si, díky rozšíření názvu o slůvko „zadávání“ je i po léta používaná zkratka ZVZ absolutní minulostí a všichni už vědí, že mají říkat ZZVZ?), ale i řada podstatných souvislostí. Nebývá přitom běžné, aby novou úpravu většina lidí z praxe už dopředu chválila a vlastně se těšila na její uplatňování.

Formální pojetí veřejných zakázek a zejména pravidel nutných pro realizaci jejich vypsání i zadání snad vzalo už navždy zaspě. Zákon se otevřel, zjednodušil a zmodernizoval. Situaci sice hodně prospěla už předcházející velká novela, nyní je ale vše v novém kodexu, a to včetně koncesního řízení. I přesto je jasné, že začátky nebudou jednoduché a zadavatelé, dodavatelé, administrátoři i advokáti jistě narazí na řadu výkladových problémů. Při střetu nutné obecnosti zákona a zároveň barvitého praktického života hospodaření s veřejnými penězi není ani nic jiného možné. Snad tedy Úřad pro ochranu hospodářské soutěže a soudy brzy nastaví jasná vodítka.

Do té doby nezbyvá než spolehnout se na školení expertů. Lektorské příležitosti teď samozřejmě nezanedbávají v advokacii, činí se ale rovněž Ministerstvo pro místní rozvoj. To mimochodem spustilo vzdělávací program pro veřejné zakázky a nabízí semináře pro zku-

šené i méně zkušené. Na říjen a listopad už tak vypsal čtrnáct termínů školení, každé se věnuje určité oblasti zákona. K akcím využije také nově zprovozněnou Akademii veřejného investování.

A aby té chvály nebylo málo, hodí se ocenit i to, že k zákonu o zadávání veřejných zakázek už existuje prováděcí legislativa. Dvě související nařízení vlády a pět ministerských vyhlášek lze pohromadě najít například na Portálu o veřejných zakázkách a koncesích. Neopakuje se tak v české legislativě poměrně běžná situace, kdy sice existuje primární norma, která předpokládá rozšíření a konkretizování pravidel, a dokonce je již účinná a všichni se jí musí řídit, ale ona provádějící legislativa se teprve připravuje.

Téma veřejných zakázek a jejich zadávání bude jistě i nadále živé, v příštích týdnech se však patrně začne více mluvit také o novém znění zákona o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim. Kromě expertů na tuto oblast si totiž asi jen málokdo uvědomuje, jaké důsledky může mít rozšíření této úpravy. To ale až těsně před Vánoce, podle zákona se začne postupovat od 1. prosince. Tedy od stejného data jako se k životu probudí elektronická evidence tržeb. ●

Miroslav Chochola,
šéfredaktor

Vždy najdeme řešení

advokátní kancelář

Pokorný /
Wagner /
& partneři

síla argumentů

Sdílená ekonomika

Na počátku využití internetu běžnými uživateli to vypadalo naprosto skvěle, samá pozitiva. Možnost relativně levného celosvětového přenosu dat a perspektiva zářné budoucnosti, umožňující prakticky neomezeně a hlavně levně předávat a získávat informace. Pak v rozvinutých částech světa nastalo masivní využití internetu z hlediska výroby a obchodu a velice rychle jsme si zvykli jej používat na zábavu a běžné věci zpříjemňující život. Nakonec jsme zapomněli na to, co bylo před ním. Snad si ani nepředstavovat, co by nastalo, kdyby jej někdo „vypnul“. Zároveň to ale vypadá, že běžná populace postupem času „hloupne“ a stává se stále nesamostatnější, byť souvislost doposud nikdo neprokázal.

Je zajímavé, jak je současný stav průřezem představ několika autorů, protože co jiného je realita, než průnik obsahu knih 1984 George Orwella, Ocelových jeskyní Isaaca Asimo-

va, Mechanického piana Kurta Vonneguta a 451 stupňů Fahrenheita Raye Bradburyho. Je obdivuhodné, jak se dotyčným podařilo odhadnout realitu, a to s takovým předstihem. Nicméně naše perspektiva ve světle výše uvedených děl nevypadá nijak dobře. Možná ale jak pro koho, protože společně pro všechna díla je zachování určité dostatečné životní úrovně, to ale za cenu bezpodmínečné podřízenosti a fakticky ztráty vlastní vůle. Většinou to ale vůbec nevedí, protože je to alespoň zbraňuje potřeby být odpovědný sám za sebe, stačí jen poslouchat pokyny. Prostě to, co u nás bylo 40 let.

No a tím se dostávám ke „sdílené ekonomice“, jak se vzletně nazývá cesta do pekel v našem podání a za nadšeného souhlasu většiny, do pekla směřující. Běžná lidská společnost se pracovala k jakýmsi mechanismům a postupům, které umožňovaly ekonomický rozvoj většiny společnosti za situace, ve které by měl lidský život nějakou cenu. Nebyla to rozhodně otázka jedné generace, jednalo se o postupnou cestu, nezbytnou podmínkou bylo dosažení a zajištění sociálních práv. To se podařilo, znamenalo to ale mimo jiné určitou proporcionalitu v rámci příjmů konkrétních osob, protože prostě nemohou mít všichni všechno. Vysvětlujte to ale těm, kdo si myslí, že oni jsou ti vyvolení a ostatní jsou bezcenní.

Společnost se tedy technologicky vyvinula, nelze ale přilížit mluvit o tomu odpovídajícím duševním rozvoji jejích jednotlivých členů. Protože ale současné možnosti v souvislosti s internetem umožňují jednak přesně spojit nabídku s poptávkou a jednak eliminovat náklady spojené se spoustou prací, které lze přemístit do „digitálního světa“, objevil se úžasný fígl, který byl možná některými v samém počátku myšlen vážně, a to sdílená ekonomika. Zní to hezky, otázkou je, čím se liší od té nesdílené. Fakticky se jedná o způsob organizace práce za použití moderních technologií, přiznat si to by ale znamenalo, že nejde o nic v zásadě nového a hlavně že se nic nemění na současné právní úpravě, jednotlivé konkrétní činnosti upravující. Můžeme si sice o regulacích v jednotlivých odvětvích lidských činností myslet, co chceme, ale existují. Můžeme je zrušit, omezit (a že by to bylo

záhodno), nemůžeme se tvářit, že neexistují, což se ale právě v mnoha případech pod heslem sdílené ekonomiky děje. Komické je pak, že i s podporou osob, jednajících jménem státu a v jiných případech regulaci do krve bránících. Domnívám se, že se nelze tvářit, že problémy neexistují a dělat jakoby nic. Současný stav totiž zcela ignoruje otázku odpovědnosti, resp. otázku případných náhrad vůči zákazníkům, jakož i vzájemné vztahy vůči dalším subjektům na trhu. „Běžná“ ekonomika toto vyřešila více či méně dobře, byť za cenu přehnané míry regulace.

Jak se ale budou v rámci sdílené ekonomiky řešit škody, které vzniknou zákazníkům, např. v důsledku újmy na jejich zdraví? Obecné právo toto pochopitelně řeší, jak se ale případně zákazník fakticky domůže náhrady škody tam, kde nic nebude? Jsou si takovýto problémů zákazníci vědomi a akceptují rizika? Nic by tomu pochopitelně nebránilo, protože rizika může vyvažovat např. cena nebo jiný rozsah služeb, je ale třeba, aby bylo zřejmé, že jednotlivé služby se budou lišit více než pouze kosmeticky. Rovněž by pak nebylo možné všem zákazníkům přiznávat fakticky shodnou míru ochrany, ale bylo by třeba postupovat a hodnotit fakticky případ od případu – jsme na to připraveni? Osobně se sice domnívám, že nejlepší míra právní regulace je ta nejmenší, ale fungující a poskytující záruky. Ochrana, která je fakticky pouze deklarovaná a není vynutitelná, nemá smysl a přispívá jen k další devalvaci práva. V souvislosti se sdílenou ekonomikou ale mám skoro dojem, že zase utíkají ekonomové právníkům, tak jako tomu po roce 1989 již jednou bylo. Co kdybychom si zkusili představit možné následky ...? ●

Mgr. Jaroslav Vaško

Právnická firma roku kategorie Trestní právo

Působíme v **Praze, Přerově a Bratislavě.**

Jsme **doporučovanou firmou** pro řešení sporů a arbitrází.

Řešíme také právo **obchodní, občanské, pracovní a rodinné.**

Zahraniční klienti nám nejsou cizí. Své služby nabízíme také v **angličtině, němčině, francouzštině, španělštině a polštině.**

Jsme členem mezinárodní advokátní sítě **International Jurists**,
můžeme tak pomoci klientů po celém světě.

Kontakty

telefon: 224 941 946

e-mail: advokati@akbsn.eu

Sídlo

Sokolská 60

Praha 2, 120 00

Naše názory můžete sledovat také na **Facebooku!**

www.akbsn.eu

Platforma proti zákonům

Čas od času je slyšet něčí stýskání nad tím, jak se nám poněkud přemnožily zákony. Padl dokonce i návrh, aby namísto každého jednoho schváleného zákona museli poslanci jiný zákon zrušit. Představa parlamentní debaty o tom, která z vlastnoručně stvořených legislativních příšer bude stejnou rukou zhubena mi je docela sympatická, i když zřejmě zůstane jen u té představy. Ale i já vnímám současný trend, spočívající v regulování všeho, na co padne politikům či ministerským legislativcům zrak, jako nesmyslný a zhoubný. Zákony se totiž nejen množí jako syslové, ale začasté metamorfózuji do vysloveně škodlivé podoby. Jedním z tisíců příkladů je „vylepšení“ občanského soudního řádu o § 142a, jímž byla v roce 2012 zavedena nová povinnost věřitele speciálně informovat dlužníka o tom, že je dlužník, kolik dluží a že se na něj věřitel chystá s žalobou. Řečenou výzvu k plnění musí věřitel odeslat sedm dní před podáním žaloby na doručovací adresu, případně poslední známou adresu dlužníka, vše pod sankcí ztráty práva na náhradu nákladů řízení. Co do své podstaty to žádná novinka nebyla. Už předtím mohly soudy při rozhodování o nákladech řízení přihlédnout k raritnímu úkazu jakým je výskyt dlužníka, který doopravdy nevěděl, že je dlužník, dokud nepřišlo psaní od soudu. Kromě toho, i bez téhle procesní novinky všichni seriózní advokáti, právě s ohledem na možnost nepřiznání náhrady nákladů, dlužníky před podáním žaloby upomínali. Leč spolky rozličných názvů, zaměřené na obranu čehokoliv, co jen trochu

vypadá, že se proti takové obraně nemůže nebo nebude bránit, usoudily, že dlužník se dá prezentovat jako ohrožený druh a takto za něj vytáhnou do války. Nadto druh pronásledovaný věřitelem co krvelačným predátorem. Pročež začaly šířit i zvěst o hrůzných lsti, jejíž obětí jsou dlužníci. Těm dle pověsti věřitel lstivě nepřipomíná jejich dluh, až na něj slastně zapomenou. A pak ta bestie věřitel perfidně zaútočí soudní žalobou.

Za celý svůj advokátský život jsem se neseťkal s jediným dlužníkem, který by dokázal přesvědčivě tvrdit, že zapomněl na svůj dluh. Ostatně i těch, kteří to tvrdili, zcela nevěrohodně, bylo málo. Zdrucující většina dlužníků byla alespoň do té míry soudná, že se nechtěla zesměšňovat naprosto neuvěřitelnou obhajobou o zapomnění, že někomu něco dluží. Možná, že takový exot existuje podobně, jako možná existuje bílý jednorozec, ale příliš frekventovaný nebude ani jeden z nich. Jak jsem zmínil, problém s případným zjevením dlužníka, co pana čistého, uspokojivě řeší ustanovení § 150 o. s. ř.

Jak už tak bývá, nově naroubovaná povinnost začala žít svým vlastním životem, který byl v Právních rozhledech číslo 13–14/2016 připomenut článkem se sérií otázek a právních úvah, které se týkají právních aspektů výzvy k plnění. Takže se řeší, jestli jde o institut hmotněprávní nebo procesní, jestli musí být výzva zaslána písemně nebo jiným způsobem sdělena dlužníkovi, musí-li být ve výzvě vyčíslena výše jistiny anebo také příslušenství, zda musí výzva obsahovat i explicitní upozornění, že nebude-li zapláceno, bude podána žaloba atd. Nic proti otázkám, jde o zcela regulérní problémy, které ovšem přesně ilustrují to, jak se z nesmyslné normy stává nebezpečná škodná. Škodná v podobě generování různých právních nejasností a tedy problémů s aplikací něčeho, co vůbec nemuselo být. Což zase vede ke zvýšení právní nejistoty a pocitu obtížné vymožitelnosti jinak v podstatě zcela jednoznačného a jednoduchého práva na zaplacení toho, co dobrovolně zapláceno nebylo, ale co zapláceno být má. Čímž se vracím k obecně zažitě představě věřitele, coby živo-

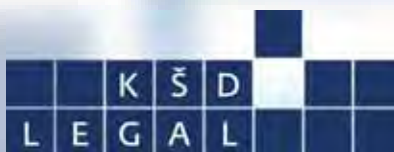
čicha, který se přírodě hodně nepovedl a když už ho nesmíme definitivně vybit, je třeba ho držet hodně zkrátka. Protože proč by se měl dlužník namáhat prokazováním, že doopravdy o dluhu nevěděl a při nejlepší vůli vědět nemohl, když lze věřitele zatížit povinností „vychytávat“ různé výklady dvoufádkového ustanovení tak, aby se, pokud jde o náklady řízení, nestal jeho obětí.

Je teď taková móda zakládat různá občanská sdružení, platformy se jim teď říká a podobné zjevy a poté se tvářit a chovat jako politická strana. Míním různé iniciativy na způsob Rekonstrukce státu, Vyměňte politiky, jakož i podobné, které přišly na to, že svoboda se dá všelijak ukrádat a nemusí na to být jeden v politické straně a vyhrát volby. Z mého pohledu je klasickou ukázkou tohoto principu kritika poslanců za to, že nehlasují podle toho, jak nějaké platformě slíbili, ale v intencích politického programu strany, za kterou byli právě díky tomuto programu zvoleni do Sněmovny. Uvažuji, jak by se v téhle partě vyjímala třeba taková Platforma proti zákonům, která by chtěla pravý opak toho, co ty ostatní. Tedy ne, aby se psaly zákony jak o život, ale aby se poslanci jednak poněkud brzdili ve svém legislativotepectví a pokud jde o již existující zákony, trochu po sobě uklidili. A už rovnou slyším řev těch, co mají pravdu, co kozu uvázanou doma na dvorku a vždycky vědí, jakých nových směrnic je nám třeba, abychom přilisi nezvlčili. ●

JUDr. Tomáš Sokol,
advokát
Advokátní kancelář
Brož & Sokol & Novák s. r. o.

**Brož
& Sokol
Novák**
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

**S našimi klienty se těšíme na další
společná vítězství v roce 2016!**

KŠD LEGAL advokátní kancelář s.r.o.
PRAHA | BRATISLAVA

**WE KNOW
HOW TO SCORE !**

CorporateINTL
LEGAL AWARDS
WINNER 2015

Řecké pábení

Při svém nedávném putování mezi jednou z tamních univerzit a soudy jsem poznal, jak autentickou výpověď o povaze Řeků příběh o Zorbovi přináší. Místními soudci stoicky podaná informace o stávce advokátů, kterou jsem vyslechl v taverně těsně přiléhající k už trochu oprýskané fasádě budovy soudu, to jen potvrzovala. Před ní se lidé povalovali horkem zmožení toulaví psi. A za proskleným vstupem do neklimatizovaného justičního paláce stejně zoufalý šerif. Soudní kanceláře, chodby i prostorné (a také již trochu omšelé) jednací síně zely prázdnotou, zatímco v ulicích, restauracích i kavárnách jste už od časného rána registrovali cvrkot.

Předsedu soudu jsme nenašli. A pan místopředseda tu prý byl minulý úterý. I „kolegu“ insolvenčního soudce se mi podařilo vypátrat až třetí den, a to jen díky řadě důvtipně zašifrovaných vzkazů vysílaných mu přes ochotné kofetní sekretářky. K mě smůle však neuměl anglicky. „Nevadí. Zajistíme tlumočnicka. A k tomu specialistu na insolvence. Advokáta!“ rozhodli bez váhání na univerzitě.

S mimořádně přátelskou atmosférou se tu opravdu setkáte na každém rohu. Je naprostou samozřejmostí. Stejně jako anýzové ouzo a permanentní remcání na Evropskou unii.

Přibližně ve smluvený čas (na tom tu totiž až tak nesejde) jsme se konečně setkali. Hned na úvod mi ale „přidělený“ advokát svojí lámanou angličtinou (nápadně říznutou němčinou srovnatelné úrovně) vysvětlil, že pan soudce dělá insolvence teprve krátce a tak trochu na okraj, neboť v Řecku prý u soudů žádné právní specializace (až na výjimky) neexistují a insolvence si zde soudci losují jen na rok. Zpočátku nadějně vyhlížející setkání se tak rázem jevílo ve zcela jiném světle. Ale nevzdával jsem to. Zajímal mě počet insolvencí, které musí ročně řešit. Živá debata mezi „mým“ advokátem a „kolegou“ soudcem dávala tušit, že téma je zaujalo oba. Po delší pauze, vyplněné družným hovorem v řečtině, mě ale překvapilo poněkud strohé: „Sto osmdesát devět.“ Čekal jsem, že mi řekne něco víc. Začal jsem „svého“ advokáta podezírat, že si sem přišel řešit vlastní kauzy. Ale nechtěl jsem být nezdvořilý, protože setkání to bylo jinak velmi milé a příjemné. Požádal jsem tedy o upřesnění – sto osmdesát devět čeho? Několikaminutová diskuse, doprovázená tu souhlasnou, tu nesouhlasnou gestikulací a plná emocí vyústila v překvapivé: „Sto osmdesát devět konkurzů za rok v celém Řecku.“

Cože?! U nás jich máme asi desetkrát víc. Ještěže mi o něco později – již v útulné taverně – můj věrný doprovod vysvětlil, že údiv není na místě. V Řecku totiž přece s dluhy nemají problém. Dluh je tu otázka morálky, mužské cti a dobré pověsti každé spořádané rodiny...

Dalším zjištěním ohledně fungování místní justice bylo i to, že soudci nemají na soudu vlastní kancelář, natož svůj počítač. Je tu jen jakási sborovna a v ní pro každého soudce jeden stůl a židle. A polička, na které mu nechávají nové případy a kam on spis vrací poté, co doma vyhotoví koncept svého rozhodnutí. A jaká je podoba řeckého insolvenčního rejstříku? Nevím. Žádný veřejně přístupný insolvenční rejstřík nemají. Ale v Aténách prý už na soudech mají i počítače, říkal pan soudce. A insolvenční správci? S nimi je prý taky potíží. Mohou se jimi stát pouze advokáti, a ti – jak známo – právě stávkují. A když nestávkují, rozhodně se o nich nedá říct, že by pro insolvence dýchali. Možná právě proto byla aktuálně přijata novela, na jejímž základě se insolvenčními správci mohou stát i uchazeči s ekonomickým vzděláním... Povídali jsme si ještě dlouho.

A proč to všechno vlastně píšu? Čím dál častěji mám totiž pocit, že si dostatečně neuvědomujeme, v jakém prostředí – právním, justičním – se u nás pohybujeme. I zdejší systém má pochopitelně své mouchy. Je nedokonalý jako člověk, který jej stvořil. Stále je co zlepšovat. To víme. A snažíme se o to. Za insolvence to mohu jen potvrdit. V poslední době se mi ale zdá, že si zbytečně necháváme kazit náladu. Ať už mediálně atraktivními útoky na samu podstatu tohoto systému nebo paušalizací, z níž se stává obecná metoda hodnocení té které právní oblasti či profese. Nenechme se ošálit tím, že tady nic nefunguje. Naopak. Nepřipouštějme si „blbou náladu“. Budme se vši pokorou a odhodláním hrdí na to, že jsme součástí takového systému. Staňme se aspoň na chvíli Zorbou!

„A Boha jsi potkal?“ ptali se mě po návratu. Potkal. Na Olympu. Tedy přesněji řečeno na Mytikasu – jeho nejvyšším vrcholu. Vypadal božsky. A hovořil německy! Bylo mu osmdesát let a ukázalo se, že pochází ze Sudet. Svět je malej! A Němci s Řeky jsou si zřejmě (díkybohu) souzení :-) ●

**JUDr. Ing. Zdeněk Strnad, Ph. D.,
místopředseda Krajského soudu
v Českých Budějovicích**

Foto: Bc. Vladimír Hrbek

Byl jsem v Řecku. A musím Vám o tom povědět. Ne snad proto, že bych Vám chtěl vyprávět o Řecku. Ale abych Vám řekl něco o nás samých...

„Stávkují tu advokáti.“
Prosím?

„No ano, už od února. Takže to tu teď docela ujde.“

Advokáti stávkují? Ta informace mě překvapila i pobavila zároveň. Existuje něco, co by naše advokáty přimělo ke stávce? Nejednalo by se spíš o zjevný oxymoron?

Ten cizí výraz mi, prosím, odpusťte. Patří ale k Řecku stejně jako vsudypřítomné aroma oliv a ovčího sýra, jako vlhde středomořské klima i jako typicky uvolněná atmosféra všedního dne, která se převaluje ve stínu útulných tavern, barů a bister v pravidelném rytmu přitažlivě dotěrných melodií, odkazujících k legendárnímu opusu o bohatýrském Řeku Zorbovi. Slyšíte to také? La-la-lalalala-la-la / la-lalalala-la / la-lalalala-la-lalalala-la...

Pochopili jste správně: Řecko mám rád. I Řeky. Řecko, to je Zorba. A Zorba, to je život sám! Je to óda na život („Život, to jsou potíže.“). Oslava skutečné lásky („Bůh má velké srdce. Ale jeden hřích nikdy neodpustí: když chce ženská chlapa do postele, a on tam nepřijde.“) i vlastní nezávislosti založené nikoliv na velikosti majetku, ale na velikosti ducha („Sakra šéfe, mám vás tak rád, že to nemůžu neříct. Máte všechno. Vyjma jedny věci. Nejste blázen. A člověk musí být trochu blázen. Jinak nikdy nepřetrhne řetěz, není volný.“).

ZIZLAVSKY

VELMI DOPORUČOVANÁ
KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ
KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ
KANCELÁŘ

RESTRUKTURALIZACE A INSOLVENCE

- testy insolvence
- rozhodovací analýzy
- neformální restrukturalizace
- soudní reorganizace
- zastupování

Regulace prodejní doby aneb něco pro dny sváteční

Těšně před prázdninami se poslanci nakonec po delším úsilí shodli na zákoně o prodejní době v maloobchodě a velkoobchodě. Aby ne, chtěli na prázdniny, a tak vše zvládli za minutu dvanáct. Z názvu zákona samotného se dalo usuzovat, že v rámci regulace všeho možného i nemožného bude zřejmě upraveno, kdy mají obchody mít otevřeno, kdy zavřeno, kdy mají prodejní dobu prodloužit nebo zkrátit, jakým způsobem tuto informaci prezentovat, zejména velikostí příslušné tabulky na dveřích, druhem písma apod., tedy podobně jako u vozidel taxislužby, kde se v rámci kontrol magistrátu i Policie ČR měří velikost čtverečků a délka mezer na dveřích namísto turbovýtlačných taxametru, cen jízdného apod. Očekával jsem tak zákon s minimálně stovkou paragrafů, pracovanými definicemi malo- i velkoobchodu, prodejní doby a dalších použitých výrazů, a tak jsem si na studium tohoto předpisu vyhradil celý den. Jaké však bylo moje překvapení, když jsem zjistil, že jde o zákon obsahující pouhé 4 paragrafy! Zde nejde o překlep, zákon skutečně obsahuje jen – slovy – čtyři paragrafy! Prostě sen každého právníka, který to musí přečíst.

Byl jsem přímo nadšený, že naši zákonodárci dokázali vymyslet zákon v takto úsporné formě na rozdíl od běžné praxe, kdy jsou jejich díla

natolik rozvláčná, že je nestihli přečíst oni ani početné zástupy jejich asistentů. A co teprve, když jsem do zákona nahlédl!

Už úvodní ustanovení je úderné v tom, jak ne-definuje prodej ani prodejní dobu a ponechává tak na fantazii čtenáře, co si pod těmito pojmy představovat. Ani důvodová zpráva zde nepomůže, a tak je zde široké pole působnosti pro autory komentovaných znění předpisů všeho druhu. V této fázi si zkusme vystačit s obecnou inteligencí a vyjdeme z toho, že prodej je opakem koupě či zjednodušeně, prodej znamená, že se někdo něčeho zbavuje, resp. nabízí přenechat tomu, kdo ono zboží nebo věc chce získat neboli koupit, přičemž ten první je prodávající a ten druhý kupující. Mohli bychom používat i odbornější výrazy typu „zcižit“ apod., ale pak by je někdo chápal v trestněprávním slova smyslu a my bychom se v tom zamotali.

Prodejní doba může být chápána všelijak, třeba jako doba, kterou člověk stráví ve frontě u kasy, anebo při striktním výkladu doba, po kterou je zboží prodáváno (nikoliv nakupováno?), nicméně správně budiž chápána jako doba otvírací a zavírací, která nám umožňuje do malo- i velkoobchodu vstoupit, zde uzavřít, či neuzavřít kupní smlouvu a ještě stihnout daný obchod opustit (potom však nezaměňovat s věcí opuštěnou). Za maloobchod považujeme prozatím obchod malý, často zvaný obchůdek, kde se prodávají přečpanými uličkami a občas něco shodíte, za velkoobchod naopak velký, kde Vám nohy vypovídají službu již po prvních nachozených kilometrech (platí zejména pro muže) a kde Vám nic neprodají, ledaže si nakoupíte tolik zboží, že ho nikdy nespotebujete.

Další zvláštností je, že zákon ohledně prodejní doby nevymezuje nic pozitivně, nýbrž se jen omezuje na zákaz prodeje o státních a jiných svátcích. Rozlišení těchto svátků se nachází v jiném zákoně, zde se omezí na pojem svátků jako takových, zvidaví čtenáři si samozřejmě najdou, jen napovím, že onen zákon je z roku, kdy jsme se všichni báli o další fungování našich počítačů. Zákaz se týká sedmi svátků a jednoho dalšího zčásti, důležité ovšem je, že tento zákaz není celoplošný, nýbrž zakazuje prodej jen těm prodejnám (které rovněž nemáme definovány), u nichž prodejní plocha přesahuje 200 m². Uvedené kritérium velikosti prodejní plochy tak dává velký fantazijní prostor všem provozovatelům velkoplošných prodejen,

aby oněch 200 m² nepřekročili, takže jistě najdou cesty, jak část plochy přeměnit na prodejní nebo pár metrů ubrat. Na druhou stranu však zákon nezakazuje prodej o svátcích v něm vymezených čerpacím stanicím, prodejnám v místech zvýšené koncentrace lidí (nejsou myšleny demonstrace), v prodejnách ve zdravotnických zařízeních, za výjimečného stavu apod. Naopak zákaz prodeje bez ohledu na velikost prodejní plochy se vztahuje na zastavárny, prodejny s použitým zbožím, zařízení pro sběr a výkup odpadů atd., evidentně proto, aby věci nakradené o svátcích nebyly zpeněženy ihned, ale až s jistou malou prodlevou.

Třetí ustanovení zákona upravuje správní delikty a postihy až do výše 1 mil. Kč, resp. 5 mil. Kč při opakovaném porušení zákazu prodeje. Zákon je účinný od podzimu, takže 28. 9. ani 28. 10., nekulí o Vánocích si už kromě 24. 12. ve Vašem supermarketu nic nekoupíte, ledaže se spokojíte s nonstop obchůdkem ve Vašem okolí, kde ovšem nemusíte rozumět prodávajícímu.

Na závěr netřeba dodávat, že stejně jako volba prezidenta i tento zákon rozdělí obyvatele naší malé země na dva nesmiřitelné tábory. Snažme se proto pochopit zoufalství těch, kteří ve stanovených svátečních dnech nebudou moci slavit nakupováním v nadlimitním prostoru mezi regály plnými akčních slev a svátky tak pro ně ztratí dosavadní kouzlo. Útěchou jim budiž snad jen radost těch, kteří dosud museli trávit svátky prací, nebo alespoň té části z nich, kteří si nebudou stěžovat, že přišli o příplatky za práci o svátcích. ●

JUDr. Josef Vejmelka,

advokát

Vejmelka & Wunsch s. r. o.

VEJMELKA & WUNSCH
ADVOKÁTI · ATTORNEYS AT LAW · RECHTSANWÄLTE

Martin Maisner:

„Na advokátní stav čekají
v budoucnu nové výzvy.“

Vývoj informačních technologií pokračuje „mílovými kroky“, všechno se digitalizuje a elektronizuje. Do našich životů tak zasahují stále více a velmi masivně. A právo na to musí nutně reagovat. Jak se to daří? A co to znamená pro advokátní stav a justici vůbec? O tom jsme hovořili s **JUDr. Martinem Maisnerem, PhD.**, MCI Arb, předním a uznávaným odborníkem v oblasti práva informačních technologií, outsourcingu, alternativního řešení sporů a kybernetické bezpečnosti.

Když se řekne právo informačních technologií, co si pod tím představíte?

Především je to soubor předpisů z různých oborů veřejného i soukromého práva, který se nějak dotýká informatiky – počítačové technologie, autorských práv k počítačovým programům, databázím a počítačové grafice, obchodním smlouvám v oblasti informatiky, veřejným zakázkám v oboru informatiky, sporům souvisejícím s informačními technologiemi, ochrany dat, kybernetické bezpečnosti, právních vztahů na internetu, počítačové kriminality a podobně. Je to tedy velmi pestrá paleta právních vztahů, které se navíc dost prolínají, což činí toto odvětví práva – alespoň pro mne osobně – mimořádně přitažlivým.

Informační technologie jsou záležitostí několika posledních desetiletí. Jde tedy o oblast, která je – i co se týče práva – relativně mladá. Současně však jde o obor, který se vyvíjí přímo „raketovou rychlostí“. Jak se za tu dobu tato oblast práva změnila?

To je velmi dobrý postřeh. Právo informačních technologií je jednak velmi mladé, jednak se vyvíjí stejně dlouho u nás, jako ve světě. Na rozdíl od jiných oborů (jako je třeba bankovníctví) jsme byli na stejné startovní čáře ve stejném čase. Zajímavé je, i jak právo reaguje právě na informační technologie.

A jak na ně reaguje?

Zatímco v ostatních oborech práva legislativa reaguje na jevy a skutečnosti v reálném životě, tedy s určitým zpožděním, v oblasti informačních technologií často přijde nejdříve technologie, pak její užití v reálném životě a teprve potom dojde k právní regulaci. V IT je tedy legislativní zpoždění vždy trochu markantnější. Chybějící aktuální právní úprava se tak na-

hrazuje smluvními ujednáními výrazně častěji, než v jiných oblastech podnikání. Což klade daleko vyšší nároky na všechny účastníky právních vztahů.

Kam se podle Vás bude ubírat oblast IT práva do budoucna?

To si opravdu netroufnu odhadnout. Jak víte, i autoři sci-fi se trefují jenom občas. Technologie samozřejmě masivně ovlivňují celý život. Dnes běžně můžete vidět třeba dvojici mladých, krásných lidí, kteří tráví čas tím, že sedí na nějakém romantickém místě proti sobě a chatují, často mezi sebou.

Ale přece jenom, nějakou představu, kam by se IT právo mohlo do budoucna ubírat, jistě máte...

Jsem přesvědčen, že velká pozornost bude věnována především oblasti internetu, mobilní komunikaci, obchodním činnostem na bázi e-shopu, všem formám duševního vlastnictví. A docela určitě se vynoří i další témata, která nás momentálně ani nenapadnou. Včetně nových druhů počítačové kriminality.

Díky informačním technologiím se na různých místech kumuluje obrovské množství dat. Nabízí se tedy otázka, jak moc je to bezpečné, nebo možná spíš nebezpečné.

Ono to tak úplně není. Data se kumulují ani ne kvůli technologiím, ale kvůli požadavkům na elektronizaci a digitalizaci celého našeho života. Problém je, že digitalizovaná data jsou skladnější a manipulovatelnější, a možnost dostat se k nim i dálkovým přístupem je věc, která u „papírových“ dat nebyla tak snadná. Efektivita práce s daty – zejména ve státní správě – přirozeně směřuje k tomu, aby osobní data byla uložena centrálně, a ne pro každý resort zvlášť.

Vraťme se ale k té bezpečnosti dat...

S daty je to dost složité. S dnešním trendem mít ke všemu přístup on-line máme sice výrazně větší komfort, ale na druhé straně musíme do určité míry rezignovat na požadavek absolutní bezpečnosti dat. A je tu ještě jeden fakt – firmy nebo státní správa si data, se kterými pracují, snaží chránit jak režimovými opatřeními, tak technologicky. Horší je to s fyzickými osobami – občany.

Můžete být konkrétnější?

Lidé jsou schopni vyvést i ty nejcitlivější údaje na sociální síti nebo je nosit v nechráněném mobilním telefonu. A pokud o tom vůbec přemýšlí, tak se tak nějak domnívají, že se o jejich kybernetickou bezpečnost někdo stará – policie, ministerstvo vnitra, BIS nebo bůhvídkdo ještě. Což je samozřejmě hluboký omyl. Všechny tyto instituce se sice kybernetickou bezpečností zabývají, ale jen v rámci své agendy – která komplexní a individuální kybernetickou ochranu jednotlivců nezahrnuje.

Takže...

Myslím si, že v této oblasti bylo hodně podceňováno, a to zejména ze strany občanů. Pro svou osobní kybernetickou bezpečnost může nejvíc udělat každý sám – musí si to ovšem uvědomit a chovat se trochu rozumně...

Vzhledem ke složitosti samotného oboru IT a jeho rychlému vývoji jistě nejsou výjimkou nejrůznější spory. Jsou něčím specifické?

Spory v informačních technologiích jsou vždy specifické. Především tím, že skutkový průběh je někdy obtížně pochopitelný, dokazování se provádí dost často elektronickými prostředky a obchodní zvyklosti v oboru se špatně pro-

Spory v informačních technologiích – pokud mají být řešeny efektivně – musí být řešeny v řádu týdnů, maximálně v řádu několika málo měsíců...

kazují, protože každý obchodní případ je svým způsobem jedinečný. Dalším problémem je to, že čas při řešení sporu v IT je naprosto kritický. Pokud se má spor vyřešit v řádu let, v IT to postřídá smysl, protože nejen že to strany už určitě nezajímá, ale zpravidla se už ani předmětná technologie nepoužívá.

Jaké jsou hlavní příčiny sporů v oblasti IT?

Příčiny sporů jsou stejné jako v ostatních oborech. Špatná smlouva, chyby v plnění, prodlení, vady produktů a služeb. Jen se to vše daleko hůře prokazuje.

Dá se říci, kdy do sporu jít, a kdy ne?

Fakt, že existuje určitý objektivní rozpor mezi stranami a je možné postupovat právními prostředky, neznamená, že je to povinné. Navíc každý v takové situaci by si měl především dobře rozmyslet, čeho chce dosáhnout – tedy formulovat si nějaký konkrétní limit či výsledek, kterého by chtěl dosáhnout. Teprve poté, co tak učení, může dospět k rozhodnutí, zda do sporu jít, nebo přijmout kompromis nebo nad celou věcí mávnout rukou, protože se to prostě nevyplatí.

Toto tedy radí advokáti svým klientům?

Vím, že se o právnících říká, že své klienty do sporů ženou a pak si ty spory pěstují, aby na nich vydělali. To je ale opravdu spíše folklór. Problém je, že někteří klienti se chtějí prostřednictvím sporu za cosi pomstít, nebo si zachovat tvář nebo i ukázat ostatním na trhu, že jsou silní, ostří hoši. Vždycky se snažím to klientům vymluvit a troufnu si říci, že jsem zastoupení ve sporu typu „hrabě Monte Christo“ nemusel převzít.

Zmínili jste, že čas je při řešení sporů v IT kritický. Jak to jde dohromady se standardním soudním řízením, které moc rychlé není?

Dohromady to prostě nejde. Spory v informačních technologiích – pokud mají být řešeny efektivně – musí být řešeny v řádu týdnů, maximálně v řádu několika málo měsíců, ale rozhodně ne let, jak je to v rámci klasického soudního řízení obvyklé. Pokud má soud včetně řádných opravných prostředků probíhat několik let, ztrácí spor v podstatě význam a vymahatelnost práva je výrazným způsobem omezena.

Jaké se nabízí další možnosti pro řešení sporů, pokud se strany budou chtít vyhnout klasickému soudu?

Odpověď je alternativní řešení sporů. Tedy rozhodčí řízení, mediace, adjudikace a další metody. Asi nejvýznamnější roli zastává první zmíněné rozhodčí řízení. A to i s ohledem na fakt, že jen málo soudců se v informačních technologiích orientuje. V rozhodčím řízení je možné zapojit jako rozhodce i praktiky z oboru, což je velké plus.

Alternativní řešení sporů je i Vaší specializací. Kromě advokacie totiž působíte také jako rozhodce. Jak dlouho se již arbitrážím věnujete a co Vás k tomu přivedlo?

K rozhodčímu řízení jsem se dostal zhruba před 15 lety právě prostřednictvím sporů v IT. S kolegy jsme hledali způsob, jak řešit spory v IT. Jak už jsem zmínil, řízení před obecnými soudy byla nejen neefektivní, ale i sami soudci tenkrát o informačních technologiích nevěděli téměř nic a proto jsme zoufale hledali fórum, kde by bylo možno spory řešit. Tak jsem se dostal k rozhodčímu řízení a přiznám se, že jsem se stal jeho velikým příznivcem a propagátorem, a to nejen v oblasti IT.

Jako rozhodce jste zapsán nejen u Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR v Praze, ale rovněž u několika arbitrážních soudů po ce-

lém světě. Dokonce jste žádal o zápis v Dillí. Kde všude tedy působíte?

Jsem zapsán jako rozhodce v Praze, Vídni, Londýně a Hong Kongu, probíhá proces zápisu v Singapuru a Bratislavě, zápis v Dillí jsem po zralé úvaze pozastavil.

Proč zrovna tato místa?

Každé z těchto rozhodčích míst má z hlediska řešení svou logiku. Vídeň a Londýn jsou renomovaná rozhodčí místa pro mezinárodní spory, jejichž účastníky jsou i české firmy. Fakt, že se bude rozhodovat v neutrálním prostředí, jim dává alespoň pocit, že se bude rozhodovat nestranně. Lze totiž předpokládat, že rozhodci nebudou ovlivněni například mediálním obrazem kauzy (pokud se jedná o významný spor).

Hong Kong a Singapur jsou jediná místa, kde lze předpokládat, že je možné smysluplně vést spor s čínskými firmami. Na Londýn a Vídeň totiž čínská strana určitě nepřistoupí. Naopak řešení sporu v Číně bych určitě nedoporučoval nečínskému subjektu.

O zápis v Dillí jsem požádal právě kvůli případným IT sporům, ale s ohledem na nápad a skladbu tamních sporů (zejména když jsem to konzultoval s našimi indickými partnery – advokáty) jsem dospěl k názoru, že to nemá moc smysl. A být tam zapsán jenom kvůli tomu, že to v životopise vypadá exoticky, to se mi nechce.

Být rozhodcem u několika arbitrážních soudů po celém světě, co to obnáší v praxi?

Především bych rád zdůraznil, že rozhodčí spory neprobíhají denně a že se jmenováním u zahraniční rozhodčí instituce lze počítat jen několikrát do roka. Takže pokud Vám nevádí trochu cestovat, zvládnout se to určitě dá. Někdy sice dá trochu práci, než se sladit termín u všech zúčastněných rozhodců, ale to k tomu prostě patří.

Klienty jste zastupoval u arbitráží i u dalších soudů. Mimo to jste členem celosvětové skupiny expertů v oblasti mezinárodních arbitráží MULTILAW ARBITRATION TEAM. Můžete tedy srovnávat. Liší se nějak přístup k rozhodčím řízením u nás a ve světě?

V mezinárodním měřítku má rozhodčí řízení daleko lepší jméno než v České republice. Je to možná způsobeno ohlasem tzv. devadesátých let, kdy se v rámci divokého kapitalismu objevovaly různé pokusy „soukromých“ rozhodčích soudů, rozhodčích nálezů vydaných v ad hoc řízeních za podivných okolností a podobně. Přesto, že se jednalo jen o několik případů a že v té době došlo i k velmi podivným případům na českých soudech, pochybnosti se pořád objevují.

Kromě tohoto fenoménu se rozhodčí řízení liší národní úpravou, tedy především některými procesními specialitami, někdy určitými odlišnostmi v rámci pravidel té které rozhodčí instituce. Nicméně základ obsažený v Newyorské úmluvě o uznávání a výkonu cizích rozhodčích nálezů z roku 1958 je všude stejný.

Vraťme se k tradičnímu soudnictví. Myslím, že se nemýlím, když řeknu, že naprostá většina společnosti očekává, že soudy budou rozhodovat rychle a efektivně. Jenže realita je zatím stále opačná. Řešením, resp. jedním z pilířů řešení, by měla být elektronizace justice, tedy tzv. eJustice, coby jedna z částí eGovernmentu. Co již v rámci elektronizace justice funguje a co dalšího se očekává do budoucna? A může podle Vás přinést elektronizace kýžený efekt?

Elektronizace justice samozřejmě pokračuje a podle všeho je to nezvratný proces. Je ovšem pravda, že digitalizace spisů a elektronizace justice prvoplánově žádné velké zrychlení nepřinese. Rychlejší řešení závisí na tom, jak budou pracovat soudci, eventuálně jestli jim část agendy ubude například proto, že se typicky obchodní spory jako nezaplacené

faktury a reklamace vad budou řešit v rámci například rozhodčího řízení, které je násobně kratší a efektivnější.

Jak se elektronizace promítá do práce advokátních služeb? V čem Vám práci usnadňuje, a kde naopak vidíte možná úskalí? Přece jenom pracujete s velmi citlivými daty.

V rámci advokátních služeb je elektronizace a digitalizace obrovský přínos. Lze pracovat s elektronickými dokumenty, zpracovávat texty daleko efektivněji, pracovat s elektronickou verzí zákonů a judikatury, komunikovat s klienty dokonce i z mobilních telefonů a podobně. Lze dokonce digitálně podepisovat přes půl zeměkoule....

Pokud se týče úskalí, tak ochrana dat a informačních systémů advokáta je samozřejmě zcela zásadní. Advokát v rámci povinnosti mlčenlivosti data svých klientů musí chránit nejen před hackery, nepovolanými osobami, ale i před zvědavými státními orgány, finančními úřady, nebo orgány činnými v trestním řízení – všechny tyto instituce mají tendenci žádat i získávat informace i když k nim ze zákona nemají přístup.

A co ve vztahu ke klientovi? Může se třeba on-line podívat do svého spisu u Vás, aby mohl sledovat změny v rámci svého případu?

Klient je o obsahu svého spisu vždy informován přímo a aktuálně. O tom, že by klient mohl mít dálkový přístup k svému elektronickému spisu v rámci informačního systému jsme již uvažovali, ale popravdě řečeno žádný z našich klientů zatím neprojevil zájem o takové aranžmá. Dávají přednost tomu, že stav řízení nebo transakce zodpovědně hlídáme a aktuální informace poskytujeme s příslušným odborným výkladem a doporučením.

Nad kvalitou právních služeb bdí Česká advokátní komora. Vy zde zastáváte post člena kontrolní rady. Jak vnímáte její roli jakožto regulátora v současnosti?

Roli České advokátní komory nechápu jako roli regulátora, ale jako samosprávu významné profesní skupiny. Do samosprávy nepatří jenom dohled nad kvalitou právních služeb, ale i výchova mladých kolegů, provádění profesních zkoušek a samozřejmě je úkolem vedení České advokátní komory působit i na zá-

konodárce v případech tvorby a schvalování zákonů, které ovlivňují výkon advokacie.

Jak by podle Vás taková výchova mladých kolegů měla vypadat, resp. měla by se nějak změnit?

Výchova a vzdělávání se nemůže týkat jen mladých kolegů. Jsem zastáncem celoživotního povinného vzdělávání advokátů (což je dnes ostatně běžné v řadě vyspělých zemí – každý aktivní advokát tam musí každoročně absolvovat určitý povinný počet školení). Nemám na mysli zrovna pravidelné přezkoušení, ale už jen to, že se každý z nás advokátů prostě musí vzdělávat po celý svůj život, si zaslouží nějakou rozumnou regulaci.

Já sám se domnívám, že by vzdělávání mělo být zaměřeno více na praktické stránky, takové ty „soft skills“ a také na pravidla profesionální etiky. Etiku a morálku je třeba pěstovat a kultivovat.

A co profesní zkoušky?

Profesní zkouška by měla prokázat, že kandidát – koncipient má dostatečné znalosti, aby mohl samostatně vykonávat advokacii. U profesní zkoušky tedy zjistíte znalosti a úroveň vy-

jadřování, možná i částečně jeho názory. Sama zkouška je tedy jen jedním z testů – dalším je povinná koncipientská praxe, kde by se měl koncipient projevit jaký opravdu je a kde má také jeho školitel možnost ho nějak formovat jak po odborné, tak po lidské stránce.

Zmínil jsme zákony, které ovlivňují výkon advokacie. Je stávající stav vyhovující nebo by měla podle Vás dostat tato legislativa nějakých úprav?

Myslím, že už jsme na tom byli hůře. Samozřejmě, že je vždy co zlepšovat a bude třeba legislativně reagovat na nové výzvy. Za urgentní považuji vyřešení právě otázky související s informačními technologiemi, bezpečností klientů, odpovědností advokáta za kybernetické zabezpečení a otázkou, jaké jsou možnosti poskytování právních služeb po internetu – tedy pokud vyřešíme všechny otázky s tím související.

Na závěr dovoluete otázku ohledně budoucnosti celého advokátního stavu. Jak ji vidíte?

Na celý advokátní stav čekají v budoucnu nové výzvy vyvolané jednak novými technologiemi,

kybernetickou bezpečností a také společenskými změnami. Působím jako člen Kontrolní rady České advokátní komory a vím, že se těmito výzvami Kontrolní rada seriózně zabývá, ale advokacie je profese, která stojí na konzervativních hodnotách a k převratným změnám se staví velmi opatrně. Patřím k těm advokátům, kteří jsou velmi konzervativní, pokud se týče etiky jak v obchodních vztazích tak ve vztazích s klientem. Ale pokud se týče technologií, nových obchodních modelů a způsobů jak poskytovat právní služby, jsem spíše vizionář a rozhodně bych nerad, aby se česká advokacie uzavírala novým trendům. ●

Autor: Mgr. Dana Jakešová

Foto: Jan Kolman

POMOZTE NÁM NAKRMIT DĚTI JÍDLEM A LÁSKOU

VĚDĚLI JSTE, ŽE V ČESKÉ REPUBLICE SI
KAŽDÁ 10. RODINA
NEMŮŽE DOVOLIT PLATIT SVÝM DĚTEM ŠKOLNÍ OBĚDY?

TYTO DĚTI PŘICHÁZEJÍ O DŮLEŽITOU SOUČÁST PRAVIDELNÉ STRAVY
A NAVÍC ZAŽÍVAJÍ POCIT VYČLENĚNÍ Z DĚTSKÉHO KOLEKTIVU, COŽ
MŮŽE MÍT VELMI NEGATIVNÍ DOPAD NA JEJICH PSYCHICKÝ ROZVOJ.

SOUHLASÍTE S TÍM, ŽE BY V ČR NEMĚLO ŽÁDNÉ DÍTĚ TRPĚT HLADEM?
POKUD ANO, POMOZTE TĚMTO DĚTEM LIBOVOLNOU ČÁSTKOU.
VŠECHNY PŘÍSPĚVKY DO KORUNY POUŽIJEME NA ZAPLACENÍ OBĚDŮ
KONKRÉTNÍM DĚTEM!

ČÍSLO TRANSPARENTNÍHO ÚČTU:

888 555 999 / 5500

WWW.OBEDYPRODETI.CZ

SE ZÁŠTITOU

MŠMT

S PODPOROU

MP
SV

HLAVNÍ PARTNER

NIVEA
pečuje o
rodinu

**OBĚDY
PRO DĚTI**

OBĚDY PRO DĚTI S FINANČNÍ PODPOROU MŠMT NA ROK 2016

Vít Mikolášek:

„Regulace vždy reaguje na dění na trhu, nic se neděje neúčelově.“

Finanční a pojišťovací trh čekají velké změny. V oblasti úvěrů se často mluví doslova o zemětřesení. Co nás tedy vlastně čeká, proč se to děje a jaké to může mít dopady na finanční trh? O tom jsme hovořili s **Vítem Mikoláškem**, předsedou představenstva Asociace finančních zprostředkovatelů a finančních poradců České republiky a členem pracovních skupin pro přípravu legislativy na finančním trhu.

Finanční a pojišťovací trh čeká celá řada legislativních novinek. Jaké normy již byly schválené? A co všechno se v této oblasti ještě chystá?

Finanční trh a jeho regulace je pořád v pohybu. Pokud zrovna netransponujeme nějakou evropskou směrnici nebo se nepřipravujeme na aplikaci přímo účinného nařízení, tak se objevuje národní iniciativa lobbistických skupin. Za zmínku stojí také vyhlášky České národní banky nebo její úřední sdělení, dohledové benchmarky apod.

A kdybyste měl být konkrétní?

Aktuálně jde o nový zákon o spotřebitelském úvěru, který se nově vztahuje i na hypotéky. Značně reguluje nebankovní poskytovatele spotřebitelských úvěrů a měl by významným způsobem kultivovat trh úvěrových produktů a chránit spotřebitele.

Zároveň byla také schválena malá, ale velmi významná novela zákona č. 38/2004 Sb., o pojišťovacích zprostředkovatelích a likvidátorech pojistných událostí, která je národní úpravou. Reguluje část nákladů životního pojištění a tzv. storno provize v případě předčasného ukončení pojistné smlouvy. Už nyní se ale na Ministerstvu financí připravuje nový zákon o distribuci pojištění, který má tento zákon nahradit.

V současnosti se také projednává významná a rozsáhlá novela zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, která je transpozicí evropské směrnice MiFID II.

Zákon o spotřebitelském úvěru nabude účinnosti 1. prosince 2016. Původním autorem je Ministerstvo financí. V Poslanecké sněmovně však k němu byly podány desítky pozměňovacích návrhů. Nakonec byl ale schválen naprostou většinou hlasů...

Nový zákon skutečně vychází z dílny Ministerstva financí, které je gestorem primární legis-

lativy na finančním trhu. Při jeho projednávání naštěstí zafungoval fakt, že jde o požadavky evropské směrnice a Ministerstvo financí si udrželo nad projednávaným zákonem kontrolu v celém průběhu legislativního procesu. Zákodáři tak u většiny pozměňovacích návrhů respektovali stanovisko Ministerstva financí, proto se politické tlaky podařilo udržet v rozumných mezích. Tím ale nechci říct, že by šlo o diktát Ministerstva financí. Po celou dobu připrav intenzivně komunikovalo s trhem.

Jaké hlavní novinky přináší?

Nových institutů najdeme v zákoně celou řadu. Jedním z nich je například požadavek na detailní posouzení finanční bilance (příjmů a výdajů) klienta. Dalším plusem je přehlednější informační povinnost nebo dvoutýdenní lhůta na rozmyšlenou. Lidé budou mít také možnost zdarma splatit úvěr v případě zásadních životních situací a smluvní pokuty a úroky z prodlení budou limitovány.

Zákon přesně uvádí, že „poskytovatel posoudí úvěruschopnost spotřebitele na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací získaných od spotřebitele“. To moc konkrétní návod není...

To je pravda. Zákon dává poskytovateli úvěru obecná pravidla pro získávání informací. Zásadní roli zde hraje individuální situace – tedy zejména výše, účel a délka úvěru stejně tak, jako situace klienta. Tyto podmínky pak ovlivňují, o jak detailní posouzení úvěru by mělo jít. Poskytovatel úvěru musí umět obhájit, že šlo o informace přiměřené a dostatečné pro posouzení toho, zda bude spotřebitel moci úvěr splácat. Také musí jít o informace spolehlivé. Předpokládá se proto, že u určitých typů úvěrů bude poskytovatel muset zjištěné informace ověřovat, což je na trhu běžné již dnes například u hypotečních úvěrů.

V praxi ale určitě nebude stačit, když spotřebitel jednoduše prohlásí, že je schopen úvěr splácat. Takový cíl úpravy nebyl, záměrem au-

tora bylo odstranit z trhu nežádoucí zadlužování obyvatel některými nepoctivými nebankovními poskytovateli úvěrů. Ti nemají zájem na tom, aby dlužník úvěr splatil, ale aby se dostal do dluhové pasti. To znamená, aby si vzal další úvěr na splácení předchozího, případně aby získali zástavu, kterou je úvěr zajištěn. Tyto praktiky dnes na trhu bohužel běžně fungují, a pokud se je podaří být jen omezit, pak půjde o dobře splněný úkol.

Popravdě si neumím představit fungování tohoto opatření v praxi. A pro poskytovatele úvěrů přece musí znamenat obrovskou nejistotu...

Vychází se z toho, že spotřebitel je povinen poskytnout pravdivé a úplné informace pro posouzení jeho schopnosti splácat, na požádání informace vysvětlit. Pokud se ukáže, že informace byly vědomě nepravdivé nebo neúplné, může naopak poskytovatel úvěr zesplatnit a klient tak ztrácí možnost uplatnit námitku neplatnosti smlouvy.

Nejistota ale samozřejmě může nějakou dobu na trhu přetrvávat, než se ustálí výklad. Na bankovním trhu jsou však s posuzováním úvěruschopnosti bohaté a dlouhé zkušenosti včetně celého procesního aparátu. Nemyslím si, že by si bankovní poskytovatelé nedokázali svůj postup obhájit. Dopad zákona očekávám spíše u nebankovních poskytovatelů, kde nemusejí mít zejména menší hráči dost zkušenosti.

Velký zásah pro poskytovatele úvěrů znamená jistě také omezení poplatků a pokut při předčasném splacení dluhu. Nejvíce se toto opatření bezesporu dotkne hypoték. Jaká pravidla zde budou platit?

Všechny typy úvěrů je možné předčasně splatit a klient má právo na snížení celkových nákladů, které by byl nucen platit, pokud by k předčasnému splacení úvěru nedošlo. Poskytovatel má naopak právo na náhradu účelně vynaložených nákladů, které mu vzniknou s předčasným splacením.

Hypoteční úvěry respektive podle dikce zákona úvěry na bydlení, pod které patří všechny úvěry zajištěné nemovitostí nebo účelové úvěry, bude možné splatit „bez uvedení důvodů“ pouze s takovými náklady, které navíc u úvěrů na bydlení nejsou omezeny. Poskytovatel bude muset klientovi přesně uvést, jaké náklady s předčasným splacením úvěru měl, a v případě sporu je i obhájit. Jejich výše tak ve srovnání s aktuální situací rozhodně klesne, protože doposud se výše poplatku řídila úvěrovou smlouvou a sazebníkem poplatků.

U ostatních typů úvěrů pak zákon obsahuje i přesnou limitaci těchto nákladů.

U úvěrů na bydlení půjde každý rok před výročím uzavřením smlouvy splatit zdarma až čtvrtinu úvěru. Do tří měsíců poté, co banka klientovi oznámí novou výši výpůjční úrokové sazby, ho bude možné splatit dokonce celý zdarma, stejně tak v případě úmrtí, dlouhodobé nemoci či invalidity dlužníka nebo jeho partnera. Zároveň bude možné splatit úvěr za limitovaných nákladů v případě prodeje nemovitosti. Jaký to může mít vliv na úvěrový trh?

Banky se dnes obávají zneužívání těchto možností, kdy klient z důvodu nízké sankce bude úvěr častěji splácet mimo fixaci. Tedy s poplatkem, ale bez uvedení důvodů. Situace je však přímo úměrná výši úrokových sazeb. Vzhledem k tomu, že sazby již několik let klesají, jsou klienti mnohem více motivováni ke změně banky a vyjednání lepší sazby. Pokud sazby půjdou s ohledem na vývoj makroekonomické situace nahoru, důvodů ke změně banky výrazně ubude, protože nikdo nebude chtít změnit banku, pokud by měl platit více než doposud.

Není té ochrany spotřebitele až příliš?

Myslím si, že regulace vždy reaguje na dění na trhu, nic se tak neděje neúčelově. Na trhu existují některé problémy, které se dotýkají i trhu bankovních poskytovatelů. Banky a zejména stavební spořitelny se snaží udržet za každou cenu klienty z dřívější doby, kdy byly vyšší úrokové sazby a banky na takových úvěrech více vydělávaly. To vedlo k některým absurdním situacím, kdy chtěl klient splatit úvěr, ale nemohl. Pak musela přijít regulace, která tyto podmínky na trhu narovnávala.

Zákon se ale zaměřuje i na poskytovatele úvěrů, podmínky pro ně značně zpříšňuje. Kdo bude moci nově poskytovat úvěry?

Je tomu tak. Podmínky se zpříšňují hlavně pro nebankovní poskytovatele, protože regulace bank je již dlouhou dobu na vysoké úrovni.

Nově bude nutné získat k poskytování úvěrů oprávnění České národní banky a splnit řadu požadavků, například mít počáteční kapitál 20 mil. Kč a následně ho udržovat ve výši 5% půjčených prostředků. Požadavky na obezpečené poskytování služeb, řádné organizační a personální předpoklady, vnitřní řídicí a kontrolní systém, požadavky na odbornost a odměňování pracovníků a další.

Dohled nad poskytovateli úvěrů – a to i těch nebankovních, kterých je v současnosti kolem 60 tisíc – bude nově spadat pod Českou národní banku. Je vůbec reálné, aby ČNB dohled nad tak velkým množstvím subjektů zvládla?

Primárně se předpokládá, že nebankovní poskytovatelů úvěrů razantně ubude právě kvůli tomu, že všichni budou muset požádat ČNB o povolení k činnosti. To bude nejdůležitější síto, kterým si ČNB zajistí, že bude mít o poskytovatelích na trhu detailní přehled, protože jich bude výrazně méně. Za takového stavu je pak možné dohled zvládnout a počít se dohledovou činností může dále snížovat.

Myslíte, že to může pomoci trh úvěrů zkultivovat?

Jednoznačně ano, ono ani není jiné řešení. Dohled musí vykonávat specializovaný útvar, který má zkušenosti s dohledem u bank a má dostatečné odborné zázemí. Pokud počet poskytovatelů zůstane v rozumné míře, měla by být ČNB schopna provádět účinný dohled.

Vyšší nároky na odbornost, velký základní kapitál, dohled ČNB...to všechno je hezké. Může to ale opravdu pomoci vymýtit praktiky neseřízných poskytovatelů úvěrů? Nepřesunou se jen do „šedé zóny“?

Můžeme předpokládat, že se část nebankovních poskytovatelů přesune do illegality, ale to bude znamenat komplikaci pro jejich podnikání. Nehledě na skutečnost, že takový výkon činnosti bude trestným činem a bude jej možné postihnout trestněprávně. Věřím, že orgány činné v trestním řízení budou úzce spolupracovat s ČNB, aby došlo k omezení nelegálního výkonu činnosti.

Nebylo by třeba účinnější definovat lichvu?

Lichva je jako trestný čin definována v § 218 trestního zákoníku a podle mého názoru je správné, že je definována obecně. Vždy tak záleží na individuálním případě, zda bude posouzen jako lichva. Nejsem pro to stanovovat hranici nákladů úvěru, které již lichvou jsou, a které nikoliv, protože záleží na dalších pod-

mínkách úvěru. Nehledě na to, že disponujeme dostačující judikaturou, která se k lichvě váže.

Celou řadu úvěrů sjednávají zprostředkovatelé. Dolehne nová legislativa i na ně?

Samozřejmě nový zákon reguluje i podnikání zprostředkovatelů, kteří také budou potřebovat oprávnění od ČNB. Ve vztahu ke klientům pak nový zákon zachovává distribučně neutrální postoj, což znamená, že stejná úprava pro jednání se spotřebitelem se uplatní na všechny způsoby sjednání úvěru ať přímo u poskytovatele, nebo přes zprostředkovatele.

V souhrnné novele č. 258/2016 Sb., kterou se mění související zákony se zákonem o spotřebitelském úvěru, se mimo jiné ruší možnost řešení sporů u smluv ze spotřebitelských úvěrů arbitrážemi prostřednictvím rozhodců. Jaký je důvod tohoto opatření?

Jde opět o reakci na dění na trhu, kdy rozhodčí řízení bylo spíše zneužíváno, než bylo k dobru klientům. Stávaly se případy, kdy rozhodci byli domluveni s poskytovateli úvěrů a skutečně velmi rychle dokázali rozhodnout, že klient je povinen k úhradě mnohdy lichvářských úvěrů a nákladů a získat exekuční titul, který klient zbalil veškerých prostředků a mnohdy i střechy nad hlavou.

Kdo tedy může spory rozhodovat, když pomíneme klasické soudní řízení?

V oblasti úvěrů je již nyní dána pravomoc Finančního arbitra, který je kvazisoudním orgánem. Je tak oprávněn rozhodnout spory mezi klientem a poskytovatelem či zprostředkovatelem úvěru. Řízení před Finančním arbitrem je rychlejší než u soudu, je méně formální, klient za něj nic neplatí a rozhoduje specializovaný orgán, u kterého se dá předpokládat, že rozumí této odborné materii. Mimosoudní řešení sporů je přitom opět evropský požadavek.

Zákon o spotřebitelském úvěru ale není tím jediným, co trh s úvěry ovlivní. Kolem poloviny roku ČNB vydala Zprávu o finanční stabilitě 2015/2016. Český finanční sektor podle ní meziročně posílil svoji vysokou odolnost. Jako riziko však uvádí výrazně uvolněné standardy při poskytování hypotečních úvěrů. Kvůli obavám z možného vzniku cenové bubliny na reálném trhu proto přistoupila s účinností od října 2016 ke zpřísnění svého současného Doporučení k řízení rizik spojených s poskytováním retailových úvěrů zajištěných rezidenční nemovitostí. Co konkrétně se v tomto doporučení mění?

V doporučení ČNB se mění maximální procento výše úvěru k hodnotě nemovité věci tzv. LTV (loan to value). Hodnota LTV v doporučení ČNB se mění ze 100% na 95%. ČNB zároveň chce, aby takových úvěrů poskytovaly banky jen malé procento. Záměr ČNB je jednak makroekonomický, jednak je cílem ochránit klienta před rizikovým úvěrem, který dosahuje 100% hodnoty nemovité věci. V případě problémů se splácením nemusí klient prodejem nemovitosti pokrýt celou výši úvěru včetně příslušenství, což ho může dostat do svízelné situace. Problém může být také ve vyšší splátce a díky nízkým sazbám, které nevydrží věčně, může dojít k tomu, že klient při zvýšení úrokových sazeb po fixaci již nebude mít na splátku úvěru. Nedomnívám se, že by to byl na trhu zásadní problém, i když stávající nízké sazby mohou banky motivovat k tomu, že budou preferovat tyto typy úvěrů, které jsou zpravidla dražší, tedy mají vyšší úrokovou sazbu a banka lépe zhodnocuje své dočasně volné finanční prostředky, kterých je na trhu přebytek.

Zpřísněná pravidla lze ale přece relativně lehce obejít, třeba zvýšením odhadních cen nemovitostí nebo ze strany žadatelů o úvěr kombinací dvou úvěrů...

Ano, může k tomu docházet. I když ČNB dohlíží také na pravidla pro oceňování nemovitostí. Zároveň je potřeba vzít v úvahu fakt, že banky nechtějí mít v portfoliu rizikové úvěry a nechtějí se dostat do situace, kdy klient nebude moci splácet a banka se nedokáže plně uspokojit z prodeje zástavy. To je pro každou banku problém a riziko, které musí řídit. Proto jsou obecné odhady cen nemovitých věcí ze strany banky nižší, aby se toto riziko minimalizovalo.

Kombinace dvou úvěrů také může být řešením, ale druhá banka stejně vidí v registrech, že klient má jiný úvěr a rozhoduje pak individuální situace. Druhý úvěr pak bude zpravidla zajištěn něčím jiným.

Domníváte se, že opravdu hrozí cenová bublina?

V tuto chvíli tomu nemusí nic nasvědčovat, ale ČNB svými doporučeními limituje prostor pro takové poskytování úvěrů, které by vznikly cenové bubliny podporovalo. Se zvýšením úrokových sazeb spíše může dojít k vyvolání situace, kdy stávající úvěrování klienti nebudou dražší úvěr schopni splácet. Budou se nemovitostí zbavovat, ale o tak velké množství bytů nemusí být na trhu v krátkém časovém úseku zájem, protože vzít si úvěr v budoucnu nemusí být tak jednoduché a vhodné, jak je tomu dnes.

Jaký to podle Vás může mít dopad na hypotéční trh?

Pokud půjdou úrokové sazby nahoru, může se tím hypotéční trh zpomalit. K tomu může „pomoci“ nový zákon o úvěrech, který bude nutit banky být obezřetnější z důvodu nejistoty ve výkladu nových pravidel. Zatím je konkurence tak velká, že změna by neměla být zásadní, ale do budoucna se podmínky mohou změnit.

Když se na to ale podíváme z druhé strany, banky „sedí na hromadách peněz“ a hledají každou možnost, jak poskytnout úvěr, jakýkoliv – na bydlení, na investice firmám... Jde to vůbec dohromady?

Ano, je tomu tak. Banky mají přebytek prostředků a vzhledem k tomu, že kapitálové trhy nedávají v současné době v krátkém horizon-

tu odpovídající výnos, je úvěrování jejich řešením, jak prostředky umístit. S oživením kapitálových trhů se situace může rázem změnit.

Zatím se ale neočekává, že by nová pravidla měla s trhem nějak zásadně pohnout.

ČNB usiluje o legislativní zakotvení pravomocí ČNB stanovovat rizikové parametry úvěrů na bydlení. Je to podle Vás dobrá cesta?

Na stávajícím fungování bych toho moc neměnil. ČNB svými doporučeními tak jako tak na banky působí a jejich podnikání reguluje, přičemž banky se ve většině případů doporučeními řídí. Myslím si, že pokud by situace vyžadovala důraznější zásah ze strany ČNB, ces-

ta, jak to udělat podle stávajících pravomocí ČNB tu je. Vidím ji zejména v oblasti péče o cenovou a finanční stabilitu včetně bezpečného fungování finančního systému. Pokud by situace na trhu byla schopna výše uvedené narušit, určitě by v tomto ČNB našla zákonou oporu.

Přesuňme se teď od úvěrů do oblasti pojišťovnictví. 6. září podepsal prezident Miloš Zeman novelu zákona o pojišťovacích zprostředkovatelích. V účinnost má vstoupit první den třetího měsíce po vyhlášení novely ve Sbírce zákonů. Jinými slovy, začne platit od 1. prosince letošního roku. Co bylo hlavním cílem novely?

Je celkem obtížné určit skutečný hlavní cíl novely, která vznikla na popud určitých zájmových skupin. Oficiálním cílem novely, tak jak byl vyjádřen v důvodové zprávě, bylo vyřešit některé nepoctivé praktiky při sjednávání pojistných smluv – zejména tzv. přepojišťování, tedy nahrazování stejného typu smlouvy jinou.

Tento jev se na trhu objevuje, ale je velmi obtížné určit, kdy je to v zájmu klienta, a kdy nikoliv. To lze určit až po analýze konkrétního případu a myslím si, že jde o věc dohledu ČNB, případně Finančního arbitra při rozhodování konkrétní kauzy.

Legislativní řešení takového problému je vždycky plošné, tedy zasáhne i ty případy, které byly v zájmu klienta. Jen se nelíbí pojišťovnám, kdy zejména ty velké přicházejí o svůj pojistný kmen. Proto se rozhodly situaci řešit legislativně.

Domníváte se, že se původní záměr podařilo v novele zachytit?

Původní oficiální a vlastně i neoficiální záměr byl určitě z části splněn. Jen cesta k němu byla spleť a návrhů v průběhu legislativního procesu bylo tolik, že bychom se v rámci statistik dostali jistě do vrchních příček v počtu nových návrhů, které se projednávaly.

V novele se řeší nákladovost životního pojištění, byť jen počáteční náklady a nikoliv náklady celkové. To bohužel dává cestu k obcházení zákona a vytvoření jiné konstrukce produktu, která pod úpravu počátečních nákladů nespadne.

Novela také řeší tzv. storno provize – tedy povinnost zprostředkovatele vrátit část nezaplacené provize, pokud pojistná smlouva, kterou zprostředkoval, zanikla v době pěti let od jejího sjednání. Bohužel zákon neřeší, z jakých důvodů pojištění zaniklo, tedy pokud klient pojištění zruší ze své vůle nebo ho „přemluví“ jiný poradce. Pak stejně musí původní zprostředkovatel část odměny vrátit, i když zánik pojistné smlouvy nezpůsobil a nemohl ho ani přímo ovlivnit.

Klient naopak bude moci v případě zrušení pojistné smlouvy dostat víc, než tomu bylo dopsud. Motivace smlouvu nerušit, protože přijdu o vložené prostředky, se tak snížila a klient má volné ruce k tomu smlouvu zrušit. Některé úvahy tak hovoří o tom, že by uvedená novela mohla přepojišťování umocnit. Jak to bude v praxi, ukáže až čas.

Omezení výplaty provizi se původně mělo týkat pouze životních pojištění, v nichž se tvoří kapitálová rezerva. Tam to dává smysl. Regulace odměn zprostředkovatelů se ale nakonec vztahuje i na riziková životní pojištění....

To je nekoncepční zásah, protože klientovi nic nepřináší. U rizikových životních pojištění se netvoří odkupné, celá vrácená odměna zprostředkovatele zůstává pojišťovně a náklady klienta na smlouvě to nesníží. Tady na celé čáře vyhrává pojišťovna, zprostředkovatel vrací provizi, ale pojišťovna klientovi nic nevyplácí.

Co z toho všeho vyplývá? Pomůže, či nepomůže nová norma přepojišťování odstranit?

Celá regulace pravděpodobně neodstraní z trhu přepojišťování, jen ho oddálí a přinese klid pojišťovnám, které mají jistotu, že se jim v případě zániku pojistné smlouvy vrátí vyplacená odměna. Na další opatření v podobě jednotného ukazatele nákladovosti a registru smluv a zprostředkovatelů, které mohou trh zkulturnovat, si budeme muset počkat na nový zákon o distribuci pojištění, který by měl být připraven ve druhé polovině roku. Pro zprostředkovatele to bude znamenat větší obezřet-

nost při nakládání s odměnou, protože může nastat situace, kdy odměnu budou muset vrátit až za pět let po uzavření smlouvy.

Na závěr dovoďte dvě otázky osobnějšího rázu. V minulosti jste působil dva roky přímo na Ministerstvu financí, kde jste se podílel na přípravě legislativy právě z oblasti bankovníctví. Jaká to je práce?

Na práci na ministerstvu rád vzpomínám. Je to zajímavá práce zejména v tom, že v podstatě vytváříte pravidla, kterými se následně bude řídit trh, a tím ho můžete dost ovlivnit.

Je ale potřeba smířit se s tím, že na přípravu legislativy působí hodně tlaků včetně těch politických, anebo zájmů lobbistických skupin. Připravoval jsem například novelu zákona o bankách, která byla v legislativním plánu prací vlády. Tehdejší ministr se náhle rozhodl, že novela není potřeba, proto vše napsané skončilo v šuplíku. Platí, že čím jde více o politické téma, tím je větší předpoklad, že do textu zákonodárci v Parlamentu zasáhnou. Pokud je to spíše technická norma a je vyjednávána a připravena ve spolupráci s trhem, zásahů není tolik. K situaci přispívá také evropská legislativa, která vám dává silné mantinely, v nichž se můžete pohybovat, a směrnice týkající se finančního trhu jsou natolik detailní, že národní iniciativa je velmi omezena. Evropská legislativa má i negativní stránky, kdy řada ustanovení, která se tam dostanou pod vlivem velkých států, u nás nemusí fungovat a je problém zjistit, jak vlastně byl záměr a čeho se má dosáhnout.

A jak byste zhodnotil normy, o nichž jsme se nyní bavili. Považujete je za zdařilé nebo byste jim něco vytknul?

Pokud jde o zákon o úvěrech, tak jej celkově hodnotím velmi pozitivně. Je tam několik věcí, které by se daly napsat jinak a lépe a kde bylo nutné se držet textu směrnice a v praxi nebude mít zamýšlené účinky. Jedná se například o poskytování rady. Předpokládám, že ji v souladu s dikcí zákona nikdo na trhu poskytovat nebude, ale tím, že můžete poskytovat doporučení, splníte obchodně, co potřebujete. Přísnější požadavky zákona se na vás ale neuplatní. Diskutabilní je také vazba na § 2950 NOZ, kde je upravena odpovědnost za škodu způsobenou informací nebo radou. V tomto budeme muset počkat na některá rozhodnutí, které normy aplikovat.

Pokud jde o novelu zákona o pojišťovacích zprostředkovatelích, tam šlo o politické zadání, vnímám to tak, že nešlo o odbornou legislativní práci. ●

**Autor: Mgr. Dana Jakešová
Foto: Jan Kolman**

Největší česko-slovenská advokátní kancelář s mezinárodním dosahem

- | Havel, Holásek & Partners s kancelářemi v Praze, Brně, Ostravě a Bratislavě je s týmem 23 partnerů, více než 100 advokátů a celkem přes 180 právníků největší česko-slovenskou právníkovou firmou; za 15 let své existence se stala největší česko-slovenskou nezávislou právníkovou firmou ve střední Evropě
- | Komplexní právní poradenství a související daňové služby pro více než 1000 klientů, z toho 70 společností uvedených v seznamu největších firem Fortune 500, téměř 50 společností z Czech Top 100
- | Právní poradenství ve více než 60 zemích světa a 12 světových jazycích, až 70 % případů zahrnuje mezinárodní prvek
- | Kancelář úzce spolupracuje s předními mezinárodními právníkovými firmami v Evropě, Asii, Severní Americe, Africe i Austrálii. Klienti mají přístup k mezinárodním i lokálním znalostem a odbornosti prostřednictvím více než 30 tisíc právníků v přibližně 160 zemích světa
- | Nejúspěšnější a nejkomplexnější kancelář v České republice i na Slovensku dle celkového součtu všech nominací a titulů v rámci dosavadních ročníků soutěže Právníková firma roku

Nejúspěšnější kancelář v ČR
a na Slovensku dle počtu
nominací a titulů dosavadních
ročníků soutěže

Klienty nejlépe hodnocená
právníková firma
v České republice
(2010, 2013, 2015)

Právníková firma roku
v České republice
(2011–2012, 2014–2016)

1. místo TOP Zaměstnavatelé
2016 v kategorii
Advokátní kancelář

U ČEZ máme jistotu nízkých cen energií

Zlevnili jsme pro vás ceny elektřiny a plynu. Nyní ušetříte až **20 % na silové elektřině** nebo **10 % z ceny odebraného plynu**. Navíc když budete platit naší novou ČEZ KARTOU, fakturu za energie budete mít ještě levnější.

Navštivte své nejbližší kontaktní místo nebo zavolejte na Zákaznickou linku **371 100 100** a zjistíte, kolik byste ušetřili právě vy.

Vaše spokojenost je pro nás na prvním místě.

www.cez.cz | Zákaznická linka 371 100 100

JSME S VÁMI. SKUPINA ČEZ

lidé

František Korbel

Dušan Sedláček

Lukáš Syrový

Tři dosavadní partneři **Havel, Holásek & Partners** rozšiřují počet společníků kanceláře z devíti na dvanáct

Největší česko-slovenská právnícká firma Havel, Holásek & Partners rozšířila počet svých equity partnerů, tj. partnerů, kteří jsou zároveň spoludávajícími kanceláře. Na základě rozhodnutí devíti stávajících equity partnerů se od 1. července 2016 stali dalšími společníky kanceláře František Korbel, Dušan Sedláček a Lukáš Syrový.

Havel, Holásek & Partners má nyní celkem 23 partnerů, z nichž 12 je zároveň společníky. Jmenovitě jde o Jaroslava Havla, Roberta Nešpúrka, Marka Vojáčka, Marka Lošana, Václava Audese, Roberta Nerudu, Josefa Hlavičku, Jana Topinku, Jana Kovala a tři nové společníky – Františka Korbelu, Dušana Sedláčka a Lukáše Syrového.

František Korbel je součástí týmu Havel, Holásek & Partners od roku 2013. Z pozice partnera řídí vzdělávací Akademii Havel, Holásek & Partners. Specializuje se na veřejnou správu, správní právo, legislativu, právo na informace, právo informačních technologií, procesní předpisy a rekodifikaci soukromého práva. V minulosti působil jako legislativní náměstek tří ministrů na Ministerstvu spravedlnosti, kde mj. řídil rekodifikaci soukromého práva. Byl také

náměstkem ministra životního prostředí a místopředsedou Legislativní rady vlády, jejímž členem je dosud. František Korbel vyučuje na Právnické fakultě UK, je též lektorem Justiční akademie pro vzdělávání soudců, publikuje a podílí se na psaní velkých komentářů v oblasti civilního práva a přednáší.

Dušan Sedláček nastoupil do Havel, Holásek & Partners v roce 2008. Specializuje se na oblast soudních sporů a rozhodčího řízení, insolvenčního řízení a restrukturalizace podniků a také na akvizice a prodeje společností. V oblasti soudních sporů a rozhodčího řízení zastupuje české i zahraniční klienty, a to jak v postavení žalobců, tak žalovaných. Vedle toho působí také jako rozhodce a rovněž jako expert v rámci expertního řízení podle pravidel ICC. V oblasti insolvenčního řízení a restrukturalizace podniků se v posledních letech účastnil celé řady významných případů sahajících od zastupování věřitelů v insolvenčním řízení až po poradenství společnostem ve finančních potížích.

Lukáš Syrový přišel do Havel, Holásek & Partners v roce 2012. Specializuje se na právo nemovitostí a stavební právo, obchodní právo a právo obchodních společností. V oblasti práva nemovitostí a stavebnictví má rozsáhlé zkušenosti s komplexním poradenstvím českým a zahraničním investorům v souvislosti s akvizicemi a prodejem nemovitostních celků, developmentem, výstavbou, dále s pronájmem a následnou správou obchodních center, rezidenčních, kancelářských, průmyslových a logistických celků a rovněž realizací projektů „na zelené louce“. ●

Jan Veselý

Glatzová & Co. rozšiřuje základnu vedoucích advokátů

Jan Veselý se od 1. července 2016 stal vedoucím advokátem v advokátní kanceláři Glatzová & Co. Ve své praxi se zaměřuje na M&A, energetiku a korporátní právo a jeho posun na vyšší pozici je důsledkem kvalitní práce, kterou v kanceláři Glatzová & Co. vykonává.

Jan Veselý je členem týmu advokátní kanceláře Glatzová & Co. od roku 2010, od počátku roku 2014 na pozici advokáta. Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze. Jan má široké zkušenosti získané při poskytování poradenství při řadě významných transakcí v oblasti fúzí a akvizic, stejně jako v oblasti energetiky – se zaměřením na obnovitelné zdroje a retailové vztahy. Ve svém volném čase se věnuje sportu a cestování. ●

Chris Watkinson

Dentons posiluje svoji praxi v oblasti fúzí a akvizic a private equity novým partnerem

Globální právní firma Dentons posiluje příchodem partnera Chrise Watkinsona svou praxi v oblasti korporátního práva, fúzí a akvizic a private equity ve střední a východní Evropě.

Chris Watkinson bude působit v kancelářích v Budapešti a Praze. Soustředí se na přeshraniční fúze a akvizice, private equity transakce a společné podniky. Má bohatou praxi v sektoru telekomunikací, médií a nových technologií

a v oblasti energetiky a obnovitelných zdrojů. Přináší také rozsáhlé zkušenosti s poradenstvím při přeshraničních transakcích v regionu střední a východní Evropy a zemích SNS a poradenstvím podle anglického práva.

Chris Watkinson přichází do Dentons z advokátní kanceláře BBH, kde vedl tým specializovaný na právní služby podle anglického práva. Během předchozího působení v londýnské kanceláři Squire Patton Boggs se zaměřoval na fúze a akvizice v Rusku, zemích SNS a v regionu střední a východní Evropy. Je solicitem u vrchních soudů Anglie a Walesu. Právnícký titul získal na University of East Anglia v Británii, studoval také na University of British Columbia v Kanadě a na Nottingham Trent University v Británii. ●

Zdeněk Kabilka

Mezinárodní advokátní kancelář PwC Legal posiluje svůj tým

Zdeněk Kabilka vstupuje do mezinárodní advokátní kanceláře PwC Legal na pozici seniorního advokáta. Specializuje se na veřejné zakázky, fúze, akvizice a Corporate Governance. Věnuje se také právu duševního vlastnictví a analýze ekologických zátěží. Veronika Strížová vstupuje do advokátní kanceláře na pozici advokáta a Iveta Štefánková na pozici advokátní koncipientky.

Zdeněk Kabilka absolvoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy. Působil mimo jiné jako místopředseda dozorčí rady ve Středočeské energetické a jako člen dozorčí rady České pojišťovny. Mezinárodní ratingová agentura The Legal 500: Europe, Middle East & Africa jej v roce 2005 zahrnuje do žebříčku 500 nejvyšších advokátů v oblasti fúzí a akvizic. Hovoří plynule anglicky. Do PwC Legal přichází z vlastní advokátní kanceláře, kterou vedl šest let. Předtím působil čtyři roky v pražské pobočce mezinárodní advokátní kanceláře White & Case a čtyři roky ve Fondu národního majetku ČR. Během své osmnáctileté praxe se podílel na velkých privatizačních projektech v oblasti finančnictví a telekomunikací. Poskytoval také kompletní servis v oblasti fúzí, akvizic a restrukturalizací vlastnických vztahů jak českým, tak zahraničním klientům.

Veronika Strížová se specializuje na korporátní právo, právo nemovitostí a zastupování klientů v občansko-právních a obchodněprávních soudních sporech, včetně poskytování právního poradenství při vyjednávání jejich mimosoudních smírných řešení. Kromě mezinárodního práva soukromého, jehož znalost je k vymáhání přeshraničních právních nároků klientů nutná, se Veronika zajímá též o insolvenční právo nejen na národní, ale i evropské úrovni. Po absolvování právnické fakulty Západočeské univerzity v Plzni vystudovala postgraduální studium ekonomického zaměření s důrazem na mezinárodní obchod a management při Hogeschool Universiteit Brussel. V současné době studuje jako externí doktorand obor mezinárodní právo soukromé a právo mezinárodního obchodu na Právnické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Hovoří plynule anglicky.

Iveta Štefánková absolvovala Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze a získala titul doktor práv na Právnické fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Je také držitelkou postgraduálního LL.M titulu z Graduate Institute of International and Development Studies a Geneva University Law School v Ženevě. Hovoří plynule anglicky. Do PwC Legal přichází po absolvování LL.M programu ve Švýcarsku. Předtím působila v pražské pobočce mezinárodní advokátní kanceláře Weil, Gotshal & Manges na pozici advokátní koncipientky. Iveta Štefánková se specializuje na řešení mezinárodních i domácích sporů. Věnuje se také M&A a korporátnímu právu. ●

Veronika Strížová

Iveta Štefánková

Marek Martinka

CEE Attorneys Tomíček Legal jmenovala vedoucího advokáta a posílila o novou advokátku

CEE Attorneys Tomíček Legal s.r.o., advokátní kancelář, posiluje svůj tým příchodem nové advokátky Ivety Koubkové. Marek Martinka byl na základě své vynikající práce jmenován vedoucím advokátem v advokátní kanceláři CEE Attorneys Tomíček Legal.

Marek Martinka se připojil k týmu CEE Attorneys jako advokát v březnu 2015. Má rozsáhlé zkušenosti při poskytování komplexního právního poradenství významným obchodním společnostem a specializuje se zejména na právo

duševního vlastnictví, generální korporátní praxi, pracovní právo, soudní spory a arbitráže. Rovněž je vedoucím oddělení práva duševního vlastnictví a informačních technologií (IP&IT) a zaměřuje se mimo jiné i na francouzsky mluvící klienty.

Iveta Koubková se specializuje zejména na trestní právo, soudní spory, právo obchodních společností, právo nemovitostí a smluvní agendu. Kromě toho má rozsáhlé zkušenosti s uplatňováním nároků na náhradu škody při ublížení na zdraví. Iveta Koubková vystudovala Právnickou fakultu Univerzity Karlovy, hovoří anglicky a německy. Před nástupem do CEE Attorneys Tomíček Legal získávala zkušenosti v kanceláři ŠENKÝŘ PÁNIK, advokátní kancelář s.r.o., která je zároveň součástí mezinárodní advokátní kanceláře COTTYN v Belgii. ●

Iveta Koubková

Dvořák Hager & Partners má novou advokátku

1. června 2016 se advokátkou advokátní kanceláře Dvořák Hager & Partners v Praze stala Lucia Luptáková.

Lucia Luptáková spolupracuje s advokátní kanceláří Dvořák Hager & Partners od roku 2014 a v dubnu letošního roku úspěšně složila advokátní zkoušku. Lucia se ve své praxi věnuje zejména právu obchodních společností a oblasti závazkových vztahů. Vystudovala Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze a Fakultu mezinárodních vztahů Vysoké školy ekonomické v Praze. ●

Lucia Luptáková

Advokátní kancelář Giese & Partner jmenovala vedoucí advokátku

Denisa Molnár byla na základě své vynikající práce na mnoha významných přeshraničních transakcích jmenována vedoucí advokátkou v advokátní kanceláři Giese & Partner, s.r.o.

Denisa Molnár absolvovala právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze a připojila se k týmu Giese & Partner jako advokátní koncipientka po své promoci v roce 2007. Po třech letech praxe se stala advokátkou. Její specializací jsou financování, projekty s nemovitostmi, bankovní právo, koupě podniku, právo obchodních společností a zajištění pohledávek. ●

Denisa Molnár

Pavel Humplík

Rödl & Partner jmenoval 21 nových partnerů, v České republice tři nové partnery

Poradenská společnost Rödl & Partner dále rozšiřuje svoji partnerskou strukturu. Na slavnostním galavečeru v rámci tradičního setkání International Convention konaném v Norimberku bylo 11. června 2016 jmenováno 21 nových partnerů a 26 nových associate partnerů. Celkem má Rödl & Partner celosvětově 222 partnerů, počet associate partnerů se zvýšil na 328. V České republice se počet partnerů zvýšil na 17. Za Českou republiku byli mezi partnery přijati daňoví poradci Pavel Humplík, Miroslav Kocman a advokát a daňový poradce Jiří Zoubek z pražské pobočky Rödl & Partner.

Pavel Humplík jako daňový poradce a vedoucí daňového týmu se ve společnosti Rödl & Partner specializuje na poradenskou činnost především v oblastech corporate compliance, fúzí a akvizic, transfer pricing a daňových kontrol. Mezi jeho významné projekty patří nemovitostní transakce pro klienty podnikající ve farmaceutickém průmyslu a daňové due diligence a daňové audity pro

energetické společnosti v České republice. Je absolventem Vysoké školy ekonomické v Praze, fakulty financí a účetnictví.

Miroslav Kocman u společnosti Rödl & Partner působí od roku 2011 jako daňový poradce, zastává pozici vedoucího daňového týmu. Mezi hlavní oblasti, kterými se zabývá, patří především daňové audity, daňové due diligence a mezinárodní zdanění. V rámci tohoto zaměření získal rozsáhlé zkušenosti především u klientů působících v automobilovém a strojírenském průmyslu. Vystudoval Mendelovu univerzitu v Brně. Postgraduální studium absolvoval na Wirtschftsuniversität Wien, kde získal titul LL.M.

Jiří Zoubek je daňovým poradcem a advokátem, ve společnosti Rödl & Partner působí jako týmový vedoucí. Má bohaté zkušenosti v poradenství v oboru fúzí a akvizic, mezinárodního daňového práva, transfer pricing a trestního práva daňového. Přednáší externě na Právnické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Absolvoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze, titul LL.M. získal na Wirtschftsuniversität ve Vídni. ●

Miroslav Kocman

Jiří Zoubek

Vladimír Polách

Squire Patton Boggs v Praze rozšiřuje svůj tým

Pražská pobočka advokátní kanceláře Squire Patton Boggs má nového advokáta. Tým soudních sporů a arbitráží pod vedením Rostislava Pekaře posiluje Vladimír Polách.

Vladimír Polách vystudoval právo na Právnické fakultě Univerzity Karlovy, působil více než šest let v pražské pobočce významné globální právní firmy a má zkušenosti v poskytování právního poradenství klientům právě v oblasti soudních sporů. ●

ÚSTAV LÉKAŘSTVÍ A KOSMETIKY nabízí osvědčenou metodu: **VITAL INJEKTOR**

Toužíte po viditelném omlazení a hydrataci pokožky? Přicházíme s novou a především účinnou službou právě pro vás!

Vital Injector připomíná „pistoli“, kterou vyškolený lékař přikládá na ošetřovanou plochu kůže. Ta vytvoří podtlak, přisaje se na kůži a z hlavičky pistole vyletí pět jehliček, jež do dermis vpichují kyselinu hyaluronovou. Vzhledem k možnosti naprosto přesného zvolení hloubky i dávky materiálu, který se uvolní při jednom výstřelu u všech vpichů, dosahujeme dokonalé rovnoměrné hydratace celé ošetřované plochy.

Docílíme tak úžasného a okamžitého výsledku! A vy se můžete těšit z mladistvého vzhledu a hydratované pokožky!

Navštivte Ústav lékařství a kosmetiky a svěřte se do péče zkušených odborníků v oblasti estetické medicíny na klinické úrovni. Jsme zařízením s nejdelší tradicí a nejvíce zkušenostmi v České republice. Již od založení ÚLK v roce 1958 jsme právem považováni za prestižní pracoviště. Zároveň je pro nás samozřejmostí využívání nejnovějších a nejkvalitnějších metod, přípravků a strojů při každém zákroku.

**Více informací o službách Ústavu lékařství
a kosmetiky naleznete na:**

www.ulk.cz
Ústav lékařství a kosmetiky
Vyšehradská 49 – Emauzy
128 00 Praha 2
e-mail: prijem@ulk.cz

prim. MUDr. Mirka Pelechová

Dentons.

Now the world's largest
global elite law firm.

大成 DENTONS

dentons.com

© 2016 Dentons

Profil advokátní kanceláře LEGALITÉ

LEGALITÉ
LAWYERS

Jiná advokátní kancelář. Je to dnes vůbec možné? Partneři kanceláře Legalité jsou přesvědčeni o tom, že ano. Kancelář jako taková vzniká nově, ale všichni zúčastnění navazují na svou předchozí práci tam, kde je pořád zajímavá a baví.

Advokátní kancelář Legalité má ve svém názvu skryté dva základní významy. Jednak to je „legálnost“, právní čistota, ale také „l'egalité“ neboli rovnost, která vysti-

huje rovné postavení všech partnerů a jejich přístup ke kanceláři a ke klientům.

Myšlenka kanceláře, která by sdružovala ty nejprávníky, vznikla zhruba před deseti lety. Tehdy si pár advokátů řeklo, že jednou nastá-

ne doba, kdy budou chtít dělat jen to, co je baví, tolik, kolik je práce baví, a s lidmi, se kterými je to baví a kteří jsou na stejné odborné i morální úrovni. A to se právě teď stává skutečností.

Na startovní čáře stojí pět partnerů s týmem advokátů, koncipientů a asistentek. Další rozvoj bude následovat dle příležitostí. Interní pravidla kanceláře umožňují velkou flexibilitu a spolupráci nebo ukončení spolupráce podle potřeb jednotlivých pracovníků. Ozývají se další kolegové, kteří by chtěli s kanceláří spolupracovat, a tak probíhají jednání o možné společné práci.

”

Motem kanceláře je sdružovat právníky, kteří jsou špičkou ve svém oboru

LEGALITÉ

LAWYERS

LEGALITÉ
advokátní kancelář s.r.o.

Václavská 12

120 00 Praha 2

Tel.: +420 222 200 700

e-mail: office@legalite.cz

www.legalite.cz

Motem kanceláře je sdružovat právníky, kteří jsou špičkou ve svém oboru, a jen práci v těchto oblastech bude kancelář nabízet. Obrovskou výhodou je, že od počátku se všichni znají, navzájem se doplňují a mají i skvělé vztahy s klienty. „Klientů a výborných vztahů s nimi si velmi vážíme,“ říkají partneři kanceláře. Cílem kanceláře není nabízet všeobecný právní servis, účastnit se jakéhokoliv výběrového řízení nebo dokonce nabízet dumpingové ceny za právní služby.

Filozofie kanceláře je vlastně obrácená. Advokáti nabízejí své mimořádné znalosti a odbornost za odpovídající ceny a očekávají, že toto klient ocení. Cílem tedy není růst za každou cenu, ale spokojený advokát a klient pracující s tím nejlepším odborníkem. Tuto filozofii také nabízí partneři mladším kolegům a koncipientům, kteří mají možnost se od počátku věnovat odborné práci pod tím nejlepším vedením.

Mezinárodní prostředí a jazykové znalosti jsou také důležité. Partneři kanceláře hovoří a pracují v angličtině, němčině, francouzštině, ruštině, je zastoupen i slovenský prvek. Jak kancelář, tak jednotliví advokáti jsou členy různých mezinárodních sdružení ve svých oborech jak právních tak i hospodářských.

Hlavním krédem kanceláře je kvalita mezilidských vztahů. Počínaje flexibilitou mezi partnery, kdy si každý nastavuje své časové vytížení a rozsah práce, a konče variabilitou rozsahu práce zaměstnanců kanceláře. Tzv. individuální přístup k zaměstnancům, který je v personalistické teorii tak zdůrazňován, se v této kanceláři stává realitou. ●

Rozhovor s Vítem Horáčkem

Vít Horáček – partner advokátní kanceláře Legality. Vít Horáček patří k předním advokátům a rozhodcům v České republice. Rozhoduje české a mezinárodní spory podle českého a evropského práva, podle českých arbitrážních pravidel, dále pravidel ICC a Uncitral a arbitrážních center v Curychu a Vídní. Působí také jako rozhodce u Mezinárodního arbitrážního soudu pro sport CAS v Lausanne, Arbitrážního soudu při Moskevské hospodářské a průmyslové komoře či Rozhodčího soudu při Českomoravské komoditní burze Kladno. Je mediátorem pro obchodní a mezinárodní spory. Jeho znalosti v oboru informačních technologií mu umožňují, aby byl rozhodcem v tzv. ADR řízeních o evropských doménách (.eu). Vedle sporné agendy se Vít Horáček zaměřuje na poskytování právního poradenství v oblastech veřejných zakázek, práva duševního vlastnictví, energetiky, telekomunikací a informačních technologií. Vít Horáček působí také jako odborný asistent na Katedře obchodního práva Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze. V roce 2005 získal ocenění Právník roku v oboru informačních technologií. Vít Horáček patří dlouhodobě mezi přední české advokáty doporučované nezávislými mezinárodními ratingovými publikacemi, jako například Chambers Europe, Legal 500 nebo IFLR 1000.

Proč jste se nakonec rozhodl k účasti v nové kanceláři, když prohlašujete, že se chcete věnovat zejména činnosti rozhodce?

To se právě vůbec nevylučuje. Gros mé práce je a nadále bude v činnosti rozhodce, ale za poslední rok se má agenda natolik rozrostla, že potřebuji větší zázemí, které v nové kanceláři najdu. Byl jsem také překvapen, kolik se na mne obrací lidí (i velkých společností) s žádostí o právní pomoc, zastupování, zpracování posudků. To bohužel nejsem schopen sám zvládnout, a přitom se jedná o mimořádně zajímavou práci, kterou nechci odmítat, protože advokacie mě hrozně baví. A tak se začíná realizovat myšlenka spojení několika kvalitních lidí, kteří budou navzájem spolupracovat.

Jak se Vám daří stihnout veškeré vaše činnosti, rozhodcování, advokacii, učení?

Tyto činnosti se navzájem výborně doplňují a myslím si, že to je o tom, vybrat si opravdu ty nejzajímavější zakázky v advokacii, arbitráže jsou zajímavé skoro všechny, tam se bohužel má práce často redukuje přirozeně tím, že mám konflikt zájmů a nemůžu vše přijmout. Pokud jde o učení na PF UK, jsem na katedře obchodního práva na poloviční úvazek, tak si myslím, že i to se dá zvládnout. Jsem moc rád, že mohu

v nadcházejícím semestru učit na CEVRu specializovaný LL. M. program zaměřený na arbitráže a mediaci, protože takový program tady dosud nebyl a občas se bohužel setkávám s tím, že advokáti neznají specifika arbitráže a často tím dokonce mohou klientovi i uškodit.

Budete se v advokacii zaměřovat i na jiné věci než arbitráže?

Samozřejmě. Dlouhodobě se věnuji energetice, duševnímu vlastnictví, právu informačních technologií a v neposlední řadě veřejným zakázkám. Myslím, že naše specializace vyhovuje všem klientům, se kterými pracuji, a bude také podnětem dalším společenstvem ke spolupráci s naší kanceláří.

V té souvislosti možná stojí za zmínku i to, že jsem činný v různých mezinárodních organizacích, například jako alternující člen Mezinárodního rozhodčího soudu ICC v Paříži, a i tam se člověk se zájmem leccomu přiučí, což pak může zužitkovat při své práci.

Jak si „čistíte hlavu“ od práce?

Naštěstí si moc čistit hlavu nepotřebuji, protože právo je pořád mým koníčkem. Pořád ale hraji aktivně tenis, a jakmile to jde, vyrazím do hor, kde skutečně hlava vypíná. ●

Rozhovor s Marií Janšovou

Marie Janšová – partnerka advokátní kanceláře Legalité. Marie Janšová je advokátkou s více než patnáctiletou praxí v přední české kanceláři. V roce 2007 absolvovala stáž u prestižní holandské advokátní kanceláře De Brauw Blackstone Westbroek v Amsterdamu. Marie Janšová se zaměřuje na poskytování právního poradenství v oblasti pracovního práva, včetně pracovníprávních aspektů obchodních transakcí, problematiky přechodu práv a povinností, specifík právních vztahů s manažery, poradenství v oblasti odměňování a ochrany know-how, kolektivního vyjednávání a zastupování v pracovníprávních sporech a v řízení před správními orgány. Dále se specializuje na právní vztahy statutárních orgánů společností, ochranu osobních údajů a spornou agendu. Marie Janšová je členkou Kolegia expertů Asociace pro rozvoj kolektivního vyjednávání a pracovních vztahů (AKV), European Employment Law Association (EELA) a předsedkyní představenstva Czech Employment Lawyers Association (CzELA). Pravidelně přednáší a publikuje. Mezinárodními ratingovými publikacemi (např. Chambers Europe) bývá pravidelně řazena k nejvíce doporučovaným právníkům v oblasti pracovního práva v České republice.

Co bylo rozhodujícím impulsem pro založení nové kanceláře?

Impulsů bylo více, ale za rozhodující považuji chuť posunout se dopředu. Inspirací pro mne byla i setkání s kolegy ze zahraničí, kteří působí v kancelářích, které jsou podobně řízené a vedené jako naše. Za poslední roky tak ve mně uzrálo rozhodnutí: Takto bych advokacii chtěla dělat. Zároveň trh v tomto segmentu není vůbec zaplněný a viděla jsem tak prostor pro novou kancelář. Chtěla jsem, aby moje práce byla spojená s odborností a stejně tak tomu bylo i u mých kolegů v kanceláři. Při rozhovoru mi hodně pomohlo, že ve Vitkovi Horáčkovi jsem našla partnera, který o naší práci přemýšlí podobně.

Jaká bude Vaše role v kanceláři?

Samozřejmě budu odborným garantem v oblasti pracovního práva a dalších „svých“ oborů. Vedle toho se budu věnovat i řízení naší kanceláře.

Jak zvládáte roli matky a partnera kanceláře?

Příjemně mě překvapilo, jak klienti i kolegové pozitivně komentovali, že pár měsíců po narození dcery otvíráme novou kancelář, a vyjadřovali mi podporu. Propojit rodinu a práci je pro mne stejná výzva, jako dát dohromady špičky v různých oborech. Musela jsem překopat svůj život a spoustu věcí změnit. Jsem sama překvapená, že se to povedlo a jak dobře funguje spojení práce a rodiny. Pro mne bylo hlavní, že jsem od počátku měla představu, jak tyto věci chci skloubit dohromady, což mi umožnilo si nastavit fungování kanceláře způsobem, který vyhovuje i mojí rodině. Definitivní jistotu, že se to povedlo, zatím nemám, ale myslím, že je to na dobré cestě.

K čemu chcete jednou dojít?

Po ekonomické stránce určitě k dobře fungující advokátní kanceláři, ale vím, že je před námi dlouhá cesta. Pro mne je ale stejně důležité i vytvoření prostředí, které bude pro kolegy inspirativní a autentické. Rádi bychom byli zároveň zajímaví i pro mladé lidi, kteří nás budou udržovat ve střehu, a my jim budeme schopni pomoci se zorientovat v jejich odbornosti. V tomto ohledu si hodně věříme právě z důvodu výukové činnosti Vitka, Dany i dalších kolegů naší kanceláře. Naši kolegové jsou a budou v přednáškové činnosti aktivní.

Ale přednášková činnost sama o sobě pro dobré fungování kanceláře nestačí.

V tom máte pravdu, ale je to jeden z pilířů, na kterém můžete advokátní kancelář postavit. Musíte k tomu ovšem přidat práci s potenciálními klienty, které v rámci přednášek oslovujete a potkáváte. Pro kancelář, která je založena na vysoké odbornosti svých partnerů, je i schopnost přivést z přednáškových aktivit nové klienty důležitá.

Proč by si Vás klient měl najmout?

Je to právě kvůli té již zmíněné autenticitě. Ve shodě mezi tím, jak se profilujeme a jaké služby od nás klient dostane. Klienti se pro nás rozhodují právě z důvodu, že patříme ke špičce ve svých oborech, což je přesně to, co pro řešení svých problémů potřebují. Na druhou stranu se nebojíme klientovi říci, že mu nemůžeme radit, protože na to nemáme odbornost, což na našem trhu není vůbec obvyklé. Otevřenost vůči klientům je naší největší předností, i když občas od nás klienti slyší pro ně nepříjemné informace. Ze své praxe vím, že vám na konci klienti poděkují a říkají, že jsem jim otevřela oči a cení si právě vaší otevřenosti.

Co Vás na Vaší práci baví?

Rozhodně rozmanitost, kterou právo přináší. Pokud ji dokážete dobře využít, tak vás bude práce bavit. Samozřejmě i klienti, kteří vaši práci ocení a váží si vás. ●

Rozhovor s Danou Ondrejovou

Dana Ondrejová – partnerka advokátní kanceláře Legalitě se dlouhodobě specializuje zejména na oblast práva proti nekalé soutěži, nekalých obchodních praktik, směnečného a závazkového práva. Je odbornou asistentkou na katedře obchodního práva Právnické fakulty Masarykovy univerzity, kde od roku 2007 přednáší a vede semináře z obchodního práva pro studenty bakalářského, magisterského i doktorského studia. Působí jako rozhodce Rozhodčího soudu při HK ČR a AK ČR. Pravidelně přednáší na odborných seminářích a vědeckých konferencích a publikuje v odborných právnických časopisech. Je členkou redakční rady časopisu Soukromé právo (Wolters Kluwer a.s.) a Mezinárodní ligy soutěžního práva. Je spoluautorkou tzv. velkého komentáře k občanskému zákoníku (Hulmák, M. a kol. Občanský zákoník VI. Závazkové právo, C. H. Beck, 2014), autorkou monografie „Nekalá soutěž podle nového občanského zákoníku. Komentář.“ (C. H. Beck, 2014), „Průvodce uzavíráním smluv po rekodifikaci“ (Wolters Kluwer a.s., 2015) a řady dalších odborných publikací.

Co Vás vedlo k rozhodnutí stát se partnerkou advokátní kanceláře Legalitě?

Stěžejním motivem byla filozofie fungování advokátní kanceláře ve spojení s důvěrou ve vytvoření společenství toho správného týmu, který zajistí odbornost, profesionalitu i lidskou spokojenost klientů i nás všech. Nezastírám, že hlavním určovatelem byla také osobnost Vítka, který mě dokázal pro něj tolik typickým nadšením pro práci i celý projekt nadchnout.

Doposud jste působila jako samostatná advokátka mimo jakékoliv „advokátní struktury“, nebude to teď pro Vás svazu-jící?

Vždy jsem se vyhýbala tomu, abych byla součástí větších advokátních kanceláří právě z důvodu obavy z omezení vlastní svobody – ať už ve výběru klientů, zakázek, nutnosti „hrát“ podle stanovených pravidel apod. V případě advokátní kanceláře Legalitě jsem přesvědčena o tom, že i přes skutečnost, že budu součástí většího týmu lidí, se na mě tolik preferované svobodě vůbec nic nezmění. Všichni jsme partneři, každý z nás bude dělat takovou práci, kterou dělat chce a i to se promítne do přístupu ke klientům. Zcela zásadní je také ten rys kanceláře, že každý dělá pouze to, na co je specialista, a ty záležitosti vlastních klientů, které dříve musel odmítat, protože spadaly do jiného oboru, předá s čistým svědomím té nejlepší péči jinému partnerovi.

Kromě advokacie učíte na Katedře obchodního práva Právnické fakulty Masarykovy univerzity, lektorujete odborné semináře, hojně publikujete, jste rozhodcem RS při HK ČR a AK ČR – jak to jde všechno dohromady skloubit?

Po těch letech, kdy se věnuji všem naznačeným aktivitám, jsem dokázala, že to skloubit jde. Domnívám se, že naznačená rozmanitost vede k většímu rozhledu, umožňuje předávat studentům praktické zkušenosti, nejen naučnou teorii, totéž platí o mé lektorské činnosti. Naopak pro advokacii a rozhodování mi dává hodně působení na právnické fakultě, nezbytnost mít neustálý přehled o vyvíjející se doktríně, judikatuře i chystaných či realizovaných novelách právní úpravy. A publikační činnost (zejména monografie posledních let) mi dává úžasnou možnost doktrínu spoluvytvářet, poukazovat na nefunkčnosti v právní úpravě, svobodně kritizovat judikatorní přístupy a podněcovat tak myšlenky jiných.

Kde berete energii na všechny své činnosti, umíte odpočívat?

Pasivně odpočívat bohužel moc neumím. Nabízím se sportem, zejména svojí vášní ke squashi, jízdě na kole či na kolečkových bruslích.

Kterým oblastem se budete v rámci své činnosti v advokátní kanceláři Legalitě nejvíce věnovat?

Budu se věnovat těm oblastem, v nichž jsem publikačně a lektorský nejvíce činná a které mě baví naprosto nejvíc – a to právu proti nekalé soutěži, nekalým obchodním praktikám, ochraně spotřebitele, závazkovému a směnečnému právu.

Je Vás v současné době pět partnerů, nepřekrývají se Vaše obory?

Ačkoliv mám za to, že by případné překrývání oborů nebylo na újmu z pohledu partnerů ani klientů, doposud vznikl tým lidí, z nichž je každý specialistou na jinou právní oblast. I to je velká výhoda této kanceláře, kdy je každý špičkovým odborníkem na poměrně úzce zaměřenou oblast a všichni dohromady jsme schopni pokrýt poměrně široké portfolio právních oblastí. ●

Rozhovor s Olgou Humlovou

Olga Humlová – partnerka advokátní kanceláře Legalitě nastoupila dráhu advokacie v roce 1994 poté, co dva roky získávala zkušenosti v bankovníctví ve Frankfurtu nad Mohanem a v Praze. Již v té době se setkala s nemovitostními transakcemi, kdy vynalezala možnosti zajištění bankovního úvěru pro výstavbu administrativní budovy vzhledem k velmi strohé právní úpravě a neexistenci jakékoli judikatury či literatury. Nemovitostnímu právu se od té doby věnovat nepřestala. Dá se říci, že asi není nic, s čím by se v této oblasti neseťkala. V letech 2013–2015 byla CEO České republiky pro slovenského developera HB Reavis, čímž získala jedinečnou příležitost přetavit poradenství do skutečného businessu. K její specializaci patří i financování a profesním koníčkem je působení coby rozhodce při lokálních, ale i mezinárodních rozhodcích soudech.

Co Vás vedlo k návratu do advokacie?

Možnost nevýlučného návratu. To znamená, že se mohu věnovat i jiným svým aktivitám.

A proč padla volba na Legalitě?

S Vítkem Horáčkem se známe již od dob studií a společně jsme již „prosoudili“ mnoho hodin na rozhodcovských židličkách. Dlouhá léta jsme si povídali o tom, jaké by to bylo pracovat jen na takových případech, které nás zajímají bez povinnosti „nahánět“ nové a nové klienty, zvyšovat obraty, „živit“ struktury. A Vítek se ujal iniciativy náš sen přetavit ve skutečnost. Tak jsem přeci nemohla odmítnout spolupráci, když je ta myšlenka vlastně tak trochu moje vina.

Věnujete se i financování transakcí?

Samozřejmě, je to nedílná součást nemovitostního byznysu a musím říci, že zabírá stále více a více času díky všem možným novým regulačním opatřením a podmínkám oddělení rizika v bankách.

Jak se protnou zkušenosti z vrcholového managementu realitní skupiny s advokátní praxí?

Jak jsem již uvedla výše, považuji se za nemovitostního specialistu, nikoli za nemovitostního právníka. To znamená, že můj čas bude věnován takovým rolím a úkolům, které se kdy v daný okamžik nabídnou a budou pro mne znamenat zajímavou výzvu. Nevylučuji další

”

Považuji se za nemovitostního specialistu.

činnosti v manažerské oblasti. A Legalitě mne v tomto ohledu nijak neomezuje.

Jaké jiné aktivity máte či byste ráda rozvinula?

Na pracovním poli jsem vždy ráda přednášela a tomu bych se ráda věnovala i dále. Nebránila bych se ani výuce na vysoké škole. Mým dlouhodobým procesním koníčkem je rozhodcování, a zde nemusí jít jen o nemovitostní spory. A myslím si, že mou silnou stránkou je negociace vzhledem ke zkušenostem, které jsem za ta léta na všech možných stranách nasbírala.

Mimo práci jsem zapálenou Mičurinkou a jsou stále nové výzvy i v této oblasti. Snažím se také hodně sportovat a vždy jsem ráda cestovala. Takže je stále co dělat. ●

Rozhovor s Andrejem Škriniarem

Andrej Škriniar – spolupracující partner Legalitě na Slovensku. Andrej Škriniar je specialista na smluvní právo, právo obchodních společností a transakční právo. Ve své práci se věnuje zejména poskytování právního poradenství obchodním společnostem působícím v papírenském, dřevozpracujícím a strojírenském průmyslu. Působí dlouhodobě jako právní poradce společností začleněných ve skupině Mondi SCP či HACO Group Slovakia.

Proč jste se rozhodl přidat se do týmu advokátní kanceláře Legalitě?

S Vítem Horáčkem se známe už řadu let a poté, co mne oslovil s nabídkou spolupráce na tomto projektu a představil mi myšlenku, na níž bude nová advokátní kancelář založena, dlouho jsem neváhal. Víze a způsob uspořádání vztahů kanceláře, ať už dovnitř či směrem ke klientům, jsou mi velmi sympatické.

Jaká je Vaše úloha v advokátní kanceláři Legalitě?

Kancelář působí primárně na českém trhu.

V dnešním světě je však možné hranice zemí vnímat více méně jen z formálního hlediska. Aktivity podnikatelů i jednotlivců se zřídka kdy omezují pouze na území jednoho státu. V rámci péče o naše klienty jim umíme poskytnout i právní servis na Slovensku, a to je má úloha. Vzájemná historická a zejména ekonomická propojenost našich zemí dává jasnou odpověď na otázku, proč právě Slovensko.

Čemu se věnujete ve své praxi?

Dlouhodobě se věnuji poskytování právních služeb velkým nadnárodním korporacím, čímž je dané i portfolio mých specializací. Jde především o oblast obchodního práva, práva obchodních společností a korporátní agendy. Někdy je zajímavé pozorovat, jak můžete růst se svými klienty, a jindy, jak klienti rostou spolu s Vámi.

Co máte na svém povolání nejraději?

Asi právě to, že je to povolání, a ne obyčejná práce, která se časem stává jednotvárnou. Život advokáta, to jsou neustálé výzvy a nové případy, často i nepřekonatelné překážky, které pomáháte překonávat. Není mnoho jiných míst, kde denně přicházíte do kontaktu s lidmi z různých světů, věnu-

”

Dlouhodobě se věnuji poskytování právních služeb velkým nadnárodním korporacím.

jících se různým profesím, přemýšlejících odlišnými způsoby. Právě prvky různorodosti a rozmanitosti klientů a jejich potřeb pomáhají získat nadhled a možnost podívat se na život i z jiné dimenze. ●

Váš specialista na:

- corporate governance
- fúze a akvizice
- pracovní právo
- řešení sporů

ŠPIČKOVÁ KVALITA
PRÁVNÍCH SLUŽEB

VYSOKÁ ODBORNOST
VŠECH ČLENŮ TÝMU

DLOUHOLETÁ
ZKUŠENOST

OSOBNÍ VZTAH
S KLIENTY
A POROZUMĚNÍ
JEJICH POTŘEBÁM

Váš partner na právním poli

Pomáhejte s námi. Podpořte náš PRO BONO projekt

www.detibezdluhu.cz

VEPŘEK CASKA VLACHOVÁ
advokátní kancelář s.r.o.
Husova 242/9, 110 00 Praha 1

T: (420) 222 220 775
F: (420) 222 220 804
E: info@vcv.cz

[WWW.VCV.CZ](http://www.vcv.cz)

Test platební neschopnosti ve vývoji

V moderní době velké zadluženosti domácností a obchodních společností a potažmo i častého výskytu dlužníků neschopných splácet své dluhy, se insolvenční právo stává jedním z veřejností velmi vnímaných odvětví práva. Zejména vzhledem k jeho citelnému dopadu na každodenní život by oblast insolvenčního práva a zvláště otázka existence úpadku měla být srozumitelně a dostatečně přesně upravena v zákoně a její výklad by měl být jednotný a jasný pokud možno všem rozhodným adresátům práva.

Podle klasické představy by takovou jasnost a jednotnost měl svými rozhodnutími vnášet zejména Nejvyšší soud. Máme však za to, že to je právě Nejvyšší soud, kdo do celkem propracovaného systému zjišťování a řešení úpadku přináší kusé posuny a tím nejistotu, byť tak, a to je třeba předeslat, činí z širšího pohledu důvodně a leckdy obhajitelně. Dále se pokusíme krátce popsat a upozornit na dílčí důsledky této interpretace norem insolvenčního práva Nejvyšším soudem.

Současný právní stav

Stěžejním předpisem v tomto odvětví práva je insolvenční zákon.[1] Ten ve své dnešní po-

době v § 3 stanovuje pouze dvě možné formy úpadku, a sice platební neschopnost[2] a předlužení.[3] Pro zjištění úpadku musí být, zjednodušeně řečeno, splněny dvě podmínky: existence mnohosti věřitelů a neschopnost dlužníka uhradit své dluhy, ať už relativní, kdy dlužník není schopen uhradit v relevantním čase relevantní splatné dluhy (platební neschopnost), nebo absolutní, jinak řečeno nedostatečnost dlužníka majetku k úhradě všech jeho dluhů, při současném testu běžícího podniku (předlužení). Tyto dvě podmínky vycházejí se samotného účelu insolvenčního práva, jímž je řešení situace, kdy více věřitelů má pohledávky za stejným dlužníkem a předpokládá se, že všechny pohledávky nebudou uspokojeny. Věřitelé jsou tak vedeni ke kolektivnímu vyjednávání, čímž se minimalizují jejich snahy se uspokojit z majetku dlužníka mimo insolvenční řízení, což zpravidla vede pouze ke zničení hodnoty dlužníka majetku.

Vidíme tedy, že zákon je postaven na určitých právně-teoretických koncepcích a svou textací se snaží naplňovat účel insolvenčního práva. V tomto smyslu je také chápán, vykládán a aplikován právní praxí. Logicky pak do toho vstupuje judikatura, dlouhodobě zejména Nejvyššího soudu České republiky.

Judikatura Nejvyššího soudu – posun platební neschopnosti směrem k předlužení

Úvodem je potřeba předeslat, že všechna níže uvedená rozhodnutí Nejvyššího soudu mají zjevný společný cíl, kterým je ochrana dlužníka. Koresponduje to i s novelou insolvenčního zákona, jedním ze stěžejních bodů je právě prevence šikanózních insolvenčních návrhů a posílení postavení dlužníka v insolvenčním řízení. Tento postoj Nejvyššího soudu je pochopitelný a obhajitelný, nicméně zůstává otázkou, zda svým dílčím výkladem nenarušuje rovnováhu sil mezi věřiteli a dlužníkem a neusnadňuje život nepoctivým dlužníkům.

Podstatným rozhodnutím v této oblasti je usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 4462/2011 ze dne 26. ledna 2012. V něm Nejvyšší soud uvedl, že: „...věřitel, jenž svou pohledávku vůči dlužníku může vzhledem k majetkovým poměrům dlužníka bez obtíží vydobýt výkonem rozhodnutí (exekucí), nemůže uspět s návrhem na prohlášení konkursu na majetek dlužníka. Je-li takový návrh přesto podán, musí být zamítnut.“

Zcela jistě by insolvenční řízení nemělo nahrazovat civilní řízení a stávat se jen dalším stádiem vymáhání dluhů na dlužníkovi. Ovšem výklad, ke kterému se uchýlil Nejvyšší soud, tuto tezi částečně narušuje. Věřitelé jsou ex ante soudem vedeni k vymáhání svých pohledávek každý sám za sebe cestou výkonu rozhodnutí (exekuce), aniž by bylo zjevné, zda je to pro zajištění kolektivního postavení věřitelů rozumné. V § 3 odst. 1 insolvenčního zákona jsou uvedeny základní podmínky, které musí být všechny splněny, aby se dalo prohlásit, že se dlužník nachází v platební neschopnosti. Odstavec druhý definuje další čtyři alternativní domněnky, kdy pro dovození platební neschopnosti dlužníka postačí splnění alespoň jedné z nich. Z výše citovaného usnesení Nejvyššího soudu ale, zdá se, plyne, že byt byla splněna domněnka písmene a), b) nebo d) § 3 odst. 2 insolvenčního zákona, věřitel přesto musí prokázat, že splnil i domněnku c), čili že se neúspěšně pokusil o výkon rozhodnutí nebo exekuci. Taková interpretace, jakkoliv je možné ji chápat v tom smyslu, že upřednostňuje dílčí výkon rozhodnutí či exekuci, jsou-li možné, jeví se jako rozporná s úmyslem zákonodárce, který záměrně neumístil domněnku c) do prvního odstavce mezi základní podmínky, které musí být splněny vždy, ale až do odstavce druhého mezi domněnky, které musí být splněny alternativně, a nikoliv kumulativně. Zdůrazňujeme, že možné úvaze o vztahu individuálního výkonu práva věřitele před insolvenčním řízením a kolektivního výkonu v jeho rámci rozumíme, nicméně soud neměl zůstat na půli cesty a měl vyřešit i navazující otázky zde nastíněné. Samostatnou otázkou zůstává také to, co přesně Nejvyšší soud myslí pojmem „bez obtíží“. Použití takových neurčitých pojmů v právní větě přináší narušení právní jistoty, vzhledem k tomu, že určení toho, zda určitá věc představuje nebo nepředstavuje obtíž, záleží na ryze subjektivním vnímání světa konkrétní osobou.

Dalším velmi důležitým rozhodnutím je usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 29 NSČR 119/2014 ze dne 15. prosince 2014. V tomto usnesení Nejvyšší soud potvrdil výše zmíněné závěry a také rozšířil následujícím: „Jestliže se [...] odvolací soud odmítá zabývat námítkou dlužnice, která se brání tvrzením, že její majetek postačuje k úhradě jejich splatných závazků, je jeho rozhodnutí v rozporu s výše označenou judikaturou Nejvyššího soudu, především s R 83/2012. Odvolací soud se mylně domnívá, že obrana dlužnice, která argumentuje hodnotou svého majetku, má své místo jen při posuzování úpadku ve formě předlužení (§ 3 odst. 3 insolvenčního zákona), přičemž však pomíjí, že tato obrana může být úspěšná i při posuzování úpadku ve formě platební neschopnosti...“. Tímto názorem

již Nejvyšší soud nezohledňuje jen vztah výkonu individuálních a kolektivních nároků zohledněním testu likvidity, ale výslovným odkazem na § 3 odst. 3 insolvenčního zákona fakticky směřuje dvě formy úpadku, když nad rámec zákona «nuti» soudy, aby aplikovaly tzv. test běžící hodnoty majetku dlužníka, dříve uplatňovaný pouze pro zjištění úpadku ve formě předlužení, a to i na posouzení úpadku ve formě platební neschopnosti. Takový výklad zavádí zbytečné nejasnosti a zmatky do srozumitelných definic uvedených v § 3 odst. 2 až 3 insolvenčního zákona, jimiž se soudy správně řídily před vydáním této právní věty. Pokud by se soud odkazoval na § 3 odst. 3 vyhnul, bylo by možné jeho závěry číst shodně s předchozími, tedy jako zavedení testu exekuční likvidity jako povinné složky platební neschopnosti.

Je nutno poznamenat, že citovaná usnesení Nejvyššího soudu nejsou jedinými, v nichž se soud přihlásil k takovému výkladu § 3 insolvenčního zákona. První náznaky se objevily již v roce 2010 např. v usnesení sen. zn. 29 NSČR 17/2009 ze dne 26. října 2010[4] a dalšími rozhodnutími[5] Nejvyšší soud svůj názor postupně doplňoval a vyhraňoval do dnešní podoby.

Jak již bylo řečeno výše, zmíněnou judikaturou Nejvyšší soud podstatně zasahuje do právní jistoty v oblasti insolvenčního práva a místy narušuje vědomou stratifikaci úpadku podle insolvenčního zákona. Směšování obou forem úpadku způsobuje nejistoty a komplikuje rozhodovací činnost nižších soudů. Stejně tak se komplikuje i snaha věřitelů domoci se svých práv. Naopak pozice dlužníka je nerovnoměrně posílena. Za takového stavu věci i nepoctivému dlužníkovi, který dlouhodobě nehradí své dluhy, k odvrácení insolvenčního návrhu stačí prokázat, že jeho majetek je dostatečný k úhradě dluhů, a už nemusí dokazovat, že je skutečně úhrady schopný v určitém relevantním čase. Vzniká tím velké riziko, že dlužník bude neoprávněně oddalovat insolvenční řízení, což způsobí další škodu věřitelům, kteří ale nebudou mít žádný účinný nástroj k prosazení svých práv.

Dalším problematickým bodem v této otázce je určení data vzniku úpadku, které bývá nezbytné zejména při rozhodování o odpůřících žalobách, a je často dokládáno znalecky. Vzhledem k zdoluhavosti insolvenčního řízení, může dojít k tomu, že věřitel bude nucen zpětně prokázat nejen to, že dlužník v relevantní době vykazoval platební neschopnost, ale i to, že hodnota majetku dlužníka nedosahovala výše jeho dluhů. Kvůli proměnlivosti cen na trhu a někdy i několikaletému trvání insolvenčního řízení takové prokazování bude

přínejlepším finančně náročné, přinejhorším – zcela nemožné. Přináší to věřitelům další komplikace a náklady, přičemž nemají žádnou jistotu, v jaké výši nebo zda vůbec jejich pohledávky budou uspokojeny. Tento stav, podložený judikatorním vývojem, má své projevy již v tom, že se strany tyto otázky snaží ex ante řešit smluvně, či hledají jiná obdobná řešení.

Předpokládaný vývoj a možná řešení

Velký význam daného tématu a snaha o nalezení řešení vedl k zahájení diskuse v řadách odborné veřejnosti.[6] Velkým přínosem diskuse je změna přístupu k insolvenčnímu řízení. Přestože se o insolvenční rozhoduje v soudním řízení, ve skutečnosti je vznik existence úpadku čistě ekonomickým problémem. I proto na otázku, zda dlužník je, či není schopen splnit své dluhy, lze odpovědět pouze po provedení komplexní ekonomické analýzy.

V tomto duchu se k řešení úpadku přistupuje i v Německu, jehož model právní úpravy je nabízen jako vzor pro právo české. V německém modelu se ale operuje s určitými pojmy, které mohou být pro českého čtenáře nové, a ne zcela srozumitelné. Jedním z nich je tzv. „mezeera krytí“, která představuje rozdíl mezi stavem dlužníkových peněžních prostředků a jejich ekvivalentů a jeho splatných dluhů. Právě pomocí mezery krytí se posuzuje, zda u dlužníka nastala platební neschopnost nebo pouze tzv. platební zadržnutí.[7] Pokud mezeera krytí je větší než 10 %, tzn., pokud dlužník není schopen po dobu tří týdnů uhradit více než 10 % svých splatných dluhů, konstatuje se platební neschopnost. V opačném případě se jedná o pouhé platební zadržnutí.[8] Celý proces posuzování existence důvodů pro zahájení úpadkového řízení se řídí metodikou IDW ES 11[9] vypracovanou německým Institutem auditorů. Právě na základě těchto standardů byl v rámci Centra restrukturalizace a insolvence vytvořen návrh české metodiky,[10] která do jisté míry vychází z německého vzoru, ovšem právní instituty přizpůsobuje českému právnímu prostředí a ustálené praxi. Uvedená metodika obsahuje rovněž návrh legislativních změn a příklady uplatnění nových pravidel při zjišťování úpadku v konkrétních případech.

Závěrečná poznámka

Vidíme, že v dnešní době za přispění Nejvyššího soudu v insolvenčním právu nastal stav, kdy nejsou stanoveny pevné standardy, kterými by se mohli řídit všichni účastníci in-

solvenčního řízení a které by zaručovaly, že bude s jistotou zjištěno, zda a případně od jakého okamžiku se dlužník nachází v úpadku. Na druhé straně je možné obhájit závěr, že Nejvyšší soud jen otevřel to, co mělo být otevřeno. Můžeme proto doufat, že tato situace je pouze přechodná a Nejvyšší soud ve svých budoucích rozhodnutích dotvoří svůj pohled na tuto problematiku. Existuje také snaha těmto škodlivým následkům předejít úsilím jednotlivých odborníků a expertů, kteří se nemezejí pouze na teoretický kritický rozbor uvedených rozhodnutí Nejvyššího soudu, ale nabízí zcela konkrétní a účinná řešení ve formě již zmíněného návrhu metodiky a legislativních změn. Zbývá pouze doufat, že nastavený vývoj bude odborně uchopen a dotvořen, nabízené změny budou přijaty zákonodárcem a tím bude nalezen rozumný balanc mezi nezbytnou ochranou dlužníka a oprávněnými nároky věřitelů. ●

.....
doc. JUDr. Bohumil Havel, Ph.D., Of counsel,
člen Legislativní rady vlády, výzkumný
pracovník Ústavu státu a práva AV, v.v.i.
Mgr. Ivan Sviatkin, advokátní koncipient
PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář

Poznámky:

- [1] Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů.
- [2] § 3 odst. 1 a 2 insolvenčního zákona.
- [3] § 3 odst. 3 insolvenčního zákona.
- [4] Uveřejněno pod číslem 51/2011 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek.
- [5] Viz. např. usnesení sen. zn. 29 NSČR 38/2010 ze dne 1. 3. 2012, uveřejněné pod č. 83/2012 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek; usnesení sen. zn. 29 NSČR 10/2009 ze dne 2. 12. 2012, uveřejněné pod č. 80/2011 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek; usnesení sen. zn. 29 NSČR 46/2011 ze dne 26. 6. 2012; usnesení sen. zn. 29 NSČR 36/2009 ze dne 27. 10. 2011; usnesení sen. zn. 29 NSČR 23/2011 ze dne 30. 11. 2011, uveřejněné pod č. 43/2012 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek; usnesení sen. zn. 29 NSČR 113/2013 ze dne 12. 12. 2013, uveřejněné pod č. 45/2014 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek nebo usnesení sen. zn. 29 NSČR 40/2013 ze dne 30. 1. 2014.
- [6] Viz. např.: Alexander, J.: Kdo padá a kdo upadá – k posuzování úpadku dle insolvenčního zákona. Právní rozhledy 12/2015; s. 439 nebo jiné publikace na <http://www.vyzkuminsolvence.cz/publikace-a-clanky/>
- [7] § 17 Insolvenzordnung (německý insolvenční zákon).
- [8] K tomu viz rozhodnutí IX ZR 123/04 německého Spolkového soudního dvora (Bundesgerichtshof) ze dne 24. 5. 2005.
- [9] <http://www.hoeher-consulting.de/wp-content/uploads/2015/02/Entwurf-IDW-Standard-Insolvenzer%C3%B6ffnungsgr%C3%BCnde-ES11.pdf>
- [10] Alexander, J., Havel, B., Kuděj, M.: Posuzování úpadku korporátních dlužníků – návrh metodiky a legislativních změn, CRI Working Paper Series 1/2016.

Nejlepší jsou
na špičce...

135

1880 - 2015 Anniversary

BARKER
ENGLISH SHOEMAKERS SINCE 1880

www.barker-shoes.cz

Vybrané aspekty změny závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku dle ZZVZ

Je již všeobecně známo, že dne 1. 10. 2016 nabude účinnosti nový zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek (dále jen „ZZVZ“). V této souvislosti bude (nejen) pro jednotlivé zadavatele opětovně podstatné, jaké mantinely jim tento nový zákon postaví při sjednávání tzv. víceprací (slovy ZZVZ: „změny závazku ze smlouvy“). Záměrem tohoto článku nicméně není podat kompletní a ucelený přehled jednotlivých změn závazku ze smlouvy dle ZZVZ, nýbrž přiblížit určité vybrané aspekty těchto změn, které by dle našeho názoru mohly v praxi vyvolávat největší interpretační obtíže.

Pro tyto účely hned na úvod tohoto článku doplňujeme, že podle přechodných ustanovení ZZVZ platí, že zadavatelé, kteří uzavřeli smlouvy na plnění veřejné zakázky ještě dle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách (dále jen „ZVZ“), budou po 1. 10. 2016 povinni na případné změny závazků z takto uzavřených smluv již aplikovat ZZVZ.

Podstatná a nepodstatná změna závazku ze smlouvy

Předně uvádíme, že podmínky, za kterých je třeba změnu závazku považovat za podstatnou a tedy nepřípustnou, nedoznaly oproti ZVZ výrazných změn a jsou tedy obdobné podmínkám, které znal již § 82 odst. 7 ZVZ.

ZZVZ tak v § 222 odst. 1 obecně stanoví, že v průběhu plnění smlouvy uzavřené na základě zadávacího řízení nesmí zadavatel umožnit podstatnou změnu závazku z takové smlouvy. V tomto ohledu je především důležitý pojem „podstatná změna smlouvy“, jelikož nepodstatně je zadavatel (dohodne-li se na tom se svým dodavatelem) oprávněn provádět změny závazku ze smluv bez dalšího. Zadavatel by tak měl vždy mít postaveno na jisto, že jím provedená změna není podstatná ve smyslu § 222 odst. 3 ZZVZ.

ZZVZ však v ustanovení § 222 nově zavádí de facto výjimky[1] z postupu při posuzování podstatných změn závazků. Pokud podmínky, za kterých se uplatní tyto výjimky (k těmto výjimkám viz níže), jsou splněny, neposoudí se daná změna jako podstatná, a to i kdyby tato změna jinak naplnila byt i jedinou z podmínek podstatné změny smlouvy. Nově zavedenou systematizaci, kdy veškeré skutečnosti a podmínky týkající se změn závazku jsou uvedeny v jednom ustanovení ZZVZ, je dle našeho názoru třeba přivítat, jelikož tím zadavatelé (a ostatně i dodavatelé) získávají komfortnější přehled o tom, co je již nezbytné považovat za podstat-

nou, a tudíž zakázanou změnu závazku, a jaká změna závazku je dle ZZVZ ještě přípustná.

Hodnota změny a cenový nárůst

Zadavatel je oprávněn změnit závazek ze smlouvy, pokud jsou naplněny podmínky stanovené v § 222 odst. 4, 5 nebo 6 ZZVZ.

Podíváme-li se blíže na jednotlivá ustanovení obsahující tyto výjimky, zjistíme, že zákonodárce při jejich vymezení používá vždy jiné

pojmosloví ve vztahu k posuzované maximální hodnotě ještě přípustné změny závazku.

Ust. § 222 odst. 4 ZZVZ uvádí, že při posuzování této změny je třeba zkoumat mj. hodnotu změny závazku. Dle ust. § 222 odst. 5 ZZVZ je však třeba zkoumat hodnotu dodatečných stavebních prací, služeb nebo dodávek, tedy se z logiky věci posuzuje cenový nárůst těchto dodatečných stavebních prací, služeb nebo dodávek oproti původní hodnotě veřejné zakázky. Ust. § 222 odst. 6 ZZVZ opětovně požaduje posuzovat hodnotu změny, jejíž potřeba vznikla v důsledku okolností, které zadavatel jednající s náležitou péčí nemohl předvídat.

Jak je patrné z výše uvedeného, je třeba rozlišovat mezi hodnotou změny závazku a cenovým nárůstem oproti původní hodnotě závazku. To ve svém důsledku potvrzuje i § 222 odst. 9 ZZVZ, který stanoví, že:

„Pro účely výpočtu hodnoty změny nebo cenového nárůstu se původní hodnotou závazku rozumí cena sjednaná ve smlouvě na veřejnou zakázku upravená v souladu s ustanoveními o změně ceny, obsahuje-li smlouva na veřejnou zakázku taková ustanovení. Celkový cenový nárůst související se změnami podle odstavců 5 a 6 při odečtení stavebních prací, služeb nebo dodávek, které nebyly s ohledem na tyto změny realizovány, nepřesáhne 30 % původní hodnoty závazku.“

Dle našeho názoru je tak za hodnotu změny závazku třeba považovat jak změnu navýšující finančně předmět plnění, tak změnu, která finančně předmět plnění de facto zlevňuje. Pro účely výpočtu hodnoty změny závazku by tak zadavatelé měli vzájemně sečíst jak cenový nárůst, tak v absolutní hodnotě i cenový pokles hodnoty závazku oproti původní hodnotě, přičemž výsledkem bude celková hodnota změny závazku.

V případě posuzování cenového nárůstu je situace jednodušší, jelikož zadavatel pouze porovnává původní hodnotu veřejné zakázky oproti hodnotě, která vznikla v důsledku provedených změn závazku a která spočívala v dodatečných stavebních pracích, službách nebo dodávkách.

V praxi se bohužel nezdálo, že zadavatelé začínají zjišťovat, zda hodnota víceprací v rámci jedné veřejné zakázky (tedy celková hodnota změn závazků ze smlouvy) se stále ještě pohybuje v zákonem povolených hranicích, až poté, co již došlo k realizaci (a někdy i fakturaci) těchto změn. Tato skutečnost může vyvolat potřebu stanovit, jaký panuje vztah mezi jednotlivými změnami závazku, které je zadavatel ještě oprávněn realizovat, aby tím nedošlo k porušení ZZVZ.

Vztah jednotlivých změn závazku dle § 222 ZZVZ

Jak vyplývá z § 222 odst. 9 ZZVZ (citován výše), je zadavatel oprávněn realizovat změny závazku (pokud samozřejmě proto splňuje veškeré podmínky) až do celkové výše cenového nárůstu 30 % původní hodnoty závazku. Do těchto 30 % se započítává celkový cenový nárůst související se změnami podle odst. 5 a 6 předmětného ustanovení (tedy dodatečné práce, dodávky nebo služby a nepředvídatelné změny závazku), přičemž pro účely výpočtu celkového nárůstu je nově možné od výsledné hodnoty odečíst tzv. méněpráce, tedy ty stavební práce, služby nebo dodávky, které nebyly s ohledem na již provedené změny realizovány.

V průběhu plnění veřejné zakázky tak může dojít k oběma změnám závazku (dle § 222 odst. 5 i 6 ZZVZ), přičemž obě změny je možné realizovat až do výše 50 % původní hodnoty závazku. Tuto hodnotu je však třeba pro účely celkového (tedy ještě povoleného) cenového nárůstu korigovat tím, že všechny tyto změny ve svém souhrnu a po odečtení všech stavebních prací, služeb nebo dodávek, které nebyly v důsledku těchto změn realizovány, nesmí přesáhnout 30 % původní hodnoty veřejné zakázky. Tato korekce je zřejmá a myslíme, že nebude zadavateli činit obtíže. Co však již tak jasné není, je, jak do samotného výpočtu celkového cenového nárůstu případně zahrnout realizovanou změnu závazku de minimis ve smyslu § 222 odst. 4 ZZVZ.

Jak je patrné z výše citovaného § 222 odst. 9 ZZVZ, toto ustanovení změnu závazku de minimis do celkového cenového nárůstu nezahrnuje. S ohledem na právě uvedené tak lze usuzovat, že změna závazku de minimis za splnění všech podmínek uvedených v § 222 odst. 4 ZZVZ, se nezapočítává do celkové hodnoty ještě povolené změny závazku, tedy ve svém souhrnu do 30 % původní hodnoty závazku.

Z gramatické interpretace § 222 odst. 9 ZZVZ je tak možné dovodit, že korektiv 30 % celkového cenového nárůstu oproti původní veřejné zakázce se nevztahuje na změnu závazku dle § 222 odst. 4 ZZVZ, tedy změnu de minimis, která může tvořit až 10 % (případně 15 % u zakázek na stavební práce). Doplnujeme, že tuto změnu (de minimis) je zadavatel oprávněn učinit, aniž by musely být naplněny zvláštní podmínky (de facto postačuje, pokud je zachována celková povaha veřejné zakázky, přičemž hodnota změny musí být zároveň nižší, než finanční limit pro nadlimitní veřejné zakázky).

Zadavatel je tak oprávněn změnit závazek dle odst. 5 i 6 předmětného ustanovení, a to až do výše 50 % původní hodnoty veřejné zakázky, pokud méněpráce dosahují alespoň 20 % pů-

vodní hodnoty veřejné zakázky, jelikož tyto méněpráce v celkovém rozsahu až 20 % původní veřejné zakázky má zadavatel možnost odečíst od celkového cenového nárůstu, který vznikl kvůli dodatečným pracím, službám či dodávkám nebo z důvodu jejich nepředvídatelnosti (tak, aby celkový cenový nárůst s ohledem na tyto změny nepřesáhl 30 % původní hodnoty veřejné zakázky). Současně má zadavatel možnost změnit závazek ze smlouvy o dalších 10 % (15 % v případě zakázek na stavební práce), které se do 30 % hranice nezapočítávají. Celková hodnota cenového nárůstu změn závazků tak může dosáhnout v jednom případě až 40 %, po-
tažmo 45 % z původní hodnoty veřejné zakázky.

Dále uvádíme, že za podstatnou změnu závazku ze smlouvy, jejímž předmětem je provedení stavebních prací, se nepovažuje ani záměna jedné nebo více položek soupisu stavebních prací jednou nebo více jinými položkami za předpokladu, že cena materiálu nebo prací podle nových položek soupisu stavebních prací je ve vztahu k nahrazovaným položkám stejná nebo nižší. Právě uvedené však nelze považovat za „vícepráce“ ani „méněpráce“, jelikož se de facto jedná o náhradu „kus za kus“. Pouze za předpokladu, že by cena nových položek byla nižší oproti původní ceně položek, šlo by dle našeho názoru předmětný rozdíl odečíst ve formě méněpráci.

Závěr

S ohledem na výše uvedené tak máme za to, že zadavatelé budou nově oprávněni realizovat změny závazku ze smlouvy uzavřené na základě zadávacího řízení, a to až do celkové hodnoty cenového nárůstu 40 % (45 % v případě veřejných zakázek na stavební práce) původní veřejné zakázky. Nicméně dodáváme, že se v současné době jedná pouze o náš názor, který vyvozujeme z interpretace ustanovení § 222 ZZVZ. Je tak teoreticky možné, že Úřad pro ochranu hospodářské soutěže bude zastávat v tomto směru názor jiný, možná i opačný, v takovém případě však bude velice zajímavé sledovat, jak si argumentačně poradí s obsahem předmětného ustanovení. ●

JUDr. Jiří Votrubec

Mgr. Petr Votýpka

ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.

Poznámka:

[1] Tyto tzv. výjimky znal samozřejmě již ZZVZ, který však na rozdíl od ZZVZ požadoval, aby zadavatel, pokud hodlal např. navýšit cenu plnění v důsledku dodatečných stavebních prací, realizoval jednacím řízením bez uveřejnění.

NovaVoice®

profesionální software pro převod mluveného slova do textu

**IDEÁLNÍ ŘEŠENÍ
PRO PRÁVNÍKY A ADVOKÁTY**

Řešení pro právníky a advokáty vyvíjíme **v úzké spolupráci s právníky různých zaměření**, abychom dosáhli naplnění potřeb každodenní praxe při pořizování spisů, jako jsou smlouvy, výpovědi, podání, a další typy právních dokumentů. Jazyk odpovídá specifickému charakteru a odbornosti právnických oborů.

NovaVoice®

CO DOSTANETE

Rozpoznávání mluvené řeči (diktátu)
a převod do textové podoby v reálném čase.

Editovací rozpoznávaného textu
a možnost úprav do výsledné podoby.

Zvukovou stopu nadiktovaného
souboru – přehrávání diktátu.

Vytváření šablon, vyvolávání hlasovým příkazem.

Přepisování zvukové stopy z diktafonu.

Jednu licenci pro několik počítačů.

Odborné školení, maximální servis.

NovaVoice®

OCENĚNÍ

Křišťálový disk
2008

Česká hlava
2009

Consulting Company Novasoft, a. s.,
Cedrová 1236, 252 42 Jesenice u Prahy

+420 261 220 064
novavoice@ccnovasoft.cz
www.novavoice.cz

CÍSAŘ
ČEŠKA
SMUTNÝ

JINÁ DIMENZE ŘEŠENÍ

www.akccs.cz

23let 1993
2016

Mlčenlivost auditora ve vztahu k trestnímu řízení

Autoři článku v nedávné době narazili na právní otázku, jakým způsobem se má zachovat auditor, pokud je dožádán policejním orgánem se souhlasem soudce k poskytnutí informací chráněných zákonnou povinností mlčenlivosti. Má auditor povinnost požadovanou informaci poskytnout?

Jinými slovy jde o právní otázku, zda se na auditora uplatní § 8 odst. 5 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (dále jen „trestní řád“), dle kterého platí: „Nestanoví-li zvláštní zákon podmínky, za nichž lze pro účely trestního řízení sdělovat informace, které jsou podle takového zákona utajovány, nebo na něž se vztahuje povinnost mlčenlivosti, lze tyto informace pro trestní řízení vyžadovat po předchozím souhlasu soudce. Tím není dotčena povinnost mlčenlivosti advokáta podle zákona o advokacii.“

Uvedené ustanovení bylo do trestního řádu zavedeno zákonem č. 265/2001 Sb., když důvodová zpráva k tomu uvádí: „Pro případ, kdy zákon nestanoví zvláštní podmínky, za nichž lze pro účely trestního řízení sdělovat skutečnosti, které jsou podle takového zákona utajovány, nebo na něž se vztahuje povinnost mlčenlivosti, lze

tyto skutečnosti pro trestní řízení vyžadovat po předchozím souhlasu soudce, čímž je zajištěna dostatečná ochrana informací chráněných utajením nebo státem uloženou či uznanou povinností mlčenlivosti a zároveň i zajištěna možnost účinného provádění trestního řízení.“[1]

Postavení auditorů upravuje zvláštní zákon č. 93/2009 Sb., o auditorech a změně některých zákonů (dále jen „zákon o auditorech“). Podle § 15 odst. 1 zákona o auditorech[2] je auditor povinen, pokud tento zákon nebo jiný právní předpis nestanoví jinak, zachovat mlčenlivost o všech skutečnostech, které nejsou veřejně známy a týkají se účetní jednotky, u které provádí auditorskou činnost, případně o všech skutečnostech, které nejsou veřejně známy a týkají se dalších účetních jednotek, ke kterým má přístup jako auditor skupiny. V případě požadavku orgánů činných v trestním řízení vůči auditorovi na poskytnutí informací, které

nejsou veřejně známy a týkají se účetní jednotky, u které provádí auditorskou činnost, půjde o informace, na něž se vztahuje zákonná povinnost mlčenlivosti auditora.

Pro zodpovězení otázky, zda lze tuto povinnost mlčenlivosti auditora prolomit postupem podle § 8 odst. 5 trestního řádu, je nutné posoudit, zda zákon o auditorech, jakožto zvláštní zákon, který stanoví předmětnou povinnost mlčenlivosti, stanoví podmínky, za nichž lze pro účely trestního řízení sdělovat informace, na něž se vztahuje povinnost mlčenlivosti auditora.

Zákon o auditorech obsahuje obecný postup zproštění mlčenlivosti v § 15 odst. 2, podle kterého může auditora a další osoby uvedené v § 15 odst. 1 zákona o auditorech zprostit mlčenlivosti o skutečnostech, které nejsou veřejně známy, účetní jednotka nebo Komora auditorů České republiky (dále jen „Komora“).

Dále pak § 15 odst. 4 zákona o auditorech stanoví případy, které se nepovažují za porušení mlčenlivosti auditora. V § 15 odst. 4 písm. f), g) a h) zákona o auditorech, jsou uvedeny tyto výluky, které se týkají trestního řízení:

- poskytnutí informací příslušným orgánům činným v trestním řízení o skutečnostech svědčících o možném spáchání trestných činů úplatkářství;
- poskytnutí informací orgánům činným v trestním řízení, týká-li se trestní řízení auditora;
- plnění zákonem uložené povinnosti překažit nebo oznámit trestný čin.

Je možné, v konkrétním případě, kdy auditor nebyl zproštěn mlčenlivosti účetní jednotkou ani Komorou či nejde o jednu z výluk podle § 15 odst. 4 zákona o auditorech, použít postup dle § 8 odst. 5 trestního řádu, či nikoli?

Z gramatického výkladu § 15 odst. 2 a 4 písm. f), g) a h) zákona o auditorech vyplývá, že tato ustanovení, tedy zvláštní zákon, neupravují podmínky, za nichž lze pro účely trestního řízení sdělovat chráněné informace, a proto je zdánlivě možný vůči auditorovi postup orgánů činných v trestním řízení podle § 8 odst. 5 trestního řádu, resp. auditor by byl tímto postupem zproštěn své zákonné povinnosti.

Nicméně tento dílčí závěr není možné přijmout bez dalšího. Předně je třeba upozornit na to, že jde o střet zákonných povinností. Primárně má auditor zákonnou povinnost mlčenlivosti. Je to tedy auditor, kdo je osobou povinnou a tedy osobou, která může být vystavena odpovědnosti v případě porušení této zákonné povinnosti. Tato povinnost mlčenlivosti přitom není privilegium auditora, ale jeho klienta (účetní jednotky). Ochrana je tudíž poskytována informacím o účetní jednotce a umožňuje účetním jednotkám sdělovat chráněné informace auditorovi k výkonu jeho činnosti. Auditor by tak porušením této zákonné povinnosti mlčenlivosti nepoškodil sebe, ale účetní jednotku. Každé poskytnutí informací chráněných touto povinností mlčenlivosti musí být plně souladné s právními předpisy. Na druhé straně pak stojí případná povinnost auditora poskytnout informace na základě § 8 odst. 5 trestního řádu.

Podle názoru autorů článku je použití § 8 odst. 5 trestního řádu v případě auditorů sporné, což vyplývá zejména z následujících argumentů, které je třeba příslušnými metodami vykládat, a to i ve vzájemné souvislosti:

- Zákon o auditorech pro trestní řízení uvádí konkrétní případy, ve kterých není auditor povinen zachovávat povinnost mlčenlivosti,

příčemž mezi tyto případy v současnosti patří již také zákonem uložená povinnost překažit a oznámit spáchání trestného činu;

- Zákon o auditorech stanoví systém zproštění povinnosti mlčenlivosti účetní jednotkou či Komorou, byť nikoli výslovně pro účely trestního řízení;
- Pokud by zákonodárce nechtěl zvlášť upravit prolomení mlčenlivosti auditora pro účely trestního řízení, tak by neprovedl úpravu dle § 15 odst. 4 písm. f) až h) zákona o auditorech a ponechal by bezpochyby aktivní § 8 odst. 5 trestního řádu, když tím, že tuto úpravu přijal, tak stanovil specifické případy, ve kterých auditor není vázán povinností mlčenlivosti pro účely trestního řízení, a zdá se nelogické, aby zákonodárce vymezil některé případy, kdy auditor nemá zákonnou povinnost mlčenlivosti vůči orgánům činným v trestním řízení, a ve zbytku by tuto mlčenlivost šlo prolomit souhlasem soudce. Spíše se tedy zdá logické, že naopak zákonodárce chtěl stanovit uvedenou úpravou podmínky pro sdělování chráněných informací pro účely trestního řízení;
- Důvodová zpráva k § 13 až 18 zákona o auditorech^[3] uvádí „S ohledem na praktické problémy a jiné právní předpisy je upravena mlčenlivost, kterou statutární auditor neporuší, bude-li podávat povinná hlášení zákonem vymezeným subjektům – např. orgánům činným v trestním řízení v případech, kdy jde o skutečnosti svědčící o možném nezákonném činu podpláčení“.

Spornost použití postupu podle § 8 odst. 5 trestního řádu v případě auditorů pak reflektuje i respektovaný odborný výklad trestního řádu,^[4] a to po změně právě uvedených ustanovení zákona o auditorech upravujících uvedené výluky z povinnosti mlčenlivosti pro trestní řízení. Rovněž pro podporu názoru pro použití postupu podle § 8 odst. 5 trestního řádu v případě auditorů byl uváděn argument, že zákon o auditorech neupravuje řešení zákonem uložené povinnosti překažit a oznámit spáchání trestného činu, což je již zákonem o auditorech rovněž ve výluce upraveno. K dané problematice není dostupná žádná relevantní judikatura.

V případě spornosti zákonnosti zásahu do zákonné povinnosti mlčenlivosti auditora postupem podle § 8 odst. 5 trestního řádu se jako právně správný postup jeví takový, že auditor primárně dodrží svou jasnou zákonnou povinnost mlčenlivosti podle § 15 odst. 1 zákona o auditorech, kterou poruší až poté, co mu to bude závazně a pravomocně uloženo. Tedy auditor orgánům činným v trestním řízení postupujícím podle § 8 odst. 5 trestního řádu se souhlasem soudce požadované a chráněné informace nevy-

dá a využije veškeré zákonné prostředky obrany proti eventuálně uložené pořádkové pokutě. ●

**JUDr. Filip Seifert, MBA, advokát
SEIFERT A PARTNEŘI
advokátní kancelář, s.r.o.**

Poznámky:

- [1] Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony (vydán pod č. 265/2001 Sb. v částce 102/2001 Sb. dne 31. 7. 2001).
- [2] Kompletní textace § 15 odst. 1 zákona o auditorech je následující: „Auditor je povinen, pokud tento zákon nebo jiný právní předpis nestanoví jinak, zachovat mlčenlivost o všech skutečnostech, které nejsou veřejně známy a týkají se účetní jednotky, u které provádí auditorskou činnost, případně o všech skutečnostech, které nejsou veřejně známy a týkají se dalších účetních jednotek, ke kterým má přístup jako auditor skupiny. Tato povinnost se vztahuje i na auditora, který na auditorské zakázce přestal pracovat, na auditora, který má pozastaven výkon auditorské činnosti nebo kterému zaniklo oprávnění k výkonu auditorské činnosti, členy Prezidia Rady, členy orgánů Komory, zaměstnanci Komory a Rady, kontrolory kvality a dále na osoby, které na základě pověření Komorou nebo Radou mají nebo měly k takovým informacím přístup, zaměstnanci auditora, společníky a členy orgánů auditorské společnosti.“
- [3] Důvodová zpráva k zákonu č. 93/2009 Sb. o auditorech a o změně některých zákonů (zákon o auditorech).
- [4] Šámal, P. a kol. Trestní řád. Komentář. I. díl. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013.: Zákon o auditorech sice v § 15 odst. 4 písm. e), f) zákona č. 93/2009 Sb. nyní stanoví, že za porušení mlčenlivosti se nepovažuje poskytnutí informací příslušným orgánům činným v trestním řízení o skutečnostech svědčících o možném spáchání trestných činů úplatkářství nebo poskytnutí informací soudu nebo poskytnutí informací orgánům činným v trestním řízení, týká-li se trestní řízení statutárního auditora, ale i nadále neobsahuje úpravu podmínek, za nichž lze pro účely trestního řízení sdělovat informace, které jsou podle takového zákona utajovány nebo na něž se vztahuje povinnost mlčenlivosti, a proto lze tyto informace v dalších případech i nadále pro trestní řízení vyžadovat po předchozím souhlasu soudce, zvláště když zde vůbec není vyřešen vztah k případům zákonem uložené povinnosti překažit a oznámit spáchání trestného činu.

GROW WITH US

MÁTE TO V SOBĚ?

- touhu být nejlepší, nezastavit se a posouvat své limity?
- odpovědnost, houževnatost a píli?
- vlastní názor a nebojíte se ho sdílet?
- schopnost přesně analyticky a logicky myslet?
- odvahu podrobit kritickému zhodnocení jakýkoliv názor včetně svého?
- smysl pro týmovou práci?

CHCETE VÍC?

- chcete víc od sebe, svého okolí a času stráveného prací?
- dělat něco smysluplného s lidmi a pro lidi, od kterých můžete hodně získat?
- přistupovat k práci inovativně, kreativně a být součástí týmu na zajímavých projektech?

ANO?

Pak nám zašlete svůj životopis a motivační dopis v anglickém jazyce na kariera@wolftheiss.com.

Hledáme talentované advokátní koncipienty a studenty vyšších ročníků právnických fakult, kteří svým nadšením a pílí posílí náš tým.

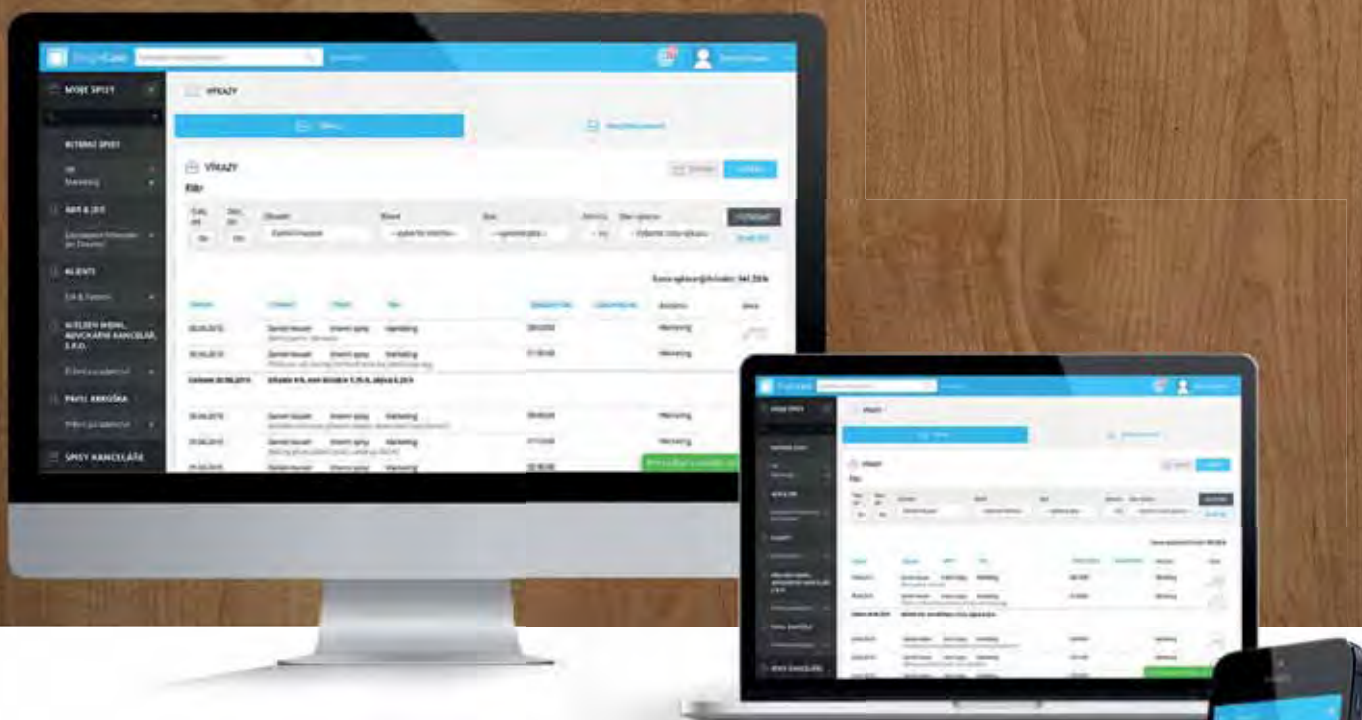
TĚŠÍME SE NA VÁS

www.wolftheiss.com

SingleCase

V KANCELÁŘI **NEMUSÍTE** **SEDĚT**, ABY FUNGOVALA

Nejjednodušší nástroj pro řízení advokátní kanceláře

Evidence práce a kontrola úkolů i na mobilu

Našptávání výkazů v průběhu práce

Ke spisům se dostanete odkudkoli, i z telefonu a tabletu

Žádné investice do infrastruktury, žádná instalace

**VYZKOUŠEJTE SI NÁS.
ZCELA ZDARMA NA 30 DNÍ.**

www.singlecase.cz, +420 739 475 360

Volba anglického práva a uznání a výkon rozhodnutí anglických soudů po BREXITU

Jak se zdá, prvotní překvapení z výsledku referenda o vystoupení Velké Británie z EU pomalu pomíjí a diskuse na toto téma se stávají více racionálními. Pozornost se velice správně začíná soustředit na identifikaci otázek a problémů, jež bude nutné v rámci procesu vystoupení řešit, a pokud je to jen trochu možné, hledání možných odpovědí na tyto otázky. I přes všechnu nejistotu ohledně dalšího vývoje procesu vystoupení však existují i otázky zcela zjevné, na které je třeba kvalifikovaně odpovídat již nyní a v reálném čase.

Otázkami takového typu jsou zejména otázka volby práva rozhodného pro nově uzavíranou smlouvu a otázka uznání a výkonu rozhodnutí v situaci, kdy v úvahu připadá volba anglického práva a jurisdikce anglických soudů. Určení volby práva a uznání a výkonu rozhodnutí cizích soudů totiž patří mezi oblasti, které jsou v EU harmonizovány prostřednictvím přímo použitelných nařízení, a to v oblasti volby práva ve smluvních věcech nařízením označovaným jako Nařízení Řím I, a v oblasti uznání a výkonu rozhodnutí v civilních věcech nařízením EU označovaným jako Nařízení Brusel I (přepřelované znění). Ačkoliv referendodem jako takové z právního pohledu žádnou prostřední změnu nevyvolalo, vystoupení Velké Británie z EU se výhledově dotkne ustanovení o volbě práva a volbě soudů jak ve smlouvách již uzavřených, tak především ve smlouvách, které jsou nebo v období před vystoupením budou teprve uzavírány. V době aplikace ustanovení těchto smluv o volbě práva a volbě soudů totiž může být právní situace značně odlišná. Na základě analýz kolegů z londýnské kanceláře Clifford Chance se proto pokusíme stručně shrnout aktuální pohled na tyto dvě oblasti.

Volba anglického práva

Míra nejistoty v této oblasti je obecně velmi nízká. Soudy jednotlivých členských států EU budou i nadále uznávat volbu anglického práva v souladu s Nařízením Řím I, které nerozlišuje mezi volbou práva členského státu a práva státu, který členem EU není. Strany z členských zemí EU tak nadále budou moci volit anglické právo podle Nařízení Řím I jako právo nečlenského státu a anglické soudy budou tuto volbu uznávat. Navíc, i kdyby mělo v tomto směru dojít ke změnám, budou anglické soudy i nadále respektovat právo zvolené stranami. U nově uzavíraných smluv zjednodušeně řečeno platí, že pokud bylo anglické právo vhodnou volbou před referendem o BREXITU, zůstává vhodnou volbou i po něm.

Volba anglických soudů a uznání a výkon jejich rozhodnutí

Jakkoliv bývá volba práva a volba způsobu řešení sporů ze smluv zpravidla řešena ve smlou-

vách na stejném místě, je potřeba je nejen v souvislosti s BREXITEM důsledně rozlišovat. Po vystoupení Velké Británie z EU se totiž s největší pravděpodobností na Velkou Británii přestane aplikovat Nařízení Brusel I a o budoucím alternativním řešení se v tuto chvíli dá pouze spekulovat. Pokud je ale u nově uzavírané smlouvy rozhodnutí o jurisdikci učinit již nyní, musí jít spekulace stranou a je třeba se kvalifikovaně rozhodnout.

V prvé řadě je nutné odpovědět si na otázku, čeho by měla volba jurisdikce dosáhnout a do jaké míry je významná. V případném sporu lze totiž stát na straně žalobce i žalovaného a pohled každé strany se může diametrálně lišit. Potenciální žalující má pochopitelně zájem na rychlém, efektivním a předvídatelném rozhodnutí, které bude moci snadno a rychle vykonat. Zájmy potenciálně žalované strany jsou pak přesně opačné. V některých situacích může být jurisdikce tématem zcela okrajovým, protože strany si své pozice smluvně ošetří způsobem vylučujícím vznik sporu. BREXIT může být irrelevantní i jen proto, že potenciálně žalovaná strana nemá a nebude mít v EU žádný majetek.

Je nicméně nutné mít vždy na paměti zmíněnou možnost ukončení aplikace Nařízení Brusel I na Velkou Británii po vystoupení z EU a z toho plynoucí změnu situace. Jakkoliv s tím je samozřejmě spojena určitá míra nejistoty, existují silné argumenty podporující závěr, že ukončení aplikace Nařízení Brusel I na Velkou Británii by nemělo mít na volbu anglických soudů smluvními stranami zásadní vliv. Nařízení Brusel I totiž umožňuje soudu členského státu EU za určitých podmínek přerušit řízení o žalobě, kterou by se žalující strana snažila žalovat v členském státě EU poté, co již podala žalobu u smlouvou zvolených anglických soudů. Stejně tak pokud by se žalobce pokusil žalovat v členském státě EU i přes dohodnutou jurisdikci anglických soudů, budou anglické soudy oproti stávající situaci oprávněny zakázat žalobci vést takové řízení (tzv. anti-suit injunction) a přimět jej k respektování dohody o volbě anglických soudů. Osoba provozující podnikatelské aktivity nebo mající majetek ve Velké Británii by si jen těžko mohla dovolit takové rozhodnutí ignorovat. A konečně je možné, že situaci by mohlo rovněž vyřešit přistoupení Velké Británie k Luganské úmluvě o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech ze dne 30. října 2007 anebo k Haagské úmluvě o dohodách o volbě soudu ze dne 30. června 2005, jež by mohly v zásadě nastolit (byť pochopitelně s určitými výhradami) stav obdobný stavu za aplikace Nařízení Brusel I na Velkou Británii.

Pokud je hlavním a pro strany zásadním cílem volby jurisdikce zajistit vymahatelnost rozhod-

nutí napříč EU, nabízí se pro situaci po BREXITU (pomineme-li variantu volby arbitrážního soudu) v zásadě tři možnosti. Využít k řešení sporů soudy členského státu EU nebo státu, jež je stranou Luganské úmluvy (kromě EU jsou jimi Norsko, Island a Švýcarsko). To je ostatně již dnes běžná praxe, kdy například v rámci finančních transakcí je v zajišťovacích dokumentech dohodnuta jurisdikce soudů státu EU, ve kterém se nachází majetek, jež je předmětem zajištění. Druhou možností je udělit anglickým soudům smluvně tzv. neexklusivní jurisdikci, tj. primárně pro rozhodování sporů zvolit anglické soudy, nicméně s možností stran (nebo v případě jednostranné neexklusivní jurisdikce pouze jedné strany) zahájit řízení i u soudu členského státu EU. Tato možnost by se dala označit za jakousi vyčkávací taktiku s tím, že strany si zachovávají možnost situaci znovu posoudit, až když se možnost zahájení řízení stane aktuální. Třetí možností, která se může zdát poněkud neintuitivní, je pak volba výlučné pravomoci anglických soudů. EU je totiž stranou zmíněné Haagské úmluvy. Tato dohoda, jejíž stranou je kromě EU již jen Mexiko a Singapur, zavazuje strany, aby uznávaly volbu výlučné pravomoci soudů smluvních zemí a vykonávaly jejich rozhodnutí. Velká Británie je oprávněna tuto úmluvu podepsat a ratifikovat tak, aby začala platit pro Velkou Británii okamžitě po vystoupení z EU. Pokud tak Velká Británie učiní, což je velmi pravděpodobné, budou rozhodnutí anglických soudů příslušných na základě dohody o výlučné pravomoci podle Haagské úmluvy vykonatelná v členských státech EU.

Variantou je pochopitelně i prosté zachování stávajícího přístupu, zejména pokud strany usoudí, že rizika spojená s výše popsanými alternativními přístupy jsou ve finále stejně významná nebo ještě významnější než rizika spojená s doposud užívaným přístupem. Přestože lze za krátkou dobu, jež uplynula od zveřejnění výsledků referenda, jen těžko hovořit o nějakém trendu, praktická zkušenost ukazuje, že v převážné většině případů je právě tato varianta vyhodnocena jako nejvhodnější.

Volba anglických soudů a vykonatelnost rozhodnutí anglických soudů podle českého práva

Pokud by z nějakého důvodu zůstala k okamžiku vystoupení Velké Británie z EU otázka mezinárodní soudní příslušnosti a uznání a výkonu cizích rozhodnutí nevyřešena, bude v České republice pro volbu anglických soudů a uznání jejich rozhodnutí v majetkových věcech platit zákon o mezinárodním právu soukromém. Ten umožňuje volbu cizích soudů v majetkových vě-

cech s mezinárodním prvkem s tím, že takovou volbou je vyloučena pravomoc českých soudů. Pravomoc českých soudů však vyloučena není, pokud by, kromě jiných důvodů, rozhodnutí anglických soudů nemohlo být v České republice uznáno. Bylo by tedy důležité, zda by rozhodnutí anglických soudů po vystoupení Velké Británie z EU byla v České republice uznatelná. Zákon o mezinárodním právu soukromém přitom odmítnutí uznání rozhodnutí cizích soudů stanoví kromě jiného i v případě, kdy není zaručena vzájemnost a rozhodnutí směřuje proti českému občanu nebo české právnické osobě. Stejně tak důležité tedy bude, zda bude i po vystoupení Velké Británie z EU zaručeno uznání rozhodnutí českých soudů ve Velké Británii.

Jak ukazuje toto shrnutí, analýza důsledků možného vystoupení Velké Británie z EU a řešení s tím souvisejících právních problémů není a nebude jednoduchý proces. Bude jej nicméně potřeba absolvovat i s vědomím toho, že někdy nelehká analýza vyústí v jednoduchý závěr postupovat v zásadě stejně jako doposud. ●

Jindřich Arabasz, Counsel
Vladimír Rýlich, Seniorní advokát
Clifford Chance Prague LLP, organizační složka

Weil, Gotshal & Manges s.r.o. advokátní kancelář

	<p>PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU 2015 PRO MEZINÁRODNÍ KANCELÁŘ</p>			
	<p>PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU 2015 v kategoriích:</p> <ul style="list-style-type: none">■ Fúze a akvizice■ Řešení sporů a arbitráže			
	<p>CHAMBERS EUROPE 2016 NEJVYŠŠÍ HODNOCENÍ v kategoriích</p>			
	<ul style="list-style-type: none">■ Corporate/M&A■ Dispute Resolution■ Projects & Energy■ Competition/Antitrust			

Pomáhejme společně.

WEIL, GOTSHAL – nadační fond

www.weil-nadacni-fond.cz

Křižovnické nám. 193/2

110 00 Praha 1

tel.: 221 407 300, fax: 221 407 310

www.weil.com

Slibem nezarmoutíš aneb smlouva o plnění třetí osoby

S přijetím nového občanského zákoníku se do soukromého práva vrátila nejen základní zásada, která vyvrací lidové rčení „slibem nezarmoutíš“ [§ 3 odst. 2 písm. d) OZ], ale rovněž staronový institut známý z OZO označovaný jako smlouva o plnění třetí osoby. Systematicky spadá pod účinky smlouvy, protože pro strany této smlouvy neznamena, že má sama povinnost plnit, nicméně může nést právní následky svého slibu.

Dle § 1769 OZ zaváže-li se někdo zajistit pro druhou stranu, aby jí třetí osoba splnila, zavazuje se tím, že se u třetí osoby přimluví, aby ujednané plnění poskytla. Pokud se ale zaváže někdo k tomu, že třetí osoba splní, co bylo ujednáno, nahradí škodu, kterou věřitel utrpí, pokud ke splnění nedojde. Nový OZ tak znovu přichází s tím, že za určitá jednání musí nést osoby právní následky. Ty nespočívají v tom, že by osoba musela sama slíbené plnění plnit, přesto nemůže jen tak prohlašovat, že určitou záležitost zařídí, aniž by tím byla jakkoli vázána. Přestože se jedná o smlouvu, se kterou se člověk může v životě běžně setkat, není mnoho

publikací, které by se touto problematikou zabývaly. Inspiraci však můžeme najít ve starších pramenech, neboť § 1769 OZ vychází z § 880a OZO. Podobnou právní úpravu je pak možné najít i v § 137[1] zák. č. 101/1963 Sb., o právních vztazích v mezinárodním obchodním styku (zákoník mezinárodního obchodu).

Na první pohled by se mohlo zdát, že jde o podobný nebo stejný institut, jakým je ručení nebo přistoupení k dluhu, podstatným rozdílem mezi těmito instituty a smlouvou o plnění třetí osoby je však neexistence závazku plnit za třetí osobu. Zavazující prostě jen slibuje, že se u třetí osoby buď přimluví anebo dohodne s třetí osobou, že ta bude plnit osobě, které to bylo slíbeno (případně i jiné osobě). Nejde ani o smlouvu ve prospěch třetí osoby, neboť smlouvu ve prospěch třetí osoby uzavírají jiné osoby a třetí osoba má přímý nárok vůči dlužníkovi (pokud akceptuje).[2] V případě smlouvy o plnění třetí strany však v žádném případě nemůže této třetí straně vzniknout povinnost plnit, aniž by ona sama s tím souhlasila. Dle

Hulmáka je na ujednání k tíži třetího nutné spíše hledět jako na ujednání s odkládací podmínkou.[3] Zatímco v případě slibu přimluvení je slibující povinen pouze určitým řádným[4] způsobem jednat, ve druhém případě (§ 1769 věta druhá OZ) odpovídá za to, že třetí osoba splní, co bylo ujednáno (zavazuje se tedy k výsledku[5]) a pokud ne, je slibující osoba povinná k náhradě škody.[6]

Při interpretaci, zda se osoba skutečně zavázala k přimluvě nebo k zajištění plnění třetí osoby bude záležet na obsahu dané smlouvy.[7] Ta samozřejmě nemusí být písemná, v případě ústní formy však mohou mít strany ztíženou důkazní pozici v případě dokazování, co bylo mezi stranami skutečně dojednáno. Smlouva o plnění třetí osoby by kromě obecných náležitostí měla jasně stanovit závazek osoby přimluvit se u jiné osoby, aby splnila blíže specifikovaný závazek, který vyplývá z již existující nebo budoucí smlouvy,[8] anebo přímo závazek slibujícího, že třetí osoba určitý závazek splní (součástí smlouvy může být i závazek slibujícího,

že v opačném případě bude povinen k náhradě škody, tato povinnost však vyplývá ze zákona).

Jak již bylo zmíněno výše, příklady takových smluv a jejich interpretaci je možné najít ve starších rozhodnutích, tyto příklady je však dost dobře možné aplikovat i na současnost. Soudy například rozhodovaly spor[9] mezi klientem a jeho advokátem, který se zavázal, že pokud bude kupujícím vrácena určitá částka (poplatky) z finančního úřadu, bude tato advokátem vyplacena straně prodávající. Finanční částka byla finančním úřadem skutečně vrácena a advokát kupujícím písemně slíbil, že „se to samo sebou rozumí, že z poplatku vráceného budou v první řadě vyrovnány nároky žalobců proti C-ové (prodávající – pozn. aut.), že v té příčině nemusejí mít obavy, že to bude mít již sám na starosti, aby došli uspokojení svých nároků“, a později je požádal, „aby s ním sdělili výši svého požadavku proti C-ové (prodávající – pozn. aut.), aby mohl obnos ten z vrácených mu peněz odraziti“. Následně však na příkaz druhé strany (prodávající) advokát použil částku na započtení vlastní pohledávky, kterou měl vůči prodávající. Z tohoto důvodu podali kupující na advokáta žalobu. Soud prvního stupně žalobu sice zamítl, ale pouze z „předčasných důvodů“, neboť se domníval, že nejprve je nutné, aby se žalobci pohledávku snažili vymoci na prodávající a teprve v případě její nedobytnosti žalovali advokáta. Odvolací soud se však s tímto závěrem neztotožnil a žalobě vyhověl. Mj. uvedl, že v prohlášení advokáta „nelze shledat pouhý slib, že třetí splní ve smyslu § 880a první věty obč. zák. (OZO – pozn. aut.), nýbrž vážný, určitý a srozumitelný projev žalovaného, že také stojí za výsledek své činnosti po rozumu druhé věty téhož §. ... Žalovaný (advokát – pozn. aut.) uvedl sice, že také všechny možné kroky v tom směru podnikl, to však neprokázal, neboť pouhý dotaz, chce-li C-ová částí poplatku použití na pohledávku žalobců, neprokazuje ještě, že žalovaný podnikl, seč byl, aby docílil výsledku, za který se zaručil, a že mu to zřejmě bylo bez jeho viny. Absolutní nemožnosti splnění dovolávat se nemůže. ... Třebas by žalovaný jako zmocněnec dle § 1012 obč. zák. žalobcům byl práv za škodu, lze přece v první řadě použití na tento právní poměr ustanovení § 880a obč. zák.“. Odvolací soud se rovněž ostře postavil proti závěrům soudu prvního stupně ohledně dobytosti pohledávky, když sdělil, že „Není zapotřebí zajistit, aby žalobci napřed vymáhali svou pohledávku na C-ové; stačí dle § 880a obč. zák., když třetí nesplní. Zákon nežadá tu, aby plnění bylo nedobytno, nýbrž jen, aby slíbené plnění se nestalo.“ Žalovaný advokát se obrátil na Nejvyšší soud, který však jeho dovolání nevyhověl a ztotožnil se se závěry odvolacího soudu. Uvedl, že výše popsané jednání advokáta „není jen pouhé chlácholení neb plané utěšování právního zástupce oproti svému klientu, nýbrž přímo

vážný slib, zcela určitý, že tak, jak žalobci žádají, súčtování konečně s C-ovou provede a že takový výsledek také zaručuje, že táž požadavek jejich odečísti svolí a v důsledku toho žalobci ze složeného poplatku takovou částku, jakou za C-ovou vynaložili, zpět obdrží.“

Další rozhodnutí[10] se týkalo spíše procesní otázky a nároku osoby, již bylo slíbeno. Ve své žalobě se totiž domáhal žalobce, aby soud ve svém rozhodnutí stanovil slibujícím příjmovou povinnost zařadit, aby třetí osoba povolila přes svůj pozemek právo chůze ve prospěch žalující strany, a teprve pokud by tak neučinili, chtěli žalobci žalovat o náhradu škody. Jak soud první a druhé instance tak Nejvyšší soud tuto žalobu zamítl. Nejvyšší soud odůvodnil, že „právní důsledek vyplývající z § 880a OZO je v zákoně jasně určen: ten, kdo stojí za výsledek, jest povinen plným zadostiučiněním, když třetí neplní. ... Žalobce by tudíž mohl ze závazku žalovaných vyvozovati jenom nárok na zadostiučinění. Ze zmíněného předpisu nelze však vyvozovati povinnost žalovaných, by se jakkoli přičinili o to, by manželé T-ovi (třetí osoba – pozn. aut.) jim zmíněnou služebnost povolili. Nejvyšší soud vyslovil již v rozhodnutí sb. n. č. čís. 5164 zásadu, že smluvník slibujícího nemá ani nároku na plnění třetí osoby, ani nároku na určité jednání slibujícího, kterým by jeho plnění docílil, nýbrž má toliko nárok na plné dostiučinění, když třetí neplní.“

Lze tedy uzavřít, že v mnoha případech je možné vyslovený slib interpretovat jako právně relevantní a pro slibujícího může mít dalekosáhlé důsledky v podobě povinnosti k náhradě škody. ●

.....
doc. JUDr. Blanka Vítová, LL. M., Ph.D.
DOHNAL PERTOT SLANINA,
advokátní kancelář, v.o.s.

dohnal pertot slanina
 advokátní kancelář

Poznámky:

- [1] Jestliže někdo druhému slíbí plnění třetího, znamená to slib přímluvy u třetího, aby plnění poskytl; zaváže-li se však písemně, že plnění třetí osoby bude uskutečněno, je povinen nahradit škodu, kterou věřitel utrpí, nedojde-li k tomuto plnění.
- [2] Sedláček uvádí, že jen smluvník může být dlužníkem. Smlouvy k tíži třetí strany nejsou žádnou obdobou smlouvy ve prospěch třetí osoby. Sedláček, J. *Obligační právo*. 1. díl. Reprint původního vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010, s. 126.
- [3] Hulmák, M. a kol. *Občanský zákoník V. Závazkové právo. Obecná část (§ 1721–2054)*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, s. 246.
- [4] Tichý uvádí, že relevantní je v tomto případě objektivní hledisko péče. Tichý, L. *Obecná část občanského práva*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 225.
- [5] Srov. Vážný 7872: Zaručení se za výsledek u třetí osoby nezavazuje slibujícího, by se jakkoliv přičinil o to, by třetí osoba plnila; Vážný 8820: Slíbil-li majitel domu třetí osobě, že nájemce pro ni vyklidí byt, an přisedlí do jeho jiného domu, převzal tím záruku za výsledek. Odpírá-li nájemce vyklidit byt, má příjemce slibu proti majiteli domu jen nárok na plné dostiučinění, nepřislouší mu však nárok na nájemcovu plnění, aniž na konání majitele domu.
- [6] A to bez ohledu na zavinění. Sedláček říká, že taková smlouva má pak ráz garanční smlouvy. Rouček, F., Sedláček, J. *Komentář k československému obecnému zákoníku občanskému a občanské právo platné na Slovensku a v Podkarpatské Rusi*. Praha: Právnícké knihkupectví a nakladatelství V. Linhart, 1936, s. 172; Shodně Tichý, L. *Obecná část občanského práva*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 225.
- [7] Sedláček uvádí, že soudce má podle zásad pořádného obchodu rozhodnout, zda úmluva k tíži třetí osoby je vůbec právně relevantní, zda nejde o pouhý nezávazný slib, nebo zda přislíbil slibující určitý výkon, nebo zda skutečně ručí (odpovídá – pozn. aut.) za plnění třetího a do jaké míry. Sedláček, J. *Obligační právo*. 1. díl. Reprint původního vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010, s. 127.
- [8] Právní důvod plnění třetí osoby je v tomto případě nerozhodný, musí však vždy jít o plnění možné a dovolené. Viz Hulmák, M. a kol. *Občanský zákoník V. Závazkové právo. Obecná část (§ 1721–2054)*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, s. 246.
- [9] Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 1. 1919, Rv I 42/19.
- [10] Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 15. 3. 1928, sp. zn. Rv I 632/27.

MultiSport

Sportuj a relaxuj každý den!

Kartu MultiSport můžeš využít každý den na jednu aktivitu u kteréhokoliv z našich smluvních partnerů.

📍 Síť více jak 760 sportovních center po celé ČR

📍 Více jak 40 druhů aktivit

- Fitness
- TRX
- Kruhový trénink
- Aerobní aktivity
- Jóga
- Pilates
- Bojové sporty
- Spinning
- H.E.A.T
- Squash
- Tenis
- Badminton
- Horolezecká stěna
- SM systém
- Bazén
- Letní koupaliště
- Sauna
- Solné jeskyně

Pojď se podívat na naše webové stránky
www.multisport.cz

Kontaktuj **svého zaměstnavatele**
nebo **nás** na info@multisport.cz

www.multisport.cz

Nález Ústavního soudu – problém, který nekončí

Počátkem května letošního roku rozčeřil právní hladiny nález Ústavního soudu ze dne 19. 4. 2016, sp. zn. Pl. ÚS 4/2014 (dále jen Nález), který se většinou zabýval ústavností způsobu, jakým je podzákoným právním předpisem, vyhláškou Ministerstva spravedlnosti č. 23/1994 Sb., o jednacím řádu státního zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů, určována místní příslušnost státních zastupitelství. A v návaznosti na to pak dopadem tohoto určování na místní příslušnost soudů při rozhodování o úkonech v přípravném řízení dle § 26 tr. řádu.

Původní rozruch, vyvolaný představou, že Nález zásadně dopadne na již probíhající trestní řízení, v nichž soudy v přípravném řízení rozhodovaly například o nařízení domovní prohlídky, nařízení odposlechů či po-

volení sledování věci dle § 158 d odst. 3 tr. řádu pominul a tím se téma v podstatě vytratilo. Jen někteří obhájci tvrdošijně namítají tam, kde to je věcně odůvodněno, že chybná místní příslušnost soudu znamená odnětí zákonnému soudci, což je protiústavní a důkaz získaný na zá-

kladě protiústavního postupu nelze v trestním řízení použít. Zatím ale marně. Jejich námítky jsou odmítány, převážně s poukazem na článek 120 Nálezu. Krátká polemika byla vedena o tom, zdali i jen konstatování možné protiústavnosti určitého soudního postupu může působit zpětně na trestní řízení, v nichž byly takové úkony prováděny před publikací nálezu Ústavního soudu, či zda je takovéto vyloučení retroaktivity nemožné, ale i ty utichly. Nicméně podle mého přesvědčení věc zdaleka není tak jednoduchá a vyřešená, jak by se snad někomu zdálo.

S ohledem na časový prostor nebudu citovat relevantní pasáže Nálezu, toliko je budu reprodukovat s rizikem výhrad k nepřesnosti této reprodukce. Nicméně z mého pohledu je podstatné, že Ústavní soud se zabýval problémem plynoucím z toho, že podle § 26 tr.ř., je místní příslušnost soudu určována podle místní příslušnosti státního zástupce. U státních zástupců okresních státních zastupitelství to problém nečiní. Mají ve svém obvodu jen jeden okresní či obvodní soud. Ale státním zástupcům krajských a vrchních státních zastupitelství to dává poměrně rozsáhlou možnost výběru soudu, k němuž zmíněný návrh

na úkon v přípravném řízení podají a který přitom je pořad v jejich obvodu. To se ani Ústavnímu soudu ani Nejvyššímu soudu ČR, který se vyjadřoval k ústavní stížnosti, nejeví jako konformní s požadavkem uvedeným v ustanovení čl. 38 odst. 1 Listiny, podle něhož nesmí být nikdo odňat svému zákonnému soudci. Proto i státní zástupci vyšších státních zastupitelství musí při takové volbě respektovat ustanovení § 18 trestního řádu, podle něhož řízení koná soud, v jehož obvodu byl trestný čin spáchán.

Svůj rozbor doplnil Ústavní soud již zmíněnou poznámkou v čl. 120, podle níž „...ústavně konformní výklad napadených ustanovení předmětné vyhlášky nemá (srov. § 71 zákona o Ústavním soudu a contr.) bez dalšího dopad na následné hodnocení trestních řízení, v nichž byla napadena ustanovení aplikována.“

Prvou otázkou je, zda Ústavní soud touto poznámkou aspiruje na zákaz toho, co sám vyžaduje. Totiž na ústavně konformní výklad napadených ustanovení. Jinak řečeno, zda tím má být míněno, že pokud například soudce, rozhodující v meritu věci, dospěje zcela stejnými myšlenkovými pochody jako Ústavní soud k stejným závěrům ve vztahu k úkonům, které byly činěny v přípravném řízení soudem, jenž nebyl místně příslušný ve smyslu § 18 odst. 1 tr. ř. a k tomu, že to zakládá nepoužitelnost takto získaných důkazů, pak z toho nesmí vyvodit závěr o této nepoužitelnosti. Nález byl vyhlášen 2. 5. 2016. Ad absurdum by bylo možné se ptát, zda soudce, který například v rámci přípravy na rozsudek dospěl o tři dny dříve ke stejnému závěru a byl rozhodnut nadále důkazy, získané na základě úkonu učiněného nepřislušným soudem nebrat v úvahu, to nesmí učinit, neboť se zmíněným zpožděním Ústavní soud dospěl ke stejnému závěru či prezentoval stejný závěr, ovšem s poznámkou, že tento výklad nemá bez dalšího dopad na následné hodnocení trestních řízení, v nichž byla napadena ustanovení aplikována.

Citovanou poznámkou zřejmě Ústavní soud sděluje, že když nezrušil stížnosti napadený předpis, který pro státní zastupitelství upravoval posuzování místní příslušnosti, zůstávají nedotčena i rozhodnutí – úkony soudů učiněná v přípravném řízení. To ale není jádro problému. Podstatné je, zda jsou použitelné důkazy, opatřené na základě rozhodnutí místně nepřislušného soudu a došlo tak k porušení čl. 38 odst. 1 Listiny.

Lze též litovat, že Ústavní soud, byť v podstatě vytvořil normativní text sui generis, nijak nevyšvětlil, co míní pojmem, obratem „bez dalšího“. Tedy co dalšího by se mělo stát

a s jakými důsledky, když už došlo ke zmíněné situaci, když úkon podle § 26 tr.ř. nařídil místně nepřislušný soud. Zda například tím „dalším“ je míněna situace, kdy pro volbu místně nepřislušného soudu jsou speciální a vážné důvody. Případně naopak, kdy volba místně nepřislušného soudu nebyla nijak zdůvodněna.

Podobné to je i s dalším užitým obratem „následné hodnocení trestních řízení“. Sám o sobě tento pojem nikde v trestním řádu definován není, což neznamená, že neexistují v trestním procesu momenty, kdy k následnému hodnocení trestního řízení dochází. Bez aspirace na úplnost výčtu takovýchto momentů jsem přesvědčen, že se tak děje například v rámci přezkumu dle § 157 a) tr.ř., v případě rozhodování o postupu dle § 158 tr.ř., v případě zahajování trestního stíhání dle § 160 tr.ř., a zcela jistě a tak říkajíc explicitně při skončení vyšetřování, kdy státní zástupce rozhoduje o tom, zda podá obžalobu anebo zvolí jiný postup a zřejmě nejzásadnějším pak je hodnocení trestního řízení, které činí soud jednak po podání obžaloby, například v souvislosti s předběžným projednáním obžaloby, dále před meritorním rozhodnutím věci. Podobně pak i soud odvolací, případně soud dovolací, respektive soud v řízení o stížnosti pro porušení zákona. A samozřejmě Ústavní soud. Čímž se minimálně, pokud jde o soudní fázi řízení, opět vracím k otázce, zda Ústavní soud může odebrat soudci právo na to, aby zcela stejným postupem, jak jej učinil Ústavní soud a následně prezentoval v člancích 108 až 119 Nálezu, dospěl k závěru, že ve věci rozhodoval o úkonech v přípravném řízení místně nepřislušný soud, tedy došlo tím k odejmutí zákonného soudce obviněnému či podezřelému a tato ústavní vada činí takto získané důkazy nepoužitelnými. Zásadní při této úvaze je, jak tento hypotetický soudce dospěl k závěrům, které v této části Nálezu prezentoval Ústavní soud. Zcela jistě by to mělo být postupem, který opakovaně ve svých rozhodnutích Ústavní soud vyžaduje. Totiž výkladem právních předpisů způsobem, který je ústavně konformní a nevede k nutnosti některou normu či celý právní předpis rušit. Tedy postupem, který je zavedený, vyžadovaný a logicky tedy jej může zvolit kdokoliv, kdo je postaven před stejný problém jaký v Nálezu, speciálně v jeho části VII, řeší Ústavní soud. Ustanovení § 71 zákona o Ústavním soudu, na který čl. 120 Nálezu odkazuje, je úpravou důsledků negativního zákonodárství. O to v daném případě nejde a otázka, která se mi jeví jako kritická, zní, zda Ústavní soud může nějakým způsobem omezovat či dokonce zakazovat soudům v ČR, aby ve svých právních úvahách a hodnoceních dospěly k stejnému závěru, k jakému dospěl Ústavní soud. Případně nazívat, aby tyto závěry o případné místní nepřislušnosti sou-

du, který rozhodoval o úkonech v přípravném řízení, byly aplikovány pouze pro futuro, ale zjevná protiústavnost takového postupu v minulosti byla ignorována, došlo-li k ní před 2. 5. 2016. Podle mého přesvědčení takový výklad nelze dovodit ze žádného ustanovení, žádného právního předpisu v ČR. O obsahu Nálezu či konkrétněji o ústavně konformním výkladu ustanovení § 26 tr. řádu lze zřejmě uvažovat jako závazném výkladu pro toho, kdo by ve věci zastával názor opačný. Tedy že státní zástupci krajského státního zastupitelství a vrchního státního zastupitelství si mohou zvolit soud k rozhodnutí o úkonech v přípravném řízení dle své libosti. Ale nelze podle mne Nález či jeho čl. 120 považovat za limit posuzování důkazů, získaných na základě úkonů učiněných soudem v přípravném řízení, byl-li tento soud místně nepřislušný. K tomuto závěru lze ostatně dospět i s ohledem na zvolenou formulaci o tom, že výklad ústavního soudu „nemá dopad na následné hodnocení trestních řízení, v nichž byla napadena ustanovení aplikována.“ Tento obrat není dost určitý, pokud jde o stupeň závaznosti. Lze snad dovozovat, že tím Ústavní soud chce vyloučit obligatornost jeho interpretace pro následné hodnocení trestních řízení, v nichž byla napadena ustanovení aplikována, ale nikoliv vyloučit takový výklad zcela. To by zřejmě muselo jít o formulaci kategoričtější a nadto tu zůstává ono poněkud tajemné, co do svého obsahu „bez dalšího“.

A samozřejmě se z mého pohledu, tedy pohledu obhájce, nabízí otázka, jak se na ústavní stížnosti namítající, že k odsouzení obviněného došlo na základě důkazů získaných porušením čl. 38 odst. 1 listiny, budou dívat soudy, včetně Nejvyššího soudu ČR a posléze Ústavní soud. A jak případně ESLP na stejnou argumentaci ovšem s tím, že sice protiústavnost konstatoval ve svém nálezu Ústavní soud, ovšem s platností až od 3. 5. 2016. ●

JUDr. Tomáš Sokol, advokát
Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák s.r.o.

Děkujeme našim klientům

Vítěz kategorií:

Právo informačních technologií
Telekomunikace a media

Registr smluv a jeho dopad do oblasti zdravotnictví a farmacie

Na začátku července letošního roku vstoupil v účinnost zákon č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv („Zákon o registru smluv“), a v registru smluv se začínají objevovat první smlouvy. Povinnost uveřejnit smlouvy se dotýká doslova tisícovek subjektů, kterými jsou především státní orgány, příspěvkové organizace, nemocnice, vysoké školy, kraje, obce či právnické osoby, v nichž má stát nebo územní samosprávný celek většinovou majetkovou účast. Stejná povinnost dopadá i na ty subjekty, které s nimi vstupují do smluvních vztahů.

Sankce za neuveřejnění smluv jsou přitom poměrně přísné. Smlouvy, které nebudou zákonem stanoveným způsobem zveřejněny, jednoduše nebudou platit. Uvedené pravidlo se však uplatní až pro smlouvy uzavírané od 1. července příštího roku. Jak správně upozorňují zainteresované subjekty, uvedené může vést nejen k účetním a daňovým komplikacím, ale hlavně k soudním sporům. Z uvedeného důvodu by měly smluvní strany pečlivě zvážit, zda na ně povinnost zveřejnění dopadá. Ve vztahu k povinným subjektům pak nelze než doporučit, aby si konkrétní práva a povinnosti vyplývající z nově zakotvené informační povinnosti upravily přímo ve smlouvě.

Poskytování informací v českém právu

Zákon o registru smluv myšlenkově navazuje na zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů („Informační zákon“), který představuje obecnou právní normu garantující právo veřejnosti na informace, které mají k dispozici státní orgány, územní samosprávné celky a jejich orgány, veřejné instituce, jakož i další

subjekty, kterým zákon svěřil rozhodování o právech, právem chráněných zájmech nebo povinnostech fyzických nebo právnických osob v oblasti veřejné správy, a to v rozsahu jejich rozhodovací činnosti. Na základě Informačního zákona povinné subjekty zveřejňují informace na základě žádosti anebo tzv. zveřejněním, jehož podstatou je zveřejňování předem stanoveného okruhu informací bez nutnosti o poskytnutí takové informace předem žádat.

Informační zákon však stanovuje i výjimky z povinnosti poskytnout informace, a to typicky ve vztahu k utajovaným informacím, informacím, jejichž poskytnutím by byla porušena ochrana osobnosti a soukromí fyzických osob, obchodnímu tajemství, důvěrnosti majetkových poměrů aj. Povinný subjekt je některé z těchto informací povinen zveřejnit pouze tehdy, jsou-li splněny zákonem stanovené předpoklady, v ostatních případech pak zákon poskytnutí příslušné informace výlučně zakazuje. Další výjimky, zákazy či omezení, stejně jako zvláštní postupy ve vztahu k poskytování informací mohou stanovit zvláštní zákony (např. zákon o zdravotních službách, zákon o bankách, stavební zákon, zákon o právu na informace o životním prostředí aj.).

Zvláštní případy zveřejňování informací prostřednictvím zveřejňování smluv upravuje zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů, který v ustanovení § 147a stanoví povinnost veřejného zadavatele uveřejnit po skončení zadávacího řízení na profilu zadavatele smlouvu uzavřenou na veřejnou zakázku včetně všech jejích změn a dodatků, výši skutečně uhrazené ceny za plnění veřejné zakázky a dodavatele veřejné zakázky, a to za předpokladu, že hodnota veřejné zakázky přesahuje limit 500 000 Kč.

Rovněž veřejné rejstříky (typicky obchodní rejstřík) a veřejné seznamy (typicky katastr nemovitostí) lze považovat za zvláštní případy poskytování informací prostřednictvím zveřejňování zákonem stanoveného okruhu informací a dokumentů, včetně smluv.

Oblast povinného zveřejňování informací je v hojné míře dotvářena rovněž judikaturou. Obecně lze shrnout, že soudy okruh povinných subjektů spíše rozšiřují a výjimky z povinného poskytování informací vykládají spíše restriktivně. Nutno tak podotknout, že velká část smluv je zveřejňována již dnes na základě Informačního zákona a ostatních zvláštních předpisů.

Zveřejňování smluv prostřednictvím registru smluv

Registru smluv je on-line dostupný informační systém veřejné správy spravovaný Ministerstvem vnitra ČR, jehož prostřednictvím jsou povinně uveřejňovány soukromoprávní smlouvy, jakož i smlouvy o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci, jejichž smluvní stranou je některý ze subjektů taxativně vymezených v ustanovení § 2 odst. 1 Zákona o registru smluv.[1] Tato povinnost se však nevztahuje na veškeré smlouvy, když zákon počítá se dvěma kategoriemi výjimek. První kategorií jsou výjimky vztahující se na informace, které nelze poskytnout podle obecných předpisů upravujících svobodný přístup k informacím,[2] druhou kategorií pak tvoří poměrně obsáhlý výčet výjimek stanovený přímo v § 3 odst. 2 Zákona o registru smluv.[3]

Smlouvy jsou zveřejňovány prostřednictvím nahrání jejich strojově čitelného textu do registru smluv a uvedením tzv. metadat (identifikace smluvních stran, vymezení předmětu smlouvy, stanovení ceny, popř. hodnoty smlouvy, lze-li ji stanovit, a datum uzavření smlouvy). Povinný subjekt anebo druhá smluvní strana předmětné smlouvy zašle smlouvu správci registru smluv prostřednictvím registru smluv bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 30 dnů od jejího uzavření. K uveřejnění smlouvy dojde bezodkladně po jejím doručení, zpravidla automatizovaně, o čemž správce registru smluv zašle do datové schránky, z níž mu byla smlouva zaslána, potvrzení. Pouze smlouva, která byla uveřejněna způsobem stanoveným zákonem, včetně všech metadat, je považována za uveřejněnou ve smyslu Zákona o registru smluv.

Sankce za neuveřejnění smlouvy

Důsledky, které Zákon o registru smluv spojuje s (ne)uveřejněním smlouvy v registru smluv, jsou dvojího charakteru. V první řadě smlouva, na niž se vztahuje povinnost uveřejnění v registru smluv, nabývá účinnosti nejdříve dnem uveřejnění. Pokud však nebude smlouva uveřejněna ani do tří měsíců ode dne, kdy byla uzavřena, platí, že byla zrušena od počátku. Oba tyto důsledky jsou v Zákoně o registru smluv upraveny s odloženou účinností, tedy uplatní se až na smlouvy uzavřené po 1. červenci 2017 (včetně).

Pro zmírnění této poměrně tvrdé sankce zákon počítá s určitými výjimkami. Předně bude možné ve lhůtě 30 dnů napravit zákonem stanoveným způsobem chybně zveřejněnou smlouvu či její metadatum. Stejně tak nebude platnost smlouvy dotčena v případech, kdy část smlou-

vy či jejich metadat není uveřejněna z důvodu ochrany legitimních zájmů, pokud strany chybějící části zveřejní do 30 dnů ode dne, kdy bude pravomocným rozhodnutím stanoveno jinak. V každém případě však musí být strany v dobré víře, že původně provedené uveřejnění smlouvy bylo souladné se zákonem.

Dopady do oblasti zdravotnictví a farmacie a doporučení pro praxi

Povinnými subjekty v oblasti zdravotnictví a farmacie se z pohledu Zákona o registru smluv stanou zejména příspěvkové organizace státu a územních samosprávných celků (především nemocnice a jiná zdravotnická zařízení), vysoké školy a veřejné výzkumné instituce působící v oboru a Všeobecná zdravotní pojišťovna. Důsledky vyplývající ze Zákona o registru smluv dopadnou rovněž na smluvní strany, které s vymezenými povinnými subjekty vstoupí do smluvního vztahu.

S ohledem na novou právní úpravu zveřejňování smluv lze učinit následující doporučení:

- při vstupu do smluvního vztahu zhodnotit, zda ostatní smluvní strany smlouvy jsou povinnými subjekty dle Zákona o registru smluv;
- v případě, že smlouva podléhá zveřejnění, zhodnotit, zda smlouva obsahuje údaje, které zveřejnit nelze, ať už z objektivních (např. utajované informace, osobní údaje třetích osob aj.) či subjektivních důvodů (např. ochrana obchodního tajemství);
- v rámci konkrétního smluvního vztahu určit tu smluvní stranu, která převezme povinnost k uveřejnění smlouvy jejím zasláním do registru smluv;
- zakotvit povinnost uveřejňující smluvní strany zaslat druhé smluvní straně potvrzení, že smlouva byla řádně uveřejněna;
- lze doporučit i zakotvení oprávnění druhé smluvní strany smlouvu v registru smluv uveřejnit, pokud první smluvní strana nezajistí uveřejnění v ujednané lhůtě;
- v případech, ve kterých bude sporné, zda smlouva podléhá zveřejnění, či nikoliv, zhodnotit, zda povinnost zveřejnit smlouvu v registru smluv do smlouvy nezakotví na „dobrovolné“ bázi;
- pro vyloučení budoucích sporů lze předem smluvně upravit způsob vypořádání pro případ, že smlouva bude shledána neplatnou.

Závěr

Již dnes je poměrně velká část smluv zveřejňována na základě platné právní úpravy, zejména prostřednictvím Informačního zákona. Přesto nový Zákon o registru smluv u české odborné veřejnosti vyvolal bouřlivé diskuse a odpor zejména u podnikatelské sféry. Nutno rovněž podotknout, že už nyní jsou v zákoně spatřovány výkladové problémy a systémové nedůslednosti (mezi povinnými subjekty např. absentují právnické osoby zřízené na základě zákona). V budoucnu tak bude jistě důležité, jakým směrem se vyvine nejenom judikatura, ale i praxe jednotlivých smluvních stran. Jako praktický pomocník a průvodce zveřejňování smluv má posloužit zejména Metodický návod k aplikaci zákona o registru smluv vypracovaný Ministerstvem vnitra ČR.[4] ●

Václav Audeš, partner

Veronika Filipová, advokátní koncipientka
Havel, Holásek & Partners s.r.o.,
advokátní kancelář

Poznámky:

- [1] Těmito subjekty jsou ČR, územní samosprávné celky, příspěvkové organizace státu či územního samosprávného celku, státní fondy, veřejné výzkumné instituce, veřejné vysoké školy, svazky obcí, regionální rady regionu soudržnosti, ústavy a obecně prospěšné společnosti založené státem či územním samosprávným celkem, státní a národní podniky, zdravotní pojišťovny, Česká televize, Český rozhlas a další právnické osoby, v nichž má stát nebo územní samosprávný celek sám nebo s jinými územními samosprávnými celky většinou majetkovou účast, a to i prostřednictvím jiné právnické osoby.
- [2] Příslušné části textu budou znečitelné, smlouvy jako celek však budou uveřejněny.
- [3] Povinnost uveřejnit informace prostřednictvím registru smluv se nevztahuje např. na smlouvy, jejichž hodnota předmětu nepřesahuje 50 000 Kč bez DPH, smlouvy, jejichž smluvní stranou jsou kotované akciové společnosti, smlouvy uzavřené s fyzickými osobami, které nejednají v rámci své podnikatelské činnosti (s výjimkou smluv, na základě nichž se převádí vlastnické právo povinného subjektu k hmotné nemovitě věci), smlouvy, jejichž plnění je prováděno převážně mimo ČR aj.
- [4] Dostupný na internetových stránkách Ministerstva vnitra ČR zde: <http://www.mvcr.cz/clanek/registr-smluv.aspx?q=Y-2hudW090Q%3d%3d>.

R

WELLNESS & SPA HOTEL VILLA REGENHART

- * Výhodné pobytové balíčky
- * Stylová restaurace
- * Wellness & Spa
- * Firemní a rodinná setkání
- * Dárkové poukazy

Přípustnost ústavní stížnosti v trestním řízení

Ústavní stížnost je v mnoha případech poslední možností, kterou lze zvrátit rozhodnutí orgánů činných v trestním řízení. Vzhledem ke všeobecnému povědomí o existenci tohoto institutu jsme se však ocitli v situaci, kdy jsou na Ústavní soud podávány tisíce stížností ročně. Není pak žádným překvapením, že Ústavní soud coby vrcholný orgán ochrany ústavnosti hledá způsoby, kterými by množství stížností omezil. Ke způsobům omezení nápadu ústavních stížností patří, kromě jiných systémových opatření, také rozšíření obligatorních předpokladů před podáním stížnosti. Výsledkem výše uvedených snah Ústavního soudu je stav, ve kterém se sepsání kvalitní a zejména přípustné ústavní stížnosti v trestním řízení téměř blíží umění.

Obecně k přípustnosti ústavní stížnosti

Řízení o ústavní stížnosti před Ústavním soudem je ovládáno zásadou subsidiarity, která vyplývá z ustanovení § 75 odst. 1 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu. Podle tohoto ustanovení je ústavní stížnost nepřípustná, jestliže stěžovatel nevyčerpal všechny procesní prostředky, které mu zákon k ochraně jeho práva poskytuje; to platí i pro mimořádný

opravný prostředek, který orgán, jenž o takovém prostředku rozhoduje, může odmítnout jako nepřipustný z důvodů záviselých na jeho uvážení. Z dikce citovaného ustanovení dle názoru Ústavního soudu explicitně vyplývá povinnost stěžovatelů vyčerpat před podáním ústavní stížnosti všechny procesní prostředky, a to včetně těch mimořádných. Ústavní soud svým postojem zdůrazňuje zásadu, podle které je ústavní stížnost prostředkem ultima ratio a kdy Ústavní soud představuje institucionální

mechanismus, jenž nastupuje až v případě selhání všech ostatních.

Identifikovat všechny opravné prostředky však není mnohdy zcela jednoduché, přičemž jejich výčet se díky extenzivnímu výkladu Ústavního soudu dále rozšiřuje.

Dovolání

S ohledem na nejednoznačnou rozhodovací praxi přijalo plénum Ústavního soudu dne 4. 3. 2014 stanovisko, sp. zn. Pl. ÚS-st. 38/14, vyhlášené ve Sbírce zákonů pod č. 40/2014, v němž jednomyslně rozhodlo o odmítnutí ústavních stížností, jestliže stěžovatel v trestním řízení nejprve nepodá zákonem předepsaným způsobem dovolání.

Rozhodovací praxe Ústavního soudu nebyla do doby vydání stanoviska zcela jednoznačná. Ústavní stížnosti podané před vyčerpáním všech opravných prostředků před obecnými soudy Ústavní soud v některých případech akceptoval,[1] zatímco v jiných případech nikoliv.[2] Ve výše uvedeném stanovisku pléna se soudci definitivně přiklonili k názoru požadujícímu vyčerpat kromě řádných prostředků i mimořádný opravný prostředek. V trestních věcech je nutné za takový prostředek považovat právě dovolání, pokud je v dané věci přípustné.

Svůj závěr odůvodňuje plénum mj. i tím, že povinností Nejvyššího soudu ČR je již v rámci dovolacího řízení posoudit, zda nebyla v předchozích

fázích řízení porušena základní práva dovolatele, včetně jeho práva na spravedlivý proces. „Nejvyšší soud je v této fázi řízení povinen při posuzování příslušného dovolacího důvodu toto pravidlo uplatňovat bezvýjimečně a nepřenášet tuto odpovědnost na Ústavní soud.“

Žádost o dohled vyššího státního zastupitelství

Jestliže podmínka podání dovolání před samotným podáním ústavní stížnosti zásadně nepřekvapila odbornou veřejnost, překvapujícím je zcela jistě jiný institut ochrany práv, který Ústavní soud v poslední době akcentuje. V usnesení ze dne 28. 8. 2014, sp. zn. II. ÚS 2166/14 představil Ústavní soud směr, kterým se bude v budoucnu při hodnocení stížností ubírat a který rozšiřuje okruh využitých opravných prostředků.

Podle názoru Ústavního soudu má stěžovatel kromě jiných institutů ochrany k dispozici také možnost využít ustanovení § 157a, resp. § 174 odst. 2 písm. b) trestního řádu. Pokud „stěžovatel soudí, že jeho práva nebyla policejními orgány šetřena, může (a před podáním ústavní stížnosti musí) dát nejprve podnět k prošetření postupu policie státnímu zastupitelství ve smyslu citovaného ustanovení § 174 trestního řádu, které dohlíží nad řádným postupem vyšetřování.“ Následně pak v případě, že by „osoba dávající podnět dle ustanovení § 174 odst. 2 písm. b) trestního řádu nebyla se způsobem jeho vyřízení (respektive s prováděným dozorem) spokojena, může dále vyzvat bezprostředně vyšší státní zastupitelství k odstranění závad v postupu státního zástupce a žádat, aby vykonalo dohled nad postupem nejbližší nižšího státního zastupitelství“, neboť dohled je dle ustanovení § 12 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství výkonem oprávnění směřujících k zajištění řídicích a kontrolních vztahů mezi různými stupni státních zastupitelství a uvnitř jednotlivých státních zastupitelství. Teprve po vyčerpání shora uvedených prostředků k ochraně svých práv a za situace, kdy by stěžovatel nadále trval na tom, že orgány veřejné moci zasáhly do jeho ústavně zaručených práv a svobod, může stěžovatel podat ústavní stížnost a dovolávat se svých práv u Ústavního soudu.

Uvedené závěry byly Ústavním soudem potvrzeny také v nálezu ze dne 2. března 2015, sp. zn. I. ÚS 1565/14, ve kterém soud dospěl k závěru, že „žádost o výkon dohledu nejbližšího vyššího státního zastupitelství podle § 12d odst. 1 zákona o státním zastupitelství je obecně účinným opravným prostředkem pro osobu, která namítá závadný postup v šetření k odhalení skutečností nasvědčujících tomu, že byla oběti spáchaného trestného činu a jako takovou je ji nutno propřístě vyčerpat před podáním

ústavní stížnosti v souladu s § 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu. Z těchto důvodů bude Ústavní soud v budoucnu ústavní stížnosti směřující proti rozhodnutím a postupu policejních orgánů a státních zastupitelství, které budou namítat, že vyšetřování bylo nedostatečné, tam kde nebyla podána žádost o dohled nejbližšímu vyššímu státnímu zastupitelství, považovat za nepřijatelné pro nevyčerpání všech procesních prostředků, které zákon k ochraně práva poskytuje.“

Shora popsany vývoj v judikatuře Ústavního soudu pak potvrdilo i nedávné usnesení Ústavního soudu ze dne 1. 4. 2016, sp. zn. III. ÚS 254/16.

Rozhodnutí o opravném prostředku

Stanovisko pléna nepřipouští ústavní stížnost v situaci, kdy stěžovatel v trestním řízení nepodal dovolání. V tomto kontextu se nabízí otázka, zdali je stěžovatel povinen opravný prostředek pouze podat či zda musí vyčkat i jeho výsledku. Odpověď na uvedenou otázku je zásadní, neboť se od ní odvíjí zejména běh dvouměsíční lhůty pro podání ústavní stížnosti.

Ústavní soud zdůrazňuje vztah subsidiarity ústavní stížnosti vůči ostatním opravným prostředkům. V naznačeném směru tak Ústavní soud konstantně judikuje, že před podáním ústavní stížnosti musí být o mimořádném prostředku již rozhodnuto.[3] V opačném případě (např. souběhu dovolání a ústavní stížnosti) by Ústavní soud mohl při věcném posouzení ústavní stížnosti před rozhodnutím Nejvyššího soudu ČR o dovolání nepřijatelně zasáhnout do rozhodování obecných soudů.[4]

Je možné uvedené závěry také vztáhnout i na jiné opravné prostředky jako např. žádost o výkon dohledu? Zcela určitě. Podmínku existence rozhodnutí lze vyvodit jak z výše citovaného usnesení sp. zn. II. ÚS 2166/14, tak zejména z usnesení Ústavního soudu ze dne 1. 4. 2016, sp. zn. III. ÚS 254/16. Podle tohoto usnesení je obecně účinným procesním prostředkem ochrany práva žádost o výkon dohledu nejbližšího vyššího státního zastupitelství podle § 12d odst. 1, o státním zastupitelství a jako takovou je nutno ji vyčerpat před podáním ústavní stížnosti. „Požadavek vyčerpat „všechny procesní prostředky“ ve smyslu § 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu totiž není naplněn již tím, že řízení o těchto prostředcích je zahájeno; zahrnuje logicky i povinnost „vyčerpat“ ty dispozice, které obecně skýtá dosud probíhající řízení, příp. i řízení, které má být posléze vedeno na základě případného kasačního rozhodnutí o mimořádném opravném prostředku (dovolání). Jiný postup představuje riziko, že Ústavní

soud do probíhajícího řízení zasáhne, což mu vzhledem k jeho postavení nepřísluší. Z toho plyne, že ústavní stížnost lze projednat až poté, co řízení o žádosti o výkon dohledu nejbližšího vyššího státního zastupitelství bude skončeno, a naopak, do tohoto okamžiku je nutné ústavní stížnost považovat za nepřijatelnou.“[5]

Z výše uvedeného vyplývá, že pro žádost o výkon dohledu budou platit stejná pravidla jako např. pro dovolání. Případný stěžovatel tak bude mít k dispozici dvouměsíční lhůtu pro podání ústavní stížnosti od doručení rozhodnutí o ní.

Závěr

Výše uvedené prostředky ochrany práv se prostřednictvím judikatury Ústavního soudu staly obligatorním předpokladem přípustnosti ústavní stížnosti v trestním řízení. Jak dovolání, tak i žádost o výkon dohledu nadřízeného státního zastupitelství, ale i podnět k prošetření postupu policie podle § 157a trestního řádu jsou instituty, které mohou vést k nápravě nezákonného stavu, a proto je nutné tyto podat dříve, než bude přistoupeno k podání ústavní stížnosti. Postoj Ústavního soudu je zcela pochopitelný a právním zástupcům obviněných či poškozených nezbyvá, než se nastaveným požadavkům přizpůsobit. Je proto potřeba, aby si zejména obhájci, ale i zmocněnci poškozených v trestním řízení na tuto celkem novou praxi Ústavního soudu dali pozor! ●

JUDr. Jakub Matocha, advokátní koncipient
JUDr. Ladislav Smejkal, advokát a partner
Dentons Europe CS LLP, organizační složka

大成 DENTONS

Poznámky:

- [1] Např. nálezy sp. zn. I. ÚS 180/03 ze dne 2. 3. 2004 (N 32/32 SbNU 293), nálezy sp. zn. I. ÚS 864/11 ze dne 16. 6. 2011 (N 116/61 SbNU 695) nebo usnesení sp. zn. IV. ÚS 851/11 ze dne 18. 4. 2011.
- [2] Např. nálezy sp. zn. I. ÚS 180/03 ze dne 2. 3. 2004 (N 32/32 SbNU 293) nebo nálezy sp. zn. I. ÚS 864/11 ze dne 16. 6. 2011 (N 116/61 SbNU 695).
- [3] Usnesení Ústavního soudu ze dne 1. 4. 2016, sp. zn. III. ÚS 254/16.
- [4] Usnesení Ústavního soudu ze dne 24. 1. 2008, sp. zn. I. ÚS 3223/07.
- [5] Usnesení Ústavního soudu ze dne 1. 4. 2016, sp. zn. III. ÚS 254/16.

dvořák || hager & partners

advokátní kancelář

Dvořák Hager & Partners' team is dynamic, efficient, and flexible. (Legal500) The goal of this firm is the absolute satisfaction of its clients. The team solves problems in context of the client's needs, and takes a responsive and proactive approach, working around the clock. (Chambers and Partners)

Dvořák Hager & Partners znamená tým 40 advokátů a dalších právníků v kancelářích v Praze a Bratislavě, poskytující právní poradenství jak nadnárodním společnostem, tak českým a slovenským podnikatelům.

Advokátní kancelář Dvořák Hager & Partners je pravidelně doporučována renomovanými mezinárodními publikacemi jako jsou **Legal500** (oblast korporátního práva / fúzí a akvizic (M&A), finančního práva / práva kapitálového trhu, nemovitostí a řešení sporů), **Chambers and Partners** (oblast fúzí a akvizic, korporátního práva, pracovního práva a práva nemovitostí) a **IFLR1000** (oblast fúzí a akvizic a bankovního a finančního práva).

V soutěži **Právníká firma roku 2015** byla oceněna jako velmi doporučovaná kancelář v kategorii pracovní právo.

Naše mise: Spolehlivý osobní právník pro firmy poskytující praktické služby zaměřené na výsledky za dobrou cenu.

Komplexní právní podpora v oblasti:

- Právo obchodních společností. Fúze a akvizice
- Financování a kapitálový trh
- Obchodní smlouvy. Mezinárodní obchod a přeprava
- Nemovitosti a výstavba
- Hospodářská soutěž. Veřejné zakázky. PPP
- Zastupování v soudních a arbitrážních řízeních
- Insolvence a restrukturalizace
- Pracovní právo
- Životní prostředí a odpady
- Energetika
- Rodinné firmy, nástupnictví, family business governance

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

Dvořák Hager & Partners, advokátní kancelář, s.r.o.
Oasis Florenc, Pobřežní 12, 186 00 Praha 8
Tel.: +420 255 706 500, E-mail: praha@dhplegal.com
www.dhplegal.com

A. D.

1430

CHÂTEAU VALTICE

Vinné sklepy Valtice, a.s.

Rodinné vinařství

ZA ÚSPĚCHY STOJÍ LIDÉ

A. D.

1430

CHÂTEAU VALTICE

Vinné sklepy Valtice, a.s.

- *Vinařská pohotovost*
- *Podniková prodejna*
- *Křížový sklep*

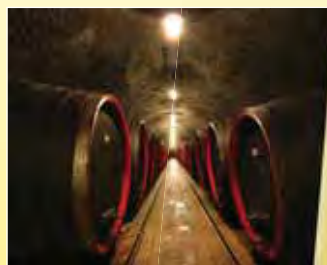
- prohlídky s degustací pro 10 - 20 osob

Vinařská 407, Valtice

- *Zámecký sklep*

- tři degustační programy a prohlídka historického sklepa

levé křídlo Zámku Valtice

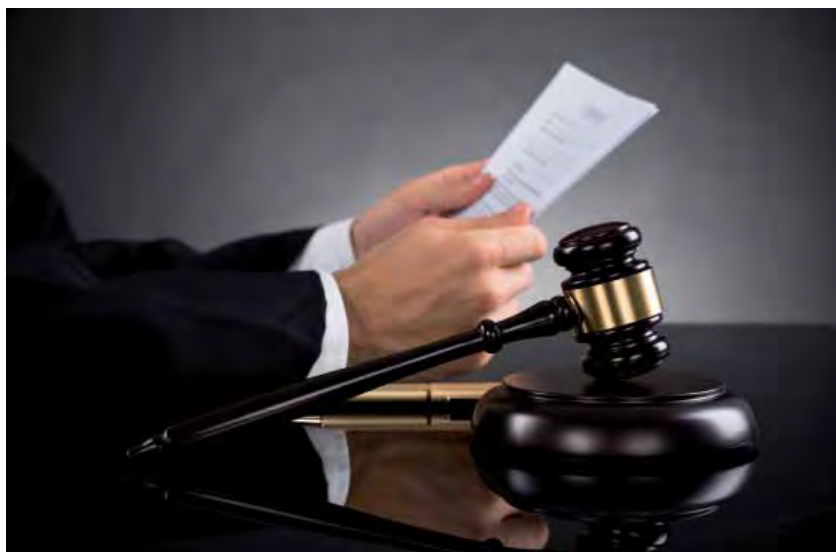
Více informací najdete na:
www.vsvaltice.cz
tel.: +420 606 309 959
e-mail: sekretariat@vsvaltice.cz

Srovnání aplikační praxe se sledovaným cílem úpravy § 127a o. s. ř.

Když k 1. září 2011 nabyl účinnosti zákon č. 218/2011 Sb., který mimo jiné novelizoval ustanovení § 127 o. s. ř. a doplnil nový § 127a, doznala právní úprava dokazování v civilním řízení značných změn. Autor tohoto článku by nyní s odstupem času a s ohledem na přibývajícím judikaturu na dané téma rád dal podnět k opětovné diskusi nad touto úpravou, neboť není zcela přesvědčen, že by se ustanovení § 127a o. s. ř. a jeho aplikační praxe setkávaly se zákonodárcovým záměrem.

I před účinností novely úprava civilního procesu sice umožňovala, aby účastníci řízení předložili k důkazu znalecké posudky, avšak na tyto posudky bylo z důkazního hlediska nahlíženo toliko jako na důkazy listinou.[1] V praxi tak docházelo k situacím, kdy každá strana předložila svůj znalecký posudek a znalecký posudek předložený druhou stranou zpochybnila vznesením námitek nepravosti a nesprávnosti (neprav-

divosti). Soudům pak zpravidla nezbývalo nic jiného, než ustanovit znalce a nechat vypracovat další znalecký posudek.

Vzhledem k tomu, že tato praxe byla pro soudní řízení značně časově a nákladově zatěžující, dospěl zákonodárce k rozhodnutí umožnit účastníkům řízení, aby i oni sami předložili jako důkaz mající důkazní hodnotu znaleckého posudku ve smyslu ustanovení § 127 o. s. ř.[2] Zákonodárcovou představou bylo, že v důsledku nové úpravy dojde ke zjednodušení a zefektivnění dokazování skutečností, k nimž je třeba odborných znalostí.

Výsledkem snahy bylo doplnění občanského soudního řádu o ustanovení § 127a o. s. ř., dle něhož soud, za podmínky splnění zákonných náležitostí, postupuje „při provádění tohoto důkazu[3] stejně, jako by se jednalo o znalecký posudek vyžádaný soudem.“ Občanský soudní řád však v žádném svém ustanovení neuvádí, že by účastníkem předložený posudek[4] měl být nadále soudem brán jako znalecký posu-

dek zadaný a vypracovaný postupem dle § 127 o. s. ř. Naopak se domnívám, že z díkce § 127a o. s. ř. sice vyplývá přiznání stejného postavení účastníkem předloženého posudku jako posudku soudem ustanoveným znalcem, avšak tato rovnost platí pouze v procesní rovině pouze při jeho provádění soudem.

Oproti tomu Nejvyšší soud ve svém rozsudku ze dne 22. 1. 2014 ve věci sp. zn. 26 Cdo 3928/2013, bez jakékoliv hlubší argumentace uvedl, že na znalecký posudek předložený účastníkem řízení za splnění zákonných podmínek § 127a o. s. ř. „se hledí ... jako na posudek vyžádaný soudem.“ V důsledku toho dospěl k závěru, že novela měla za následek i změnu v důkazní hodnotě účastníkem předloženého posudku, který v rámci řízení přestává být listinným důkazem ve smyslu § 129 o. s. ř., ale nově nabývá důkazní sílu znaleckého posudku ve smyslu § 127 o. s. ř.[5]

Posunem v důkazní hodnotě účastníkem předloženého znaleckého posudku však do-

cháží rovněž k posunu ve způsobu hodnocení tohoto důkazu soudem, jenž dle konstantní judikatury není oprávněn přezkoumávat věcnou správnost odborných závěrů, ale může pouze posoudit, zda jsou znalecovy závěry náležitě odůvodněny, podloženy obsahem nálezu, zda bylo přihlédnuto ke všem skutečnostem, s nimiž se bylo třeba vypořádat, zda závěry posudku nejsou v rozporu s výsledky ostatních důkazů a zda odůvodnění znaleckého posudku odpovídá pravidlům logického myšlení. Naopak, má-li soud pochyby o věcné správnosti znaleckého posudku či jeho jasnosti nebo úplnosti, nemůže jej nahradit vlastním názorem, nýbrž musí znalce požádat, aby podal potřebné vysvětlení.

Přestože jsou judikatorní závěry uvedené v předchozím odstavci na první pohled poměrně jednoznačné, domnívám se, že v praxi mohou v kombinaci s Nejvyšším soudem zastávaným výkladem ustanovení § 127a o. s. ř. vést k nepřijemným komplikacím.

Jedná se např. o situace, kdy v rámci jednoho řízení předloží znalecké posudky například dva účastníci, jejichž posudky se v odpovědích na tytéž otázky významným způsobem rozcházejí. Judikoval-li Nejvyšší soud, že v takovém případě je povinností soudu vyslechnout oba znalce, aby následně mohl zhodnotit, který ze znaleckých posudků vezme za podklad svého rozhodnutí a z jakých důvodů nevychází ze závěru druhého znaleckého posudku,[6] pak obdobně v řízení, ve kterém je více účastníků a kdy každý z účastníků předloží soudu vlastní znalecký posudek splňující náležitosti § 127a o. s. ř., by měl být soud ve světle současné judikatury povinen vyslechnout všechny znalce, jejichž posudky byly předloženy a které se ve svých závěrech rozcházejí. Není výjimečný ani jev, kdy jeden či dva účastníci řízení soudu předloží znalecké posudky splňující náležitosti dle § 127a o. s. ř., vůči kterým posléze další z účastníků předloží jim zvoleným znalcem vypracovaný posudek označený jako revizní ke znaleckým posudkům předloženým předšlými dvěma účastníky.[7]

Situace může být ještě komplikovanější, vezmeme-li v patrnost i další názor Nejvyššího soudu, dle něhož ustanovení § 127a o. s. ř. dává účastníkům řízení takřka neomezené právo předkládat i revizní znalecké posudky.[8] Závěry ohledně souběhu znaleckých posudků pak totiž bez dalšího dopadnou i na znalecké posudky revizní. Z praxe mohou říci, že taková situace není zcela neobvyklá a řízení se tak velice snadno může změnit na „válku (revizních) posudků“. To staví soud do nezávadlivé pozice[9] a je zároveň otázkou, do jaké míry je soud vůbec objektivně schopen chyby v jednotlivých znaleckých posudcích identifikovat. Na uvedeném nic

nemění ani skutečnost, že znalci jsou povinni vykonávat znaleckou činnost řádně, mají povinnost podávat správné a nestranné znalecké posudky a že se v případě úmyslného podání nepravdivého či hrubě zkresleného posudku dopustí trestného činu.

Vrátíme-li se k důvodové zprávě zákona č. 218/2011 Sb. a k výše citovanému rozhodnutí Nejvyššího soudu, pak v situaci kdy dle původní úpravy znalecký posudek předložený účastníkem sporu mohl být považován pouze za listinu dle § 129 o. s. ř., „což vedlo k tomu, že soud byl nucen provádět revizní znalecké posudky na popud procesní strany, která sama nepředložila znalecké posudky,“ je při pohledu na shora popsanou stávající praxi přinejmenším diskutabilní, do jaké míry splnil § 127a o. s. ř. zákonodárcem sledovaný cíl „odstranit tuto řízení zatěžující praxi, urychlit jej a umožnit účastníkům předložit znalecké posudky,“ pokud vůbec. Osobně se domnívám, že v kontextu výše uvedeného procesní komplikace spojené s předkládáním více znaleckých posudků účastníky řízení nadále přetrvává, není-li současný stav ještě méně efektivní než stav před účinností zmíněné novely, neboť fakticky vede k devalvací institutu znaleckého posudku, jak jej znala právní úprava účinná před 1. zářím 2011. Nehledě na to, že takový postup nepřimě nutí soud, aby sám hodnotil věcnou správnost odborných závěrů prezentovaných znalci, byť Nejvyšší soud takovýto přístup druhým dechem zakazuje.

S ohledem na shora uvedené se domnívám, že dříve či později nastane situace, kdy Nejvyšší soud podrobí svou stávající judikaturu stran způsobu hodnocení znaleckých posudků předložených účastníky řízení revizi. Zní-li totiž ustanovení § 127a o. s. ř. tak, že se „při provádění“ posudku založeného účastníkem řízení postupuje stejně, jak by se jednalo o znalecký posudek vyžádaný soudem, je pak otázkou, zda tímto skutečně dochází i k posunu v důkazní hodnotě účastníkem předloženého posudku.[10] Za hlubší úvahou případně stojí i myšlenka, zda by de lege ferenda nebylo vhodné spíše detailněji a jednoznačněji nastavit pravidla, jak má soud postupovat, je-li v rámci řízení předloženo vícero znaleckých posudků. ●

Mgr. Ing. David Skopal, advokát
Advokátní kancelář Pokorný, Wagner
& partneři, s.r.o.

Poznámky:

- [1] Viz např. rozsudek NS ČR vydaný dne 25. 4. 2001 pod sp. zn. 25 Cdo 583/2001.
- [2] Uvedený cíl doplněného § 127a vyplývá zejména z důvodové zprávy k novele, přestože s ním výsledné znění zákona dle mého názoru zcela nekoresponduje (viz dále).
- [3] Tedy znaleckého posudku předloženého účastníkem řízení a doplněného doložkou s prohlášením znalce o tom, že si je vědom následků vědomě nepravdivého znaleckého posudku.
- [4] Pro účely tohoto článku pod „účastníkem předloženým posudkem“ nadále rozumím znalecký posudek předložený účastníkem řízení za předpokladu splnění všech obsahových náležitostí stanovených v § 127a o. s. ř.
- [5] Zde prezentovaný právní názor NS ČR zopakoval ve svém rozsudku vydaném dne 12. 8. 2014 pod sp. zn. 32 Cdo 1124/2014.
- [6] Srov. např. usnesení NS ČR vydané dne 17. 3. 2016 pod sp. zn. 29 Cdo 4153/2015, usnesení NS ČR vydané dne 6. 8. 2015 pod sp. zn. 21 Cdo 2784/2014.
- [7] Tedy aniž by soud vůbec stihl nařídit výslech znalců, kteří zpracovali prvními dvěma účastníky předložené posudky, a aniž by soud stihl dospět k závěru, zda se podařilo slyšením znalců rozpor v posudcích odstranit.
- [8] Shora uvedený rozsudek NS ČR vydaný dne 12. 8. 2014 pod sp. zn. 32 Cdo 1124/2014 doslova říká, že: „Důkazní hodnota znaleckého posudku předloženého účastníkem, který při dodržení všech obsahových náležitostí stanovených v ustanovení § 127a o. s. ř. není důkazem listinným, ale má důkazní sílu znaleckého posudku. Má-li znalecký posudek vyhotovený na žádost účastníka náležitosti revizního znaleckého posudku, jde o revizní znalecký posudek stejné důkazní síly, jako by se jednalo o znalecký posudek vypracovaný na žádost soudu v rámci soudního řízení.“
- [9] Uvedené lze demonstrovat na teoretickém příkladu, kdy čtyři účastníci řízení předloží soudu čtyři vzájemně odporující si znalecké posudky dle § 127a o. s. ř. Soud, aby mohl v souladu s judikaturou Nejvyššího soudu rozhodnout, musí vyslechnout všechny čtyři znalce. Nepovedou-li výslechy (či lépe konfrontace) k uspokojivému výsledku, může soud nechat vypracovat znalecký posudek revizní. Revizní znalecké posudky však mohou nechat vypracovat i všichni čtyři účastníci řízení. Pokud budou i mezi čtyřmi (resp. pěti) revizními znaleckými posudky rozpor, jak bude soud postupovat? Nechá vypracovat další posudky?
- [10] Shodně např. Lavický, P. a kol. Občanský soudní řád (§ 1 až 250). Řízení sporné. Praktický komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2016, s. 1116.

K povinnosti společností zveřejňovat vybrané údaje na internetových stránkách

S účinností zákona č. 90/2012 Sb. o obchodních společnostech a družstvech (dále jen „ZOK“) přibyla zejména akciovým společnostem povinnost zřídit internetové stránky a uveřejňovat na nich údaje, které zákon stanoví. Cílem tohoto příspěvku je shrnout povinnosti obchodních korporací související s touto tzv. publikační povinností a pokusit se upozornit na některé problémy, které při aplikaci této právní úpravy mohou vyvstat.

Okruh povinných subjektů

Z ustanovení § 7 odst. 2 ZOK vyplývá, že povinnost uveřejňovat vybrané údaje na internetových stránkách se vztahuje na všechny akciové společnosti. Jelikož se jedná o ustanovení kogentní, platí tato povinnost bez ohledu na skutečnost, zda byla daná společnost založena již za účinnosti ZOK, případně se jeho režimu v souladu s ustanovením § 777 odst. 5 podřídila, nebo před 1. 1. 2014 a nové právní úpravě se dosud nepodřídila. Publikační povinnost se zaměřuje zejména na akciové společnosti, nicméně se uplatní i pro společnosti s ručením omezeným, které již vlastní internetové stránky mají. Zákon tedy pro společnosti s ručením omezeným nezakládá povinnost

internetové stránky zřídít, pouze stanovuje minimální požadavky na jejich obsah, pokud již společnost dobrovolně svoji webovou prezentaci vytvořila. Podle čtvrtého odstavce § 7 ZOK se poté ustanovení o publikační povinnosti na internetových stránkách použijí obdobně i ve vztahu k závodu zahraniční kapitálové společnosti nebo zahraničního družstva nebo k jeho pobočce.

Tím však výčet povinných subjektů nekončí. Mimo ustanovení § 7 ZOK vyplývá povinnost zřídít internetové stránky i pro družstva, a to s ohledem na ustanovení § 636 odst. 1 ZOK (k tomuto podrobněji níže). Načto, s ohledem na subsidiaritu příslušných ustanovení ZOK pro evropské typy společností, bude povinnost zřídít internetové stránky dopadat i na evropskou společnost a na evropskou družstevní společnost.

Některé aspekty publikační povinnosti se však mohou dotknout i jiných forem společností, případně i fyzických osob. Dle ustanovení § 79 odst. 3 ZOK jsou všichni členové koncernu povinni bez zbytečného odkladu zveřejnit informaci o jeho existenci na svých internetových stránkách. Jelikož členy koncernu mohou být nejen kapitálové společnosti, ale i jiné typy právnických osob nebo v roli ovládacích osob i osoby fyzické, dopadne povinnost zřídít internetové stránky a uvádět na nich příslušné informace i na tyto osoby.

Obsah publikační povinnosti

ZOK nepřináší ucelený výčet informací a dokumentů, které mají být na internetových stránkách obchodních korporací zveřejňovány, pro přehlednost je nicméně možné je rozdělit zhruba do tří skupin.

Do první skupiny budou patřit identifikační údaje, které je daný subjekt povinen uvádět na svých obchodních listinách. Požadavky na obsah obchodních listin stanovuje § 435 odst. 1 občanského zákoníku. Těmito náležitostmi jsou: jméno, sídlo, údaj o zápisu ve veřejném rejstříku nebo jiné evidenci a případně také (pokud bylo přiděleno) i identifikační číslo osoby. Zde je vhodné připomenout, že povinnost uvádět tyto údaje v rámci informací zpřístupňovaných veřejnosti prostřednictvím dálkového přístupu (tj. prostřednictvím internetu), dopadá na všechny společnosti, tak i na fyzické osoby, pokud podnikateli jsou.

Druhou skupinou údajů, které je daný subjekt povinen na svých internetových stránkách zveřejnit, jsou informace a dokumenty souvi-

šející s členstvím v koncernu. Do této skupiny patří jak již zmíněná informace o samotné příslušnosti ke koncernu (publikační povinnost se týká všech jeho členů), tak uveřejnění zprávy o vztazích mezi propojenými osobami (publikační povinnost se týká jen akciových společností) a nakonec i uveřejnění znalecké zprávy o přezkoumání zprávy o vztazích (publikační povinnost platí pro všechny obchodní společnosti).

Třetí skupinou údajů, na které publikační povinnost dopadá, jsou různé údaje týkající se akciových společností. Není účelem tohoto příspěvku podávat vyčerpávající výčet publikovaných údajů,[1] obecně se však jedná o údaje, o kterých je třeba informovat jak akcionáře, tak i širokou veřejnost, ať již jde o informace související s uplatňováním práv a povinností souvisejících s držením akcií (informace o přednostním právu akcionářů na získání vyměnitelných nebo prioritních dluhopisů, rozhodnutí o nuceném přechodu účastnických cenných papírů, prohlášení akcií za neplatné apod.), informace související s konáním valné hromady (pozvánka na valnou hromadu, protinávry akcionářů k jednotlivým bodům programu valné hromady, doplnění pořadu nebo odvolání a odložení konání valné hromady) nebo informace související s hospodařením společnosti (zveřejnění účetní závěrky, zpráva o finanční asistenci, informace o snížení základního kapitálu apod.).

Jak již bylo výše uvedeno, je subjektem, na který dopadá publikační povinnost i družstvo, resp. evropská družstevní společnost. Podle ustanovení § 636 odst. 1 ZOK je svolatel členské schůze povinen uveřejnit pozvánku na členskou schůzi na internetových stránkách družstva. Jiné aspekty publikační povinnosti na internetu na družstvo (s výjimkou informací povinně zveřejňovaných v rámci koncernu a obecných náležitostí obchodních listin, viz výše) nedopadají.

Internetová stránka

Ustanovení § 7 ZOK pracuje s legislativní zkratkou „internetová stránka“, kterou označuje způsob umožňující dálkový přístup, který je pro veřejnost bezplatný, a to tak, aby informace byly dostupné jednoduchým způsobem po zadání elektronické adresy. Z této definice vyplývá několik základních požadavků pro internetové stránky společností, nicméně, jak bude rozvedeno níže, není tato definice dokonalá a připouští různé možnosti výkladu.

Prvním požadavkem, který uvedená definice zakotvuje, je bezplatný přístup na internetové stránky obchodní korporace pro veřejnost.

Z tohoto požadavku tedy vyplývá nemožnost obchodní korporace podmiňovat zobrazení informací zaplacením jakéhokoli poplatku. Tento zákaz se vztahuje na všechny povinně zveřejňované údaje, společnost tedy nemůže zpoplatnit ani část těchto údajů, o kterých může předpokládat, že není v jejím zájmu, aby byly přístupny široké veřejnosti bez prokázání určitého zájmu, doložitelného právě třeba zaplacením poplatku. Ustanovení tak do jisté míry v tomto směru přebírá stejnou koncepci, jakou se vyznačuje česká právní úprava veřejných rejstříků, kdy nahlížení do zapsaných údajů není, na rozdíl od jiných zemí, ani časově zpoplatněno.

Dalším požadavkem na internetové stránky společnosti je dostupnost daných informací jednoduchým způsobem. Ustanovení tak vylučuje podmiňování přístupu ke zveřejňovaným údajům registrací, přihlášením či zadáváním hesla. Internetové stránky většiny obchodních korporací jsou často pečlivě vytvářeny s ohledem na marketingové potřeby daných společností a vykazují se tak různými úrovněmi a vrstvami. Je proto otázkou, zda musí být s ohledem na požadavek dostupnosti informací jednoduchým způsobem po zadání elektronické adresy tyto informace dostupné např. prostřednictvím odkazu na hlavní stránce společnosti nebo zda bude postačovat „proklikání se“ k uvedeným informacím. Pokud by platila druhá možnost, bude věcí judikatury, aby určila hranici, kdy už je informace na internetových stránkách natolik skrytá, že její zveřejnění nenaplní požadavky kladené ustanovením § 7 ZOK. Z tohoto důvodu doporučujeme společnostem volit ve svých webových prezentacích co možná nejjednodušší cestu k těmto informacím, aby nemohlo případně dojít k pochybnostem o splnění zákonných povinností vztahujících se k této publikační povinnosti.

Poměrně problematickým požadavkem § 7 ZOK je požadavek na dostupnost informací po zadání elektronické adresy. ZOK ani jiný právní předpis nezakotvuje povinnost uvádět adresu internetových stránek na obchodních listinách, v obchodním rejstříku ani na jiném místě. Pokud tedy není elektronická adresa všeobecně známá, je otázkou, zda publikační povinnost tak neimplikuje povinnost zveřejňovat adresu internetových stránek společnosti například právě na obchodních listinách či v obchodním rejstříku. S ohledem na skutečnost, že zadání přesné elektronické adresy není při použití webového vyhledávače (např. Google) jedinou možností, jak internetové stránky společnosti zobrazit, domníváme se, že takovou povinnost ani § 7 ZOK neimplikuje. Ustanovení § 7 ZOK sice hovoří o „zadání internetové adresy“, nicméně i s ohledem na účel tohoto ustanovení usu-

zujeme, že i vyhledání internetových stránek společnosti přes internetový vyhledávač naplňuje v tomto směru požadavky uvedeného ustanovení. V této souvislosti je však možné narazit na určitou komplikaci, kdy společnost nově vytvoří internetové stránky (nebo je například přesune na jinou elektronickou adresu) a současně na ně umístí například pozvánku na valnou hromadu, přičemž elektronická adresa těchto nových stránek je jak akcionářům, tak veřejnosti prozatím neznámá a ani internetové vyhledávače zatím tento nový web neregistrují. V takovém případě tedy sice dojde k naplnění zákonné povinnosti zveřejnit informaci na internetových stránkách, nicméně adresáti tohoto ustanovení, tedy akcionáři společnosti a veřejnost, nemají možnost se s takovou informací seznámit. Bude tedy věcí judikatury tento problém vyřešit a určit, jakým způsobem se bude posuzovat otázka dohledatelnosti elektronické adresy pro účely ustanovení § 7 ZOK. Obdobný problém může nastat i v situaci, kdy společnost využívá jedny webové stránky pouze pro marketingové účely a jiné webové stránky pro své korporátní záležitosti, přičemž na všech listinách uvádí adresu pouze těch prvních. Je poté na společnosti, aby vhodným způsobem obě prezentace propojila nebo jiným způsobem zajistila informování i o existenci těchto „korporátních“ webových stránek.

S elektronickou adresou může být spojen další problém, kterým je její znění. Odborná literatura^[2] jednoznačně přijímá názor, že není nutné, aby společnost vlastnila primární internetovou doménu (např. www.abc.cz), nicméně je otázkou, zda je možné vytvořit elektronickou adresu internetové stránky například ve vztahu k vyráběnému zboží či poskytovaným službám (např. společnost vyrábějící pračky XYZ a.s. bude mít svoji webovou prezentaci na adrese: www.pereme.cz) nebo dokonce zcela libovolně. V takovém případě se domníváme, že klíčové je to, aby webová prezentace dané společnosti byla pro osobu s rozumem průměrného člověka (§ 4 NOZ) s touto společností spojitelná, a to buď právě zněním elektronické adresy nebo použitím meta-tagů pro internetové vyhledávače.

Další otázkou je, zda je společnost povinna, s ohledem na znění § 7 ZOK provozovat a výše uvedené informace zveřejňovat na vlastních internetových stránkách nebo zda postačí webová prezentace v rámci služeb, které poskytují souhrnné informace o společnostech (např. rejstrik.penize.cz nebo jiné obdobné služby). Zde se domníváme, že postup, kdy společnost zveřejňuje zákonem požadované informace a dokumenty prostřednictvím této služby, není v rozporu se zněním § 7 ZOK, nicméně je odpovědností společnosti, aby taková

prezentace byla (i) stále funkční, (ii) byla jednoduše dohledatelná jak pro akcionáře, tak pro veřejnost a (iii) aby z obsahu bylo zřejmé, že se jedná o oficiální prezentaci společnosti, a ne pouze o údaje z agregovaného seznamu, který s vlastní společností nemá nic společného.

Sankce

V případě porušení publikační povinnosti hrozí společnosti v zásadě dva typy sankcí – veřejnoprávní a soukromoprávní. Veřejnoprávní sankcí za porušení publikační povinnosti na internetu může být pokuta až do výše 100 000 Kč, kterou může, po předchozí výzvě, uložit předseda senátu rejstříkového soudu na základě ustanovení § 107 ve spojení s § 104 zákona o veřejných rejstřících, a to jak v případě neuvedení některého ze zákonem stanovených údajů či dokumentů na internetových stránkách společnosti, tak v případě, kdy společnost vůbec takové stránky nevytvoří.

Soukromoprávní sankce se odvíjí od jednotlivých ustanovení, které specifikují obsah publikační povinnosti. Nejzávažnější sankce se vztahují k porušení povinnosti zveřejnit informaci o příslušnosti ke koncernu, kterou zákon postihuje nemožností užití ustanovení o zproštění povinnosti hradit újmu způsobenou v rámci koncernu. Druhá velice závažná sankce se vztahuje k povinnosti uveřejnit pozvánku na valnou hromadu akciové společnosti (či členské schůze družstva) na internetových stránkách, kdy její porušení může v krajním případě vyústit až v rozhodnutí o neplatnosti usnesení této valné hromady (resp. členské schůze).

Závěrem

Jak vyplývá z výše uvedeného, zákon o obchodních korporacích klade v souvislosti s povinností zveřejňovat určité informace a dokumenty na internetu zejména na akciové společnosti poměrně významné požadavky, jejichž řádné plnění si vyžádá, vedle nákladů na provozování internetových stránek, také vysokou míru obezřetnosti a pečlivosti při provádění jednotlivých úkonů, kterých se publikační povinnost dotýká. Stejně významně však tato povinnost dopadá i na samotné akcionáře, kteří musí pro řádné plnění svých práv a povinností vyplývajících z držení akcií, internetové stránky společnosti pravidelně sledovat. Dá se shrnout, že komentovaná právní úprava má své opodstatnění zejména u společností s větším počtem akcionářů, kdy ZOK správně preferuje použití moderních informačních prostředků k plnění některých zákonných povinností,

nicméně pro společnosti s malým počtem akcionářů může plnění těchto povinností přinášet jak pro společnost, tak pro její akcionáře nadbytečnou zátěž. ●

Mgr. David Paulus, advokát
Vejmelka & Wünsch, s.r.o.

Poznámky:

[1] Viz např. Štenglová, I.; Havel, B.; Čileček, F.; Kuhn, P.; Šuk, P. Zákon o obchodních korporacích. Komentář. Praha: C. H. Beck, 2013.

[2] Tamtéž.

Komentáře Wolters Kluwer

Nejrozsáhlejší komentářová řada

K dispozici také jako knihovna v systému ASPI

NOVINKA

Zákon o zadávání veřejných zakázek Zákon o registru smluv Komentář

Vilém Podešva a kolektiv

Praktický a věcný komentář autorského kolektivu pod vedením JUDr. Viléma Podešvy Vám pomůže spolehlivě se připravit na zadávání veřejných zakázek podle nového předpisu – zákona o zadávání veřejných zakázek č. 134/2016 Sb., který nabyde účinnosti již od 1. 10. 2016.

Součástí knihy je také komentář ke zcela novému zákonu č. 340/2015 Sb., o registru smluv, který nabývá účinnosti již 1. 7. 2016.

Autoři podrobně komentují všechna ustanovení, jasně definují jednotlivé typy veřejných zakázek a formulují doporučení pro jejich užití v konkrétních případech. Upozorňují na rozdíly oproti stávající právní úpravě v zákoně č. 137/2006 Sb., včetně komentáře přechodných ustanovení, a dávají návod k řešení i nejasných a potenciálně sporných ustanovení. Kde je to možné, citují i nadále použitelnou judikaturu a rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže.

Celý komentář
k dispozici také v ASPI

Objednávejte na
www.wolterskluwer.cz/obchod

Spotřebitelské úvěry nově a lépe?

Nový zákon z pera Ministerstva financí o spotřebitelském úvěru[1] (dále jen „Zákon“) má za cíl komplexně regulovat veškeré typy spotřebitelských úvěrů, tj. splátkový nákup zboží, hypotéky, hotovostní úvěry, kreditní karty, leasing atd. Mimo režim Zákona zůstanou pouze podnikatelské úvěry. Nová úprava spotřebitelského úvěru pak především reaguje na přímo použitelné předpisy Evropské unie a zapracovává příslušné směrnice vydané v oblasti ochrany spotřebitele.[2] Nový Zákon tak vychází vstříc současné společenské poptávce a zpřísňuje regulaci nebankovních subjektů poskytujících spotřebitelské úvěry. Zákon vstoupí v účinnost od 1. prosince 2016, kdy zcela nahradí dnes účinný zákon o spotřebitelském úvěru č. 145/2010 Sb.

Již na první pohled se jedná o významnou změnu. Vždyť dnes účinný zákon o spotřebitelském úvěru obsahuje pouhých 29 paragrafů, zatímco Zákon je tvořen 179 (!) paragrafy. Zákon se soustředí především na regulaci poskytovatelů a zprostředkovatelů spotřebitelských úvěrů, upravuje náležitosti úvěrových smluv a v neposlední řadě práva a povinnosti jednotlivých subjektů.

Působnost zákona

Jak již z názvu Zákona vyplývá, předmětem úpravy jsou především veškeré vztahy týkající se práv a povinností souvisejících se spotřebitelským úvěrem a jeho poskytováním. Samotný spotřebitelský úvěr je v Zákoně definován jako: „[...] odložená platba, peněžitá zápůjčka, úvěr nebo obdobná finanční služba poskytovaná nebo zprostředkovaná spotřebiteli“.[3] Pojem „spotřebitel“ již pak v Zákoně definován není a je tedy třeba vycházet z obecného chápání tohoto pojmu v souladu s jinými právními předpisy.[4]

Zvláštní pozornost je třeba věnovat § 4, § 5 a § 6 Zákona, které upravují výjimky, respektive omezení působnosti Zákona. Zatímco výjimky z působnosti uvedené v § 4 nečiní žádný problém a jsou poměrně přehledně vymezeny, ustanovení § 5 a § 6 mohou činit jisté potíže především pro svou nepřehlednost.

Poskytovatelé spotřebitelských úvěrů

V současné době subjekty poskytující spotřebitelské úvěry nejsou žádným zásadním způsobem regulovány. Pro podnikání v oblasti spotřebitelských úvěrů dosud stačilo pouze příslušné živnostenské oprávnění. Tomu odpovídá i situace na trhu, kdy dle informací ministerstva financí dnes poskytuje nebankovní půjčky okolo 60 000 subjektů.[5] Očekává se, že s účinností Zákona toto číslo rapidně poklesne.

Ten, kdo je dnes oprávněn poskytovat spotřebitelský úvěr na základě živnostenského oprávnění, může provozovat tuto činnost na základě stávajícího živnostenského oprávnění do doby, než Česká národní banka (dále jen „ČNB“) rozhodne o jeho žádosti o udělení oprávnění k poskytování spotřebitelských úvěrů, nejdéle však do 18 měsíců ode dne nabytí účinnosti Zákona. To platí za podmínky, že žadatel o povolení podá žádost do tří měsíců ode dne nabytí účinnosti Zákona. Marným uplynutím této lhůty oprávnění k poskytování spotřebitelského úvě-

ru zaniká. O udělení licence na základě přijaté žádosti rozhoduje ve správním řízení ČNB. Tam má na rozhodnutí lhůtu 15 měsíců.[6] Jelikož Zákon nabývá účinnosti 1. prosince 2016, stávající poskytovatelé spotřebitelských úvěrů musí podat žádost o licenci k činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru do 28. února 2017. Stávající poskytovatelé, kteří ve lhůtě žádost o povolení nebankovního poskytovatele úvěrů podají, mohou svou činnost vykonávat do doby, než ČNB pravomocně rozhodne o jejich žádosti, nejdéle však do 31. května 2018.

Zákon představuje velice přísné požadavky na poskytovatele spotřebitelských úvěrů především v kapitálové, ale i korporátní a personální oblasti.

Poskytovatelem spotřebitelského úvěru tak nově bude moci být pouze akciová společnost, společnost s ručením omezeným nebo evropská společnost, se sídlem i skutečným sídlem na území České republiky. Počáteční kapitál takového poskytovatele spotřebitelského úvěru musí být alespoň 20 milionů Kč. Poskytovatel bude povinen vypracovat systém vnitřních pravidel a postupů pro zákonem vyjmenované situace, mimo jiné pro posuzování úvěruschopnosti spotřebitele, pro jednání se spotřebiteli, kteří jsou v prodlení, pravidla pro vymáhání pohledávek a další.

Překážkou pro poskytovatele nebudou pouze výše uvedené požadavky, ale rovněž povinnost získat oprávnění od ČNB. Na vyřízení žádosti o udělení oprávnění k činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru má ČNB lhůtu čtyři měsíce od jejího podání. Oprávnění je následně platné po dobu maximálně pěti let s možností dalšího prodloužení. ČNB navíc bude povinna vést registr, do kterého bude zapisovat subjekty, které získají oprávnění k poskytování spotřebitelských úvěrů.

Zprostředkovatelé spotřebitelského úvěru

Zákon přímo vypočítává subjekty, které budou oprávněny zprostředkovávat spotřebitelské úvěry. Jedná se o samostatné zprostředkovatele, vázané zástupce, zprostředkovatele vázaného spotřebitelského úvěru a zahraniční zprostředkovatele. Jak již z názvu vyplývá, zprostředkovatel neposkytuje spotřebitelský úvěr sám ze svých prostředků, ale pouze zprostředkovává úvěr od banky (a jiné instituce) nebo nebankovního poskytovatele.

Dohled nad všemi zprostředkovateli opět vykonává ČNB, která zprostředkovatele za-

pisuje do jí vedeného registru. V případě samostatného zprostředkovatele je rovněž nutné od ČNB získat oprávnění. Rozsah tohoto příspěvku bohužel neumožňuje se detailněji věnovat jednotlivým zprostředkovávajícím subjektům, dovolíme si alespoň poukázat na některá možná úskalí, která úprava v Zákoně přináší.

Zejména si dovolíme upozornit na omezené možnosti zastoupení. Samostatný zprostředkovatel, tedy subjekt, který zprostředkovává spotřebitelský úvěr na základě oprávnění k činnosti uděleného ČNB,[7] může být zastoupen pouze svým zaměstnancem nebo vázaným zástupcem. Zde vidíme potenciální problém. Obchodní modely většiny zprostředkovatelů spotřebitelských úvěrů jsou v současné době založeny ve své podstatě na tzv. švarcsystému, kdy pro společnost (samostatného zprostředkovatele dle Zákona) provádějí činnost smluvní partneři na základě živnostenského oprávnění. To bude možné i nadále, nicméně smluvní partner samostatného zprostředkovatele bude muset být nově kvalifikován jako vázaný zástupce. Vázaný zástupce je však omezen tím, že smí vykonávat svou činnost pouze pro jednoho zastoupeného a dále musí být jako vázaný zástupce zapsán v seznamu ČNB. Vázání zástupci tak již nebudou moci sjednávat úvěry pro několik zastoupených, ale budou muset zvážít, se kterou společností budou dále spolupracovat.

Dalším subjektem s omezenou možností dát se zastoupit je zprostředkovatel vázaného spotřebitelského úvěru. Bude se typicky jednat o maloobchodního prodejce nabízejícího zákazníkům možnost pořízení zboží na splátky. Zprostředkovatel vázaného spotřebitelského úvěru bude nově muset být taktéž zapsán v registru vedeném ČNB a bude se moci nechat zastoupit pouze svým zaměstnancem.

Ochrana spotřebitele, povinnosti úvěrovíciho

Výše uvedená pravidla se dotýkají především samotného fungování poskytovatele nebo zprostředkovatele nebankovního úvěru. Dále rozebíraná pravidla již platí obecně pro jakýkoliv spotřebitelský úvěr, tedy i takový poskytovaný bankou nebo podobným subjektem.

Celým zákonem se prolíná velice rozsáhlá informační povinnost poskytovatele vůči spotřebiteli. Mimo svou informační povinnost je poskytovatel navíc povinen řádně posuzovat úvěruschopnost spotřebitele. Dle § 86 Záko-

na je poskytovatel, pod sankcí neplatnosti úvěrové smlouvy, oprávněn poskytnout úvěr pouze v situaci, kdy po přezkoumání všech dostupných a spolehlivých zdrojů vyplývá, že nejsou důvodné pochybnosti o schopnosti spotřebitele úvěr splatit. Ustanovení § 86 se tak stalo velmi obávanou a diskutovanou částí Zákona zejména z důvodu, že nelze předjímat, jakým způsobem bude vnímáno soudní praxí. Taktéž důvodová zpráva obavou spíše posílila, neboť uvádí: [...] „I takové navýšení splátky, které o pouhou korunu přesahuje možnosti spotřebitele řádně a včas splácet, je významné neboť zapříčiňuje spotřebitelovo prodlení a s tím související následky.“ Sankci za poskytnutí úvěru v rozporu s ustanovením § 86 je neplatnost úvěrové smlouvy jako takové, které se spotřebitel může dovolat v tříleté promlčecí lhůtě od uzavření smlouvy. V případě neplatné smlouvy spotřebitel musí vrátit jenom jistinu úvěru a to navíc pouze „dle svých možností“. Pokud tedy soudy nebudou interpretovat Zákon jinak, může nastat situace, že spotřebitel nebude muset platit ani úroky, smluvní pokutu, ale ani další náklady s neplatným úvěrem spojené.

Zvýšená ochrana spotřebitele je pak patrná taktéž v ustanoveních upravujících maximální výše sankcí hrozících spotřebiteli v případě prodlení. Zákon stanoví maximální denní výši smluvní pokuty na 0,1 % z částky, ohledně které je spotřebitel v prodlení. Souhrn smluvních pokut pak nesmí převyšovat 0,5 násobek celkové výše úvěru, maximálně však 200 000 Kč. Jedná se o značnou redukci smluvní pokuty, neboť dnešní soudní praxí obecně přijímaná maximální výše smluvní pokuty, která ještě není v rozporu s dobrými mravy, se rovná 0,5 % denně. Maximální souhrnná výše pak není stanovena vůbec. Limitován je i úrok z prodlení, který nebude moci přesahovat maximální výši stanovenou jiným právním předpisem.[8]

Novým institutem majícím za cíl chránit spotřebitele je i dvoutýdenní lhůta na rozmyšlenou. Jakmile tedy zákazník dostane nabídku půjčky či úvěru, má právo se dva týdny rozmyšlet, porovnat různé nabídky a vybrat si, zda a kde si peníze půjčí. Poskytovatel úvěru nesmí během této dvoutýdenní lhůty nabídnuté podmínky úvěru změnit.

Zákon navíc umožňuje spotřebiteli zdarma předčasně splatit úvěr na bydlení v případě některých životních situací (úmrtí, dlouhodobá nemoc, invalidita dlužníka či jeho partnera), pokud tato situace zapříčinila výrazné snížení schopnosti dlužníka spotřebitelský úvěr splácet. Bude opět záležet na soudní interpretaci, jak dlouho zpětně může být úvěr takovou životní situací ovlivněn.

Závěrem

Zákon přináší řadu dalších zajímavých ustanovení, nad kterými bychom se rádi pozastavili v příštích článcích. Na tomto místě si dovolíme pouze ještě uvést informaci k účinnosti Zákona. Zákon bude od 1. prosince 2016 aplikován na všechny spotřebitelské úvěrové smlouvy spadající do jeho rámce. Co se týká starších úvěrů určených na bydlení (hypoték), ty do režimu Zákona spadnou k datu své refixace (v případě úvěrů s pevně stanovenou úrokovou sazbou), případně přímo od data účinnosti Zákona (úvěry s plovoucí sazbou). Podobně bude už podle nového Zákona řešeno prodlení dlužníka nastalé v období po nabytí účinnosti Zákona.

Zákon přináší mnoho nového. Jak poskytovatele, tak i zprostředkovatele spotřebitelských úvěrů čeká náročné období přizpůsobování se novým pravidlům, které Zákon představí. Dá se očekávat mírné navýšení ceny spotřebitelských úvěrů, ve kterém poskytovatelé promítnou své zvýšené náklady spojené s plněním nových povinností. Zda se Zákon stane účinným nástrojem ochrany spotřebitele v úvěrové oblasti ukáže až budoucí praxe. ●

Jan Myška, partner

Kateřina Kulhánková, advokátka

WOLF THEISS Rechtsanwälte GmbH & CO KG,
organizační složka

WOLF THEISS

Poznámky:

- [1] Zákon č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru.
- [2] Jedná se především o Směrnici Evropského parlamentu a Rady 2008/48/ES, Směrnici Komise 2011/90/EU; Směrnici Evropského parlamentu a Rady 2014/17/EU a o Nařízení EU č. 1125/2014.
- [3] § 2 odst. 1 Zákona.
- [4] Například zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele.
- [5] <http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2016/zakon-o-spotrebitel-uveru-schvalen-pp-25132>
- [6] § 169 Zákona.
- [7] § 17 Zákona.
- [8] Nařízení vlády č. 351/2013 Sb., kterým se určuje výše úroků z prodlení a nákladů spojených s uplatněním pohledávky, určuje odměna likvidátora, likvidačního správce a člena orgánu právnické osoby jmenovaného soudem a upravují některé otázky Obchodního věstníku a veřejných rejstříků právnických a fyzických osob.

Výpověď z důvodu organizačních změn v nedávné judikatuře Nejvyššího soudu

V pracovněprávních odborných kruzích je již notorií, že výpověď daná zaměstnanci pro nadbytečnost z důvodu tzv. organizačních změn u zaměstnavatele podle § 52 písm. c) zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, je nejčastěji užívaným výpovědním důvodem a také častým předmětem sporů. Díky tomu mají zaměstnavatelé a jejich právní poradci v judikatuře Nejvyššího soudu k dispozici již pěknou řádku návodů, jak organizační změnu a navazující výpověď platně provést. Na druhé straně to ale vypadá, jako by úspěchy žalob některých zaměstnanců na neplatnost ukončení pracovního poměru podněcovaly stále více dalších zaměstnanců, aby spor před soudem také vyvolali. A tak Nejvyšší soud dostal v poslední době opět příležitost se k otázce organizačních změn vyjádřit a vyjasnit některé další právní otázky.

K určení zrušovaných pracovních míst

Ve věci sp. zn. 21 Cdo 2457/2015 byla Nejvyššímu soudu položena otázka, jakým způsobem může být v rozhodnutí zaměstnavatele o organizační změně určen okruh nadbytečných zaměstnanců. Skutkový stav byl takový, že žalovaný zaměstnavatel (mimořádně Ministerstvo spravedlnosti) rozhodl o zřízení insolvenčního odboru a zrušení dvou míst v organizačním oddělení justičního odboru, která byla specifikována toliko platovými třídami (jedno místo ve 14. a jedno místo v 10. platové třídě). V organizačním oddělení justičního odboru přitom byla celkem tři místa zařazená ve 14. platové třídě. Zaměstnanek, která výpověď dostala, byla na jednom z těchto míst, přičemž se dle náplně práce věnovala také problematice insolvenčních správců. Odvolací soud dospěl k závěru, že z rozhodnutí zaměstnavatele neplyne, že by bylo zrušeno pracovní místo žalobkyně, a tato se tedy nemohla stát v důsledku tohoto rozhodnutí nadbytečnou.

Nejvyšší soud nejprve zopakoval, že k předpokladům výpovědi podle § 52 písm. c) zákoníku práce patří to, že (i) zaměstnavatel před předáním výpovědi rozhodl o organizačních změnách; že (ii) se podle tohoto rozhodnutí (jeho provedení u zaměstnavatele) stal konkrétní zaměstnanec pro zaměstnavatele nadbytečným

(jeho práce alespoň částečně nepotřebná); a že (iii) je tu příčinná souvislost mezi nadbytečností zaměstnance a přijatými organizačními změnami.[1]

Nejvyšší soud následně připomněl, že okruh nadbytečných zaměstnanců může být vyjádřen nejen druhem práce konaným jednotlivými zaměstnanci, nýbrž i jakýmkoliv jiným způsobem, z něhož bude jasné patrné, která místa (jejich počet) jsou nadále nepotřebná (např. uvedením profesní skupiny, zrušovaného or-

ganizačního útvaru apod.).[2] Jelikož na tomto právním závěru nehodlal Nejvyšší soud nic měnit, rozsudek odvolacího soudu jako nesprávný zrušil, když uvedl, že okruh nadbytečných zaměstnanců lze vymezit i tak, jak to zaměstnavatel provedl, tj. uvedením platové třídy v rámci oddělení útvaru. Dodal, že výběr nadbytečného zaměstnance (ze tří možných, kteří v dané platové třídě byli), je na zaměstnavateli.

Zaměstnavatel však zřejmě nemá zcela vyhráno. Nejvyšší soud totiž dodal, že odvolací soud

by se měl v dalším řízení zabývat tím, zda se z hlediska potřebného složení zaměstnanců zaměstnavatele skutečně žalující zaměstnanek stala s ohledem na sjednaný druh práce a její věcnou náplň nadbytečnou, nebo zda byl tento druh práce pro zaměstnavatele nadále potřebný (ač by jeho výkon probíhal v nově zřízeném insolvenčním odboru). Jinými slovy, okolnost spočívající jen v jiném organizačním uspořádání zaměstnavatele důvodem nadbytečnosti zaměstnance není.[3]

Lze tedy shrnout, že zrušovaná pracovní místa mohou být v organizačním rozhodnutí specifikována jakkoliv, podmínkou je pouze, aby bylo zřejmé, která místa (jejich počet) byla zrušena. Přitom však nesmí zaměstnavatel zapomenout, že výpověď lze dát jen tomu zaměstnanci, jehož práce se v důsledku provedené organizační změny stala pro zaměstnavatele nepotřebnou. Tuto otázku je třeba posoudit materiálně, ne jen dle názvu pozice či organizačního zařazení.

K tomu, kdo je oprávněn rozhodnout o organizační změně

Ve věci sp. zn. 21 Cdo 3839/2015 byl Nejvyšší soud postaven před otázku, kdo je oprávněn přijmout u zaměstnavatele – právnické osoby, rozhodnutí o organizační změně. Skutkový stav sporu byl přitom takový, že rozhodnutí o organizační změně přijal předseda představenstva dne 7. ledna 2013 (tj. před účinností nového občanského zákoníku) v dokumentu nazvaném „příkaz předsedy představenstva“. Předseda představenstva byl přitom dle výpisu z obchodního rejstříku oprávněn za společnost navenek samostatně jednat. Žalující zaměstnanec však tvrdil, že reorganizační rozhodnutí nebylo řádně přijato, když o věci nerozhodlo představenstvo jako kolektivní statutární orgán zaměstnavatele. Odvolací soud dal zaměstnanci za pravdu a uzavřel, že organizační změna nebyla přijata.

Nejvyšší soud nejprve připomněl, že rozhodnutí o organizační změně nemá předepsanou formu a obsah, nemusí být písemné (ač je to jistě třeba doporučit s ohledem na možný spor a nutnost prokázat jeho přijetí a jeho obsah před soudem) a ani nemusí být vyhlášeno. Zaměstnanec s ním jen musí být seznámen nejpozději při předání výpovědi z pracovního poměru. Dodal, že rozhodnutí o organizační změně není právním úkonem, neboť s ním není spojen vznik, změna nebo zánik práv, ale jde pouze o skutečnost (faktický úkon), který je jedním z předpokladů pro výpověď podle § 52 písm. c) zákoníku práce.[4]

K předložené právní otázce potom Nejvyšší soud v souladu se svou dřívější rozhodovací

činností[5] uzavřel, že k přijetí organizační změny (provedení faktického úkonu) za zaměstnavatele je oprávněn ten, kdo je oprávněn jeho jménem činit navenek právní úkony. U akciové společnosti je tedy tímto subjektem představenstvo, resp. každý jeho člen, ledaže je způsob jednání upraven stanovami jinak. Představenstvo tedy nemusí jednat jako kolektivní orgán, k přijetí rozhodnutí o organizačních změnách postačí, aby ho učinili někteří jeho členové způsobem určeným stanovami a zapsaným v obchodním rejstříku.[6] Je třeba dodat, že rozhodnutí může přijmout také třetí osoba (např. HR ředitel), pokud je k tomu společností v souladu se zákonem pověřena. Jelikož v řešeném případě byl předseda představenstva oprávněn za zaměstnavatele samostatně jednat, považoval Nejvyšší soud organizační rozhodnutí za přijaté a výpověď z tohoto pohledu za bezvadnou.

A kdo má rozhodovat nyní?

Tento rozsudek je však třeba posoudit také s ohledem na rekodifikaci českého soukromého práva. V obecné rovině nový občanský zákoník (zákon č. 89/2012 Sb.) nahradil pojem právní úkon nedefinovaným pojmem právní jednání. Je tedy možné uvažovat o tom, zda rozhodnutí o organizační změně není právním jednáním, jehož platnost je možné samostatně přezkoumávat. Právní teorie však zatím tento posun neindikuje.[7] A není k němu zřejmě ani žádný zásadní důvod.

Podstatnější otázkou však je, kdo je za společnost s kolektivním statutárním orgánem oprávněn rozhodnutí o organizačních změnách učinit. Je známo, že nový občanský zákoník v tomto případě rozlišuje obecné jednání (§ 164 odst. 2) a právní jednání vůči zaměstnancům (§ 164 odst. 3). Zatímco v prvním případě zastupuje každý člen samostatně nebo jinak dle stanov, ve druhém zastupuje předseda představenstva nebo jeden jiný představenstvem pověřený člen.[8] Je zřejmé, že okruhy oprávněných osob mohou být různé. Navenek třeba společnost zastupují vždy společně předseda a místopředseda představenstva, ale vůči zaměstnancům jedná pověřený člen představenstva. Tato otázka zatím judikatorně řešena nebyla a není mi známo, že by se jí zabývala právní teorie. Domnívám se nicméně, že rozhodnutí o organizační změně nelze kvalifikovat jako „právní jednání vůči zaměstnancům“, a tedy by při jeho přijetí mělo být postupováno dle obecných pravidel zastupování společnosti (tedy dle první z výše uvedených možností).

Nelze nicméně vyloučit ani závěr, že se organizační rozhodnutí jako faktické jednání týká zaměstnanců a směřuje vůči nim, a proto by

mělo být přijato stejnou osobou, která společnost zastupuje při právním jednání vůči zaměstnancům. Pokud rozhodnutí nebude správně přijato, hrozí společnosti (zaměstnavateli), že související výpovědi budou neplatné, což s sebou může nést i nemalé finanční náklady. Pokud chtějí zaměstnavatelé s kolektivním statutárním orgánem uvedené riziko zcela vyloučit, doporučil bych jim, aby buď danou agendu přenesli vnitřním předpisem na HR či generálního ředitele, nebo aby raději rozhodnutí podepsalo více členů představenstva tak, aby o jeho přijetí nemohlo být pochyb, ať už se soudní judikatura ustálí na kterékoliv z uvedených možností. Doplnit je třeba také to, že způsob jednání vůči zaměstnancům je dle odkazovaného rozsudku Nejvyššího soudu[9] třeba zapsat do obchodního rejstříku. Nebude-li zapsán, představuje to pro zaměstnavatele další riziko zneplatnění předaných výpovědí podle § 52 písm. c) zákoníku práce. ●

Mgr. Jindřich Fuka, advokát
Glatzová & Co., s.r.o.

GLATZOVÁ & Co.

Poznámky:

- [1] Viz také rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 6. června 2002, sp. zn. 21 Cdo 1369/2001.
- [2] Viz také rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 9. prosince 2014, sp. zn. 21 Cdo 610/2013.
- [3] Viz také rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 10. prosince 2015, sp. zn. 21 Cdo 317/2015.
- [4] Viz také rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. dubna 2004, sp. zn. 21 Cdo 2204/2003.
- [5] Viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 12. ledna 2012, sp. zn. 21 Cdo 3762/2010.
- [6] Viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18. ledna 2013, sp. zn. 21 Cdo 2802/2012 k tomu, že v případě, že za společnost mají jednat současně dva členové představenstva, je třeba to respektovat i v případě rozhodnutí o organizačních změnách.
- [7] Viz Bělina, M., Drápal, L. a kol. Zákoník práce. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, strana 321 a násl.
- [8] To již potvrdil i Nejvyšší soud v rozsudku ze dne 30. 9. 2015, sp. zn. 29 Cdo 880/2015. Článek komentující toto rozhodnutí je k dispozici zde.
- [9] Op. cit. 8.

Postoupení pohledávky dlužníka jako zvýhodňující právní úkon v insolvenčním řízení

Jedním z právních úkonů, jejichž neúčinnost je relativně často předmětem incidenčních sporů, je také úplatné postoupení pohledávky dlužníka na třetí osobu (často za nominální hodnotu). Touto třetí osobou obvykle bývá věřitel dlužníka, který tak cenu za postoupení pohledávky dlužníkovi reálně nezaplatí, ale vzájemné pohledávky jednostranně započte a nově nabytou pohledávku poté sám uplatňuje u nového dlužníka.

Vzhledem k tomu, že dlužník se v době postoupení již často nachází v úpadku, není ani dle odborné veřejnosti zcela zřejmé, zda takovéto právní jednání naplňuje znaky negativního vymezení zvýhodňujícího právního úkonu dle § 241 odst. 5 písm. b) IZ.

Podle tohoto ustanovení zvýhodňujícím právním úkonem není právní úkon učiněný za podmínek obvyklých v obchodním styku, na základě kterého dlužník obdržel přiměřené protiplnění nebo jiný přiměřený majetkový prospěch, a to za předpokladu, že nešlo o úkon učiněný ve prospěch osoby dlužníkovi blízké nebo osoby, která tvoří s dlužníkem koncern, a že osoba, v jejíž prospěch byl úkon učiněn, nemohla ani při náležitě pečlivosti poznat, že

dlužník je v úpadku, nebo že by tento úkon mohl vést k úpadku dlužníka.

V názoru na tuto právní otázku se zatím zásadně liší názor Vrchního soudu v Olomouci, podle kterého se o odporovatelný právní úkon spíše nejedná, a Vrchního soudu v Praze, který má za to, že takové jednání je zvýhodňujícím právním úkonem.

Nejdůležitějším rozhodnutím na podporu závěru, že postoupení pohledávky dlužníka za účelem provedení následného započtení není odporovatelným právním úkonem, je rozhodnutí Vrchního soudu v Olomouci ze dne 28. 8. 2012, sp. zn. 13 VSOL 8/2012, ve kterém soud uvádí následující:

„Odvolací soud souhlasí se soudem prvního stupně, že dohoda o vzájemném zápočtu pohledávek a závazků uzavřená mezi dlužníkem a žalovaným dne 26. 10. 2009 je právním úkonem učiněným za podmínek obvyklých v obchodním styku, byť uzavření této dohody bezprostředně předcházelo uzavření smlouvy o postoupení pohledávky, na základě které dlužník postoupil žalovanému za úplatu část své pohledávky. (...) Odvolací soud souhlasí se soudem prvního stupně i v tom, že na základě dohody o vzájemném zápočtu obdržel dlužník přiměřené protiplnění, když byla uhrazena v plné výši jeho pohledávka za žalovaným z titulu smlouvy o postoupení pohledávky.“

Zcela opačný názor dlouhodobě zaujímá Vrchní soud v Praze například ve svých rozhodnutích ze dne 18. 2. 2014, sp. zn. 104 VSPH 380/2014 a ze dne 11. 12. 2014, sp. zn. 101 VSPH 470/2014, kde zejména přiměřeně aplikuje závěry Nejvyššího soudu k neúčinnosti právních úkonů dle § 42a starého občanského zákoníku a § 16 zákona o konkurzu a vyrovnání:

„Vědomost osoby, v jejíž prospěch dlužník žalobou odporované úkony učinil, o úpadku dlužníka je relevantní skutečností z hlediska posouzení, zda se jedná o zvýhodňující právní úkon ve smyslu § 241 IZ jen tehdy, jestliže se posuzuje neúčinnost tzv. ekvivalentního právního úkonu, tj. právního úkonu učiněného za podmínek obvyklých v obchodním styku, na základě něhož dlužník obdržel přiměřené protiplnění nebo jiný přiměřený majetkový prospěch (§ 241 odst. 5 písm. b) IZ). (...) O takovýto ekvivalentní úkon však jde jen tehdy, jestliže za převedené věci, práva nebo jiné majetkové hodnoty se dlužníkovi opravdu (reálně) dostane jejich obvyklá cena nebo jiná skutečně přiměřená (rovnocenná) náhrada (srov. přiměřeně rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 12. 6. 2008, sp. zn. 21 Cdo 4333/2007, zveřejněný pod č. R 30/2009). Ve svém rozsudku ze dne 29. 4. 2010, sp. zn. 29 Cdo 4886/2007 přitom Nejvyšší soud ČR uzavřel, že kupní

smlouva je právním úkonem zkracujícím věřitele, pokud by se v důsledku dohody o započtení kupní ceny na pohledávku kupujícího dlužníkovi za prodaný majetek žádného skutečného (reálného) protiplnění (z něž by mohli jiní konkursní věřitelé uspokojit své pohledávky) nedostalo.“

Ke konfrontaci obou přístupů poprvé došlo v řízení vedeném u Vrchního soudu v Praze pod sp. zn. 102 VSPH 117/2015, ve kterém žalovaný věřitel v rámci své obrany odkazoval na výše citované rozhodnutí Vrchního soudu v Olomouci. Argumentace Vrchního soudu v Praze je v tomto rozhodnutí dosti nepřesvědčivá, protože jediným důvodem odmítnutí dané námitky je skutečnost, že v případě sp. zn. 13 VSOL 8/2012 bylo na rozdíl od projednávaného případu započítávání pohledávek mezi stranami obvyklé.

Tento argument je navíc v zásadním rozporu s rozhodnutím sp. zn. 13 VSOL 8/2012, podle kterého je započtení zákonem upravený a mezi podnikatelskými subjekty zcela běžný způsob zániku závazků, jehož obvyklost v obchodním styku by se měla vykládat obecně a nikoliv mezi konkrétními subjekty právního vztahu.

Velice zvláštní je na tomto rozhodnutí také to, že soud nejprve s odkazem na výše uvedenou judikaturu Nejvyššího soudu uzavřel, že nebylo poskytnuto reálné protiplnění, dále v souladu s rozhodnutím Vrchního soudu v Olomouci závěr o existujícím protiplnění připustil a nakonec potvrdil existenci zvýhodňujícího právního úkonu z důvodu chybějících podmínek obvyklých v obchodním styku (neexistence praxe provádění zápočtů mezi stranami).

Z výše uvedeného je zřejmé, že si soudy s daným případem zatím zcela neví rady a všichni s napětím očekávají první rozhodnutí Nejvyššího soudu v této věci při aplikaci § 241 odst. 5 písm. b) IZ. Vzhledem k tomu, že již bylo v posledních měsících podáno v podobných případech několik dovolání, můžeme očekávat vyřešení této zajímavé právní otázky již každou chvíli.

Dle našeho názoru se zřejmě soudní praxe ustálí někde mezi oběma výše uvedenými závěry a spíše než poskytnutí reálného protiplnění může hrát roli (ne)existence podmínek obvyklých v obchodním styku, které by dle našeho názoru měly být posuzovány nikoliv obecně, ale individuálně dle okolností každého případu. Právě důsledné posouzení splnění těchto podmínek může zajistit, aby se věřitelé nemuseli obávat, že každé postoupení pohledávky i za zcela standardních podmínek obchodního styku bude po několika letech

shledáno neúčinným, a současně se zamezilo účelovému vyvádění majetku na úkor ostatních věřitelů. ●

Mgr. Ing. Miroslav Polach
Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.

Předkupní právo aneb kdy uskutečnit nabídku ke koupi

Právní úprava předkupního práva je obsažena v ustanovení § 2140 a násl. NOZ. NOZ upravuje předkupní právo systematicky jako jedno z vedlejších ujednání při kupní smlouvě. To ale neznamená, že jej nelze ujednat samostatně. S takovým postupem počítá výslovně § 2140 odst. 2 NOZ, který stanoví, že předkupní právo lze ujednat i mimo souvislost s kupní smlouvou.

Předkupní právo lze charakterizovat jako smluvně či zákonem založený vztah mezi konkrétní osobou jako oprávněným (předkupníkem) na straně jedné a vlastníkem určité věci (dlužníkem) na straně druhé, kdy předkupník má právo za stanovených podmínek věc přednostně nabýt před dalšími zájemci o koupi (koupěčtivými).

Předkupní právo nijak neomezuje vlastníka v nakládání s věcí, ke které bylo předkupní právo sjednáno. Vlastník ji může užívat, brát z ní plody a užítky, může ji zastavit, dokonce ji může i zničit. Jediným omezením je případ, kdy bude chtít věc prodat, případně jiným způsobem zcizit, pokud si strany předkupní právo pro případ jiného způsobu zcizení ujednaly. V takovém případě je povinen nabídnout věc ke koupi přednostně předkupníkovi.

Důvody pro sjednání předkupního práva

V praxi se rozlišují zpravidla dva druhy důvodů, proč se předkupní právo sjednává. Jeden z důvodů je tzv. obranný či ochranný důvod, kdy předkupník si ujednáním předkupního práva zajišťuje, aby určitou věc nezískal do svého vlastnictví někdo jiný. Typickým případem, kdy se z obranných důvodů sjednává předkupní právo, jsou podíly v obchodních korporacích. Sjednání předkupního práva k podílu omezuje možnost, aby do obchodní korporace vstoupila třetí osoba, která např. může být v konkurenčním vztahu s předkupníkem. Druhým důvodem je skutečný zájem předkupníka věc do svého vlastnictví nabýt. V praxi může jít např. o situace, kdy je předkupník nucen v důsledku špatné finanční situace věc prodat, a ujednáním předkupního práva si zajišťuje, že až se jeho finanční situace zlepší a bude-li mít nový vlastník věci zájem věc prodat, bude mít přednostní právo na koupi věci před ostatními kupujícími. Poměrně častým způsobem sjednání předkupního práva je také jeho sjednání v nájemní smlouvě, kdy si nájemce zajišťuje možnost odkoupení předmětu nájmu v případě, že se vlastník rozhodne v budoucnu věc prodat.

Okamžik, kdy předkupní právo dospěje

Zákon výslovně stanoví okamžik, k jakému dospěje povinnost vlastníka nabídnout věc předkupníkovi ke koupi – jde o okamžik, kdy uzavře smlouvu s koupěchtivým. Toto ustanovení je dispozitivní povahy a strany si tak mohou ujednat jiný okamžik vykonání předkupního práva. V případě, že se ale od zákonné úpravy neodchýlí, vzniká otázka, zda je možné platně učinit nabídku ke koupi i před uzavřením kupní smlouvy, nebo je nutné vždy nejprve uzavřít kupní smlouvu s koupěchtivým a teprve poté učinit předkupníkovi nabídku.

Podle většinového názoru, ke kterému se rovněž přikláním, postačí, aby byla vykonána závazná nabídka ze strany koupěchtivého, aniž by s ním musela být uzavřena kupní smlouva. Podle mého názoru to odpovídá smyslu a účelu právní úpravy, jímž je umožnit předkupníkovi přednostně koupit určitou věc za podmínek nabízených třetí osobou (koupěchtivým). Jsou-li podmínky koupě řádně obsaženy v závazné nabídce koupěchtivého, není důvodu trvat na tom, aby s ním prodávající nejprve uzavřel kupní smlouvu a pak teprve vykonal nabídku z předkupního práva. Nicméně vzhledem k tomu, že zákon je co do dikce poměrně jed-

noznačný a judikatura k předkupnímu právu v této otázce zatím neexistuje, doporučuji při realizaci předkupního práva spíše opatrnostní přístup (a tudíž učinění nabídky až v okamžiku uzavření kupní smlouvy s koupěchtivým, případně – což je nepochybně nevhodnější varianta – si již ve smlouvě o předkupním právu ujednat, jakým způsobem a kdy bude nabídka vykonána).

Z § 2147 NOZ lze dovodit, že k vykonání řádné nabídky předkupního práva je nezbytná existence koupěchtivého, jakožto osoby, která má vážný zájem věc koupit. Zákon se tedy odchýlil od dosavadní judikatury, která existenci třetí osoby k vykonání nabídky nevyžadovala.[1]

Uskutečnění nabídky

Prodávající je povinen učinit nabídku předkupníkovi ohlášením všech podmínek koupě. Ustanovení § 2147 NOZ vyžaduje oznámení obsahu smlouvy uzavřené s koupěchtivým. Pokud připustíme, že uzavření kupní smlouvy není nezbytné a postačí vykonání závazné nabídky ze strany koupěchtivého (viz výše), pak by měla být nabídka vykonána oznámením obsahu závazné nabídky koupěchtivého, resp. ohlášením obsahu finální dohodnuté (ale dosud neuzavřené) smlouvy s koupěchtivým. V případě, že bude vlastník nabízet věc předkupníkovi ke koupi před uzavřením kupní smlouvy s koupěchtivým, je důležité dbát na to, aby nabídka obsahovala všechny podmínky koupě. Předkupník je totiž oprávněn věc za stejných podmínek, za jakých by prodávající věc prodal koupěchtivému, od prodávajícího koupit. Prodávající se tak vystavuje určitému riziku, že pokud by předkupník svého předkupního práva nevyužil a podmínky koupě by se následně – byť dílčím způsobem – změnily, může předkupník zpochybňovat, že předkupní právo nebylo řádně vykonáno. K závěru, že bylo porušeno předkupní právo, by bylo podle mého názoru možné dospět v případě, že by se podmínky obsažené v kupní smlouvě s koupěchtivým natolik lišily, že by mohly ovlivnit úvahu předkupníka o přijetí nabídky na realizaci předkupního práva.[2]

Pokud předkupník nabídku akceptuje, usku- teční se koupě mezi prodávajícím a předkupníkem za stejných podmínek, jaké prodávající dohodl s koupěchtivým. Výjimkou je splatnost kupní ceny, kde § 2148 NOZ stanoví, že pokud prodávající odložil koupěchtivému zaplacení kupní ceny na pozdější dobu nebo povolil-li mu placení ve splátkách, může se sice předkupník domáhat též výhody, ale je povinen odloženou platbu zajistit dostatečnou jistotou (viz § 2148).

Předkupník je povinen zaplatit prodávajícímu kupní cenu ve lhůtě, kterou si s prodávajícím sjednal, a pokud si žádnou lhůtu nesjednal, pak ve lhůtě do osmi dnů po nabídce u věci movité a do tří měsíců po nabídce u věci nemovité. Sousedství „po nabídce“ si vykládáme jako po doručení nabídky předkupníkovi. V případě, že předkupník v uvedené lhůtě kupní cenu nezaplatí, předkupní právo zaniká a již se nemůže domáhat uskutečnění koupě (§ 2148 NOZ).

Vlastník věci samozřejmě může nabídnout věc ke koupi předkupníkovi i v případě, že zatím nemá žádnou nabídku od koupěchtivého. V takovém případě ale nejde o vykonání předkupního práva, a pokud předkupník takovou nabídku odmítne, nemá to žádný dopad na existenci předkupního práva.

Závěrem

Právní úprava předkupního práva se poměrně zásadním způsobem změnila, zejména se změnil způsob, jakým se předkupní právo realizuje a jak je prodávající povinen učinit nabídku na odkoupení věci. Vzhledem k tomu, že právní úprava je v tomto směru dispozitivní, lze doporučit, aby si strany v rámci sjednání předkupního práva upravily postup, jak bude předkupní právo realizováno. V případě, že si tento postup nesjednají, lze doporučit opatrnost na straně prodávajícího, tedy zejména bych doporučila při učinění nabídky až v okamžiku uzavření kupní smlouvy s koupěchtivým. ●

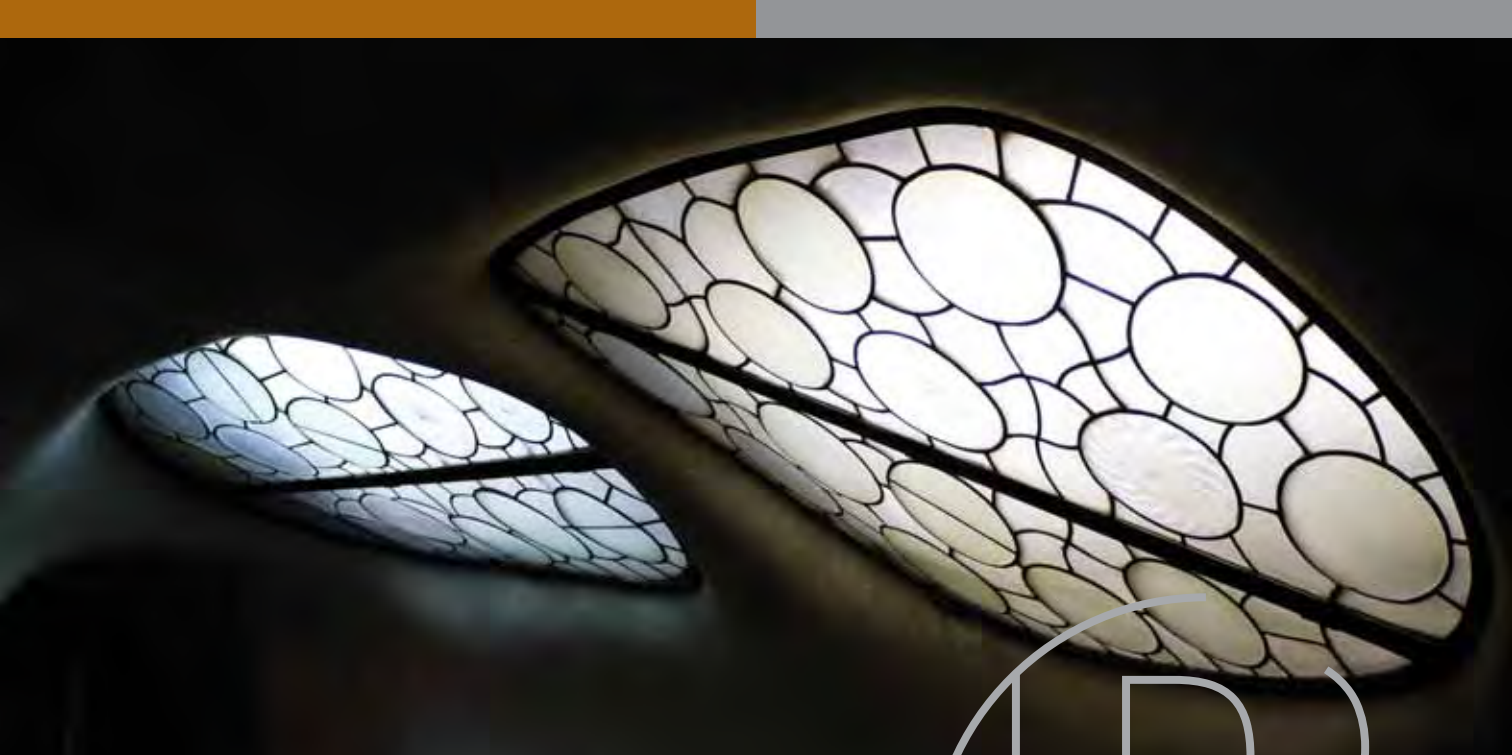
JUDr. Vladimíra Knoblochová, advokát, partner
DBK PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o.

Poznámky:

[1] Srov. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 3. 2002, sp. zn. 30 Cdo 153/2002, podle kterého „V době, kdy je nabídka na převod spoluvlastnického podílu učiněna dalším spoluvlastníkem, nemusí konkrétní kupující existovat.“

[2] Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 11. 5. 2011, sp. zn. 31 Cdo 1926/2009.

BĚLINA & PARTNERS ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ S.R.O. PATŘÍ MEZI VÝZNAMNÉ ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘE NA ČESKÉM TRHU. PROSTŘEDNICTVÍM ČLENSTVÍ V PRESTIŽNÍ MEZINÁRODNÍ ORGANIZACI INTERNATIONAL PRACTICE GROUP, SDRUŽUJÍCÍ ADVOKÁTY, AUDITORY A DAŇOVÉ PORADCE Z CELÉHO SVĚTA, SOUČASNĚ ZAJIŠŤUJE PRÁVNÍ POMOC I V ZAHRANIČÍ.

NÁŠ TÝM JE SLOŽEN ZE ZKUŠENÝCH PRÁVNÍKŮ, Z NICHŽ NĚKTEŘÍ SE VĚNUJÍ ADVOKACII JIŽ VÍCE NEŽ 20 LET.

POSKYTUJEME PRÁVNÍ SLUŽBY VE VŠECH STĚŽEJNÍCH OBORECH PRÁVA. NAŠÍ SPECIALIZACÍ JE ZEJMÉNA:

- » OBCHODNÍ PRÁVO, PŘEMĚNY SPOLEČNOSTÍ, FÚZE A AKVIZICE,
- » PRACOVNÍ PRÁVO,
- » PRÁVO VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK,
- » SPORNÁ AGENDA VČETNĚ ROZHODČÍHO ŘÍZENÍ.

Bělina & Partners advokátní kancelář s.r.o.

Pobřežní 370/4, 186 00 Praha 8

Tel: +420 226 287 000

Fax: +420 226 287 001

Email: recepce@belinapartners.cz

Web: www.belinapartners.cz

Člen International Practice Group

www.ipg-online.org

Bělina & Partners

advokátní kancelář

Zákon o registru smluv

Dne 1. 7. 2016 nabyl účinnosti nový zákon č. 340/2015 Sb., o registru smluv (dále jen „zákon o registru smluv“), na základě kterého se zřizuje registr smluv jako informační systém veřejné správy[1] spravovaný Ministerstvem vnitra. Smyslem přijetí zákona o registru smluv byla dle důvodové zprávy zejména snaha o zvýšení transparentnosti při nakládání s veřejnými prostředky a veřejným majetkem.

Účelem tohoto článku je poskytnutí základního přehledu povinností stanovených zákonem o registru smluv, a to i s ohledem na důsledky jejich ne/uveřejnění.

Požadavky zákona o registru smluv a jeho důsledky

Dle zákona o registru smluv musí být nově povinné uveřejňovány veškeré soukromoprávní smlouvy, jakož i smlouvy o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci, jejichž jednou ze stran je jeden z taxativně uvedených subjektů v § 2 zákona o registru smluv[2] (dále jen „povinné osoby“). Obecně lze přitom konstatovat, že budou povinné uveřejňovány v zásadě všechny smlouvy uzavírané se subjekty hospodařícími s veřejnými prostředky či subjekty s převážnou majetkovou účastí těchto subjektů, jejichž předmět plnění bude vyšší než 50 000 Kč bez DPH, nebude-li naplněna některá z výjimek povinného uveřejnění uvedených v § 3 zákona o registru smluv[3]

Předmět úpravy zákona o registru smluv by s ohledem na předvídané důsledky neměl uniknout pozornosti celé řadě subjektů, a to nejen povinným osobám, ale ani subjektům, které s povinnými osobami smlouvy uzavírají. Byť úprava zákona o registru smluv není nikterak obsáhlá (čítá celkem deset paragrafů), má zásadní dopady do smluvních závazkových vztahů a v praxi tak může působit praktické problémy.

Účinnost smlouvy, důsledky neuveřejnění

Nejzásadnějším důsledkem zákona o registru smluv je zejména skutečnost, že smlouva, na niž se vztahuje povinnost uveřejnění pro-

střednictvím registru smluv, nabývá účinnosti nejdříve dnem uveřejnění. Nebude-li přitom smlouva, která nabývá účinnosti nejdříve dnem uveřejnění, uveřejněna prostřednictvím registru smluv ani do tří měsíců ode dne, kdy byla uzavřena, platí (až na zákonem stanovené výjimky)[4] že je zrušena od počátku. Tyto důsledky se nicméně vztahují až na smlouvy uzavřené po 1. 7. 2017.

Účinnost smlouvy je přitom třeba vnímat jako okamžik, kdy nastávají právní účinky vyplývající z uzavřené smlouvy, tj. teprve od data účinnosti smlouvy jsou smluvní strany povinny podle smlouvy postupovat. Pokud tak smluvní strany zapomenou povinné uveřejňovanou smlouvu v registru smluv uveřejnit, pak dle aktuální právní úpravy (nicméně až u smluv uzavíraných po 1. 7. 2017) by tak smluvní strany nebyly podle takové smlouvy povinny postupovat a cokoli si na základě takové smlouvy plnit. Pokud by si přitom strany na základě takové neuveřejněné, a tedy neúčinné, smlouvy cokoli poskytly, jednalo by se o bezdůvodné obohacení. Riziko chybného plnění zákonem stanovených povinností má tak podstatné dopady nejen na povinnou osobu, ale i na druhou stranu smlouvy.

Smluvně přitom nelze sjednat zpětnou účinnost smlouvy, když takové ujednání by bylo v přímém rozporu se zákonem o registru smluv. Formalistický požadavek zákona vztahující se k okamžiku účinnosti smlouvy tak může mít v praxi poměrně zásadní důsledky. Při uzavírání takové smlouvy by tak strany měly s tímto důsledkem předem počítat a ponechat si dostatečnou časovou rezervu pro uveřejnění takové smlouvy.

Důsledek neúčinnosti smlouvy a jejího zrušení od počátku by byl přitom znatelně pocítován zejména v situacích, kdy by smlouva byla uzavírána na základě výsledků zadávacího řízení dle zákona o veřejných zakázkách. Pokud by

totiž smluvní strany zapomenou smlouvu takto dle zákona o registru smluv uveřejnit, pak by nejenže smluvní strany nemohly podle takové smlouvy postupovat, ale zadavatel by v takovém případě musel zřejmě vypsat i nové zadávací řízení. To by ovšem pro jednotlivé zadavatele znamenalo potřebu vynaložení dalších nákladů a rovněž ztrátu času spojenou s délkou procesu celého zadávacího řízení, což by mohlo mít zásadní dopady zejména v dotačních věcech.

Zákon o registru smluv přitom vůbec neřeší otázku probíhajících zadávacích řízení dle zákona o veřejných zakázkách, tj. řízení, která byla zahájena před nabytím účinnosti zákona o registru smluv. V praxi tak může nastat situace, kdy zadávací řízení vyhlášené např. v roce 2015 dosud nebylo ukončeno[5] a zadavatel bude povinen následně uzavřít smlouvu na plnění veřejné zakázky zcela v souladu s návrhem smlouvy uvedeným v nabídce uchazeče do zadávacího řízení.[6] Lze přitom předpokládat, že taková smlouva, která byla součástí zadávacích podmínek, zpravidla může obsahovat ustanovení o své účinnosti odlišné od zákona o registru smluv. V tomto ohledu tak může na-

stat rozpor mezi uzavřenou smlouvou a zákonem o registru smluv.

Z dikce zákona o veřejných zakázkách dále vyplývá, že zadavatel nesmí umožnit podstatnou změnu práv a povinností vyplývajících ze smlouvy.[7] Mohou tak smluvní strany následně do textu smlouvy zasáhnout a upravit jej do souladu se zákonem o registru smluv? V tomto ohledu se spíše domníváme, že ano.[8] V případě změny smlouvy ex lege totiž zadavatel takovou změnu ve svém důsledku nemožnil a navíc se nejedná o změnu, která by narušovala hospodářskou soutěž jako takovou, tj. spíše se nebude jednat o podstatnou změnu smlouvy tak, jak ji předpokládá zákon o veřejných zakázkách. To však platí pouze ve vztahu k otázce účinnosti smlouvy, nikoli bez dalšího o jiných jejích ustanoveních.

Povinnost uveřejnění dle zákona o registru smluv se vztahuje i na smlouvy uzavírané dle zákona o veřejných zakázkách, když nejsou stanoveny žádné výjimky ve vztahu ke smlouvám na plnění veřejných zakázek. Podstatné je tedy i zde datum uzavření smlouvy, tj. ukončení zadávacího řízení předpokládaným způsobem – podpisem. V této souvislosti je třeba rovněž upozornit na skutečnost, že uveřejnění smlouvy dle zákona o veřejných zakázkách na profilu zadavatele není z pohledu zákona o registru smluv považováno za uveřejnění s důsledky zákonem o registru smluv předpokládanými.

Způsob uveřejnění

Smlouva, na niž se vztahuje povinnost uveřejnění prostřednictvím registru smluv, musí být uzavřena písemně. Jedná se tak o zásah do zásady bezformálnosti právních jednání vyplývající ze zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „NOZ“). Zákon o registru smluv tak za účelem uveřejnění smlouvy stanoví povinnost písemné formy[9] právního jednání i v případech, kde NOZ písemnou formu právního jednání nevyžaduje.

Povinná osoba nebo smluvní strana smlouvy je následně povinna zaslat uzavřenou smlouvu správci registru smluv k uveřejnění prostřednictvím registru smluv bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 30 dnů od uzavření smlouvy. Zákon o registru smluv nicméně nepředpokládá žádnou sankci (a to ani sankci finanční) pro případ zmeškání uvedené lhůty. Ta dle § 7 nastupuje až v případě, kdy smlouva není uveřejněna ani tři měsíce od jejího uzavření. Fakticky by se přitom uveřejnění smlouvy mělo provést zasláním textu smlouvy správci registru smluv, a to na elektronickém formuláři[10] do datové schránky zřízené správci registru smluv pro tento účel.[11]

Zákon o registru smluv přitom závazně nestanoví, která ze smluvních stran je povinna smlouvu v registru smluv uveřejnit, tj. která strana by měla smlouvy správci zaslat. Toto tak zákon ponechává na dohodě smluvních stran, když lze doporučit, aby si strany již v rámci smlouvy sjednaly, kdo tuto povinnost zajistí. Byť lze spíše předpokládat, že povinné osoby budou spíše mít stanovený mechanismus uveřejňování uzavřených smluv (tj. samy budou v zásadě automaticky vkládat smlouvy do registru smluv), tak splnění této zákonné povinnosti by si měla jak povinná osoba, tak smluvní partner povinné osoby vždy samy ohlídat (nahlednutím do registru smluv, zda smlouva byla skutečně uveřejněna; zasláním vystaveného potvrzení o uveřejnění v registru smluv druhé smluvní straně apod.), a to zejména s ohledem na důsledky, které by mohly v této souvislosti nastat.

Je přitom třeba rovněž upozornit na skutečnost, že uveřejněním smlouvy prostřednictvím registru smluv se rozumí pouze vložení elektronického obrazu textového obsahu smlouvy (rozuměj text smlouvy jako takový) v otevřeném a strojově čitelném formátu (např. naskenované pdf je v tomto ohledu nedostatečné, když vkládaný formát by měl umožnit textové vyhledávání, tj. ctrl + F; to ve svém důsledku znamená, že nebudou uveřejňovány podepsané verze smluv, ale smlouvy např. ve formátu doc. apod.). S uveřejňovanou smlouvou (textem smlouvy) přitom musí být uveřejňována tzv. metadata,[12] a to (i) identifikace smluvních stran, (ii) vymezení předmětu smlouvy, (iii) cena, a pokud ji smlouva neobsahuje, hodnota předmětu smlouvy, lze-li ji určit, (iv) datum uzavření smlouvy.

Pokud text smlouvy nebude uveřejňován ve strojově čitelném formátu, nebo formulář pro uveřejnění nebude obsahovat stanovená metadata, pak zákon o registru smluv v tomto ohledu stanoví fikci, že k uveřejnění smlouvy nedošlo, a to se všemi důsledky.

Pokud však nebyla prostřednictvím registru smluv uveřejněna pouze část smlouvy nebo byla nesprávně vyloučena z uveřejnění metadata z důvodu ochrany obchodního tajemství, pak zákon umožňuje provedení opravy uveřejnění do 30 dnů od okamžiku, kdy se některá ze smluvních stran dozvěděla o nedostatcích uveřejnění, nebo kdy jí bylo doručeno rozhodnutí nadřízeného orgánu nebo soudu, na jehož základě má být neuveřejněná část smlouvy nebo dotčená metadata poskytnuta podle předpisů upravujících svobodný přístup k informacím.[13]

Otázka ochrany obchodního tajemství přitom může v praxi činit poměrně zásadní problémy. Co je obchodním tajemstvím stanoví sice usta-

novení § 504 NOZ,[14] nicméně v praxi může být správně posouzení rozsahu obchodního tajemství problematické. Lze navíc spíše předpokládat, že v tomto ohledu budou ze strany smluvních stran tendence spíše k účelovému rozšíření množství informací, které pod obchodní tajemství poďadí. V této souvislosti přitom mohou do budoucna vznikat spory. Jak však bylo uvedeno výše, tak neuveřejnění údajů nesprávně označených jako obchodní tajemství samo o sobě nemá za následek neúčinnost smlouvy, pokud dojde řádně a včas k opravě takového uveřejnění v registru smluv.

Dotázky smlouvy

Pro úplnost je třeba rovněž uvést, že byla-li smlouva, na niž se vztahuje povinnost uveřejnění prostřednictvím registru smluv, uzavřena přede dnem nabytí účinnosti zákona o registru smluv (tj. do 30. 6. 2016) a po nabytí účinnosti zákona o registru smluv byla uzavřena dohoda, kterou se taková smlouva doplňuje, mění, nahrazuje nebo ruší (např. dodatek, dohoda o narovnání apod.), uveřejní se prostřednictvím registru smluv spolu s touto dohodou i dotčená smlouva. Tato povinnost tak ve svém důsledku zavádí pro stanovené případy zpětnou účinnost (retroaktivitu) zákona i ve vztahu k dosud uzavřeným smlouvám.

Rámcové smlouvy

Poměrně diskutovaným tématem v souvislosti se zákonem o registru smluv je mimo jiné otázka způsobu uzavírání dílčích smluv na základě rámcové smlouvy. Samotné dílčí smlouvy, pokud samy splňují požadavek na povinné uveřejnění, by totiž rovněž měly být uveřejňovány v registru smluv. V praxi přitom při uzavírání dílčích smluv docházelo velice často k situaci, kdy na základě rámcové smlouvy byla doručena pouze objednávka, kterou adresát objednávky přijal pouze tím, že poskytl objednateli požadované plnění (tj. k uzavření smlouvy došlo tzv. konkludentním způsobem), případně byly v tomto ohledu dílčí smlouvy uzavírány toliko telefonicky.

Tento způsob uzavírání dílčích smluv na základě rámcové smlouvy již však s odkazem na zákon o registru smluv není možný. Takovým postupem by totiž nebyla dodržena zákonem vyžadovaná písemná forma a navíc by ani nebylo možné cokoli v registru smluv uveřejňovat. Aby tak byl dodržen požadavek písemné formy, musí být písemně vystavena nejen objednávka, ale písemně musí být provedena i její akceptace (zde lze opětovně poukázat na skutečnost, že písemná forma je zachována např. i v rámci e-mailové komunikace). To však může narušit stávající mechanismus uzavírání dílčích smluv u některých dříve uzavřených rámcov-

vých smluv, které s touto povinností nepočítaly (např. u telefonického sjednávání dílčích smluv), nicméně nadále budou povinny podle zákona o registru smluv postupovat. Způsob uzavírání dílčích smluv tak, aby bylo vyhověno požadavku zákona o registru smluv, lze pro vyloučení pochybností doporučit řešit u nově uzavíraných rámcových smluv přímo v rámcové smlouvě.

Praktický návod pro uzavírání dílčích smluv upravuje mimo jiné i právně nezávazná metodika Ministerstva vnitra k zákonu o registru smluv.[15] Dle uvedené metodiky by měly v takovém případě být v registru smluv uveřejňovány jak objednávky, tak jejich potvrzení. Poměrně zásadní dopad může mít však tento požadavek z právního pohledu např. na některé smlouvy servisní (např. IT služby), kde může být odůvodněný požadavek na rychlou reakční dobu. Požadavek na rychlou reakční dobu přitom bude v takovém případě limitován rychlostí uveřejnění dílčí servisní smlouvy, tj. objednávky a jejího potvrzení.

Na druhou stranu nelze vyloučit, že v případě např. některých vybraných servisních zásahů by byla aplikovatelná výjimka dle § 6 odst. 2 zákona o registru smluv. Dle uvedeného ustanovení platí, že „Nezávisle na uveřejnění prostřednictvím registru smluv nabývá účinnosti smlouva, která byla uzavřena za účelem odvrá-

cení nebo zmírnění újmy hrozící bezprostředně v souvislosti s mimořádnou událostí ohrožující život, zdraví, majetek nebo životní prostředí“. Dle uvedené výjimky by se zřejmě mělo jednat o takovou míru naléhavosti, která vylučuje čekání na akt uveřejnění v registru. Aplikace této výjimky nicméně může být přinejmenším sporná v situaci, kdy bude dostatek času na to uzavřít písemnou smlouvu (objednávku a potvrzení), neboť k uveřejnění smlouvy by mělo dojít v řádech několika málo minut. Dosah aplikace této výjimky nicméně ukáže až rozhodovací praxe.

Závěr

Zákon o registru smluv poměrně výrazně motivuje povinné osoby a jejich smluvní partnery k samotnému uveřejňování smluv, a to pod sankcí její neúčinnosti. V této souvislosti lze přitom doporučit, aby si smluvní strany vždy sjednaly, která ze stran bude povinna tuto povinnost zajistit, přičemž druhá smluvní strana by měla sama aktivně splnění této povinnosti kontrolovat, a to mimo jiné i u dílčích smluv uzavíraných na základě rámcové smlouvy, které samy o sobě podléhají povinnému uveřejnění.

Pokud by totiž došlo k plnění na základě smlouvy, která nebyla v rozporu se zákonem

o registru smluv uveřejněna, pak plnění z neuveřejněné smlouvy (až na některé výjimky) tak bude považováno za bezdůvodné obohacení. V takovém případě by si strany měly vrátit vše, co na základě takového plnění nabyly. Pokud by nebylo možné plnění vrátit, pak by bylo přitom nezbytné vydat peněžitou náhradu ve výši ceny obvyklé, která se zpravidla bude od sjednané ceny lišit. Navíc v tomto ohledu mohou vzniknout o výši obvyklé ceny spory.

Lze polemizovat s tím, zda sankce neúčinnosti smlouvy spojená s neuveřejněním smlouvy v registru smluv je v daném případě vhodná a zda by např. nebyla vhodnější sankce finančního charakteru. Odložení účinnosti smlouvy je totiž ryze formalistickým požadavkem, který může z právního pohledu zkomplikovat celou řadu smluvních vztahů. V jakém rozsahu však k takovému zásahu do smluvních závazkových vztahů nakonec dojde a jaké problémy v souvislosti s aplikací a interpretací zákona o registru smluv ještě vyvstanou, ukáže až praxe. ●

Mgr. Petr Švadlena, advokát
Mgr. Lukáš Eppich, advokát
PPS advokáti s.r.o.

Poznámky:

- [1] Registr smluv je přístupný způsobem umožňujícím bezplatný dálkový přístup, a to na <https://smlouvy.gov.cz/>
- [2] Jedná se např. o Českou republiku, územní samosprávný celek, státní příspěvkovou organizaci, veřejnou vysokou školu, státní podnik nebo národní podnik, zdravotní pojišťovnu, právnickou osobu, v níž má stát nebo územní samosprávný celek sám nebo s jinými územními samosprávnými celky většinou majetkovou účast, a to i prostřednictvím jiné právnické osoby atd.
- [3] Zákon o registru smluv v § 3 upravuje výjimky z povinnosti uveřejnění, když např. nebude možno uveřejňovat informace podléhající obchodnímu tajemství; smlouvy vznikly v rámci právního jednání s fyzickou osobou, která jedná mimo rámec své podnikatelské činnosti, vyjma převodu hmotných nemovitých věcí; smlouvu, jejíž smluvní stranou je obec, která nevykonává rozšířenou působnost atd.
- [4] Výjimku tvoří smlouvy, které byly uzavřeny za účelem odvrácení nebo zmírnění újmy hrozící bezprostředně v souvislosti s mimořádnou událostí ohrožující život, zdraví, majetek nebo životní prostředí, které nabývají účinnosti

nezávisle na uveřejnění prostřednictvím registru smluv.

- [5] Např. z důvodu posouzení a hodnocení nabídek v řádech měsíců, z důvodu námitek proti výběru nevhodnější nabídky a následnému řízení před ÚOHS apod.
- [6] § 82 odst. 2 zákona č. 137/2006 Sb.
- [7] § 82 odst. 7 zákona č. 137/2006 Sb. a obdobně § 222 nového zákona o zadávání veřejných zakázek č. 134/2016 Sb.
- [8] Na základě testu přípustnosti změny smlouvy s odkazem na rozhodnutí ESD ze dne 19. 6. 2008, C – 454/06, presstext Nachrichtungagentur GmbH vs. Republik Österreich (Bund) docházíme k závěru, že se v takovém případě spíše jedná o nepodstatnou změnu smlouvy.
- [9] Dle § 562 NOZ je přitom písemná forma zachována i při právním jednání učiněném elektronickými nebo jinými technickými prostředky umožňujícími zachycení jeho obsahu a určení jednáající osoby.
- [10] Elektronický formulář, prostřednictvím kterého mohou být smlouvy uveřejňovány, je dostupný na <https://portal.gov.cz/portal/ovm/publikujici/6bnaawp/agency/19884.html>

[11] V tomto ohledu byla zpřístupněna datová schránka Registru smluv s ID: whbt3kp.

- [12] Jedná se o data vkládaná do formuláře, která poskytují informace o vkládané smlouvě, a to zejména pro účely vyhledávání v registru smluv.
- [13] Jedná se zejména o zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.
- [14] Obchodní tajemství tvoří konkurenčně významné, určitelné, ocenitelné a v příslušných obchodních kruzích běžně nedostupné skutečnosti, které souvisejí se závodem a jejichž vlastníky zajišťuje ve svém zájmu odpovídajícím způsobem jejich utajení.
- [15] Metodika Ministerstva vnitra je uveřejněna na <https://www.google.cz/&rct=j&q=&e src=s&source=web&cd=1&ved=0ahUKewjGia22zKnNAhURKYwKHTBxBMEQFggBMAA&url=http%3A%2F%2Fwww.mvcr.cz%2Fsubor%2Fmetodiky-navod-k-aplikaci-zakona-o-registru-smluv-pdf.aspx&usg=AFQjCNHrGe7dlxhySLZRuGi4Pejdf-crQ&bvm=bv.124272578,d.bGg&cad=rja>

Šikana na pracovišti z pohledu zaměstnavatele

Šikana na pracovišti je v současné době mediálně atraktivním tématem, o které se zajímají nejen zaměstnanci, ale také samotní zaměstnavatelé. Již delší dobu se na nás obrací značné množství zaměstnanců s úmyslem zjistit, zda nestandardní chování a jednání jejich zaměstnavatelů nebo nadřízených lze chápat jako šikanózní a zejména to, jak se mají účinně šikaně na pracovišti bránit.

Co nás ale těší ještě více, je skutečnost, že v poslední době se i zaměstnavatelé stále častěji o fenomén šikany na pracovišti zajímají. Nejčastěji nás zaměstnavatelé kontaktují s žádostí o radu, jak šikanu na pracovišti odhalit, jak proti ní bojovat a případně jak jí spolehlivě předcházet. Z tohoto důvodu budou následující řádky věnované právně odpovědným subjektům, zejména zaměstnavatelům, kteří svým jednáním chtějí předcházet a přispívat k boji proti tomuto narůstajícímu nešvaru.

Jak odhalit a správně identifikovat šikanu na pracovišti, je většinou pro zaměstnavatele tím největším problémem. Zaměstnanec agresor, který šikanuje své okolí, umí své nevhodné chování velice dobře maskovat. Je většinou po-

važován za inteligentního a schopného jedinca, který svou práci odvádí svědomitě. Dlouhou dobu tak mnohdy ani nelze pojmut podezření, že by zaměstnanec takových kvalit mohl své kolegy šikanovat. Vzhledem k tomu, že oběti mnohdy z obav ze ztráty zaměstnání šikanu vůči vlastní osobě dlouhodobě trpí, dozvídá se zaměstnavatel o šikaně na pracovišti nejčastěji z doslechu nebo anonymních e-mailů. Bohužel jsou známy i případy, kdy se zaměstnavatel dozví o šikaně na pracovišti až od zaměstnance, který „dobrovolně“ z tohoto důvodu ukončí pracovní poměr, aby nadále nemusel takové chování snášet. Ať se již zaměstnavatel dozví o šikaně jakkoliv, dříve než konfrontuje agresora se zjištěnou skutečností, měl by sám vynaložit úsilí k bližšímu seznámení se s problémem a obstarání si důkazů. Kromě zajištění svědeckých výpovědí nebo písemných důkazů by měl zaměstnavatel také důkladně analyzovat formu šikany, která může z pohledu postavení agresora a oběti, případně dosahovaného cíle vykazovat znaky mobbingu, bossingu, staffingu nebo chairingu.

Mobbing je forma šikany, kdy na oběť útočí jeden nebo více spoluzaměstnanců, často pracovní kolektiv jako celek. Do této formy šikany může, ale také nemusí být zapojen i nadřízený oběti. Nejčastěji se mobbing projevuje ponižováním, verbálním napadáním, šířením pomluv, vyloučením z kolektivu, zastrahováním, zesměšňováním, vytvářením překážek a znepřijemňováním plnění pracovních úkolů.

Bossing je pak taková forma šikany, kdy útoky přicházejí ze strany nadřízeného oběti. Někdy je tato forma šikany nazývána „mobbing shora“. V tomto případě se jedná především o ukládání nesmyslných, příliš jednoduchých, či naopak příliš náročných úkolů a mnohé další kreativní formy ztěžování výkonu pracovních povinností zaměstnance. Nadřízený přítomně využívá svého nadřízeného postavení.

Staffing můžeme naopak nazvat „mobbingem zdola“. Jedná se o případy, kdy podřízený zaměstnanec využívá své kolektivní síly a šikanují svého zaměstnavatele nebo nadřízeného. Typickými způsoby této šikany je zatajování důležitých informací, popř. úmyslné poskytování zkreslených a zavádějících informací nadřízenému. Neinformovaný nadřízený pak nemůže přijímat správná obchodní či personální rozhodnutí, což může mít pro zaměstnavatele fatální důsledky.

Chairing je velmi specifickou formou šikany, která se objevuje v případech, kdy dva či více zaměstnanců vzájemně soupeří o určité místo nebo povýšení. Někteří zaměstnanci jsou v takových případech ochotni jít tzv. „přes mrtvolu“. Takový agresivní jedinec pak rozličnými způsoby útočí na svého protivníka. K projevům

chairingu řadíme například pomluvy, zatajování informací, ale např. i snahu zmanipulovat pracovní kolektiv k cílené šikaně jedince.

Pokud se skutečně potvrdí, že agresor jednoho či více kolegů na pracovišti šikanuje, lze zaměstnavateli doporučit, aby jej upozornil, že jeho jednání je nežádoucí a nebude napříště bez dalšího tolerováno. Případně může být uvažována i možnost osobní konfrontace agresora a oběti šikany za přítomnosti nestranné třetí osoby, ale to pouze za předpokladu, že s tím zejména oběť šikany bude souhlasit. Bohužel často se lze setkat s případy, kdy agresor si zcela neuvědomuje, že jeho jednání vykazuje znaky šikany, k postojí zaměstnavatele se staví negativně, neboť jej chápe jako nepřiměřený útok proti jeho vlastní osobě. V takovém případě je vhodné vyhledat odbornou pomoc vyškoleného personalisty případně psychologa, který by mohl být zaměstnanci nápomocen s pochopením celé situace a uvědoměním si důsledků jeho chování.

V návaznosti na postup zaměstnavatele při řešení šikany na pracovišti je vhodné rovněž připomenout, že pokud se na zaměstnavatele obrátí oběť šikany nebo zaměstnanec, který byl svědkem šikany na pracovišti se stížností na konkrétního zaměstnance, je zaměstnavatel povinen se takovou stížností zabývat. Pokud tak zaměstnavatel neučiní a stížnost tzv. smete ze stolu bez dalšího, vystavuje se riziku uložení pokuty až do výše 400 000 Kč za správní delikt ve smyslu zákona č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, ve znění pozdějších předpisů. V případě, že zaměstnavatel i přes nespočet indicií šikanu na pracovišti přehlídí a nezabývá se jí, může mu být ze strany inspektorátu práce uložena pokuta až do výše 1 000 000 Kč. Stejná pokuta hrozí zaměstnavateli také v případě, že postihne zaměstnance za to, že se zákonným způsobem domáhal svých práv a upuštění od šikany na pracovišti.

Z výše uvedených důvodů proto každému zaměstnavateli doporučujeme, aby nepodceňoval byť i drobné náznaky šikany na pracovišti, se kterými se setká a zejména také přijal preventivní opatření, která mohou zabránit výskytu šikany na pracovišti. Prostředků sloužících k prevenci šikany na pracovišti je hned několik. Jedním z nich je vytvoření vnitřních předpisů, které regulují pravidla firemní kultury a etiky a upravují základní zásady a hodnoty chování na pracovišti. Obecně tyto předpisy mohou obsahovat také srozumitelný popis jednání, které je od zaměstnanců požadováno a na druhé straně také identifikaci jednání nežádoucího, které není ze strany zaměstnavatele akceptováno. V neposlední řadě může vnitřní předpis upravovat postup či návod, jak mají ostatní zaměstnanci jednat a postupovat, pokud se stanou obětí nebo svědkem šikany na pracovišti.

Vhodným prostředkem, který rovněž napomáhá eliminaci výskytu šikany na pracovišti, jsou zaměstnanci pravidelně vyplňované anonymní dotazníky nebo rozhovory zaměstnanců s odborně vyškolenými personalisty, kteří mohou velice snadno odhalit prvky začínající nebo již probíhající šikany na pracovišti. Zkušený personalista může také z pouhého vstupního pohovoru s uchazečem o zaměstnání vysledovat rizikové faktory v jeho chování, sklony k agresivitě a konfliktům, které by mohly velice negativně ovlivnit pracovní kolektiv, pokud by nebyly včas identifikovány.

Ačkoliv výše uvedené rady pro boj zaměstnavatele se šikanou na pracovišti byly spíše obecné, je zřejmé, že každý konkrétní případ šikany na pracovišti bude potřebovat individuální přístup a vlastní pravidla pro boj proti šikaně na pracovišti. Zásadně ale každému zaměstnavateli doporučujeme aktivně bojovat proti výskytu šikany na pracovišti, neboť kdo jiný než zaměstnavatel by měl zaměstnancům zajistit pocit bezpečí a adekvátní podmínky pro výkon práce. Z vlastní praxe můžeme jen potvrdit, že aktivním přístupem zaměstnavatel přispívá ke zlepšení komunikace mezi ním a zaměstnanci a vytvoření přirozené přátelské atmosféry na pracovišti, která ve svém důsledku může příznivě ovlivnit pracovní výkon celého pracovního kolektivu. ●

Mgr. Alice Kubičková, LL.M.
partnerka
Mgr. Veronika Řezníčková,
advokátní koncipientka
LP Legal, advokátní kancelář, s.r.o.

Ke kvalitě pohledávky vyžadované k úspěšnému uplatnění určovací žaloby

Jedním z prostředků, kterým se dlužníci občas pokouší „ochránit“ vlastní majetek před nuceným prodejem v exekuci či v insolvenčním řízení, je jeho méně či více promyšlené převádění na spřízněné osoby. Pokud jsou přitom takové dispozice s majetkem platné a účinné, věřitel může v boji proti nim využít institut relativní neúčinnosti, dřívějším občanským zákoníkem nazývaný odporovatelnost. Jestliže se ovšem jedná o úkon neplatný, dle judikatury je třeba využít určovací žalobu.

Určovací žaloba

Žalobou dle ustanovení § 80 OSŘ se lze domáhat určení, zda tu právní poměr nebo právo je či není. Určovací žaloba má preventivní povahu, a jejím primárním smyslem je tedy poskytnout právnímu postavení žalobce ochranu dříve, než dojde k porušení právního vztahu nebo práva. Dvěma základními předpoklady pro úspěšné uplatnění určovací žaloby jsou přitom existence aktivní věcné legitimace a naléhavého právního zájmu. Pokud jde o aktivní věcnou legitimaci, panuje shoda v tom, že ta náleží nejen účastníkům sporného právního vztahu nebo těm, o jejichž sporné právo jde, ale též „mimo stojícím“ subjektům, kterých se posuzovaný právní vztah přímo dotýká.

Naléhavý právní zájem je pak obecně dán v situaci, kdy by bez tohoto určení bylo ohroženo právo žalobce nebo kdyby se bez tohoto určení stalo jeho právní postavení nejistým. V tomto ohledu se projevuje výše již zmiňovaný preventivní charakter určovací žaloby, s nímž je též spojena skutečnost, že určovací žalobu zásadně nelze úspěšně uplatnit, pokud lze žalovat na splnění povinnosti.

Celkem běžně určovací žaloby spočívají v tom, že se jedná ze stran smlouvy či dohody domáhá vůči té druhé určení, že nedošlo k platnému převodu vlastnického práva, a původní převodce je tedy nadále vlastníkem dotčeného majetku, ačkoli v katastru nemovitostí je již zapsán nabyvatel.

Ochrana věřitele

Další možnou situací, v níž se určovací žaloba využívá, je pak právě pro ochranu věřitele v případech, kdy se jeho dlužník neplatně zbavuje majetku postižitelného výkonem rozhodnutí. Zde totiž může věřitel žalobou dosáhnout toho, že určitý majetek neopustí (neopustil) majetkovou sféru dlužníka, a lze jej tudíž následně zpeněžit. Pokud jde o aktivní věcnou legitimaci, již shora bylo uvedeno, že určovací žalobu může podat též osoba, která nebyla účastníkem posuzovaného právního vztahu (například smlouvy, kterou se dlužník pokusil neplatně převést nemovitou věc na jinou osobu).

Co se týče naléhavého právního zájmu, ohrožením věřitelova práva je právě ohrožení vymožením jeho pohledávky z důvodu, že je zmenšován dlužníkuv postižitelný majetek.

Kvalita věřitelovy pohledávky

Často však v souvislosti se shora popisovanými věřitelskými určovacími žalobami vyvstává otázka, jakou kvalitu musí mít pohledávka, jejíž dobytost se věřitel snaží určovací žalobou zvýšit, resp. zachovat. V tomto ohledu je možné se setkat s názory, že musí jít o pohledávku již vykonatelnou, tedy zásadně o pohledávku pravomocně přiznanou soudem. Tento názor má však značné limity v tom směru, že za situace, kdy má již věřitel vykonatelnou pohledávku

k dispozici, by mělo být zpravidla možné postupovat tak, aby vůbec k přesunům majetku na straně dlužníka nedošlo. Pak by tedy logicky nemělo být ani nutné domáhat se zpětně určení, že konkrétní dispozice s majetkem byla neplatná a dlužník je nadále vlastníkem dotčené majetkové hodnoty.

Na počátku tohoto roku se ke shora uvedené problematice vyjádřil Nejvyšší soud ČR ve svém rozsudku ve věci spis. zn. 22 Cdo 11/2014 ze dne 26. ledna 2016. V tom mimo jiné potvrdil jedno ze základních východisek v oblasti určovacích žalob, a to, že určení se může domáhat též osoba stojící mimo posuzovaný právní vztah, pokud pro ni lze jeho prostřednictvím docílit výhodnějšího právního postavení. Ke kvalitě pohledávky „chráněné“ určovací žalobou pak uvedl, že skutečnost, že žalobce disponuje toliko tvrzenou, nikoli pravomocně přisouzenou pohledávkou, není důvodem pro zamítnutí žaloby na určení z důvodu absence naléhavého právního zájmu, když věřiteli postačí osvědčit pohledávku, jejíž uspokojení by mohlo být v případě, že by nebylo určeno výše požadované vlastnické právo, ohroženo, resp. znemožněno.

Je samozřejmě otázkou, zda ve shora citovaném rozhodnutí „řekl“ Nejvyšší soud ČR k potřebné kvalitě pohledávky své poslední slovo, dle mého názoru je však tento výklad pro praxi příhodnější, neboť požadavek, aby žalobce disponoval vykonatelnou pohledávkou, by reálnou využitelnost určovací žaloby významně omezoval. Vezmeme-li přitom v úvahu základní specifika určovací žaloby, tj. její preventivní charakter a zaměření na ochranu právního postavení určité osoby, občas zaznívající požadavek na vykonatelnost pohledávky (který navíc z žádného předpisu výslovně nevyplyvá) s těmito specifiky příliš nekoresponduje, resp. v určitém ohledu je spíše popírá. ●

JUDr. Jakub Celerýn, advokát
Mališ Nevrkla Legal, advokátní kancelář, s. r. o.

Mališ Nevrkla Legal

NÁHRDELNÍK ALO
HEAVEN SERAPH,
PLATINA,
54 DIAMANTŮ,
PARAÍBA

*Diamantový šperk
od ALO diamonds
– výnosná a
bezpečná investice*

PRSTEN ALO
RED EMINENCE,
BÍLÉ 18KT ZLATO,
155 DIAMANTŮ,
TURMALÍN

PRSTEN ALO
FAIRYTALE ROMANCE,
BÍLÉ 18KT ZLATO,
28 DIAMANTŮ,
TURMALÍN

TURMALÍN UNIKÁT MEZI DRAHOKAMY

MNOHO LIDÍ ZNÁ DIAMANTY, RUBÍNY, SMARAGDY A SAFÍRY. JEN NĚKTEŘÍ ALE ZNAJÍ PARAÍBA TURMALÍN. OD CHVÍLE, KDY BYL TENTO NEONOVĚ TYRKYSOVÝ DRAHOKAM V SEVEROVÝCHODNÍ BRAZÍLIÍ POPRVÉ NALEZEN, NEUPLYNULO ANI 30 LET. PŘESTO JEHO POPULARITA A HODNOTA VZRŮSTÁ POZORUHODNÝM TEMPEM.

Výjimečný neonový paraíba turmalín

Co se týče nejvzácnějších nerostů na zemi, těžko bychom našli jiný drahý kámen, jenž se může honosit tímto titulem. Paraíba turmalíny dosahují cen, které by se pro ostatní turmalíny zdály nemožné. Šestimístná částka za karát je v případě tohoto kamene standardní sumou a v současnosti se očekává, že jeho hodnota bude zásluhou rostoucí popularity nadále stoupat. Paraíba turmalín je charakteristický mimořádnou živostí. Zářít, i když na něj dopadá velmi malé množství světla. Taková vlastnost je raritou a vysloužila tomuto kameni označení elektrický nebo neonově zářivý.

Turmalín může mít mnoho barevných podob

Turmalíny se vyskytují v mnoha barevných variacích. Jejich zbarvení sahá od pastelově růžové či meruňkové oranžové přes intenzivní smaragdově zelenou až po živě žlutou či temně modrou. Mnoho z těchto odstínů bylo objeveno až v 80. a 90. letech minulého století.

Bezpečný nákup v renomovaném klenotnictví

Pokud i vás okouzila mámivá zbarvení turmalínů a rozhodli jste se šperk s tímto kamenem pořídit, vyplatí se hledat profesionální prodejce s tradicí na trhu. Jedním z nevyhledávanějších u nás je české klenotnictví ALO diamonds. Jeho šperkaři získali za 20 let svého působení spoustu zkušeností a přistupují ke každému zákazníkovi individuálně. Všechny šperky jsou vyráběny ručně a na vytváření designu klenotu se můžete dokonce sami podílet. ALO diamonds nyní exkluzivně nabízí přívěsek s paraíba turmalínem ve tvaru kapky, který váží celé 4 karáty. Paraíba turmalíny se málokdy dostanou přes hranici 2 karátů. Rovnou čtyřkarátový kámen se proto řadí k nejmimořádnějším nerostům, které mohou být součástí luxusních klenotů. V klenotnictví ALO diamonds dostanete navíc ke každému šperku posudek od soudního znalce i prestižní mezinárodní certifikát, který dokazuje původ a kvalitu kamene, jenž je do šperku vsazen.

Role správce při prosté a plné správě cizího majetku

Jedním z nových institutů, které do českého práva přinesla rekodifikace soukromého práva, je správa cizího majetku (§ 1400 až 1474 obč. zák.). Podle důvodové zprávy k novému občanskému zákoníku je generální úprava správy cizího majetku „hospodářsky, sociálně i právně velmi potřebná a v našem soukromém právu je její nedostatek citelný“.[1] O správě cizího majetku se jedná v případech, kdy jedna osoba spravuje cizí majetek ve prospěch jiné osoby. Osobu spravující cizí majetek občanský zákoník označuje jako správce, na druhé straně vztahu je pak beneficiant, tedy osoba, v jejíž prospěch je majetek správcem spravován. Ve většině případů je beneficiant i vlastníkem spravovaného majetku, není to však podmínkou.

Vlastník spravovaného majetku může pro celý či část svého majetku určit správce, který bude majetek spravovat pro třetí osobu. Vždy však platí, že správce právně jedná jako zástupce vlastníka majetku. Jak vyplývá z § 1401 odst. 1 obč. zák., správce plní své povinnosti osobně. Zastoupení jinou osobou je možné, ale pouze pro jednotlivé právní jednání, generální zmocnění tedy není možné. Pokud by se správce dal neoprávněně zastoupit jinou osobou, pak bude s takovou osobou solidárně odpovědný za veškeré jednání, které tato osoba učinila.

Činnost správce je zásadně úplatná. Ujme-li se někdo správy cizího majetku bezdůvodně, pak právo na odměnu (úplatu) za správu nemá. To však nevylučuje ani řešení právního poměru stran s využitím ustanovení o bezdůvodném obohacení, budou-li naplněny příslušné skutkové podstaty, ani dohodu stran, která tyto poměry vyřeší jinak. Odměna by měla být přiměřená, tj. srovnatelná s odměnou poskytovanou za činnost obdobnou. Bude tak záležet na tom, do jaké míry lze činnost správce

srovnávat s výkonem služeb např. advokáta, architekta a dalších povolání, resp. i řemesel. Odměna se může lišit i regionálně, ačkoli to zákonodárce výslovně nestanoví. Obtížné bude stanovení obvyklé odměny tam, kde se bude vztahovat ke specifickému či jedinečnému předmětu správy. V takových případech by měla odměna vždy stanovit již smlouva o správě.[2]

Práva a povinnosti správce se liší s ohledem na druh vykonávané správy cizího majetku. Občanský zákoník rozlišuje dva základní druhy správy, a to správu prostou a správu plnou. V případě prosté správy je základním cílem, aby byl spravovaný majetek zachován a nedošlo, pokud možno, k jeho zániku. Cílem plné správy je rozmnožení spravovaného majetku. Beneficiet tedy od správce očekává, že za využití svěřeného majetku zajistí určitý zisk.[3] O jaký druh správy se v konkrétním případě jedná, může být určeno několika způsoby. V některých případech tak stanoví přímo zákon,[4] v případě správy cizího majetku založené smlouvou mezi správcem a beneficiem (popř. i vlastníkem majetku, je-li osobou odlišnou od beneficianta) by tak měla určit smlouva. Nevyplývá-li druh správy ze zákona ani smlouvy, bude jej třeba určit s ohledem na sledovaný cíl (účel) správy a také povahu majetku.[5]

Hlavním cílem správce při prosté správě je zachování spravovaného majetku. Tím je rozuměno zachování majetku jako takového, nikoliv bezvýhradně jeho hodnoty, kterou měl v době svěřeni správci. Hodnota majetku totiž v průběhu času může sama o sobě klesat. Správce by proto měl zajišťovat například opravy majetku. S tím souvisí povinnost zachovat účel spravovaného majetku. Je-li proto předmětem správy např. zemědělský pozemek, nesmí správce bez souhlasu beneficianta usilovat o změnu jeho druhu na zastavěnou plochu. Z povinnosti zachovat spravovaný majetek dále vyplývá i omezené oprávnění správce spravovaný majetek či jeho část zcizit. Povinnost zachovat spravovaný majetek ovšem neznamená, že by správce mohl rezignovat na případné výnosy, které spravovaný majetek může nést. Povinností správce je totiž uplatňovat všechna práva týkající se spravovaného majetku a řádně s ním hospodařit (§ 1406 obč. zák.). Bude-li proto spravovaným majetkem zmiňovaný zemědělský pozemek a správce má možnost takový pozemek propachtovat, bylo by v rozporu s jeho povinnostmi, pokud by pozemek nechal ležet ladem.[6] Správce je povinen vykonávat práva spojená se spravovaným majetkem, např. práva akcionáře při správě akcií jakožto svěřeného majetku. Zvláštní pravidla se uplatní v případě, že spravovaným majetkem jsou peněžní prostředky (tj.

peníze v hotovosti či na účtech). Správce musí tyto prostředky vynakládat obezřetně v souladu s pravidly obezřetných investic obsažených v § 1432 až 1435 obč. zák.

Při plné správě jde především o rozmnožení spravovaného majetku. Úkolem správce je tedy nejen majetek zachovat, ale snažit se z něj zajistit výnosy. Možností, jak toho docílit, je několik. Jednak se nabízí umožnit využívání majetku za úplaty třetím osobám (např. pronájem, pacht), zcizit část majetku (výhodný prodej), nebo jej využít k investici (jsou-li spravovaným majetkem peníze). Správce má za účelem dosažení rozmnožení spravovaného majetku široké pravomoci a je oprávněn nakládat se spravovaným majetkem podle svého uvážení, tj. aniž by byl vázán na souhlas beneficianta. Občanský zákoník v § 1410 doslova uvádí, že správce „může se spravovaným majetkem činit cokoli, co je nutné a užitečné.“ Pojmy „nutnost“ a „užitečnost“ je třeba vykládat z hlediska ekonomického, neboť to vyžaduje jejich povaha. Hledisko právní je relevantní potud, že jednání správce musí být v souladu se zákonem, zejména s jeho zákonnými povinnostmi a obecnými zásadami, na nichž je občanský zákoník vybudován. Kritérium nutnosti a užitečnosti bude mít rozdílný význam podle okolností případu. Roli budou hrát také faktory, jako jsou samotná materiální podstata majetku, jeho účel, záměry beneficianta a vlastníka, oblast podnikání či obchodování nebo investování a podobně.[7]

At už se jedná o správu prostou či plnou, platí, že správce je povinen při výkonu své působnosti postupovat s péčí řádného hospodáře (§ 1411 obč. zák.). ●

Mgr. Václav Kučera
TOMAN, DEVÁTÝ & PARTNEŘI
advokátní kancelář, s. r. o.

Poznámky:

- [1] Důvodová zpráva k § 1400–1474 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. Dostupná na [www](http://obcanskyzakonik.justice.cz/images/pdf/Duvodova-zprava-NOZ-konsolidovana-verze.pdf), k dispozici <http://obcanskyzakonik.justice.cz/images/pdf/Duvodova-zprava-NOZ-konsolidovana-verze.pdf>.
- [2] Komentář ASPI k ust. § 1402 obč. zák.
- [3] Tichý, L. in Švestka, J. a kol. Občanský zákoník. Komentář. Sv. III. (§ 976 až 1474), Wolters Kluwer, 2014, s. 1106.
- [4] Např. ust. § 1678 obč. zák. určuje, že kdo spravuje v dědickém řízení pozůstalost, vykonává její prostou správu.
- [5] Například derivátové nástroje budou obvykle předmětem plné správy, zatímco sbírka uměleckých děl bude zpravidla předmětem prosté správy. Viz. komentář Wolters Kluwer k rekodifikaci soukromého práva, vyd. 1/2015, s. 22.
- [6] Komentář Wolters Kluwer k rekodifikaci soukromého práva, vyd. 1/2015, s. 22.
- [7] Důvodová zpráva k § 1410 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. Dostupná na [www](http://obcanskyzakonik.justice.cz/images/pdf/Duvodova-zprava-NOZ-konsolidovana-verze.pdf), k dispozici <http://obcanskyzakonik.justice.cz/images/pdf/Duvodova-zprava-NOZ-konsolidovana-verze.pdf>.

Již od roku 2005 poskytujeme PRÁVNÍ PORADENSTVÍ tuzemské a zahraniční klientele s důrazem na komplexní řešení daného problému, jak z právního, tak i daňového hlediska.

Stavíme na spolehlivosti, osobním přístupu a vzájemné důvěře.

Specializujeme se zejména na:

- právo obchodních korporací
- veřejné zakázky
- občanské právo
- pracovní právo
- právo nemovitostí
- trestní právo
- mezinárodní obchod
- finance a bankovníctví
- právo hospodářské soutěže
- rodinné právo, aj.

Právní služby poskytujeme v českém, slovenském, anglickém, německém, francouzském a španělském jazyce.

Právní aspekty agilního vývoje a dodání softwaru

Poslední dobou se ve své praxi více setkávám s požadavkem na úpravu smlouvy pro agilní způsob vývoje a dodání softwaru, lépe řečeno vývoj a implementaci některou z forem agilní metodiky. Následující článek si tedy klade za cíl poukázat na vybrané právní aspekty tohoto trendu v oblasti informačních technologií.

Úvod do problematiky

Tradiční (vodopádový) způsob dodání softwaru v podobě předem stanoveného detailního rozsahu dodávky SW, který rozsáhle definuje přesnou funkcionalitu SW, akceptační kritéria a samozřejmě cenu, naráží v praxi na problémy v podobě častého změnového řízení, prodlužování termínů, navyšování ceny atd. Příčiny těchto komplikací lze pozorovat jednak v nedostatečně formulovaných požadavcích zákazníka, jednak v podcenění prvotní analýzy a také v měnících se počátečních podmínkách, pokud vývoj a dodání složitějšího systému vyžaduje delší dobu. Řešení těchto situací pak je pro obě strany časově náročné a ne vždy ideální uprostřed rozběhnutého projektu. Právě tomu mají agilní metodiky při dodání SW zabránit, resp. alespoň částečně negativní projevy omezit. Agilní metodiky rovněž reflektují potřebu zákazníka na co nejrychlejší dodání softwaru alespoň se základními funkcemi s tím, že za ostrého provozu bude docházet ke customizaci a dalšímu vývoji požadovaných funkcionalit. Dalším pozitivním projevem tohoto způsobu vývoje SW je intenzivnější komunikace objed-

natele a dodavatele a s tím související kontrola postupu vývoje a implementace softwaru a také i možnost kdykoliv vývoj ukončit s tím, že není nutné vracet uhrazenou cenu nebo se složitě dohadovat o finančním vyrovnání za provedenou práci.

Závěrem tohoto úvodu je třeba poznamenat, že agilní způsob dodání SW není vždy lepší, jako spíš je vhodnější pro určité typy projektů, kdy na počátku nemá zákazník zcela jasnou představu o finální funkcionalitě softwaru nebo kdy má okamžitou potřebu dodávky softwaru a počítá s jeho postupnými úpravami.

V praxi se lze setkat s celou řadou kombinací i tradičních způsobů dodání s agilními, kdy na počátku je provedena analýza, stanoven finanční rámec na x let a v návaznosti na to jsou na větší celky uzavřeny dílčí smlouvy a ty pak jsou realizovány formou sprintů.

Tzv. sprinty

Jednotlivé fáze projektu vývoje a implementace softwaru a jejich konkrétní obsah nejsou

tedy u agilního vývoje předem známy, ale jsou tvořeny tzv. sprinty. Jde o kratší časové úseky, zahrnující analýzu, vývoj a implementaci. Během sprintů dochází k postupnému upřesňování požadavků zákazníka a funkcionality SW, a to ve vztahu k jednotlivým částem a modulům SW. Tyto sprinty jsou zakončeny předáním a uvedením do provozu. Je pochopitelné, že právní konstrukce sjednávání a předávání jednotlivých sprintů jakožto menších vývojových celků SW nebude tak složitá jako sjednávání a předání komplikovaného SW u tradičního vývoje. Sprinty se při využití agilních metod opakují (tzv. iterace) až do finálního testování a dokončení projektu jeho předáním jako celku (není vždy nutné). Samozřejmě agilních metodik je celá řada (např. scrum, sprintmethod, extrémní programování, Lean Software Development apod.) a od toho se odvíjí i podoba smluvní úpravy sprintů.

Právní definice předmětu smlouvy

Předmět smlouvy lze stručně shrnout jako závazek na straně dodavatele postupně vyvíjet a implementovat software v tzv. sprintech a na straně objednatele závazek platit za jednotlivé dohodnuté sprinty hodinovou či jinak sjednanou odměnu. Z právního pohledu je možné zakotvit jednotlivé sprinty jako tzv. dílčí smlouvy navazující na základní rámcovou smlouvu s tím, že obsah dílčích smluv bude dán dohodou smluvních stran v průběhu realizace projektu vývoje SW. Dílčí smlouva pak bude obvykle obsahovat definici sprintu, tj. co se bude vyvíjet, kolik hodin případně odhadem na vývoj a implementaci v daném sprintu (je možné stanovit fixně či rámcově), termín implementace a předání sprintu (není podmínkou stanovení termínu). Forma uzavírání dílčích smluv by měla být co nejjednodušší, tzn. objednávkovým e-mailem a jeho potvrzením, formou zápisů z projektových schůzek apod., tak aby se předešlo prodlením. Vzhledem k tomu, že agilním metodikám jsou vlastní změny během sprintu, pak je potřeba právně upravit i co nejjednodušší způsob sjednávání těchto změn.

Pro správný průběh sprintů je naprosto klíčovou otázkou forma komunikace smluvních stran, tzn. definice oprávněných osob a způsobu komunikace (pravidelné osobní schůzky, využití softwaru pro správu požadavků – ServiceDesku, e-mailová korespondence atd.). Lze také doporučit definici pravomocí jednotlivých klíčových osob s vazbou na formulaci zásadní funkcionality SW, maximální ceny sprintu, určování priorit jednotlivých sprintů atd. (tj. funkci Scrum Master, Unblocker, Developer atd.).

Specifika ukončení smlouvy

Pro objednatele je významnou skutečností i ukončení smlouvy v průběhu vývoje softwaru a další pokračování projektu. Rozhodujícím faktorem je, zda jde o software, jehož jediným výrobcem je dodavatel, nebo se jedná o software, který je u nás dodáván a případně customizován více subjekty. Z právního pohledu je nutné v tomto řešit následující témata:

Autorská práva

Mám tím na mysli majetková autorská práva k dosud předaným částem softwaru a současně i možnost upravovat software, spojit s jiným SW atd. Úprava majetkových práv zahrnuje poskytnutí výhradní licence nebo převod výkonu majetkových práv (u softwaru „na míru“) nebo poskytnutí nevýhradní licence u hromadně distribuovaného softwaru. Není vyloučena ani kombinace výhradní licence ve vztahu k nově vyvinutým modulům SW a nevýhradní licence k jádru SW, u něhož je výrobcem třetí osoba (např. globální výrobce). U na míru vyvíjeného softwaru lze doporučit vedle předání zdrojových kódů právní úpravu i možnosti zásahu do těchto kódů a možnosti měnit SW, spojit s jiným atd. Dodavatel by tak měl mít závazek předat podklady (programovou dokumentaci) a zdrojové kódy (pokud nejde o nevýhradní licenci) objednateli, a to pod sankcí ve formě smluvní pokuty. Tato úprava by mohla zahrnovat i součinnost s novým dodavatelem.

Absence této úpravy by pak mohla dostat objednatele do nevýhodné pozice v situaci, kdy dojde k ukončení spolupráce a bude nutné další rozvoj softwaru svěřit třetí osobě.

Odpovědnost za vady

Pokud dojde k ukončení smlouvy a jsou již ukončeny sprinty představující funkční části, pak lze samozřejmě uvažovat o odpovědnosti za vady původního dodavatele ve vztahu k těmto předaným částem. Lze předpokládat, že původní dodavatel bude mít snahu se vyvázat z odpovědnosti v případě, že již dál nebude mít možnost se na agilním vývoji podílet. Bude totiž obvyklé, že části SW budou dále ovlivněny dalšími změnami provedenými novým dodavatelem a tím pádem je nutné zavázat k odpovědnosti za vady spíše nového dodavatele. Případně veškeré vady lze právně podřídít režimu servisní smlouvy bez ohledu na to, že dodavatelem vadných částí SW byl původní dodavatel.

Finanční vyrovnání

Obrovskou výhodou dodání SW formou sprintů představuje pak při ukončení projektu během vývoje softwaru již v podstatě provedené finanční vyrovnání. Tím, že je projekt profinancován průběžně, pak jakékoliv ukončení smlouvy v průběhu projektu neznamena žádnou povinnost vrátit uhrazenou cenu nebo potřebu se komplikovaně dohadovat o finančním vyrovnání dosud vyvinutého, ale ještě nepředaného softwaru, jako je tomu u standardního způsobu dodání SW. Uvedená autorská práva a případné předání zdrojových kódů je samozřejmě nutné řešit i v případě úspěšného ukončení projektu. Úprava odpovědnosti za vady pak bude souviset se servisní činností, pokud dodavatel bude k tomu zavázán.

Servisní činnost a maintenance

I software, který je výsledkem agilní formy programování vyžaduje po svém dokončení servis a údržbu. Na údržbu (maintenance, další rozvoj softwaru či jeho změny) se použije stejná forma objednávání změn, tak jako tomu bylo u sprintů. Co se týká servisní činnosti, pak se předpokládá režim standardní servisní smlouvy či tzv. SLA (Service Level Agreement). K servisní smlouvě a SLA lze odkázat na podrobný výklad v knize *Softwarové právo, Praktický průvodce právní problematikou v IT*, aut. Lukáš Jansa a Petr Otevřel vydané v r. 2014 Albatros Media, Computer Press.

Závěr

Agilní vývoj a implementace softwaru na rozdíl od standardního tedy klade na smluvní úpravu větší nároky zejména v oblasti komunikace a úpravy tzv. sprintů. Právní úprava sprintů vyžaduje dostatečně kvalitní definici způsobu jejich sjednávání a oprávnění jednotlivých členů projektových týmů. V žádném případě nelze také podcenit autorská práva objednatele nezbytná pro další rozvoj softwaru a odpovědnost za vady. Pouze odpovídajícím způsobem právně zakotvená úprava uvedených oblastí může vést k očekávaným přínosům uplatnění agilních metod vývoje a implementace softwaru. ●

JUDr. Lukáš Jansa, advokát
Jansa, Mokřý, Otevřel & partneři s.r.o.,
advokátní kancelář

JANSA, MOKŘÝ, OTEVŘEL & PARTNEŘI
advokátní kancelář
WWW.LAWYER.CZ

Překonáváme
s vámi překážky
již více než 20 let

JELÍNEK

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

velmi doporučovaná
kancelář

Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.

Působíme v Pardubicích a Hradci Králové

www.advokatijelinek.cz

velmi doporučovaná
kancelář

VYTRVALOST | TRADICE | SÍLA

Už od roku 1995 poskytujeme našim klientům právní ochranu proti nespravedlnosti, nesmyslům, zvlí, byrokracii, nejasným podmínkám a neférovému přístupu.

Pomohli jsme jim ušetřit miliardy korun.

BRÁNÍME SLUŠNÉ

Pojištění odpovědnosti z provozu vozidla

Tento článek se zabývá pojištěním odpovědnosti z provozu vozidla a zaměřuje se zejména na rozsah tohoto pojištění a tzv. regresní nárok pojišťovny vůči pojištěnému.

Obecně

Pojištění odpovědnosti z provozu vozidla neboli lidově řečeno „povinné ručení“ upravuje zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů, v platném znění (dále jen „zákon“). Tento zákon je komplexní a představuje lex specialis vůči obecné úpravě pojistné smlouvy obsažené v ustanovení § 2758 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. Pojištění odpovědnosti z provozu vozidla (dále jen „pojištění odpovědnosti“) je povinné uzavírané pojištění, které musí dle ust. § 3 odst. 2 zákona uzavřít každý vlastník tuzemského vozidla nebo řidič cizozemského vozidla.[1] nestanoví-li zákon jinak. Příkladem vozidel, která nemusí mít sjednané pojištění odpovědnosti, jsou speciálně vymezená vozidla integrovaného záchranného systému používaná k podnikání, vozidla zpravodajských služeb České republiky a za určitých podmínek i cizozemská vozidla, jejichž řidič je držitelem platné zelené karty vydané pojišťovnou v cizím státě – blíže viz ust. § 5 zákona.

Pojištění odpovědnosti má dva hlavní cíle, které potvrzuje i odůvodnění judikátu Nejvyššího soudu ČR ze dne 19. 7. 2012, sp. zn. 25 Cdo 3086/2011. Jednak má zabezpečit, aby poškozenému, kterému byla při dopravní nehodě způsobena újma, byla tato újma hrazena i v případě, že viník dopravní nehody sám nemá dostatek finančních prostředků; jednak má pomoci viníkovi dopravní nehody, aby

mohl využít svého pojištění a nemusel veškerou způsobenou škodu a nemajetkovou újmu platit poškozeným sám.

Rozsah pojištění odpovědnosti

Na rozsah pojištění odpovědnosti lze nazírat ze tří základních hledisek:

- osobní rozsah pojištění odpovědnosti, který vymezuje okruh osob, na které se pojištění odpovědnosti vztahuje;
- územní rozsah pojištění odpovědnosti definuje území, na kterém lze úspěšně uplatňovat pojištění odpovědnosti; a
- věcný rozsah pojištění odpovědnosti, který stanovuje, jaké škody, resp. újmy, jsou poškozenému hrazeny z pojištění odpovědnosti.

Zákon ve svém ust. § 6 stanoví osobní rozsah pojištění odpovědnosti tak, že pojištění odpovědnosti se vztahuje na každou osobu, která je povinna nahradit újmu způsobenou provozem vozidla uvedeného v pojistné smlouvě. To tedy znamená, že způsobí-li dopravní nehodu osoba odlišná od pojistníka, tj. od osoby, která s pojištěním pojistnou smlouvu sjednala (zpravidla se jedná o vlastníka vozidla), tak i na tuto třetí osobu se pojištění odpovědnosti vztahuje. Tato třetí osoba tak nebude muset platit způsobenou škodu a nemajetkovou újmu, ale vše bude hrazeno (za splnění dalších zákonných předpokladů) z pojištění odpovědnosti.

Územní rozsah pojištění odpovědnosti je dle ust. § 6 odst. 5 zákona vymezen minimálně tak, aby při placení jednoho pojistného pojištění odpovědnosti platilo na území všech členských států Evropské unie nebo jiných států tvořících Evropský hospodářský prostor a na území dalších států uvedených v seznamu států, který stanoví Ministerstvo financí vyhláškou. Pojištitel může na zelené kartě vyznačit, že pojištění odpovědnosti platí na území dalších států.

Pokud jde o věcný rozsah pojištění, tak ten je v ust. § 6 a 7 zákona vymezen pozitivně i nega-

tivně. Pojištitel hradí poškozenému v rozsahu a ve výši podle občanského zákoníku:

- způsobenou újmu vzniklou ublížením na zdraví nebo usmrcením,
- způsobenou škodu vzniklou poškozením, zničením nebo ztrátou věci, jakož i škodu vzniklou odcizením věci, pozbyla-li fyzická osoba schopnost ji opatrovat,
- ušlý zisk,
- účelně vynaložené náklady spojené s právním zastoupením při uplatňování nároků podle písmen a) až c); v souvislosti se škodou podle písmene b) nebo c) však jen v případě marného uplynutí lhůty podle § 9 odst. 3 zákona nebo neoprávněného odmítnutí anebo neoprávněného krácení pojistného plnění pojištěním.

Pojištitel uvedené hradí pouze za předpokladu, že poškozený svůj nárok řádně uplatnil, prokázal a ke škodné události došlo v době trvání pojištění odpovědnosti.

Dále pojištitel za pojištěného zdravotní pojišťovně hradí náklady vynaložené na zdravotní péči hrazenou z veřejného zdravotního pojištění, jestliže zdravotní pojišťovna vynaložila tyto náklady na zdravotní péči poskytnutou poškozenému.

Ačkoliv je v již zmíněném judikátu Nejvyššího soudu ČR ze dne 19. 7. 2012, sp. zn. 25 Cdo 3086/2011, napsáno, že pojištění odpovědnosti se má vztahovat na co nejširší okruh újem vzniklých během dopravních nehod, tak zákon stanovuje též případy, kdy pojištitel vzniklou újmu, resp. škodu místo pojištěného nehradí. Tyto případy jsou vymezeny v ust. § 7 zákona. Dle tohoto ustanovení pojištitel nehradí kupříkladu újmu, kterou utrpěl řidič vozidla, jehož provozem byla újma způsobena; škodu na vozidle, jehož provozem byla škoda způsobena, jakož i na věcech přepravovaných tímto vozidlem; újmu vzniklou manipulací s nákladem stojícího vozidla apod.

Ve vztahu k rozsahu pojištění odpovědnosti, zejména pak k ust. § 6 odst. 2 písm. a) zákona, existuje ustálená judikatura Nejvyššího soudu

ČR,[2] která vychází z usnesení Ústavního soudu ze dne 16. 3. 2006, sp. zn. III. ÚS 8/06, jež dané ustanovení vykládá. V daném případě se poškození domnívali, že pojišťovna, jakožto pojistitel, je povinna jim poskytnout též odškodnění za zásah do jejich rodinného života, jenž byl způsoben dopravní nehodou, kterou zavinil pojištěný a při které byl usmrčen jejich syn. Ústavní soud ale uzavřel, že hodnotou, kterou dané ustanovení chrání je „zdraví a život“ a nikoliv „soukromí a rodinný život“ či jiná osobnostní práva, jak se poškození domnívali. Proto když dojde k dopravní nehodě, při které je poškozený zraněn či dokonce usmrčen, není možné se obrátit na pojistitele s žádostí o odčinění nemajetkové újmy spočívající v zásahu do soukromí a rodinného života způsobeného dopravní nehodou, neboť pojistitel podle zákona na pojištěného hraď výlučně újmu vzniklou ublížením na zdraví nebo usmrčením.

Regresní nárok pojišťovny neboli postižní právo pojistitele

Od situace, kdy pojistitel za pojištěného žádné pojistné plnění poškozenému neposkytne (§ 7 zákona), je třeba odlišovat případy, kdy sice k poskytnutí pojistného plnění poškozenému dojde, ale následně ho pojistitel vymáhá zpět po pojištěném (§ 10 zákona). V takovém případě se jedná o tzv. regresní nárok pojišťovny neboli postižní právo pojistitele, které právní věta usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 11. 2011, sp. zn. 32 Cdo 3266/2010 blíže popisuje: „Postižní právo pojistitele dle § 10 cit. zákona není právem na náhradu škody, nýbrž zvláštním originárním právem proti pojištěnému na náhradu toho, co za něho pojistitel plnil. Předpoklady vzniku postižního nároku pojistitele stanoví pouze ustanovení § 10 cit. zákona a nelze je doplňovat dalšími předpoklady pro vznik nároku na náhradu škody dle ustanovení § 420 a násl. občanského zákoníku. Použití těchto ustanovení občanského zákoníku o odpovědnosti za škodu má význam pouze pro určení pojištěného, tedy toho, na jehož odpovědnost za škodu se pojištění odpovědnosti vztahuje.“

Postižní právo pojistitele vůči pojištěnému vzniká zejména tehdy, kdy pojistitel prokáže, že pojištěný způsobil újmu úmyslně; že pojištěný porušil základní povinnost týkající se provozu na pozemních komunikacích, a toto porušení bylo v příčinné souvislosti se vznikem újmy, kterou je pojištěný povinen nahradit; že pojištěný bez zřetele hodného důvodu se odmítl jako řidič vozidla podrobit na výzvu příslušníka Policie ČR zkoušce na přítomnost alkoholu, omamné nebo psychotropní látky nebo léku označeného zákazem řídit motorové vozidlo apod. – blíže viz ust. § 10 odst. 1 zákona.

Zákon v ust. § 10 odst. 4 dále stanoví, že pojistitel má proti pojistníkovi (zpravidla vlastníkovi vozidla) právo na úhradu částky, kterou vyplatil z důvodu újmy způsobené provozem vozidla, jestliže její příčinou byla skutečnost, kterou pro vědomě nepravdivé nebo neúplné odpovědi nemohl pojistitel zjistit při sjednávání pojištění a která byla pro uzavření pojistné smlouvy podstatná.

Zákon také omezuje výši požadovaných regresních náhrad tak, že součet požadovaných náhrad pojistitele vůči pojištěnému nesmí být vyšší než plnění vyplacené pojistitelem v důsledku škodné události, se kterou toto právo pojistitele souvisí. Tím zákon jasně stanovuje, že regresní nárok pojistitele nemá žádný sankční charakter, ale má pouze za cíl v určitých situacích navrátit pojistiteli pojistné plnění poskytnuté poškozenému.

Jde-li o judikaturu ve vztahu k postižnímu právu pojistitele, tak mohou uvést relativně nové rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, a to rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 9. 2015, sp. zn. 23 Cdo 3363/2013.

V této věci došlo k dopravní nehodě, jejíž příčinou byla závada levé přední listové pružiny, jejíž horní část praskla. Pojistitel se obrátil na soud a žádal po žalovaném zaplacení vyplaceného pojistného plnění dle ust. § 10 odst. 1 písm. b) ve spojení s odst. 2 písm. a) zákona, neboli jinak řečeno, pojistitel žádal zaplacení vyplaceného pojistného plnění z důvodu, že pojištěný porušil základní povinnost týkající se provozu na pozemních komunikacích tím, že provozoval vozidlo, které svoji konstrukcí nebo technickým stavem neodpovídalo požadavkům bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích, obsluhujících osob, přepravovaných osob a věcí.

Soud I. stupně žalobu pojistitele zamítl s odůvodněním, že o vozidlo bylo řádně pečováno a uvedená závada byla těžko zjistitelná. Žalovaný tedy postupoval v souladu se zákonem a neporušil své povinnosti týkající se provozu na pozemních komunikacích. Nijak tedy dopravní nehodu nezavinil. Odvolací soud rozsudek soudu I. stupně potvrdil, proti čemuž žalobce (pojistitel) podal dovolání.

Nejvyšší soud ČR se dovoláním zabýval a shledal je důvodným. Odkázal přitom na svůj dřívější rozsudek ze dne 25. 7. 2012, sp. zn. 23 Cdo 4550/2011, který říká, že z hlediska regresního nároku pojistitele dle ust. § 10 odst. 1 písm. b) zákona není zavinění pojištěného rozhodující. Nejvyšší soud ČR tedy určil, že skutková podstata stanovená v § 10 odst. 1 písm. b) ve spojení s odst. 2 písm. a) zákona o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla tak může být naplněna nejen takovým provozováním vozidla, při němž

má provozovatel (resp. osoba, které vozidlo svěří) možnost rozpoznat při zachování obvyklé opatrnosti neodpovídající technický stav, resp. plněním svých povinností při péči o vozidlo tomuto stavu předejít, ale jakýmkoliv provozováním vozidla, které svoji konstrukcí nebo technickým stavem neodpovídá požadavkům bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích, obsluhujících osob, přepravovaných osob a věcí.

Nejvyšší soud ČR tak nyní jednoznačně stanovil, že soudy při posuzování regresního nároku pojišťovny dle ust. § 10 odst. 1 písm. b) ve spojení s odst. 2 písm. a) zákona nemohou přihlížet k zavinění pojištěného ve vztahu k provozování vozidla, které svoji konstrukcí nebo technickým stavem neodpovídá zákonným požadavkům.

Závěr

Pojištění odpovědnosti z provozu vozidla je zákonné pojištění, které musí uzavřít zákonem vymezené subjekty. Vzhledem k účelu zákona je logické, že je rozsah pojištění odpovědnosti v zákoně vymezen tak široce, když stanovuje povinnost pojistitele uhradit poškozenému jak újmy na zdraví, tak i majetkové škody. Z této povinnosti pojistitele je stanovena výjimka v ust. § 7 zákona, kde je uveden taxativní výčet případů, kdy pojistitel není povinen poškozenému poskytnout pojistné plnění z pojištění odpovědnosti. Tyto výjimky z ust. § 7 zákona je třeba zásadně odlišovat od případů, kdy je pojistné plnění z pojištění odpovědnosti poškozenému vyplaceno (tím je tak naplněn účel zákona), ale následně je pojistitel oprávněn žádat po pojištěném náhradu toho, co za něj plnil. V těchto případech se jedná o tzv. regresní nárok pojišťovny, jehož předpoklady jsou stanoveny v ust. § 10 zákona. ●

JUDr. Evelynna Lojdová, advokát
Mgr. Stanislav Šišlák, advokátní koncipient
Advokátní kancelář JUDr. Evelynna Lojdová

Poznámky:

- [1] Uvedené pojmy blíže definuje ust. § 2 zákona.
- [2] Např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 8. 2012, sp. zn. 30 Cdo 4083/2010.

VYZKOUŠEJTE DHL ZA POLOVINU. O VAŠE ZÁSILKY SE STARÁME S MAXIMÁLNÍ PÉČÍ.

Speciální ceník **pro čtenáře epravo.cz** nabízí
zasílání zásilek **s 50% slevou** z přepravného.

- › 50% sleva na přepravu zásilek
- › pojištění dokumentových zásilek

S DHL máte celý svět jako na dlani.

www.majitelefirem.cz

MAJITELÉ FIREM.CZ

Rodinné firmy,
nástupnictví,
rodiny majitelů

Příběhy

Poučení

Inspirace

Inspirace

Poučení

Příběhy

Princip nezávislého uplatňování soukromého práva na uplatňování práva veřejného v praxi státních fondů

Státní fondy jako právnické osoby zřizované pro finanční zabezpečení zvláště stanovených úkolů a hospodaření s prostředky ze státního rozpočtu pro ně určenými uzavírají v praxi běžně se soukromoprávními subjekty smlouvy o poskytnutí podpory, ať již ve formě bezúročné půjčky nebo úvěru.

Soudní judikatura v této souvislosti řešila otázky:

- zda taková smlouva má povahu soukromoprávní či spíše veřejnoprávní a
- zda v případě porušení takových smluv ze strany příjemce podpory je příslušný k projednání a rozhodnutí o nárocích státního fondu soud v občanském soudním řízení nebo jiný orgán, konkrétně finanční úřad.

Pokud jde o povahu smlouvy o poskytnutí podpory byla tato otázka řešena judikatorně u smluv uzavíraných v režimu zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, resp. podle zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, v aktuálně platném znění, tj. v režimu dosavadních soukromoprávních předpisů, přičemž určité otázky (např. vymáhání dlužné částky jistiny poskytnuté podpory) byly upraveny příslušným nařízením vlády s poukazem na zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, tj. veřejnoprávními předpisy. Smlouva byla uzavřena na základě dohody stran, nikoli na základě vrchnostenského příkazu veřejné moci, nicméně na určitých otázkách se smluvní strany dohodnout nemohly, protože byly závazně stanoveny veřejnoprávními předpisy.

Nejvyšší soud ve svém rozsudku ze dne 22. 11. 2005 sp. zn. 33 Odo 501/2004 zcela jednoznačně odmítl názor, že obdobné smlouvy jsou smlouvami veřejnoprávními, přičemž konstatoval, že je třeba na ně pohlížet jako na výsledek shodných projevů vůle dvou rovnoprávních subjektů, které našly výraz v této smlouvě. Právě taková smlouva je pak základem pro posouzení práv a povinností účastníků smlouvy a nelze souhlasit s názorem, že se jejich vztah řídí normami veřejného práva. Stejný závěr k této otázce vyplývá také z usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 7. 6. 2007 sp. zn. 26 Odo 1637/2005, kdy se dovolací soud k povaze podobného vztahu vyjádřil v tom smyslu, že vztah účastníků je založen smlouvou, z níž vyplývá jejich rovné postavení a nejde tudíž o vztah veřejné moci. Poskytovatel podpory nemohl rozhodnout o poskytnutí podpory autoritativně, tj. aniž by druhý účastník smlouvy vůbec projevil zájem o poskytnutí podpory, v jaké výši ji bude požadovat a zda bude ochoten respektovat podmínky, za nichž se podpora poskytuje. Práva a povinnosti účastníků smlouvy, jakkoli mohly vzniknout pouze v rámci vymezeném předpisy práva veřejného, jsou tedy výsledkem shodných projevů vůle dvou rovnoprávních subjektů.

Naproti tomu Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 20. 9. 2007, sp. zn. 2 Afs 58/2007 dospěl k závěru, že uzavřením smlouvy mezi poskytovatelem a příjemcem dotace (v jakékoli formě) nevzniká občanskoprávní vztah reflektující vůli smluvních stran a není a nemůže být na jejich vůli, jak bude naloženo s dotací po odstoupení od smlouvy; tento závěr nevylučuje, aby součástí smluvního vztahu byla další sjednaná pravidla nad rámec veřejnoprávního předpisu, jejichž charakter může být soukromoprávní.

Nehledě na rozdílnost názorů soudů ohledně otázky, zda smlouva o poskytnutí podpory má povahu soukromoprávní s prvky veřejnoprávními nebo povahu veřejnoprávní s prvky sou-

kromoprávními, Nejvyšší soud České republiky jednoznačně dovodil (rozsudek ze dne 28. 11. 2013, sp. zn. 33 Cdo 1572/2013; rozsudek ze dne 17. 5. 2016, sp. zn. 32 Cdo 2508/2014; rozsudek ze dne 28. 6. 2016, sp. zn. 32 Cdo 2365/2016), že pro posouzení, zda příslušný k projednání a rozhodnutí je soud nebo finanční úřad, není určující, zda smlouva o poskytnutí podpory je smlouvou povahy soukromoprávní či spíše veřejnoprávní, ale zda nárok uplatněný poskytovatelem podpory má oporu v předpisech soukromého práva (občanský zákoník č. 40/1964 Sb., popřípadě obchodní zákoník č. 513/1991 Sb.) nebo v předpisech veřejného práva. V kontextu s ustanovením § 7 odst. 1 občanského soudního řádu Nejvyšší soud České republiky vyslovil právní názor, že:

- neuhrazená splátka podpory (splátka jistiny pohledávky) má povahu zadržovaných prostředků, které byly právnické nebo fyzické osobě poskytnuty ze státního rozpočtu (§ 44 odst. 1 písm. b) zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, v platném znění) a rozhodování zde náleží příslušnému finančnímu úřadu, zatímco
- neuhrazený smluvný nebo zákonný úrok z prodlení (platí obdobně i pro smluvní pokutu) má povahu nároku ze soukromoprávního závazkového vztahu (občanskoprávního či obchodního) a rozhodování o těchto nárocích náleží příslušnému soudu.

Uvedený právní názor lze charakterizovat jako formálně souladný s principem nezávislého uplatňování soukromého práva na uplatňování práva veřejného dle ustanovení § 1 odst. 1 občanského zákoníku č. 89/2012 Sb., který by měl být aplikován i na práva a povinnosti posuzované podle dosavadních předpisů (§ 3030 cit. občanského zákoníku). Občanské právo (právo soukromé) je právem obecným, zatímco právo veřejné právem zvláštním. Veřejné právo takto chápáno se proto uplatní v rámci své zvláštní úpravy, avšak kde taková úprava chybí, je možné aplikovat pravidla soukromého práva.

Pro státní fondy vymáhající nároky z porušení smluv o poskytnutí podpory to nicméně bude znamenat dvojkolejné vymáhání výše uvedených nároků. Podle zákona o rozpočtových pravidlech bude státní fond uplatňovat u příslušného finančního úřadu nárok na splacení dlužné jistiny ve formě odvodu za porušení rozpočtové kázně a případně penále za prodlení s jeho placením. Smluvní nebo zákonné úroky z prodlení a případně též smluvní pokutu pak bude státní fond vymáhat u příslušného soudu v řízení vedeném podle části třetí občanského soudního řádu. Účelnost takového postupu je

z hlediska náročnosti evidence, účtování a samotného vymáhání všech uvedených nároků státními fondy a z hlediska rizika dobytosti všech vymáhaných pohledávek velmi problematická. Nicméně státní fond jako subjekt, který by měl řádně hospodařit s majetkem státu, není oprávněn, mimo případy vymezené v zákonu č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů (§ 35 cit. zákona), od vymáhání pohledávek, ať již soukromoprávních nebo veřejnoprávních, upustit. ●

JUDr. Roman Buzek, advokát
MT Legal s.r.o., advokátní kancelář

PEVNÉ ZÁKLADY
VYSOKÉ CÍLE

**DUNOVSKÁ
& PARTNERS**

**BANKOVNICTVÍ A FINANCE
INSOLVENCE
FINANČNÍ RESTRUKTURALIZACE
FÚZE A AKVIZICE
KORPORÁTNÍ PRÁVO
NEMOVITOSTI
SOUDNÍ SPORY**

Individuální a aktivní přístup, výjimečná kvalita práce a osobní účast partnerů kanceláře na řešení případů je to, co nás odlišuje od konkurence a umožňuje nám dlouhodobě zachovávat nejvyšší standardy. Proto jsou klienti ochotni svěřit nám ty nejsložitější případy a důvěřovat našemu úsudku. Důvěřujte i Vy.

www.dunovska.cz

Ke lhůtám pro svolání valné hromady a rozhodnutí o rozdělení zisku

Obchodní společnosti řeší v praxi otázku, zda a kdy je nutné svolat valnou hromadu společnosti za účelem projednání účetní závěrky, a kdy lze rozhodnout o rozdělení zisku nebo úhradě ztráty. Ve vztahu k těmto otázkám existují určitá zákonem stanovená pravidla a časové limity, které je nutné dodržovat.

Základní časové limity pro svolání valné hromady

Jedním ze základních práv akcionářů a společníků obchodních společností je právo pravidelně se seznamovat s finančními výsledky společnosti a v návaznosti na to rozhodovat o způsobu naložení s hospodářským výsledkem za příslušné účetní období. Místem a prostředkem k interakci a rozhodování v těchto otázkách je valná hromada společnosti. Za tímto účelem platná právní úprava předepisuje konání řádné valné hromady akciové společnosti nebo společnosti s ručením omezeným alespoň jednou ročně,[1] aby umožnila akcionářům, resp. společníkům společnosti tato práva uplatnit.

Z právní úpravy lze dovodit, že na této řádné valné hromadě bude projednávána řádná účetní závěrka, která je vždy sestavována k poslednímu dni účetního období (zpravidla k 31. prosinci příslušného roku). Účetní závěrka zobrazuje stav hospodaření společnosti vždy k určitému časovému okamžiku, avšak z po-

vahy věci je zřejmé, že se hospodářská situace společnosti v čase neustále vyvíjí a mění. Proto zákon vyžaduje, aby řádná účetní závěrka byla projednána valnou hromadou vždy nejpozději do šesti měsíců od posledního dne předcházejícího účetního období,[2] tedy zpravidla do 30. června následujícího kalendářního roku, za účelem zachování určité aktuálnosti a reálnosti údajů účetní závěrky.[3]

V akciové společnosti je nutné, aby pozvánka na valnou hromadu byla řádně uveřejněna a sdělena akcionářům společnosti alespoň 30 dnů předem dnem konání valné hromady. Valná hromada se může konat i bez splnění požadavků na její svolání, pokud tak určí stanovy a pokud s tím budou souhlasit všichni akcionáři.[4] Požadavek třicetidenní lhůty pro svolání valné hromady se z povahy věci neuplatní v případě akciové společnosti s jediným akcionářem, kde se nekoná valná hromada, neboť v působnosti valné hromady rozhoduje jediný akcionář svým rozhodnutím.[5]

V případě společnosti s ručením omezeným zákon vyžaduje, aby pozvánka na valnou hromadu byla písemně oznámena společníkům společnosti nejméně 15 dnů předem dnem jejího konání.[6] Společenská smlouva může lhůtu pro svolání valné hromady stanovit odlišně. Společníci se však mohou vzdát práva na včasné a řádné svolání valné hromady písemným prohlášením s úředně ověřeným podpisem

anebo ústním prohlášením učiněným na valné hromadě společnosti.[7] I zde obdobně platí, že v případě jednočlenné společnosti se valná hromada nekoná, a tedy žádná patnáctidenní lhůta pro její svolání se neuplatní.

Oproti původní právní úpravě obchodního zákoníku není několikaleté nekonání valné hromady sankcionováno možností soudu rozhodnout o zrušení společnosti a její likvidaci. Nicméně pokud by tento stav měl za následek neusnášenišchopnost statutárního orgánu (v důsledku nezvolení nových osob do orgánů společnosti), pak by soud o zrušení společnosti rozhodnout mohl.

Osoba odpovědná za svolání valné hromady a rozhodnutí statutárního orgánu o svolání valné hromady

Povinnost svolat valnou hromadu má v zásadě vždy statutární orgán obchodní společnosti, tedy její jednatel nebo představenstvo. V případě, že je statutární orgán kolektivním orgánem (u představenstva akciové společnosti je to vždy, u jednatelů společnosti s ručením omezeným je to v případě, že podle společenské smlouvy tvoří její jednatelé kolektivní orgán), předpokládá se, že o svolání valné hromady

bude náležitě rozhodnuto, tedy že tento kolektivní statutární orgán přijme příslušné usnesení. Kolektivní statutární orgán přitom rozhoduje na svém zasedání většinou hlasů přítomných členů.[8] To znamená, že před svoláním valné hromady by mělo představenstvo akciové společnosti (resp. jednatel společnosti s ručením omezeným tvořící kolektivní orgán) na svém zasedání přijmout rozhodnutí o tom, že společnost svolá na určitý den, hodinu a místo valnou hromadu s konkrétním pořadem jednání. Tento formální krok je vhodné před svoláním valné hromady učinit, neboť v právní teorii se objevují názory, že absence rozhodnutí statutárního orgánu o svolání valné hromady může založit neplatnost usnesení přijatých následně na valné hromadě,[9] což je situace, které se chce každá obchodní společnost vyvarovat.

Statutární orgán je povinen svolat valnou hromadu tak, aby byly splněny shora uvedené časové limity. Pokud je však představenstvo akciové společnosti nečinné a vše nasvědčuje tomu, že valnou hromadu včas nesvolá, zakládá tento stav povinnost každého jednotlivého člena představenstva, aby valnou hromadu společnosti svolal. Totéž platí i v situaci, kdy je představenstvo dlouhodobě nefunkční a není schopno se usnášet. Pokud by ani tento člen představenstva nekonal, pak by tuto povinnost měla dozorčí rada, popř. i její jednotlivý člen.[10]

V případě společnosti s ručením omezeným lze předpokládat, že pokud společnost má více jednatelů tvořících kolektivní orgán, postupuje se analogicky, jako tomu je u akciové společnosti. Tedy pokud by jednatelé (jako kolektivní orgán) byli nečinní, vznikla by povinnost každého jednotlivého jednatele valnou hromadu svolat. Pokud by jednatel neplnil tuto povinnost nebo by společnost jednatele neměla, pak by tuto povinnost měl kterýkoliv společník společnosti.[11]

Uveřejnění a projednání účetní závěrky

Akciová společnost je povinna v souvislosti se svoláním valné hromady uveřejnit účetní závěrku (anebo hlavní údaje z ní určené stanovami společnosti) způsobem pro svolání valné hromady a zároveň umožnit akcionářům nahlédnout do této účetní závěrky (zpravidla v sídle společnosti). Pokud však společnost uveřejní účetní závěrku na svých internetových stránkách alespoň 30 dnů před konáním valné hromady a 30 dnů po jejím konání, není nutné plnit uveřejňovací povinnost podle předcházející věty.[12] Vzhledem k tomu, že pozvánka na valnou hromadu akciové společnosti musí být vždy uveřejněna na internetových

stránkách společnosti, může být druhý způsob uveřejňování účetní závěrky praktičtější.

V případě společnosti s ručením omezeným platná právní úprava výslovně nevyžaduje uveřejnění účetní závěrky před konáním valné hromady či její zaslání společníkům. Nicméně pro účely řádného seznámení společníků s hospodářskými výsledky společnosti lze doporučit doručení účetní závěrky společně s pozvánkou na valnou hromadu.

Z dikce zákona vyplývá, že není nutné, aby valná hromada řádnou účetní závěrku schválila. Výslovně se vyžaduje, aby řádná účetní závěrka byla projednána.[13] Tímto projednáním má zákon na mysli, že účetní závěrka bude předložena akcionářům či společníkům společnosti na valné hromadě, kde jim zároveň bude umožněno žádat vysvětlení k záležitostem týkajícím se hospodářských výsledků společnosti za dané účetní období.

Rozhodnutí o rozdělení zisku a úhradě ztráty

Samotné projednání účetní závěrky však nepostačuje pro to, aby na jejím základě mohlo být rozhodnuto o rozdělení zisku nebo úhradě ztráty společnosti. Zisk lze rozdělit (nebo ztrátu uhradit) pouze na základě schválené řádné nebo mimořádné účetní závěrky společnosti.[14] Z výše uvedeného pak vyplývá, že tato účetní závěrka musí být schválena ve lhůtě šesti měsíců od konce daného účetního období. Pokud se valná hromada v této lhůtě neuskuteční a nedojde ke schválení účetní závěrky, není ani možné podle této účetní závěrky vykázaný zisk rozdělit. Jinými slovy i samotné rozhodnutí o rozdělení zisku či úhradě ztráty musí proběhnout ve lhůtě šesti měsíců od konce účetního období, neboť pozdější rozhodování o rozdělení zisku (byť na základě včas schválené účetní závěrky) by už nemuselo vycházet z reálné hospodářské situace společnosti.[15] Tedy pokud by společnost nestihla svolat valnou hromadu a schválit účetní závěrku a rozhodnout o rozdělení zisku ve lhůtě šesti měsíců od konce účetního období, musela by sestavit novou účetní závěrku (tentokrát mimořádnou) a na jejím podkladě rozhodnout o naložení s aktuálním hospodářským výsledkem společnosti, anebo posečkat do následujícího roku, kdy se bude projednávat nová řádná účetní závěrka za následující účetní období.

Požadavek na aktuálnost účetní závěrky zřejmě bude nutné splnit i v případě rozhodování o rozdělení akumulovaného zisku z minulých let. Tento nerozdělený zisk sice nereflektuje poslední hospodářský vývoj společnosti, nicméně je nutné brát ohled na zásadu, že před rozdě-

lením zisku má vždy přednost úhrada případné ztráty.[16] Tuto případnou ztrátu lze identifikovat právě na základě aktuální (tedy ne starší než 6 měsíců) účetní závěrky. Z tohoto pohledu lze tudíž doporučit, aby i v těchto případech bylo dbáno na aktuálnost účetní závěrky.

Pokud by valná hromada přesto rozhodla o rozdělení zisku, ačkoliv by shora uvedené podmínky nebyly splněny (nebyla by schválena účetní závěrka nebo by schválená účetní závěrka byla zastaralá), pak by takové rozhodnutí mohlo být důvodem, pro který by soud vyslovil neplatnost usnesení valné hromady o rozdělení zisku. Vypacení dividend na základě takového usnesení valné hromady by pak mohlo představovat porušení povinnosti statutárního orgánu jednat s péčí řádného hospodáře a mohlo by založit osobní odpovědnost statutárního orgánu za případnou újmu způsobenou společností.[17] ●

JUDr. Ondřej Caska, advokát
Mgr. et Mgr. Alena Vlachová, advokátka
VEPŘEK CASKA VLACHOVÁ
advokátní kancelář s.r.o.

Poznámky:

- [1] § 181 odst. 1 a 402 odst. 1 zákona o obchodních korporacích, v platném znění (dále jen „ZOK“).
- [2] § 181 odst. 2 a 403 odst. 1 ZOK.
- [3] Tento závěr lze dovodit např. z rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 29 Cdo 4284/2007.
- [4] § 411 odst. 2 ZOK.
- [5] § 12 odst. 1 ZOK.
- [6] § 184 odst. 1 ZOK.
- [7] § 184 odst. 3 ZOK.
- [8] § 156 odst. 1 občanského zákoníku. Dle § 44 odst. 3 ZOK kolektivní orgán zvolí předsedu, jehož hlas je v případě rovnosti hlasů rozhodující, ledaže společenská smlouva pro tento případ určí jinak.
- [9] Komentář Systému ASPI k § 402 odst. 2 ZOK.
- [10] § 404 ZOK.
- [11] § 183 ZOK.
- [12] § 436 odst. 1 ZOK.
- [13] § 181 odst. 2 a § 403 odst. 1 ZOK.
- [14] § 34 odst. 1 ZOK.
- [15] Viz rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 29 Cdo 4284/2007.
- [16] Viz § 161 odst. 4 a § 350 odst. 2 ZOK.
- [17] Viz rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 29 Cdo 2363/2011.

DBK PARTNERS®

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU PRO

TRANSAKČNÍ PORADENSTVÍ

DBK PARTNERS, ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ, S.R.O.

V Parku 2323/14, 148 00, Praha 4, telefon: +420 244 912 463, e-mail: ak@dbkp.cz

WWW.DBKP.CZ

Nabytí nemovitosti od neoprávněného

Otázka nabytí nemovité věci zapsané v katastru nemovitostí od osoby, která není oprávněnou osobou, je v novém občanském zákoníku[1] („NOZ“), na rozdíl od právní úpravy obsažené ve starém občanském zákoníku,[2] výslovně řešena. Až do účinnosti NOZ byla tato otázka řešena pouze judikatorně, přičemž do dnešního dne neexistuje na tuto problematiku jednotný názor.

Podle konstantní rozhodovací praxe Nejvyššího soudu České republiky nemohl nabyvatel, byť byl v dobré víře v zápis v katastru nemovitostí, nabýt vlastnické právo k nemovitosti od nevlastníka, s výjimkou případů výslovně stanovených zákonem.[3] Ústavní soud však vyslovil zcela opačný názor, a sice že i podle úpravy účinné do 31. 12. 2013 bylo možné nabýt vlastnické právo k nemovitosti evidované v katastru nemovitostí od nevlastníka, a to na základě dobré víry nabyvatele v zápis v katastru nemovitostí.[4] Nová právní úprava však tento názorový rozpor do budoucna odstranila.

Zásada materiální publicity

Při nabývání vlastnických práv k věcem zapsaným ve veřejném seznamu se významným způsobem uplatňují dva ústavní principy. Jedním je princip ochrany vlastnického práva vyplývající z čl. 11 LZPS:[5] druhým je pak princip právní jistoty a ochrany dobré víry, který vyplývá z čl. 1 Ústavy ČR.[6] Tyto principy se v praxi v určitých situacích setkávají takovým způsobem, že se jejich uplatnění vzájemně vylučuje a je nutné zvolit, kterému z nich bude dána

přednost – zda ochraně vlastnického práva skutečného vlastníka či ochraně právní jistoty dobrověrného nabyvatele.[7]

Nový občanský zákoník zakotvuje princip materiální publicity, který staví do popředí ochranu dobré víry nabyvatele nemovité věci zapsané v katastru nemovitostí. Ustanovení § 984 odst. 1 NOZ v této souvislosti stanoví, že není-li zapsaný stav ve veřejném seznamu v souladu se skutečným právním stavem, svědčí zapsaný stav ve prospěch osoby, která nabyla věcné právo za úplaty v dobré víře od osoby k tomu oprávněné podle zapsaného stavu. Z tohoto ustanovení však vyplývá řada podmínek, které musí být splněny, aby se nabyvatel mohl stát právoplatným vlastníkem či nabyvatelem práva, přestože toto právo nabývá od osoby neoprávněné.

Předně zde musí existovat rozpor mezi skutečným stavem a stavem zapsaným v katastru nemovitostí. Nabyvatel tedy musí nabývat věc či právo od osoby, která je v katastru nemovitostí zapsaná, přestože skutečným vlastníkem či oprávněným být nemusí. K takovému rozporu může dojít například z důvodu mimoknihovního vzniku či zániku práva (např. vydržením, promlčením), počáteční absence právního dů-

vodu (neplatnost či zdánlivost právního jednání, na základě kterého byl zápis proveden), do datečného odpadnutí právního důvodu (např. odstoupením, uplatněním relativní neplatnosti) či z důvodu chybně provedeného zápisu.[8]

Další podmínkou pro nabytí je, aby jeho podkladem bylo právní jednání, a sice jednání úplatné. Jiné způsoby nabytí, než je právní jednání, tímto ustanovením chráněny nejsou (např. dědění, nabytí práva v dražbě). Z podmínky úplatnosti vyplývá, že chráněno není ani darování. Právní úprava zde vychází z principu, že k prolomení ochrany práva skutečného vlastníka musí být dán věcný důvod, a sice že nabyvatel by byl jednáním v důvěře v chybný zápis poškozen. U bezúplatného nabytí přítom k poškození nabyvatele nedojde.

Vůbec nejdůležitější podmínkou pro uplatnění zásady materiální publicity je dobrá víra nabyvatele. Nabyvatel musí jednat v důvěře ve správnost údajů zapsaných ve veřejném seznamu. Dobrá víra nabyvateli svědčí, pokud nevěděl a při obvyklé míře opatrnosti vědět nemohl, že osobě zapsané ve veřejném seznamu právo nesvědčí. V této souvislosti je však třeba zmínit, že obvyklou míru opatrnosti nelze vykládat jako požadavek, aby nabyvatel aktivně zjišťoval, zda je zápis ve veřejném seznamu správný a zda zapsané osobě právo svědčí. Zejména není potřeba, aby nabyvatel nahlížel do sbírky listin a porovnával její soulad se zapsaným stavem. Opačný přístup by vedl k popření § 980 odst. 2 NOZ, který vyjadřuje domněnku souladu zapsaných údajů se skutečným stavem.[9] Pokud tedy ze zápisu v katastru nemovitostí nevyplývají žádné právní vady nemovitosti či jiné zápisy, které by mohly na takové vady upozorňovat, odpadá v zásadě nutnost nabyvatele zkoumat u nabývané nemovitosti nabývací tituly a další dokumenty ze sbírky listin či zjišťovat uplatněné restituční nároky apod. V některých případech bude dokonce taková právní kontrola nemovitosti v neprospěch nabyvatele, neboť z obsahu příslušných dokumentů může vyplývat rozpor mezi skutečným a zapsaným stavem a nabyvatel se tak může připravit o dobrou víru ve správnost zapsaných údajů. V takovém případě by se zásada materiální publicity neuplatnila a nabyvatel by se nabyvatelem práva od osoby neoprávněné nestal, neboť by u něj nebyla splněna podmínka dobré víry. K právnímu ověření nabývacích titulů a dalších dokumentů týkajících se nabývané nemovitosti je tak třeba přistupovat senzitivně a zvažovat konkrétní okolnosti případu.

Ačkoliv to z ustanovení § 984 NOZ přímo nevyplývá, je k nabytí nemovitosti od neoprávněného zapotřebí splnit také jednu negativní podmínku, a sice že skutečný vlastník či držitel práva neuplatnil postup podle § 985 a 986 NOZ, které upravují tzv. poznámku rozepře a poznámku spornosti zápisu.

Poznámka rozepře

Podle § 985 NOZ, není-li stav zapsaný ve veřejném seznamu v souladu se skutečným právním stavem, může se osoba, jejíž věcné právo je dotčeno, domáhat odstranění nesouladu. Prokáže-li, že své právo uplatnila u soudu, zapíše se to na její žádost do veřejného seznamu.

Toto ustanovení dopadá na situace, kdy existuje rozpor mezi skutečným právním stavem a stavem zapsaným v katastru nemovitostí, který byl způsoben buď mimoknihovním vznikem či zánikem práva (tj. právo odporující zápisu vzniklo např. vydržením) nebo odpadnutím právního důvodu (tj. situací, kdy důvod zápisu odpovídal skutečnosti, avšak po jeho provedení tento důvod odpadl např. v důsledku odstoupení od kupní smlouvy či v důsledku uplatnění relativní neplatnosti). Pokud dotčená osoba (zpravidla skutečný vlastník či oprávněný z jiného věcného práva) takový rozpor zjistí, může požadovat vyznačení poznámky rozepře k příslušné nemovitosti do katastru nemovitostí. Podmínkou pro zápis této poznámky je prokázání, že dotčená osoba uplatnila své právo u soudu.[10]

Vyznačení poznámky rozepře působí výhradně do budoucnosti, tedy pouze vůči osobám, jejichž právo bylo zapsáno do veřejného seznamu poté, co bylo požádáno o vyznačení poznámky rozepře oprávněnou osobou. Vůči osobám, které dosáhly zápisu práva před podáním žádosti o zápis poznámky rozepře, avšak poté, co došlo k mimoknihovní změně práva, poznámka rozepře ani následně rozhodnutí vydané v soudním sporu o určení existence práva, který je poznámkou rozepře signalizován, nepůsobí. Důsledky tak dopadají pouze na budoucí nabyvatele nemovitosti či jiného věcného práva, kteří již nemohou být v dobré víře, že zapsaný stav odpovídá skutečnosti, a nemohou tedy věc či právo nabyt s odkazem na zásadu materiální publicity vyjádřenou v § 584 NOZ (ze zápisu v katastru nemovitostí a vyznačené poznámky rozepře totiž vyplývá, že ohledně věci či věcného práva je veden spor). Pokud by tedy z výsledku soudního sporu vyplynulo, že zapsaná osoba nebyla oprávněnou osobou, nabyvatel by se nabyvatelem práva s ohledem na absenci dobré víry nestal.

Poznámka spornosti zápisu

Zatímco § 984 NOZ chrání nabyvatele, ustanovení § 986 NOZ upravující poznámku spornosti zápisu je určeno k ochraně skutečného vlastníka nebo oprávněného z věcného práva a poskytuje jim možnost ochrany proti ztrátě či omezení svého práva, které by je jinak postihlo

v důsledku uplatnění zásady materiální publicity stanovené v § 984 NOZ.

Kdo podle § 986 odst. 1 NOZ tvrdí, že je ve svém právu dotčen zápisem provedeným do veřejného seznamu bez právního důvodu ve prospěch jiného, může se domáhat výmazu takového zápisu a žádat, aby to bylo ve veřejném seznamu poznamenáno. Jak vyplývá z textu, dopadá toto ustanovení na situace, kdy došlo k provedení zápisu do veřejného seznamu bez právního důvodu, k čemuž může dojít zejména v důsledku neplatné či zdánlivě uzavřené smlouvy (např. když projev vůle učinila třetí osoba na základě zfalšované plné moci od vlastníka). O zápis provedený bez právního důvodu se bude jednat i v případech, kdy zde sice původně důvod byl, avšak dříve, než bylo požádáno o zápis práva do veřejného seznamu, tento důvod odpadl (např. pro odstoupení od smlouvy či uplatnění relativní neplatnosti). Situaci, kdy právní důvod odpadne až po provedení zápisu (resp. po podání žádosti o provedení zápisu), řeší § 985 NOZ a poznámka rozepře.[11]

Co se týče působení poznámky spornosti zápisu, tato působí jak do budoucnosti, tak do minulosti.

Do budoucna působí poznámka spornosti stejným způsobem, jako poznámka rozepře. Od okamžiku zápisu této poznámky do katastru nemovitostí nemůže být nabyvatel v dobré víře, že provedený zápis je správný (neboť ze zápisu v katastru nemovitosti je patrné, že je zde spor o provedený zápis).[12]

Podmínkou, aby zápis poznámky spornosti působil do minulosti, je dodržení lhůt stanovených v odst. 2 a 3 § 986 NOZ. Právní úprava na tomto místě stanovuje subjektivní lhůtu jeden měsíc ode dne, kdy se žadatel o provedeném zápisu dozvěděl, a objektivní lhůtu tři roky ode dne, kdy byl popírání zápisu proveden (to však pouze v případě, že žadatel nebyl o provedení tohoto zápisu řádně vyrozuměn). Při splnění podmínky včasného uplatnění působí tato poznámka vůči právům třetích osob zapsaným poté, co došlo ke spornému zápisu, avšak předtím, než bylo požádáno o zápis poznámky spornosti.

Účinky poznámky spornosti lze nejlépe demonstrovat na příkladu, kdy původní vlastník A převedl právo k nemovitosti na osobu B (které svědčí zápis v katastru). Zapsaná osoba B se poté rozhodne převést nemovitost na nabyvatele C. Pokud původní vlastník A zpochybní zapsané právo osoby B ještě před tím, než nabyvatel C požádal o zápis práva, které na něj osoba B převáděla, působí právo původního vlastníka A vůči nabyvateli C (zde se jedná o účinek působící do budoucnosti, neboť osoba C nemůže být v dobré víře, že zapsané osobě B právo svědčí). Pokud však původní vlastník A napadl

zápis osoby B až v době, kdy již bylo právo nabytelle C zapsáno do katastru nemovitostí nebo již bylo o zápis požádáno, pak působí právo osoby A a poznámka spornosti vůči osobě C jen tehdy, pokud osoba A požádala o zápis poznámky spornosti v zákonem stanovené lhůtě. V takovém případě působí poznámka spornosti vůči osobě C i přesto, že v době nabytí práva poznámka spornosti ze zápisu v katastru nemovitostí neplynula a osoba C byla při nabytí v dobré víře (zápis poznámky spornosti zde tedy působí do minulosti). Za předpokladu dodržení lhůt stanovených v § 986 odst. 2 a 3 NOZ tak ochrana původního vlastníka převažuje nad ochranou nabyvatele, byť by nemovitost nabyt v dobré víře. Pokud však původní vlastník lhůty k uplatnění svých práv zmešká, pak je dobrá víra nabyvatele chráněna.[13]

Zjednodušeně lze tedy říci, že pokud od provedení zápisu práva převodce nemovitostí do katastru nemovitostí uplynuly více než tři roky a pokud současně z výpisu či z jiných skutečností neplyne, že toto právo bylo zpochybněno, nelze právo nabyvatele, který je při nabytí nemovitosti v dobré víře, již nijak zpochybnit. Pokud však lhůta tří let od provedení zápisu práva osoby, která nemovitost převádí na nabyvatele, dosud neuplynula, může nabyvatel o své právo přijít, a to i v případě, že byl při nabytí nemovitosti v dobré víře. To však pouze v případě, že původní vlastník, který zapsaný stav rozporuje, nebyl o provedení zápisu ve prospěch převodce řádně vyrozuměn.

Pro úplnost je však nutné uvést, že pro převody uskutečněné a zapsané do katastru nemovitostí před účinností NOZ začínají uvedené lhůty běžet až uplynutím jednoho roku ode dne účinnosti NOZ, tj. od 1. 1. 2015.[14] Objektivní lhůta tři roky tak ve vztahu k těmto převodům uplyne až dne 31. 12. 2017 a pro potenciální nabyvatele, kteří by nemovitosti nabývali ještě před jejím uplynutím, existuje určité riziko, že jejich právo může být původním vlastníkem zpochybněno zápisem poznámky spornosti.

Závěr

Pokud zájemce o koupi nemovitosti tuto nemovitost kupuje od převodce, jehož právo bylo zapsáno do katastru nemovitostí před více než třemi lety, a tento zájemce je současně v dobré víře, že zápis převodce je správný (tj. z výpisu z katastru nemovitostí ani z jiných skutečností nevyplývá, že by právo převodce bylo zpochybněno), pak se tento zájemce stane oprávněným vlastníkem nemovitosti a nemusí předchodit nabývací tituly jakkoliv zkoumat. Toto se však uplatní pouze v případech, kdy zápis ve prospěch převodce byl proveden po účinnosti NOZ a uvedená tříletá lhůta již uplynula (s ohledem na datum účinnosti NOZ může k těmto účinkům docházet nejdříve od 1. 1. 2017). U zápisů práv převodců provedených před účinností NOZ uplyne tříletá lhůta pro uplatnění poznámky spornosti dne 31. 12. 2017, přičemž po tomto datu budou chráněni všichni

nabyvatelé, kteří věcné právo úplatně nabyli od těchto převodců v dobré víře v zápis.

Pokud však zájemce o koupi nemovitosti tuto nemovitost kupuje od převodce, jehož právo bylo zapsáno do katastru nemovitostí po účinnosti NOZ avšak před méně než třemi lety (případně bylo zapsáno před účinností NOZ, avšak ke koupi, resp. k podání návrhu na vklad tímto zájemcem dochází před datem 1. 1. 2018), pak zde existuje potenciální riziko, že původní vlastník zapsané právo převodce zpochybní a zájemce o vlastnické právo k nemovitosti, které měl od převodce nabyt, může přijít. V takovém případě je pro zájemce o koupi vhodné zvážit, zda neprovede prověrku nabývacích titulů a dalších listin (zejména co se týče řádného vyrozumění původního vlastníka o provedení zápisu ve prospěch převodce).[15] Po uplynutí tří let od původního převodu práva ve prospěch převodce (resp. od 1. 1. 2015 v případě práv převodců zapsaných do katastru nemovitostí před účinností NOZ) toto riziko zcela odpadá a dobrověrný nabyvatel se stane vlastníkem nemovitosti, i kdyby se později ukázalo, že převodce skutečným vlastníkem nebyl. ●

Mgr. Pavel Janků, advokát
ŘANDA HAVEL LEGAL
advokátní kancelář s.r.o.

RANDA HAVEL ■ LEGAL

Poznámky:

[1] Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

[2] Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

[3] Viz rozsudek velkého senátu Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 31 Cdo 1168/2013 ze dne 12. 11. 2014, který potvrdil dosavadní rozhodovací praxi Nejvyššího soudu zejména ve věcech sp. zn. 29 Cdo 2015/2011, sp. zn. 29 Cdo 2018/2011, sp. zn. 30 Cdo 544/2012, sp. zn. 29 Cdo 642/2012, sp. zn. 22 Cdo 961/2012, sp. zn. 30 Cdo 2264/2012, sp. zn. 30 Cdo 2433/2013 apod.

[4] Viz Nález Ústavního soudu ČR sp. zn. I. ÚS 2219/12 ze dne 17. 4. 2014. Velký senát Nejvyššího soudu se však v rozhodnutí uvedeném v předchozí poznámce pod čarou od tohoto (neplenárního) nálezu odchytil, a to s odůvodněním, že je povinen plně respektovat dřívější plenární nálezy Ústavního soudu (ve kterých Ústavní soud vyjádřil stejný názor, jaký zastává ustálená judikatura Nejvyššího soudu).

[5] Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součásti ústavního pořádku České republiky.

[6] Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava ČR.

[7] Komentář k § 984 NOZ. Viz Spáčil, J.

a kol. Občanský zákoník III. Věcná práva (§ 976–1474). Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 36.

[8] Komentář k § 984 NOZ. Viz Spáčil, J.

a kol. Občanský zákoník III. Věcná práva (§ 976–1474). Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 38.

[9] Komentář k § 984 NOZ. Viz Spáčil, J.

a kol. Občanský zákoník III. Věcná práva (§ 976–1474). Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 41.

[10] V tomto ohledu je vyžadováno podání žaloby na určení vlastnického práva či existence jiného práva. Vzhledem ke skutečnosti, že právo podat žalobu vyplývá přímo z NOZ, nejedná se o určovací žalobu podle § 80 písm. c) o. s. ř. a žalobce tedy nemusí prokazovat naléhavý právní zájem. Viz Komentář k § 985 NOZ. Spáčil, J. a kol. Občanský zákoník III. Věcná práva (§ 976–1474). Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 52.

[11] Komentář k § 986 NOZ. Viz Spáčil, J.

a kol. Občanský zákoník III. Věcná práva

(§ 976–1474). Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 56.

[12] To je vyjádřeno poslední větou § 986 odst. 2 NOZ, podle které působí poznámka spornosti po uplynutí lhůty stanovené v první větě tohoto odstavce „jen vůči tomu, kdo dosáhl zápisu, aniž byl v dobré víře“.

[13] Komentář k § 986 NOZ. Viz Spáčil, J.

a kol. Občanský zákoník III. Věcná práva (§ 976–1474). Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 60.

[14] § 3064 NOZ.

[15] Pokud totiž původní vlastník byl řádně vyrozuměn o zápisu práva převodce, ustanovení o tříleté objektivní lhůtě se nepoužije a pro zápis poznámky spornosti běží pouze jednoměsíční lhůta. Řádné vyrozumění původního vlastníka by bylo možné zjistit např. ze správního spisu vedeného příslušným katastrálním úřadem, který by měl umožnit nahlédnutí do spisu také třetím osobám, pokud prokáží právní zájem či jiný vážný důvod (viz § 38 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů).

Výhody a nevýhody rozhodčího řízení

Jít k soudu nebo k rozhodci aneb výhody a nevýhody rozhodčího řízení pro řešení sporů mezi podnikateli

Není výjimkou, že v určité fázi existence právního vztahu mezi dvěma subjekty dojde k různým rozporům, zejména v návaznosti na smluvní závazky a porušení povinností z nich plynoucích. Nedaří-li se stranám vyřešit rozpory smírně, přichází zpravidla na řadu soud. Zejména u složitějších kauz však toto řešení nemusí být ani rychlým ani levným způsobem, jakým se domoci svých práv, navíc při možnosti řady opravných prostředků a procesních způsobů, jakými spor protáhnout.

Vedle řešení sporů u obecných soudů existuje několik způsobů takzvaného alternativního řešení sporů (ADR z anglického Alternative Dispute Resolution), přičemž nejpoužívanější metodou (i přes narůstající popularitu ostatních metod, v posledních letech převážně mediace) stále zůstává rozhodčí řízení.

Rozhodčí řízení je řízením před jedním nebo více rozhodci, nebo před stálým rozhodčím soudem. Strany sporu se mohou dohodnout, že majetkový spor rozhodne mezi nimi rozhodce sjednaný prostřednictvím smlouvy o rozhodci, jež se zpravidla týká jednoho již vzniklého sporu, nebo rozhodčí doložkou, která se týká všech sporů, jež mohou do budoucna v daném právním vztahu vzniknout. Naprosto zásadní je zde správná formulace rozhodčí doložky, vzhledem k tomu, že nepřesnost nebo chyba v její formulaci může znamenat její neplatnost a tedy možnost obrátit se se sporem na rozhodčí soud.

Stranou na tomto místě ponecháme úvahy o tom, zda je spravedlivé, aby byly rozhodčí doložky obsaženy v tzv. spotřebitelských smlouvách, a zaměříme se na výhody a nevýhody rozhodčího řízení při řešení sporů mezi podnikateli.

Mezi největší výhodou rozhodčího řízení patří jednoznačně rychlost řízení oproti řízení u obecného soudu. Strany mohou zvolit takovou formu arbitráže, kde je řízení omezeno

časem. Takový způsob řízení zpravidla předpokládá řád daného rozhodčího soudu. V České republice je nejobvyklejší a nejpoužívanější Rozhodčí soud při Hospodářské a Agrární komoře, jehož řád počítá s tzv. urychleným řízením, kdy výměnou za vyšší finanční náročnost takového řízení (zvýšení soudního poplatku) soud rozhodne do čtyř nebo dvou měsíců, což je zejména u složitějších sporů lhůta, ve které obecný soud zpravidla ani nenařídí první jednání ve věci. Když se k rychlosti rozhodčího řízení přidá také skutečnost, že takové řízení je zpravidla jednoinstanční (nedohodnou-li si strany jinak, nemohou se strany proti rozhodčímu nálezu odvolat ani využít jiného opravného prostředku), je patrné, že spor může být rozhodčím soudem s definitivní účinností vyřešen opravdu rychle.

Rozhodčí řízení je také oproti řízení před obecnými soudy flexibilnější – strany si například mohou dohodnout, že rozhodci nebudou rozhodovat jen podle platného práva, ale podle zásad spravedlnosti, což je praktické převážně v mezinárodních sporech či ve sporech velice komplikovaných. Řízení u rozhodčího soudu také není tak formalistické jako řízení u obecného soudu – strany mohou být zastupovány osobami, které nejsou advokáty, například podnikovými právníky, mohou ovlivnit složení rozhodčího soudu, přesunout místo jednání tam, kde je nutné provést důkazní řízení či například

výslech svědka. Mezi další výhody patří například neveřejnost řízení a možnost zabezpečit si kontinuitu v rozhodování souvisejících sporů.

Pro svá specifika s sebou rozhodčí řízení přináší i některé nevýhody. Rozhodčí nález (označení rozhodnutí rozhodčího soudu) může být přezkoumán obecným soudem jen v určitých, zákonem vypočtených případech. Byl-li kupříkladu rozhodcem nesprávně zjištěn skutkový stav, a tudíž bylo rozhodnuto nesprávně, nemůže strana sporu rozhodčí nálezu rozporovat u obecného soudu. Proti rozhodčímu nálezu není ani přípustná ústavní stížnost u Ústavního soudu ČR.

Závěrem lze shrnout, že ve vztazích mezi podnikateli je rozhodčí řízení vesměs výhodným způsobem řešení sporu, a to s ohledem na to, že stranám šetří čas (především ve srovnání s řízením před obecným soudem) a při vhodném nastavení parametrů arbitráže také peníze. Ještě předtím, než podnikatelé uzavřou smlouvu s rozhodčí doložkou, by znění doložky měli pečlivě prostudovat a výběr rozhodčího soudu konzultovat s právníkem, který má patřičné zkušenosti. ●

Aleš Linhart, advokát a partner
TaylorWessing e|n|w|c advokáti v.o.s.

TaylorWessing

Práva kvalifikovaných akcionářů podle zákona o obchodních korporacích

Problematiku práv kvalifikovaných akcionářů upravuje zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích) počínaje ustanovením § 365 a násl., jež po rekodifikaci doznala pouze drobných změn a kterým se budu podrobněji věnovat dále.

Na rozdíl od původní úpravy obsažené v dnes již zrušeném obchodním zákoníku, která rozlišovala pouze dvě skupiny kvalifikovaných akcionářů, jsou nyní definovány skupiny tři, a to ve vazbě na výši základního kapitálu a souhrn jmenovitých hodnot nebo počtu kusů akcií ve vlastnictví akcionáře, kdy za kvalifikované akcionáře jsou dle dikce zákona považováni akcionáři, kteří vlastní alespoň 3% akcií společnosti se základním kapitálem vyšším než 100 milionů Kč, alespoň 5% akcií společnosti se základním kapitálem nižším nebo rovným 100 milionů Kč a alespoň 1% akcií společnosti se základním kapitálem vyšším nebo rovným 500 milionů Kč. Těmto kvalifikovaným akcionářům, jak jsou specifikováni výše, pak zákon o obchodních korporacích přiznává zvláštní práva, jejichž podstatou je posílení postavení těchto minoritních akcionářů ve společnosti a ochrana před možnou libovůlí akcionáře majoritního.

Předně se jedná o právo požádat představenstvo společnosti, aby svolalo k projednání kvalifikovaným akcionářem navržených záležitostí valnou hromadu, přičemž zákon zde stanovuje požadavek, aby taková žádost obsahovala specifikaci navrhovaného programu, a to formou návrhu usnesení, jehož či jejichž přijetí kvalifikovaný akcionář požaduje, nebo alespoň uvedení důvodů, pro které má být valná hromada svolána. Takto navržený pořad valné hromady pak představenstvo není oprávněno nijak měnit, doplnit pak pouze se souhlasem osoby, která o svolání valné hromady požádala.

Pokud žádost splňuje všechny zákonné požadavky, pak představenstvo svolá valnou hromadu běžným způsobem stanoveným zákonem, případně stanovami tak, aby se konala nejpozději do 40 dnů ode dne doručení žádosti o svolání. Oproti procesu svolávání „klasické“ řádné valné hromady, je v případě valné hromady svolané na základě žádosti kvalifikovaného akcionáře odlišně upravena

lhůta pro uveřejnění a zaslání pozvánky, která je zkrácena z běžných 30 na 15 dnů. Výjimka z těchto lhůt platí pro společnosti, jejichž akcie jsou přijaty k obchodování na evropském trhu, kde lhůta pro svolání se prodlužuje na 50 dnů a lhůta pro uveřejnění pozvánky činí 21 dnů. Neuvedou-li však akcionáři v žádosti již zmiňovaný návrh usnesení či jeho důvody, běží lhůta, ve které je představenstvo povinno valnou hromadu svolat, až od okamžiku, kdy je žádost akcionářů o požadované doplněna.

Zákon dále pamatuje na situaci, kdy je představenstvo z jakéhokoliv důvodu nečinné a požadovanou valnou hromadu ve lhůtách uvedených výše nesvolá. V takovém případě se pak může kvalifikovaný akcionář obrátit na soud, aby jej ke svolání valné hromady zmocnil, přičemž rovněž akcionáře zmocní ke všem právním jednáním za společnost, která s valnou hromadou souvisí (typicky např. rozeslání pozvánky na valnou hromadu, zajištění notářského zápisu, je-li potřeba, podání návrhu změn do příslušného obchodního rejstříku, apod.). Uzná-li soud za vhodné, může určit i předsedu valné hromady, a to i bez návrhu kvalifikovaného akcionáře, takový výrok soudu pak musí být uveden v textu pozvánky na valnou hromadu.

V obou případech svolání valné hromady na žádost kvalifikovaného akcionáře, tedy řádně představenstvem, nebo přímo ze strany akcionářů na základě rozhodnutí soudu, pokud tak představenstvo neučiní, náklady spojené s konáním takové valné hromady nese vždy společnost, kdy za splnění této povinnosti ručí všichni členové představenstva rukou společnou a nerozdílnou. Toto ustanovení tak umožňuje případný postih nečinného představenstva. Rovněž soudem zmocnění akcionáři pak mají právo na náhradu nákladů soudního řízení a dalších účelně vynaložených nákladů spojených s konáním valné hromady, a to vůči společnosti.

Dalším právem je právo kvalifikovaného akcionáře požádat představenstvo, aby zařadilo jím určenou záležitost na pořad jednání valné hromady, a to za zákonného předpokladu, že ke každé takové záležitosti je, jako v předešlém případě žádosti o svolání valné hromady, navrženo i znění samotného požadovaného usnesení nebo je zařazení takové záležitosti patřičně odůvodněno. Zákon zde pamatuje i na případy, kdy taková žádost je představenstvu doručena až po uveřejnění a rozeslání pozvánky na valnou hromadu, kdy za těchto okolností je představenstvo povinno uveřejnit doplnění pořadu valné hromady ve lhůtě pěti dnů před jejím konáním. Výjimka, kdy představenstvo akcionáři nevyhoví, se týká případů, kdy by se kvalifikovaný akcionář domáhal zařazení záležitosti na pořad valné hromady, která nepatří do její působnosti.

Co však zákon trochu opomíjí, je řešení a důsledky porušení povinnosti vyplývající pro představenstvo z uvedeného oprávnění. Pokud tedy představenstvo na základě řádné žádosti program valné hromady nedoplní, lze se domnívat, že oprávnění akcionáři se mohou domáhat náhrady škody, která vznikla v důsledku porušení povinnosti představenstva, popřípadě domáhat se svolání mimořádné valné hromady. Sankcí vůči představenstvu pak bude povinnost k náhradě nákladů vzniklých svoláním takové mimořádné valné hromady a v úvahu připadá rovněž i náhrada jiné škody vzniklé v této souvislosti společností.

Dalším z důležitých práv je právo kvalifikovaného akcionáře požádat dozorčí radu, aby přezkoumala výkon působnosti představenstva v záležitostech uvedených v žádosti, která tak musí učinit a výkon působnosti představenstva přezkoumat bez zbytečného odkladu. Dozorčí rada je dále nově dle zákona o obchodních korporacích povinna písemně informovat kvalifikovaného akcionáře o výsledcích provedeného přezkumu, a to nejpozději do dvou měsíců od obdržení žádosti.

Toto ustanovení tak umožňuje kvalifikovaným akcionářům vynutit si kontrolu činnosti představenstva v případech, kdy představenstvo řádně neplní své povinnosti, popřípadě vyzvat dozorčí radu k činnosti v případech, kdy je nečinná, tj. neplní řádně své kontrolní funkce. Stejně jako v předešlém případě však zákon nekonkretizuje důsledky porušení takové povinnosti dozorčí radou, připadá tedy opět v úvahu vznik povinnosti k náhradě škody vzniklé společností důsledkem takového porušení, případně i odpovědnost trestněprávní.

Právo podat tzv. „akcionářskou žalobu“ jejímž prostřednictvím se může kvalifikovaný akcionář domáhat za společnost náhrady újmy proti členům představenstva nebo dozorčí rady, nebo splnění jejich případné povinnosti plynoucí z dohody o vypořádání způsobené újmy, a právo domáhat se za společnost splacení emisního kursu proti akcionáři, který je v prodlení se splácením a v tomto řízení společnost také zastupovat. Novinkou oproti předešlé právní úpravě je, že akcionářskou žalobu lze nově podat také proti vlivné osobě, pokud tato vlivná osoba způsobí svým vlivem společností újmu. Je podstatné zdůraznit, že pro účely akcionářské žaloby se rozumí členem představenstva, dozorčí rady či vlivné osoby také ten, kdo v této pozici již není, ale byl v ní v době, kdy k předmětné újmě došlo, popř. v době, kdy vzniklo jednání, které k újmě následně vedlo.

Konečně je třeba zmínit právo kvalifikovaného akcionáře navrhnout soudu, aby jmenoval znalce pro účely přezkumu zprávy o vztazích mezi osobami ovládajícími a ovládanými, pokud se

kvalifikovaný akcionář domnívá, že nebyla vypracována řádně. Toto právo je zakotveno v úvodních ustanoveních zákona o obchodních korporacích týkajících se zprávy o vztazích, konkrétně v ustanovení § 85. Soud je zde nově na základě návrhu kvalifikovaného akcionáře povinen jmenovat znalce do 15 dnů ode dne doručení návrhu, přičemž v návrhu navrženou osobou znalce není vázán, jinak platí, že navrženého znalce schválil.

Jak již tedy bylo uvedeno v úvodu, výše popsaná práva kvalifikovaných akcionářů mají zachovat jakousi rovnováhu jejich postavení ve společnosti a za splnění zákonných podmínek představují určitou pravomoc ovlivnit chod a hospodaření společnosti v případech, kdy její výkonné a kontrolní orgány jsou nečinné či z jakéhokoli jiného důvodu nevykonávají své funkce s péčí řádného hospodáře. Závěrem ještě nutno poznamenat, že stanov společnosti mohou práva kvalifikovaných akcionářů upravit odlišně, avšak pouze v jejich prospěch. Mohou tak například snížit minimální podíl na základním kapitálu nutný k prohlášení za kvalifikovaného akcionáře a rovněž lze prostřednictvím stanov výčet těchto práv rozšířit. Pozor, výčet těchto práv nelze v žádném případě zúžit a k případným ujednáním stanov společnosti, která by zákonnou úpravu rozsahu práv kvalifikovaných akcionářů zužovala, se pak nepíhlíží. ●

Mgr. Kateřina Šperková,
advokátní koncipientka
MSB Legal, v.o.s.

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ KŘÍŽ A PARTNEŘI

Advokátní kancelář Kříž a partneři s.r.o. poskytuje komplexní právní služby české i zahraniční klientele. Tomuto zaměření odpovídá poskytování služeb v širokém spektru odvětví platného práva, tak i odpovídající počet, specializace a jazyková vybavenost spolupracujících advokátů. Pod označením Advokátní kancelář Kříž a Bělina, tehdy ještě jako sdružení advokátů, začala poskytovat právní služby již v roce 1991, má tedy bohaté zkušenosti s poskytováním právních služeb a v současné době patří mezi přední advokátní kanceláře v České republice.

V letech 2013 a 2015 získala Advokátní kancelář Kříž a partneři titul Právnická firma roku v kategorii duševního vlastnictví a v roce 2014 byla v té samé kategorii vyhlášena jako velmi doporučovaná.

Advokátní kancelář Kříž a partneři poskytuje právní služby jak při přípravě smluvních dokumentů a jiných právních úkonů, tak i v případech uplatňování nároků z nich plynoucích, včetně uplatňování před soudy obecnými, rozhodčími, jakožto i před soudem Ústavním. Podle okolností případu advokátní kancelář zastupuje klienta při jednáních s příslušnými státními orgány a institucemi, popřípadě dalšími subjekty, které mají pro konkrétní případ zásadní význam. Úzká je rovněž spolupráce s auditorskými firmami, daňovými poradci či patentovými zástupci.

Advokátní kancelář Kříž a partneři s.r.o. nabízí svým klientům komplexní řešení: využíváme týmových odborných znalostí specialistů z různých oborů a zohledňujeme tak všechny aspekty zadání klienta. Spolu s individuálním přístupem ke každému klientovi zaručujeme nejkratší a optimální cestu k řešení problémů.

OBORY PRÁVNÍCH SLUŽEB POSKYTOVANÝCH AKKP

Mezinárodní transakce | Duševní vlastnictví a jiná práva k nehmotným statkům (vč. práva na ochranu osobnosti, dobré pověsti a proti nekalé soutěži) | Fúze, akvizice a transformace | Litigace (soudní a rozhodčí řízení) | Energetika | Pracovní právo a kolektivní vyjednávání | Veřejné zakázky | Hospodářská soutěž | Obchodní právo závazkové a společenstevní | Nemovitosti | Insolvence | Rodinné právo | Správní právo | Daňové a finanční (včetně bankovníctví) právo | Trestní právo

Advokátní kancelář Kříž a partneři s.r.o. | Rybná 9, 110 00 Praha 1 |

Tel.: 224 819 325 | Fax: 224 819 343 |

info@ak-kp.cz | www.ak-kp.cz

Dobrovolné podrobení se režimu ZZVZ a podstatná změna smlouvy na veřejnou zakázku

Osobní působnost zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek (dále též „ZZVZ“ nebo „Zákon“) bude stejně jako osobní působnost dosud platného a účinného zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů (dále též „VZ“ nebo „Zákon o veřejných zakázkách“) dána naplněním definice zadavatele. Zákon ovšem s účinností ke dni 1. 10. 2016 svým způsobem podstatně rozšiřuje definici zadavatele, resp. zakotvuje zcela novou kategorii osob, které budou za určitých okolností považovány za zadavatele ve smyslu Zákona. Jaké důsledky s sebou toto rozšíření osobní působnosti Zákona přináší s ohledem na podstatnou změnu závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku ve smyslu § 222 ZZVZ?

Podle § 4 odst. 5 ZZVZ platí, že za zadavatele se považuje taktéž jiná osoba,^[1] která zahájila zadávací řízení, ačkoliv k tomu nebyla povinna, a to ve vztahu k tomuto zadávacímu řízení a do jeho ukončení.

V praxi bude zřejmě nejčastěji docházet k „dobrovolnému“ postupu v zadávacím řízení u subjektů, kteří získají dotaci z veřejných finančních prostředků, ovšem nebudou splněny podmínky pro naplnění definice zadavatele podle § 4 odst. 2 ZZVZ, přičemž povinnost postupovat podle Zákona bude stanovena dotačními podmínkami.

Toto ustanovení tak v zásadě stanoví, že osoba, která jinak není zadavatelem na základě svého postavení, se za něj bude v konkrétním případě, resp. v konkrétním zadávacím řízení, považovat, a to za předpokladu, že se rozhodne pro výběr svého smluvního partnera^[2] prostřednictvím zadávacího řízení, které zahájí způsobem předvídaným v Zákoně. Rozhodující pro získání statusu zadavatele ve smyslu § 4 odst. 5 ZZVZ je tedy zahájení zadávacího řízení. Zatímco zjednodušené podlimitní řízení se zahajuje uveřejněním výzvy k podání nabídek na profilu zadavatele,^[3] u zbývajících druhů zadávacího řízení, mimo jednací řízení bez uveřejnění,^[4] je jejich zahájení spojeno s odesláním oznámení o zahájení zadávacího řízení k uveřejnění ve Věstníku veřejných zaká-

zek, popř. v Úředním věstníku Evropské unie. Jakákoliv osoba, právnická či fyzická, se tak může stát zadavatelem na základě svého vlastního jednání. S ohledem na dikci § 248 ZZVZ, která spojuje pravomoc Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „ÚOHS“) k výkonu dozoru nad zadáváním veřejných zakázek s osobou „zadavatele“, taková osoba v důsledku svého vlastního jednání založí i pravomoc ÚOHS k přezkumu jejího postupu v konkrétním zadávacím řízení.

Jelikož Zákon o veřejných zakázkách obdobné ustanovení neobsahoval, bylo rozhodovací

praxí ÚOHS opakovaně konstatováno, že působnost Zákona o veřejných zakázkách nemůže být založena (resp. vyloučena) ani na základě smluvního vztahu, ani na základě jednostranného úkonu subjektu, kterým je například jeho „dobrovolný“ postup podle Zákona o veřejných zakázkách při zadávání konkrétní veřejné zakázky, ale pouze na základě splnění zákonných podmínek.^[5] V souladu s tím bylo rovněž nemožné založit na základě dobrovolného postupu podle Zákona o veřejných zakázkách pravomoc ÚOHS k přezkumu. Jak vyplývá z výše uvedeného, Zákon tuto koncepci založenou rozhodovací praxí ÚOHS nereflektuje a nepřejímá,

když naopak definici zadavatele rozšiřuje právě o okruh osob, které budou považovány za zadavatele právě v důsledku toho, že zahájí zadávací řízení způsobem předvídaným Zákonem.

Důvodem zakotvení § 4 odst. 5 ZZVZ,[6] jehož prostřednictvím dochází k odklonu od výše uvedené koncepce, je dle důvodové zprávy snaha o zajištění právní jistoty dodavatelů, kteří se budou o veřejnou zakázku ucházet, resp. zamezení svévole takového zadavatele, resp. subjektu, při postupu v průběhu zadávacího řízení. Dosažení tohoto cíle však do jisté míry oslabuje současné zakotvení zvláštního důvodu pro zrušení zadávacího řízení v § 127 odst. 2 písm. g) ZZVZ, který umožňuje zadavateli bez dalšího zrušit zadávací řízení, které zadavatel zahájil, i když k tomu nebyl povinen.

Z dikce § 4 odst. 5 ZZVZ se však zcela jednoznačně podává, že status zadavatele, který osoba získá v důsledku svého jednostranného právního jednání, je časově a věcně omezený, neboť se vztahuje pouze na konkrétní zadávací řízení. Zadavatel ve smyslu § 4 odst. 5 ZZVZ tedy tento status opět ztratí okamžikem ukončení zadávacího řízení. Zadávací řízení je přitom ukončeno uzavřením smlouvy, rámcové dohody či zavedením dynamického nákupního systému.[7] V případě zrušení zadávacího řízení je stanovení okamžiku zrušení zadávacího řízení závislé na využití opravných prostředků proti rozhodnutí zadavatele o zrušení zadávacího řízení.[8] Subjekt, který se dobrovolně stane zadavatelem ve smyslu Zákona, je pak povinen v průběhu zadávacího řízení striktně dodržet postup stanovený Zákonem. V opačném případě se vystaví riziku, že bude sankcionován ze strany ÚOHS.

S ohledem na výše uvedené je však nepochybné, že na zadavatele ve smyslu § 4 odst. 5 ZZVZ nebudou dopadat povinnosti, které obecně stíhají zadavatele po skončení zadávacího řízení. Jedná se zejména o tzv. uveřejňovací povinnosti. Zadavatel ve smyslu § 4 odst. 5 ZZVZ tak nebude zpravidla povinen uveřejnit oznámení o zadání podle § 126 ZZVZ,[9] písemnou zprávu zadavatele podle § 217 ZZVZ, či oznámení o zrušení zadávacího řízení podle § 128 ZZVZ.[10] Ve všech uvedených případech totiž zadavatel v době, kdy tyto povinnosti mají být splněny, nebude již zadavatelem, protože na něj Zákon již nebude dopadat. Povinnost uveřejnit na profilu zadavatele smlouvu uzavřenou na veřejnou zakázku, včetně všech jejích dodatků a změn a výši skutečně uhrazené ceny za plnění veřejné zakázky, pak rovněž na zadavatele ve smyslu § 4 odst. 5 ZZVZ neplatí, neboť § 219 ZZVZ mluví toliko o zadavateli veřejném, tj. zadavateli podle § 4 odst. 1 ZZVZ.

S časově omezeným statutem zadavatele a omezenou působností Zákona je spojena i omezená pravomoc ÚOHS k přezkumu po-

stupu takového zadavatele. ÚOHS bude moci samozřejmě zadavateli ve smyslu § 4 odst. 5 ZZVZ kdykoliv v průběhu zahájeného zadávacího řízení uložit nápravné opatření. Po jeho skončení pak ze strany ÚOHS hrozí uložení pokuty za spáchání správního deliktu, ovšem zpravidla pouze takového, který je spojen s porušením povinnosti do skončení zadávacího řízení,[11] tedy některého ze správních deliktů podle § 268 ZZVZ. Naopak zadavatel ve smyslu § 4 odst. 5 ZZVZ většinou nenaplní skutkovou podstatu žádného ze správních deliktů podle § 269 ZZVZ.[12]

Právě z důvodu časového omezení statusu zadavatele však vyvstává otázka, zda zadavatel ve smyslu § 4 odst. 5 ZZVZ bude moci bez dalšího měnit smlouvu uzavřenou na základě výsledků zadávacího řízení bez hrozby sankce ze strany ÚOHS, nebo zda na něj naopak bude stejně jako na ostatní zadavatele dopadat § 222 ZZVZ.

Ustanovení § 222 ZZVZ stanoví, že zadavatel nesmí umožnit podstatnou změnu závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku po dobu jeho trvání bez provedení nového zadávacího řízení podle Zákona. Změny smluv na plnění veřejných zakázek byly a stále jsou velmi komplikovanou problematikou, neboť mohou vést k rozporu s původním účelem zadávacího řízení, resp. s jeho výsledkem, a tím vyústit v porušení základních zásad zadávacího řízení. I z tohoto důvodu a zejména v návaznosti na praktické zkušenosti a judikaturu Soudního dvora Evropské unie byl zákaz umožnění podstatných změn zakotven s účinností od 1. 4. 2012 do Zákona o veřejných zakázkách v podobě § 82 odst. 7[13] a našel svůj odraz i v nových zadávacích směrnících[14] a jejich prostřednictvím i v Zákoně.

Na základě jazykového výkladu nelze dospět k jinému závěru, než že tento zákaz se na zadavatele ve smyslu § 4 odst. 5 ZZVZ nevztahuje, jelikož adresátem § 222 ZZVZ je zadavatel. Subjekt, který není zadavatelem na základě svého postavení, status zadavatele získaný v důsledku svého jednání opět ztratí okamžikem uzavření smlouvy, tudíž jej logicky nemůže stíhat zákaz umožnění podstatné změny závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku. Byl-li zákonodárce při zakotvení § 4 odst. 5 ZZVZ, a tím zavedení nové kategorie zadavatele, veden skutečně jen snahou zajistit právní jistotu účastníkům zahájeného zadávacího řízení, pak je tato právní jistota v podobě povinnosti dokončit zadávací řízení podle Zákona včetně možnosti obrany proti postupu zadavatele prostřednictvím námitek a dohledu ÚOHS za současné absence regulace změny takto uzavřené smlouvy silně oslabena a je otázkou, zda je taková právní úprava vůbec smysluplná.

Za předpokladu, že by však ÚOHS nevycházel toliko z výkladu jazykového, mohl by zřejmě dovodit, že zákaz umožnit podstatnou změnu závazku ze závazku na veřejnou zakázku platí i pro zadavatele ve smyslu § 4 odst. 5 ZZVZ, a to obdobně jako to činil v době, kdy v Zákoně o veřejných zakázkách ust. § 82 odst. 7 ZVZ chybělo, tedy jako porušení § 82 odst. 2 ZVZ ve spojení s § 6 ZVZ. Podle § 82 odst. 2 ZVZ je totiž zadavatel povinen uzavřít smlouvu v souladu s návrhem smlouvy obsaženým v nabídce vybraného uchazeče. Obdobné ustanovení přitom obsahuje i Zákon, podle jehož § 51 odst. 3 platí, že smlouva nebo rámcová smlouva musí odpovídat zadávacím podmínkám a nabídce vybraného dodavatele.

ÚOHS např. v rozhodnutí ze dne 4. 6. 2013, č. j.: ÚOHS-S194/2013/VZ-10313/2013/532/MKn, které bylo potvrzeno rozhodnutím předsedy úřadu ze den 15. 9. 2014, č. j.: ÚOHS-R171/2013/VZ-19338/2014/321/Oho, argumentoval tím, že „uzavřením dodatku se proces realizace veřejné zakázky vrací do okamžiku před uzavřením smlouvy na plnění předmětu veřejné zakázky, a je proto třeba znovu posoudit znění takto změněné smlouvy v intencích § 82 odst. 2 zákona, tedy zda je v souladu s návrhem smlouvy obsaženým v nabídce vybraného uchazeče.“ V souladu s tím pak ÚOHS konstatoval, že „ustanovení § 82 odst. 2 ZVZ nelze posuzovat z pohledu časové souvztažnosti jednotlivých kroků zadavatele, tedy že je zadavatel tímto ustanovením vázán pouze v okamžiku uzavření smlouvy na plnění předmětu veřejné zakázky, který bezprostředně časově navazuje na celý zadávací proces a uzavírá jej. Povinnost zadavatele uzavřít smlouvu v souladu se zadáním a vybranou nabídkou je nutno chápat funkčně, tedy že po celou dobu realizace veřejné zakázky musí být tato smlouva v souladu s původními zadávacími podmínkami a podanou vítěznou nabídkou, tedy že veřejná zakázka bude realizována za podmínek, které byly sjednány v rámci zadávacího řízení, a nikoliv za podmínek, které budou v průběhu realizace veřejné zakázky zadavatelem libovolně a svévolně měněny. Opačný výklad ustanovení § 82 odst. 2 zákona by zcela zásadním způsobem zpochybnil smysl celého zadávacího řízení a potažmo zákona, neboť by umožňoval stranám smlouvy měnit formou dodatků podmínky, za kterých byla zakázka zadána, a výsledky zadávacího řízení by se tak fakticky staly pro zadavatele zcela nezávazné.“[15]

ÚOHS by tedy v případech, kdy by se zadavatel ve smyslu § 4 odst. 5 ZZVZ dopustil umožnění podstatné změny závazku ve smyslu § 222 ZZVZ, konstatoval spáchání správního deliktu podle § 268 odst. 1 písm. a) ZZVZ[16] spočívajícího v nedodržení § 51 odst. 3 ve spojení s § 6 ZZVZ.

Velmi silný argument proti výše uvedenému postupu však v případě zadavatele ve smyslu

§ 4 odst. 5 ZZVZ lze nalézt v samotné dikci § 222 ZZVZ, podle kterého nelze umožnit podstatnou změnu závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku bez provedení nového zadávacího řízení. Zadavatel ve smyslu § 4 odst. 5 ZZVZ však není obecně povinen postupovat v zadávacím řízení. Naopak zadavatelem se stal pouze na základě své vlastní vůle. Odhlédnout nelze rovněž od skutečnosti, že situace, kdy ÚOHS dovozoval při podstatné změně smlouvy porušení § 82 odst. 2 ZZVZ, byla zcela odlišná. Zákon o veřejných zakázkách otázku změny smlouvy na veřejnou zakázku vůbec nereguloval a ÚOHS tak výše uvedeným postupem pouze plnil povinnost eurokonformního výkladu s ohledem na judikaturu Soudního dvora Evropské unie. [17]

Zákon však již podstatnou změnu smlouvy reguluje a zřejmě bylo záměrem zákonodárce, aby v této otázce Zákon přistupoval odlišně k subjektům, kteří jsou zadavateli na základě svého postavení a osobám, které se jimi stanou ad hoc na základě svého vlastního jednání. Z tohoto důvodu by stíhání skutkového stavu podstatné změny závazku ze smlouvy

na veřejnou zakázku ze strany ÚOHS v případě zadavatele ve smyslu § 4 odst. 5 ZZVZ [18] znamenalo nepřipustné dotváření Zákona skrze rozhodovací praxi. Přestože tak může v konečném důsledku dojít k popření samotného účelu zadávacího řízení. ●

Mgr. Marcela Káňová
CÍSAŘ, ČEŠKA, SMUTNÝ s.r.o.,
advokátní kancelář

Poznámky:

- [1] Zákon má přitom na mysli jinou osobu nežli zadavatele ve smyslu § 4 odst. 1, 2 a 3 ZZVZ, tj. zadavatele veřejného, zadavatele zadávacího sektorovou či veřejnou zakázku, která je dotovaná z veřejných finančních prostředků.
- [2] Tj. dodavatele, který pro něj obstará dodávky, služby či stavební práce.
- [3] Aby skutečně došlo k zahájení zjednodušeného podlimitního řízení, je nutno, aby taková osoba měla zřízený profil zadavatele a rovněž, aby výzva k podání nabídek obsahovala náležitosti dle přílohy č. 6 k Zákonu.
- [4] Jednací řízení bez uveřejnění zadavatel zahajuje podle § 67 odst. 1 ZZVZ odesláním výzvy k jednání, výzvy k podání nabídek nebo zahájením jednání.
- [5] Viz např. rozhodnutí ÚOHS ze dne 10. 10. 2012, č. j. ÚOHS-S382/2012/VZ-19087/2012/511/ASu.
- [6] Ust. § 4 odst. 5 ZZVZ je dílem českého zákonodárce, nikoliv důsledkem implementace evropské právní úpravy zadávání veřejných zakázek.
- [7] Viz § 51 odst. 1 ZZVZ.
- [8] Zadávací řízení je tak ukončeno okamžikem, kdy uplyne lhůta pro podání námitek proti zrušení zadávacího řízení, a to ve vztahu ke všem účastníkům zadávacího řízení. Pokud některý z účastníků využije možnost podat proti rozhodnutí zadavatele o zrušení zadávacího řízení námitky, posouvá se okamžik ukončení zadávacího řízení až na dobu, kdy uplyne všem účastníkům lhůta pro podání návrhu k ÚOHS. V případě, že je návrh podán, pak zadávací řízení bude ukončeno teprve nabytím právní moci rozhodnutí o zastavení správního řízení či zamítnutí návrhu.
- [9] Resp. § 185 ZZVZ v případě koncesního řízení.
- [10] Povinnost uveřejnit oznámení o zadání podle § 128 ZZVZ bude zadavatele ve smyslu § 4 odst. 5 stíhat v případech, kdy proti zrušení zadávacího řízení budou ze strany

účastníků uplatněny opravné prostředky, neboť v takových případech bude lhůta pro splnění povinnosti podle § 128 ZZVZ předcházet okamžiku, kdy se zadávací řízení považuje za ukončené podle § 51 odst. 2 ZZVZ.

- [11] V tomto ohledu se jeví poněkud diskutabilním naplnění skutkové podstaty správního deliktu podle § 268 odst. 1 písm. c) ZZVZ, podle něhož se zadavatel dopustí deliktu tím, že nepořídí nebo neuchová dokumentaci o zadávacím řízení podle § 216 odst. 1 a 2 ZZVZ, neboť povinnost uchovat dokumentaci zadavatele logicky stíhá až po skončení zadávacího řízení. Osobně se však přiklání spíše k závěru, že by bylo nelogické, aby na zadavatele ve smyslu § 4 odst. 5 ZZVZ tato povinnost nedopadala, neboť by v takovém případě byl zcela vyloučen přezkum zákonnosti zadávacího řízení po jeho skončení.
- [12] Výjimku v tomto ohledu představuje skutková podstata správního deliktu podle § 269 odst. 1 písm. b) ZZVZ, podle kterého se zadavatel dopustí správního deliktu při uveřejňování tím, že neodešle k uveřejnění oznámení o zrušení zadávacího řízení v souladu se Zákonem. Tuto skutkovou podstatu může naplnit i zadavatel ve smyslu § 4 odst. 5 ZZVZ v případě, že splnění povinnosti uveřejnit oznámení o zrušení zadávacího řízení podle § 128 ZZVZ bude předcházet okamžiku skončení zadávacího řízení, tj. v případech, kdy budou uplatněny opravné prostředky proti rozhodnutí o zrušení zadávacího řízení.
- [13] Ust. § 82 odst. 7 ZZVZ stanoví, že zadavatel nesmí umožnit podstatnou změnu práv a povinností vyplývajících ze smlouvy, kterou uzavřel s vybraným uchazečem, přičemž za podstatnou se považuje taková změna, která by a) rozšířila předmět veřejné zakázky; b) za použití v původním zadávacím řízení umožnila účast jiných dodavatelů; c) za použití v původním zadávacím řízení mohla ovlivnit výběr

nejvhodnější nabídky, nebo d) změnila ekonomickou rovnováhu smlouvy ve prospěch vybraného uchazeče.

- [14] Tj. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18/ES, Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/25/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb a o zrušení směrnice 2004/17/ES a Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/23/EU ze dne 26. února 2014 o udělování koncesí.
- [15] Obdobně ÚOHS argumentoval i v rozhodnutí ze dne 2. 5. 2014, č. j.: ÚOHS-S55/2014/VZ-9249/2014/524/LSt, které bylo potvrzeno rozhodnutím předsedy ÚOHS ze dne 27. 2. 2015, č. j.: R158/2014/VZ-5593/2015/322/KHo.
- [16] Podle § 268 odst. 1 písm. a) ZZVZ se zadavatel dopustí správního deliktu tím, že nedodrží pravidla stanovená Zákonem pro zadání veřejné zakázky nebo pro zvláštní postupy podle části šesté, přičemž tím ovlivní nebo může ovlivnit výběr dodavatele nebo výběr návrhu v soutěži o návrh, a zadá veřejnou zakázku, uzavře rámcovou dohodu nebo se soutěž o návrh považuje po výběru návrhu za ukončenou.
- [17] Zejm. rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 19. 6. 2008 ve věci C-454/06 presstext Nachrichtenagentur GmbH proti Republik Österreich (Bund), APA-OTS Originaltext-Service GmbH a APA Austria Presse Agentur registrierte Genossenschaft mit beschränkter Haftung, a rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 13. 4. 2010 ve věci C-91/08 Wall AG proti městu Frankfurt nad Mohanem, Frakfurter Entsorgungs- und Service (FES) GmbH.
- [18] Za situace, kdy se jedná o čistě národní právní úpravu, které nemá oporu ani v „zadávacích směrnících“, a tudíž ani v evropské judikatuře.

Ostatní advokáti mluví španělsky, my jsme španělští advokáti.

Právní služby ve Španělsku, Portugalsku
a Latinské Americe

Servicios legales en Español

Moreno Vlk & Asociados

Advokátní kanceláře / Abogados / Attorneys at Law

Praha | Madrid | Bratislava

Sokolovská 22, Praha 8
tel.: 224 818 736-7
praha@moreno-vlk.eu

Opomíjené náklady zaměstnavatele spojené s pracovním úrazem zaměstnance

V případě, že dojde k pracovnímu úrazu zaměstnance z důvodu porušení povinností souvisejících se zajištěním bezpečnosti a ochrany zdraví při práci ze strany zaměstnavatele, zaměstnavatelé vědí, že příslušný zákonný pojistitel (Česká pojišťovna a.s. nebo Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group) může po zaměstnavateli požadovat náhradu plnění poskytnutého poškozenému zaměstnanci. Zaměstnavatelé mohou být v takovém případě také sankcionováni ze strany inspekce práce. V praxi však bývá často opomíjen takzvaný regresní nárok zdravotní pojišťovny na náhradu nákladů léčení zaměstnance.

Právní úprava

V souladu s ustanovením § 55 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o veřejném zdravotním pojištění“) je zdravotní pojišťovna oprávněna požadovat po třetí osobě náhradu těch nákladů na hrazené služby, které vynaložila v důsledku zaviněného protiprávního jednání třetí osoby vůči pojištěnci.

Ačkoliv je nárok zdravotní pojišťovny podle výše uvedeného ustanovení zákona o veřejném zdravotním pojištění nazýván regresní náhradou, je svou povahou nárokem na náhradu škody spočívající v tom, že pojišťovna uhradila náklady na léčení svého pojištěnce v příčinné souvislosti s tím, že mu bylo zaviněným protiprávním jednáním třetí osoby způsobeno poškození zdraví.[1]

„Regresní nárok“ zdravotní pojišťovny vůči třetí osobě

Zdravotní pojišťovny na základě výše uvedeného ustanovení po zaměstnavatelích požadují uhrazení nákladů léčení vzniklých v důsledku pracovního úrazu zaměstnance, pokud k pracovnímu úrazu došlo v důsledku zaviněného protiprávního jednání zaměstnavatele.

Za zaviněné protiprávní jednání se přitom považuje také zaviněné porušení povinností souvisejících se zajištěním bezpečnosti a ochrany zdraví při práci ze strany zaměstnavatele. Jedná se například o případy, kdy zaměstnavatel neposkytne zaměstnancům v rozporu s právními předpisy osobní ochranné pracovní prostředky.

Zdravotní pojišťovna se může po zaměstnavateli domáhat náhrady nákladů léčení také v případě, kdy poškozenému zaměstnanci újmu na zdraví způsobil úmyslným nebo nedbalostním protiprávním jednáním jiný zaměstnanec zaměstnavatele při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s tím.[2] Nárok zdravotní pojišťovny na náhradu nákladů je tak dán například i v případě, kdy zaměstnanec zaměstnavatele druhému zaměstnanci zaviněně způsobí zranění při plnění pracovních úkolů. Zaměstnavatel pak může požadovat náhradu nákladů uhrazených zdravotní pojišťovně po zaměstnanci, který poškozenému zaměstnanci újmu způsobil, v rámci daném právními předpisy.

Došlo-li k pracovnímu úrazu také v důsledku spoluzavinění poškozeného zaměstnance, nárok zdravotní pojišťovny na náhradu škody je dán jen u té části nákladů, které jsou v příčinné souvislosti se zaviněným protiprávním jednáním zaměstnavatele.[3]

Zdravotní pojišťovna se však nemůže domáhat náhrady nákladů léčení vůči zaměstnanci – pojištěnci, jestliže si zranění způsobil sám bez za-

vinění zaměstnavatele.[4] O takový případ jde, pokud si například zaměstnanec způsobí poranění pouze v důsledku vlastní neopatrnosti.

Je „regresní nárok“ kryt zákonným pojištěním zaměstnavatele?

Na základě zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele při pracovním úrazu má zaměstnavatel právo, aby za něj příslušná pojišťovna nahradila újmu, která vznikla zaměstnanci při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání v rozsahu, v jakém za ni zaměstnavatel odpovídá podle zákoníku práce. Zákonné pojištění se tak vztahuje pouze na náhradu újmy, která vznikla zaměstnanci.

Nárok zdravotní pojišťovny tedy není kryt zákonným pojištěním odpovědnosti zaměstnavatele při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání.

Uplatní-li příslušná zdravotní pojišťovna vůči zaměstnavateli nárok na náhradu nákladů léčení poškozeného zaměstnance, musí zaměstnavatel prokázat (například předložením příslušných podkladů o vyhodnocení rizik), že k pracovnímu úrazu nedošlo v důsledku jeho zaviněného protiprávního jednání. ●

Kateřina Demová, advokátka
Dvořák Hager & Partners,
advokátní kancelář, s.r.o.

dvořák | hager & partners
právní kancelář

Poznámky:

- [1] Viz například rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 279/2001 ze dne 14. 11. 2002.
- [2] Viz například rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 670/2005 ze dne 18. 5. 2006 nebo 25 Cdo 2625/2006 ze dne 24. 9. 2008.
- [3] Srov. například rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 1113/2002 ze dne 31. 3. 2003 nebo rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 1005/2003 ze dne 18. 6. 2003.
- [4] Srov. například rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 4 Tz 4/2003 ze dne 18. 2. 2003.

Revize čtvrté AML směrnice – přísnější pravidla na obzoru?

Evropská komise předložila dne 5. července 2016 návrh řady změn v poměrně nedávno schválené tzv. čtvrté AML směrnici (dále jen „AML směrnice“).[1] Členské státy jsou povinny AML směrnici implementovat do svých právních řádů nejpozději do 26. června 2017. Navrhované změny v AML směrnici se patrně již v blízké době promítnou i do českého právního řádu.

AML směrnice má být v České republice implementovaná aktuálně projednávanou novelou zákona o některých opatřeních proti praní špinavých peněz (dále jen „AML zákon“).[2] Novela AML zákona byla 7. září 2016 schválena Poslaneckou sněmovnou a aktuálně se nachází před svým projednáním v Senátu.[3] Český zákonodárce již na některé nové návrhy Evropské komise proaktivně reaguje.

Důvod předložení návrhu

Evropská komise vychází zejména z Akčního plánu Evropské komise pro boj proti terorismu ze dne 2. února 2016, který má zvýšit úsilí v oblasti sledování pohybů finančních toků z nelegálních činností a narušit zdroje těchto příjmů. Dalším důvodem předkládaných změn je i rostoucí počet teroristických hrozeb a významný pokrok v oblasti komunikačních a informačních technologií, který umožňuje snadnější pohyb peněžních prostředků. Významným

stimulem pro předložení navrhovaných změn je i poslední vývoj na půdě Rady bezpečnosti OSN, která vyzvala k přijetí opatření bránících teroristickým skupinám v přístupu k mezinárodním finančním institucím, jakož i organizace G20, FATF[4] a globálního fóra OECD pro transparentnost.[5]

Virtuální měny a jejich burzy

Evropská komise navrhuje zařadit do výčtu povinných osob podle AML směrnice platformy působící jako směnárny virtuálních měn, jakož i poskytovatele tzv. virtuálních peněženek (virtuální platební brány). Evropská komise argumentuje tím, že transakce s virtuálními měnami představují významné riziko z hlediska jejich anonymity a obtížné sledovatelnosti. Zahrnutí osob poskytujících služby spojené s virtuální měnou do katalogu povinných osob je již v návaznosti na doporučení FATF obsaženo v projednávané novele AML zákona. Z tohoto důvodu by návrh

Evropské komise neměl mít zásadní přesah do české právní úpravy.

Snížení některých transakčních limitů pro účely provádění kontrol

Povinné osoby by podle návrhu Evropské komise měly být nově povinny kontrolovat klienty v případech transakcí prováděných předplacenými platebními kartami, které nelze dobýt, dosahujících minimální výše 150 eur oproti stávající výši 250 eur. V této souvislosti Evropská komise navrhuje i zrušení možnosti využívání výjimky z režimu AML směrnice, která členskými státy umožňuje nezavedení povinnosti provádět kontrolu klientů v případě on-line předplacených platebních karet. Z tohoto důvodu se zpřísnění pravidel v oblasti využívání předplacených platebních karet zřejmě promítne do AML zákona.

Změny v oblasti vymezení skutečných majitelů právnických osob

Evropská komise v případech některých právnických osob navrhuje snížit práh, při jehož dosažení jsou vlastníci těchto osob považováni za tzv. skutečné majitele (beneficial owners).[6] Tento práh by se měl snížit ze současných 25 % na 10 % a má se aplikovat na právnické osoby naplňující definici tzv. passive non-financial entities podle směrnice o správní spolupráci v oblasti daní.[7] V případech ostatních právnických osob má být stávající práh ve výši 25 % nadále zachován. V případech trustů,[8] jejichž činnost směřuje ke generování zisku, Evropská komise navrhuje, aby veřejnost měla přístup k informacím o jejich skutečných majitelích. V případech trustů, jejichž činnost nespočívá v generování zisku má nadále zůstat zachován přístup k informacím o skutečných majitelích trustů pouze pro taxativně uvedené osoby.[9]

Zesílení kontrol v případech osob ze třetích zemí

Evropská komise navrhuje harmonizovat pravidla upravující tzv. zesílenou kontrolu osob ze třetích zemí. Evropská komise již připravila návrh nařízení v přenesené pravomoci, který identifikuje jednotlivé třetí země, jež představují z hlediska uplatňování pravidel

AML vyšší riziko.[10] V rámci zesílení kontrol v případech osob ze třetích zemí s vyšším rizikem Evropská komise konkrétně navrhuje zjišťovat např. doplňující informace o těchto osobách, doplňující informace o povaze jednotlivých transakcí či informace o zdrojích příjmů či majetku těchto osob.[11]

Rozšíření oprávnění FIU požadovat informace

Evropská komise navrhuje rozšíření oprávnění FIU (Financial Intelligence Unit) požadovat od povinných subjektů některé informace, a to i v případě, kdy ze strany povinných subjektů nedošlo k oznámení podezřelé transakce.[12] AML směrnice bude nadále umožňovat, aby členské státy stanovily vlastní pravidla pro zpracování získaných informací, a to zejména z hlediska zajištění bezpečnosti těchto informací. Evropská komise dále navrhuje zřízení automatizovaných centralizovaných mechanismů, které by měly umožnit snazší identifikaci majitelů bankovních a platebních účtů. Získaná data by se měla elektronicky zadávat a poskytovat navzájem mezi jednotlivými FIU v členských státech EU.

Závěr

Návrh Evropské komise na změny AML směrnice má být v rámci standardního legislativního procesu projednán Evropským parlamentem a Radou EU. Evropská komise navrhuje urychlit proces implementace AML směrnice do právních řádů členských států a jako doporučené datum implementace AML směrnice navrhuje již 1. leden 2017. Projednání navrhovaných změn AML směrnice tak lze v institucích EU předpokládat v poměrně krátké době. Z těchto důvodů doporučujeme věnovat zvýšenou pozornost průběhu legislativního procesu. ●

Mgr. Ing. et Ing. Zdeněk Husták, Ph.D.,
senior advokát
JUDr. Filip Michalec,
spolupracující advokát
BBH, advokátní kancelář, s. r. o.

Poznámky:

- [1] Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/849 ze dne 20. května 2015 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 648/2012 a o zrušení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/60/ES a směrnice Komise 2006/70/ES.
- [2] Zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, v platném znění.
- [3] Novela AML zákona je vedena jako sněmovní tisk 752, viz: <http://www.psp.cz/sqw/tisky.sqw?O=7&T=752>.
- [4] Financial Action Task Force – Finanční akční výbor je mezinárodní mezivládní organizace, která vytváří standardy a hodnotící jurisdikci v oblasti boje proti praní špinavých peněz a financování terorismu.
- [5] Globální fórum OECD pro transparentnost a výměnu informací (GF OECD).
- [6] Stávající definice skutečného majitele je obsažena v § 4 odst. 4 AML zákona.
- [7] Směrnice Rady 2011/16/EU ze dne 15. února 2011 o správní spolupráci v oblasti daní a o zrušení směrnice 77/799/EHS. V tomto ohledu se jedná o entity, jejichž příjem je tvořen z více než 50 % tzv. pasivními zdroji – tj. např. úroky, dividendami, nájmem apod.
- [8] V České republice se trust považuje za světský fond.
- [9] Podle novely AML zákona mají mít k těmto údajům přístup např. soudy, orgány činné v trestním řízení, správce daně, zpravodajské služby či Finanční analytický úřad.
- [10] Návrh nařízení Evropské komise v přenesené pravomoci je dostupný zde: <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/3/2016/CS/3-2016-4180-CS-F1-1.PDF>
- [11] Úplný seznam těchto nových povinností je navrhován do nového čl. 18a AML směrnice.
- [12] V České republice plní funkci FIU Finanční analytický útvar Ministerstva financí (FAÚ MF), tento útvar má být od 1. ledna 2017 nahrazen Finančním analytickým úřadem.

VE SPOLUPRÁCI S KOMOROU ADMINISTRÁTORŮ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK

veřejné zakázky

EU dotace a finance

exkluzivně

ČASOPIS VEŘEJNÉ ZAKÁZKY

Odborný časopis Veřejné zakázky je na trhu více než 15 let. Vydavatelem je společnost Procurement publishing, pro kterou vydávání časopisu již třetím rokem zajišťuje vydavatelství EPRAVO.CZ. Na svých stránkách přináší časopis odborné texty z celé oblasti veřejného investování, rozhovory i aktuality. Zaměřuje se rovněž na objasnění změn v legislativě, především s ohledem na nový zákon o veřejných zakázkách, včetně praktických rad.

Časopis cílí především na právní praxi v oblasti veřejného investování, a to z pohledu zadavatelů i dodavatelů. Vychází jako dvoutříměsíčník a předplatitelům je zaslán jak v tištěné podobě tak i elektronickou formou.

Časopis Veřejné zakázky
Registrace MK ČR E 14152, ISSN 1803-6724
EPRAVO.CZ, a. s., Dušní 10,
110 00, Praha 1, tel: 606761303
e-mail: info@pravo.cz, www.pravo.cz

veřejné zakázky

VAŠE PRVNÍ OPRAVDOVÁ KOŠILE

Smělé tvrzení, že?

Stoletá historie business módní značky T. M. Lewin, důraz na mimořádnou kvalitu materiálů a více než 3000 košil různých střihů a vzorů v 80 unikátních velikostech nám dovolují směle tvrdit, že jsme nahradili koncept šití na míru. Přijďte se nechat hýčkat a zažít naprosto jedinečný dojem pohodlí do jedné z našich stylových prodejen. Zažijte ten pocit, kdy si řeknete: „Konečně jsem našel svou první opravdovou košili.“

www.tmlewin.cz

EST 1898

T·M·LEWIN
LONDON

NG MYSLBEK • CENTRUM CHODOV
OC NOVÝ SMÍCHOV • NC PALLADIUM
CENTRUM ČERNÝ MOST

Pokrok v označování tabákových výrobků

Dosavadní právní úprava oblasti označování tabákových výrobků vychází z evropské směrnice 2001/37/ES[1] (dále jen „EUTPD I“). V důsledku vývoje v oblasti vědy, trhu a poznání chování spotřebitele byla v roce 2014 vydána nová evropská směrnice 2014/40/EU[2] (dále jen „EUTPD II“), která reaguje na tyto změny a bezpochyby znamená posun v oblasti regulace označování tabákových výrobků.

Novelizačním zákonem č. 180/2016 Sb. pak byla transponována do zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích (dále jen „ZoPTV“). Novela nabyde účinnosti 7. září 2016, přičemž český zákonodárce za účelem zajištění hladkého přizpůsobení trhu novým legislativním požadavkům využil možnosti dané čl. 30 EUTPD II a stanovil přechodné období pro doprodej cigaret a tabáku k ručnímu balení cigaret v délce tří měsíců, pro ostatní kategorie zboží pak v maximálním přípustném rozsahu, tedy do 20. května 2017. Nejpozději od půlnoci dne 8. prosince 2016 se tak na pultech obchodů a trafik budou objevovat výhradně krabičky cigaret s novým vzhledem.

Podle § 12 d odst. 1 písm. h) ZoPTV musí jak každé jednotkové balení cigaret, tak i každé další vnější balení, ve kterém je výrobek uváděn na trh, obsahovat tzv. kombinované

zdravotní varování, které musí splňovat náležitosti podle § 12 a 13 vyhlášky Ministerstva zemědělství č. 261/2016 Sb., o tabákových výrobcích (dále jen „vyhláška“), které nahradilo současně všem jistě dobře známé textové varování.

Kombinované zdravotní varování se skládá z textového varování, informace o odvykání kouření a zejména barevné fotografie zobrazující zdravotní následky kouření, od čehož si autoři EUTPD II slibují silnější varovný účinek. Toto varování musí mj. pokrývat 65% povrchu přední a zadní strany, přičemž musí být umístěno na horním okraji balení, aby byla zajištěna jeho vynikající viditelnost. Toto ustanovení mohlo potenciálně působit problémy u balení cigaret vyrobeného z měkkého materiálu, kde je horní strana kvůli daňovým účelům přelepována tabákovou nálepkou (tzv. kolkem). Z toho důvodu obsahuje § 26 odst. 3 přechodné ustanovení povolující do 20. května 2019 umísťovat na tento typ balení kombinovaná zdravotní varování až 13mm pod horní okraj, přičemž nad varováními nesmí být umístěny žádné značky či loga tak, aby tímto způsobem nebylo možné mařit záměr zákonodárce na dobré viditelnosti kombinovaných zdravotních varování.

Na boku krabičky pak bude muset být uvedeno informační sdělení „Tabákový kouř obsahuje přes 70 látek, které prokazatelně způsobují rakovinu.“ Na druhém boku musí být umístěno obecné varování, kde zákonodárce ze dvou přípustných alternativ obsažených v čl. 9 odst. 1 EUTPD II („Kouření zabíjí“ nebo „Kouření zabíjí – přestaňte nyní“) vybral tu delší a v duchu záměru snížení prevalence kouření ve společnosti tak dal přednost nabádání spotřebitele ke skončení s kouřením před lepší viditelností textu.

S dříve uváděnou povinnou informací o úrovni emisí, od které si EUTPD I původně slibovala zajištění vyšší úrovně ochrany zdraví, již není počítáno, protože se dle čl. 25 preambule EUTPD II udávání úrovně emisí „ukázalo jako zavádějící, neboť vede spotřebitele k domněnce, že některé cigarety jsou méně škodlivé než ostatní“. Stanovení maximálních úrovně emisí však zůstává (10 mg dehtu, 1 mg nikotinu a 10 mg oxidu uhelnatého na cigaretu). EUTPD II počítá do budoucna s možným stanovením limitů emisí i pro jiné výrobky než cigarety, zatím ovšem chybí standardizovaná metodika jejich měření. S ohledem na skutečnost, že podobnou úvahu obsahovala EUTPD I v čl. 31 své preambule již před patnácti lety, neočekávám v této oblasti brzké řešení.

Nicméně uvedení informace o úrovni emisí bude považováno za zakázaný prvek dle § 4 odst. 1 písm. b) vyhlášky. Mezi další zakáza-

né prvky nebo rysy, které nesmí být na balení v žádném případě uvedeny, patří např.

- propagace tabákového výrobku nebo podpora jeho spotřeby vytvářením mylného dojmu, pokud jde o jeho vlastnosti, účinky na zdraví, rizika a emise,
- naznačování, že tabákový výrobek je méně škodlivý než jiné tabákové výrobky nebo že jeho cílem je snížení účinků některých škodlivých složek kouře nebo že má vitalizační, povzbuzující, léčivé, omlazující nebo přírodní vlastnosti či vlastnosti produktu ekologického zemědělství nebo jiné zdravotní přínosy či přínosy pro životní styl,
- odkaz na chuť, vůni, aroma nebo jiné přísady nebo na jejich nepřítomnost
- naznačování ekonomických výhod, včetně výhod prostřednictvím tištěných poukázek, nabídek slev, distribuce zdarma, nabídek „dva za cenu jednoho“ a dalších podobných nabídek.

Na základě výše uvedeného nebude smět být na krabičkách označení, že se jedná o cigarety „s nízkým obsahem dehtu“, „lehké“, „velmi lehké“, „mírné“, „přírodní“, „organické/bio“, „bez přísad“, „neochucené“ nebo „tenké“ apod. Neznačená to tedy, že by z pultů musely zmizet v současné době stále více populární „slimky“ nebo „lightky“, pouze takto nebudou smět být označovány.

Za hodnou zřetele považují skutečnost, že tímto novelizačním zákonem nebyl zároveň změněn zákon č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy. Dostaneme se tak do paradoxní situace, kdy u některých výrobků prvky z výše uvedeného neúplného výčtu bude sice zakázáno uvádět na balení tabákových výrobků, nicméně na reklamním plakátu v místě prodeje (přestože jsou výjimky z obecného zákazu reklamy na tabákové výrobky obsažené v § 3 zákona o regulaci reklamy velmi omezené) tyto prvky smět být budou. Ještě markantnější je tato dichotomie v případě přibalování malých dáreků k balení cigaret. Podle ZoPTV se jedná o naznačování ekonomické výhody a tudíž na balení nebude smět být uvedena žádná informace o této marketingové akci. Podle mého názoru dokonce tento dárek ani nebude smět být s balením pevně spojen, jinak by se rovněž stal součástí balení. Obsluha by tedy měla dárek až následně samostatně vydat. Na druhou stranu reklamy se tato regulace netýká, což podstatným způsobem snižuje účinnost tohoto opatření.

S ohledem na skutečnost, že je EUTPD II dle čl. 19 preambule zaměřena zejména na mladé lidi, bude zakázáno uvádět na trh cigarety

s charakteristickou příchutí. Charakteristické příchutě, jejichž objem prodeje v celé Evropské unii dosahuje minimálně 3%, budou smět být prodávány do 20. května 2020. Tuto podmínku splňují pouze mentolové tabákové výrobky, všechny ostatní příchutě tak nejpozději od 8. prosince 2016 v České republice neseženete.

Na druhou stranu z výše uvedeného zaměření pramení i některé úlevy. Za zásadní považuji zejména skutečnost, že český zákonodárce využil, podle mého názoru rozumně, možnosti nepožadovat v případě tabákových výrobků, jiných než cigarety, tabák k ručnímu balení cigaret a do vodních dýmek uvádění kombinovaných zdravotních varování, neboť kromě skutečnosti, že se jedná o nízkobrátkové zboží, jsou tyto výrobky užívány mladými a začínajícími kuřáky ve velmi omezené míře. V případě změny poměrů ovšem nic nebrání zákonodárci, aby výjimku pro označování těchto kategorií tabákových výrobků zrušil.

Závěrem lze shrnout, že dosažení cíle sjednocení legislativních pravidel za účelem usnadnění obchodování na vnitřním trhu bude velmi problematické, neboť trh v tomto segmentu stejně je a zůstane do značné míry oddělený, nelze prodávat cigarety s např. německým varováním v ČR.

Řekl bych, že při přípravě byl spíše sledován v EUTPD II méně akcentovaný cíl zajištění vysoké ochrany zdraví a snížení prevalence kouření mezi mladými lidmi. Na výsledky v této oblasti si budeme muset několik let počkat. ●

**Mgr. Tomáš Slabý, advokátní koncipient
Advokátní kancelář Kříž a partneři s.r.o.**

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

KRÍŽ A PARTNEŘI

Poznámky:

- [1] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/37/ES ze dne 5. června 2001 o sblížení právních a správních předpisů členských států týkajících se výroby, obchodní úpravy a prodeje tabákových výrobků.
- [2] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/40/EU ze dne 3. dubna 2014 o sblížení právních a správních předpisů členských států týkajících se výroby, obchodní úpravy a prodeje tabákových a souvisejících výrobků a o zrušení směrnice 2001/37/ES.

epravo.cz digital

<http://tablet.epravo.cz>

SLÁDEK & PARTNERS ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ, V.O.S.

Jsme renomovaná advokátní kancelář střední velikosti s více než 25 zaměstnanci se sídlem v centru Prahy. Zakladateli společnosti v roce 2003 byli a jejími dosavadními společníky jsou advokáti Mgr. et Mgr. Václav Sládek a Mgr. Iva Sládková.

Poskytujeme právní služby ve všech oblastech práva, zejména v oblasti obchodního práva, občanského práva, správního práva, práva cenných papírů, práva k nemovitostem, práva bytového a stavebního, práva duševního vlastnictví, insolvenčního práva, developerského práva a sportovního práva.

Velká část naší činnosti spočívá v zastupování klientů v řízení před soudy a orgány veřejné správy, a to ve všech stupních, u soudů pak včetně řízení před soudem Ústavním, jakož i zpracování příslušných podání nutných pro řízení před evropským soudem pro lidská práva ve Štrasburku.

Samostatnou skupinu kanceláře tvoří specialisté na:

- **zastupování před soudy**
- **nemovitosti a developerské právo**
- **veřejné zakázky**
- **sportovní právo**
- **hromadné vymáhání pohledávek**

Po celou dobu naší spolupráce s realitními kancelářemi i frančizanty realitních kanceláří nabízíme službu „Bezpečná úschova“. Máme více než 250 úschovných účtů.

SLÁDEK & PARTNERS, advokátní kancelář, v.o.s.
Charles Square Centrum s.r.o
Karlovo náměstí 2097/10
Praha 2 - Nové Město
120 00

sekretariat@ak-sladek.cz
www.ak-sladek.cz

TEL.: 251 119 311

Práce z domova dnes a zítra aneb vybrané pracovněprávní aspekty tzv. home office

Návrh novely zákoníku práce předložený Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR, který v březnu letošního roku prošel připomínkovým řízením, vyvolal mimo jiné mezi zaměstnavateli zaměstnávajícími zaměstnance v režimu tzv. „home office“ mnoho diskusí a obav z celé řady „nových“ povinností, které budou muset vůči takovým zaměstnancům plnit. Jako zvláště problematický a údajně pro „home office“ likvidační se měl dle některých názorů jevit fakt, že zaměstnavatelé budou „nově“ muset zaměstnancům hradit například náklady na spotřebu elektrické energie a další náklady, které zaměstnancům v souvislosti s prací z domova mohou vzniknout.

Práce z domova či tzv. „na home office“ je v České republice ze strany zaměstnanců vnímána zejména jako určitý typ „benefitu“ poskytovaného zaměstnavatelem, v řadě případů jen na některý den v týdnu či měsíci. Zaměstnancům home office umožňuje vyšší míru flexibility, a jeví se jako vhodnější především v souvislosti s péčí o děti či jiné členy rodiny, popř. v situacích, kdy je pracoviště zaměstnavatele od bydliště zaměstnance značně vzdáleno. Vedle flexibilní možnosti plánování času s sebou pro zaměstnance (resp. většinu z nich) práce z domova přináší rovněž úsporu času a cestovních nákladů, které by jinak za cestu do práce a z práce museli vynaložit; při aplikaci tohoto režimu mívají zaměstnanci zpravidla lepší možnost sladění osobních, rodinných a pracovních aktivit. Též pro zaměstnavatele může být zavedení home office výhodným, když takto lze dosáhnout úspory nákladů na provoz kanceláře, a v důsledku spokojenosti zaměstnanců pracujících v tomto režimu rovněž potenciálně nárůstu produktivity práce.

Na druhé straně je v případě výkonu práce z domova nutno počítat s tím, že zaměstnanec

ztratit kontakt se svými kolegy, resp. může takto přijít o podstatnou část sociálního kontaktu obecně. Práce z domova je pro řadu zaměstnanců též náročná na sebekázeň a současně je třeba počítat s tím, že může být pro její výkon zapotřebí použití vlastního vybavení zaměstnance. Zaměstnavatel umožněním práce z domova ztrácí přímou kontrolu nad výkonem práce ze strany zaměstnance, a tedy je základním předpokladem určitá míra důvěry mezi oběma stranami. Zaměstnavatel může sice na straně jedné ušetřit za provoz kanceláře, současně však bude muset vynaložit vyšší náklady na IT, telekomunikaci a služby zajišťované zaměstnanci pro výkon práce; zpravidla rovněž bude muset ve vlastním zájmu zajistit vhodný způsob ochrany obchodního tajemství, osobních údajů a dalších důvěrných informací, jakož se i vypořádat s tím, že současná právní úprava specifika práce z domova v mnoha důležitých aspektech zcela nereflakuje.

Právní úprava

Jde-li o právní úpravu práce z domova, pak tato není v současné době nijak systematicky či komplexně řešena. Na mezinárodní úrovni se k tomuto typu organizace práce vztahuje zejména Úmluva Mezinárodní organizace práce („MOP“) č. 177 z roku 1996 („Home Work Convention“), která však byla dosud ratifikována pouze deseti státy, mezi nimiž Česká republika chybí.[1] Na úrovni Evropské unie bylo v roce 1998 Evropskou komisí přijato doporučení,[2] aby členské státy, které tak dosud nečinily, uvedenou úmluvu MOP ratifikovaly, když v té době vykonávalo obvykle práci z domova 4,9 % populace Společenství. Specificky problematice práce z domova se nevěnuje žádná směrnice ani nařízení EU.

V České republice je práce z domova určitým způsobem řešena v § 317 zákoníku práce (zák. č. 262/2006 Sb., v aktuálním znění, dále „zákoník práce“ či „ZP“); toto ustanovení se však týká pouze části zaměstnanců, kteří práci z domova vykonávají. Z dalších právních předpisů, které jsou i z hlediska zaměstnanců vykonávajících práci z domova relevantní, lze jmenovat především zákon č. 309/2006 Sb., tzv. zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, ve znění pozdějších předpisů, jakož i další předpisy upravující bezpečnost práce. Významné jsou dále i právní předpisy z oblasti sociálního zabezpečení a předpisy daňové. V dalším textu se autorka zaměřuje především na aspekty pracovněprávní, a tedy předpisy posledně jmenované ponechá stranou pozornosti.

Režim zaměstnance dle § 317 zákoníku práce

Ust. § 317 zákoníku práce vymezuje specifický režim pro určitou skupinu zaměstnanců, jež se může zčásti kryt se zaměstnanci pracujícími v režimu home office. Definiční vymezení zaměstnance dle § 317 zákoníku práce zahrnuje dva základní znaky:

- zaměstnanec vykonává práci mimo pracoviště zaměstnavatele (tedy nikoli nutně jen doma); a
- zaměstnanec dle dohodnutých podmínek se zaměstnavatelem vykonává práci v pracovní době, kterou si sám rozvrhuje.

Právní režim tohoto zaměstnance se od ostatních zaměstnanců liší v tom směru, že se na jeho právní postavení aplikuje úprava zákoníku práce, avšak s výlukami:

- nepoužije se úprava rozvržení pracovní doby, prostojů a přerušení práce způsobené nepříznivými povětrnostními vlivy;
- tomuto zaměstnanci zásadně nepřísluší náhrada mzdy (platu) při tzv. jiných důležitých osobních překážkách v práci;[3]
- náhrada mzdy (platu) při dočasné pracovní neschopnosti (karanténě) dle § 192 ZP se určí podle stanoveného rozvržení pracovní doby do směn, které pro tyto účely musí zaměstnavatel určit;
- dále tomuto zaměstnanci nepřísluší mzda (plat) nebo náhradní volno za práci přesčas ani náhradní volno nebo náhrada mzdy či příplatek za práci ve svátek.

Zaměstnanci, kteří sice vykonávají práci doma, avšak nespĺňují definiční znaky § 317 zákoníku práce, tedy zejména si sami nerozvrhují pracovní dobu, spadají plně pod režim obecné úpravy zákoníku práce (není-li některá případná výluka odůvodněna jinou skutečností), stejně jako zaměstnanci vykonávající práci na pracovišti zaměstnavatele. Mimo poskytování plnění vyloučených ust. § 317 zákoníku práce tak zaměstnavatel ve vztahu k této skupině rovněž „standardně“ rozvrhuje pracovní dobu na jednotlivé dny a určuje začátek a konec směn; takový postup, a tedy i vyloučení resp. nepoužití režimu § 317 zákoníku práce, je prakticky především v případech zaměstnanců, kteří dle sjednaného druhu práce musejí komunikovat se zákazníky či s ostatními zaměstnanci, kteří vykonávají práci na pracovišti zaměstnavatele.

Zaměstnanec, který pracuje v režimu § 317 ZP, resp. si sám pracovní dobu rozvrhuje, je z hlediska zaměstnavatele z preventivních důvodů vhodné poučit o aspektech bezpečné a zdravě neohrožující pracovní doby, o maximálních limitech pracovní doby, o přestávkách v práci upravených zákoníkem práce apod.

Další vybraná specifika práce z domova

Místo výkonu práce

Ujednání o místě výkonu práce je ve smyslu § 34 odst. 1 písm. b) zákoníku práce jednou z podstatných náležitostí pracovní smlouvy. S ohledem na to, že právní úprava nestanoví v tomto směru další omezení, lze místo výkonu práce sjednat i tím způsobem, že jím bude přímo bydliště zaměstnance, popřípadě že v něm bude bydliště zaměstnance rovněž zahrnuto. Způsob, jakým je místo výkonu práce v pracovní smlouvě sjednáno, má následně vliv na to, kde (všude) může zaměstnavatel po zaměstnanci výkon práce požadovat; předpokladem pro to, aby mohl zaměstnavatel po zaměstnanci požadovat výkon práce (rovněž) právě v místě bydliště zaměstnance, je tak vždy souhlas zaměstnance.[4]

Místo výkonu práce lze sjednat i širěji než jednou obec; je-li místo výkonu práce takto sjednáno, je třeba dále pro účely cestovních náhrad zkoumat, kde má zaměstnanec své pravidelné pracoviště.[5] Pokud je pravidelným pracovištěm například sídlo zaměstnavatele, pak nemají zaměstnanci náležet cestovní náhrady za to, že pracuje doma, byť se jeho bydliště nachází v jiné obci než sídlo zaměstnavatele; v takovém případě totiž zaměstnanec pojmově nikam necestuje a nemá zvýšené náklady, které by souvisely s pracovní cestou.[6] Pro vyloučení pochybností mezi stranami lze však doporučit případně i toto explicitně v pracovní či jiné smlouvě mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem upravit.

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci

Za jeden z klíčových problémů současné právní úpravy ve vztahu k práci z domova považuje autorka tohoto článku skutečnost, že neexistuje účinná úprava povinností zaměstnavatele pro oblast BOZP ve vztahu k zaměstnancům, kteří vykonávají práci doma. I ve vztahu k těmto zaměstnancům tak má zaměstnavatel například povinnost vytvářet bezpečné a zdravě neohrožující pracovní podmínky. V tomto ohledu je však současně velmi limitujícím aspektem

problematika nedotknutelnosti obydlí zaměstnance (případně osob s ním toto obydlí sdílejících); na podobný problém bude zaměstnavatel narážet například v situaci, kdy zaměstnanec pracující doma, utrpí pracovní úraz a zaměstnavateli vznikne dle § 105 odst. 1 ZP povinnost vyšetřit jeho příčiny a okolnosti jeho vzniku.

Z praktického hlediska lze proto zaměstnavatelům zejména doporučit, aby v zájmu prevence na rizika vykonávané práce (případně i v domácích podmínkách) upozornili ve vnitřním předpise či pracovní smlouvě a upravili pro zaměstnance příslušné závazné pracovní postupy. Současně lze postupovat tak, že práce z domova bude „umožněna“ jen těm zaměstnancům, s nimiž se zaměstnavatel předem dohodne na prohlídce místa, kde bude práce vykonávána, s tím, že zde budou před započítáním práce odstraněny případné nedostatky. Dále by mělo být i pro zaměstnance pracující doma zajištěno příslušné pravidelné proškolení v oblasti BOZP, seznámení s požadavky na zajištění BOZP a soustavně vyžadována znalost a dodržování pokynů BOZP – například formou písemných testů aj.

I v zájmu BOZP lze dále doporučit zahrnout do písemného ujednání mezi stranami úpravu dob(y), kdy zaměstnanec pracovat nesmí, čerpání případně stanovených bezpečnostních přestávek, způsobu evidence pracovní doby, pravidelných prohlídek místa, kde má být práce vykonávána, způsob a podmínky přístupu na místo výkonu práce v případech, kdy by došlo k pracovnímu úrazu.

Náhrada nákladů zaměstnance

I zaměstnanec, který pro zaměstnavatele vykonává práci doma, vykonává závislou práci ve smyslu § 2 odst. 1 zákoníku práce, jejímž znakem je mimo jiné to, že je vykonávána na náklady zaměstnavatele (§ 2 odst. 2 ZP). Pořádné vybavení, zpravidla zejména technické, a služby nutné pro výkon práce, by měl tedy zaměstnavatel zaměstnanci zajistit sám. Není však vyloučena ani dohoda stran o tom, že za účelem výkonu práce bude zaměstnanec používat vybavení vlastní; v takovém případě má zaměstnavatel povinnost zaměstnanci poskytnout příslušnou náhradu.[7] Pro vyloučení sporů je vhodné mezi stranami podmínky, za nichž bude materiálně-technické zabezpečení práce zaměstnance realizováno, písemně sjednat.

Návrh novelizace zákoníku práce

Návrh novely zákoníku práce, zpracovaný Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR a zmi-

ňovaný v úvodu tohoto článku, obsahuje i nová ustanovení související s prací z domova, resp. prací konanou mimo pracoviště zaměstnavatele – text návrhu novely výslovně upravuje povinnost zaměstnavatele hradit náklady spojené s komunikací mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem a další náklady, které vzniknou zaměstnanci při výkonu práce; v daném případě se však nejedná o úpravu nové povinnosti pro zaměstnavatele; spíše je zde rozvedena již stávající povinnost zaměstnavatele hradit zaměstnanci náklady, které mu v souvislosti s výkonem práce vzniknou z titulu toho, že se jedná o závislou práci. Výslovně je v novele současně upravena možnost sjednat náhradu uvedených nákladů paušální částkou. Naopak zcela nově je navrhována úprava povinnosti zaměstnavatele přijmout opatření, která zabraňují izolaci zaměstnance vykonávajícího práci mimo pracoviště zaměstnavatele od ostatních zaměstnanců, například zajistit zaměstnanci na jeho žádost možnost se pravidelně setkávat s ostatními zaměstnanci. Pro případ výkonu práce s využitím sítí elektronických komunikací jsou pak výslovně upraveny povinnosti jak na straně zaměstnavatele, tak na straně zaměstnance, pokud jde o zajištění ochrany dat a údajů. Uvedená úprava se nepoužije v případech, kdy zaměstnanec koná práci mimo pracoviště zaměstnavatele jen výjimečně.

Novela současně zachovává, s několika zpřesněními, odlišný režim pro zaměstnance konající práci mimo pracoviště zaměstnavatele v pracovní době, kterou si sami rozvrhují.

V případech přijetí úprav zákoníku práce tak, jak by vyplývaly z novelizace navržené MPSV, v oblasti tzv. home office z právního pohledu nedojde k až tak podstatným změnám. Zcela novou by byla především povinnost zaměstnavatele k přijetí opatření za účelem odstranění sociální izolace zaměstnanců konajících práci mimo jejich pracoviště. Naopak povinnost nahradit zaměstnanci konajícímu práci doma náklady, které mu takto vzniknou, má zaměstnavatel i za současné právní úpravy, byť toto není v zákoně explicitně, v souvislosti s prací konanou doma, upraveno; uvedené vyplývá z pojmového vymezení závislé práce. Bohužel nadále mimo oblast zájmu ministerstva zůstala v této souvislosti úprava specifik BOZP ve vztahu k práci v domácím prostředí (resp. mimo pracoviště zaměstnavatele). Je však nutné vzít v potaz i to, že návrh novely zákoníku práce může v rámci legislativního procesu doznat podstatných změn; teprve po jeho ukončení bude možné „novou“ právní úpravu de lege lata hodnotit. ●

JUDr. Michaela Hájková, LL.M.
HOLEC, ZUSKA & PARTNEŘI

HOLEC, ZUSKA & PARTNEŘI

ADVOKÁTI | JATTORNEYS | RECHTSANWÄLTE

Poznámky:

- [1] Srov. http://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=1000:11300:0:NO:11300:P11300_INSTRUMENT_ID:312322 [dle stavu k 7. 8. 2016]; Úmluva č. 177 byla dosud ratifikována Albánií, Argentinou, Belgií, Bosnou a Hercegovinou, Bulharskem, Finskem, Irskem, Nizozemím, Tádžikistánem a Makedonií.
- [2] Srov. doporučení Evropské komise č. C(1998) 764 ze dne 27. 5. 1998.
- [3] Výjimky upravuje nařízení vlády č. 590/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů, pro situace svatby, úmrtí či přestěhování.
- [4] I v případech, kdy je v pracovní smlouvě místo výkonu práce sjednáno tak, že v něm místo bydliště zaměstnance zahrnuje, nebrání nic následně dohodě zaměstnavatele a zaměstnance o tom, že bude zaměstnanec vykonávat práci doma.
- [5] Ust. § 34a zákoníku práce stanoví, že není-li v pracovní smlouvě sjednáno pravidelné pracoviště pro účely cestovních náhrad, platí, že pravidelným pracovištěm je místo výkonu práce sjednané v pracovní smlouvě. Jestliže je však místo výkonu práce sjednáno šířej než jedna obec, považuje se za pravidelné pracoviště obec, ve které nejčastěji začínají cesty zaměstnance za účelem výkonu práce. Pravidelné pracoviště pro účely cestovních náhrad nesmí být sjednáno šířej než jedna obec.
- [6] Srov. k tomuto i stanovisko Asociace kolektivního vyjednávání AKV 04/2012.
- [7] Bělina, M., Drápal, L. a kol.: Zákoník práce. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 857.

Spojení inteligence a krásy?

Přichází zcela nová generace SynopsiS. Seznamte se.

software pro advokáty

Z chytrého pomocníka se stává sebevědomý partner. Jednoduchost je mu vlastní. Nejde však cestou omezení funkcí. Jako správný gentleman umí naslouchat. Hlavní roli pro něj hrajete vy.

**Partner, kterého budete chtít všude s sebou.
Přesně to, co si moderní advokát zaslouží.**

SynopsiS se drží těchto zásad:

- 1) **minimalismus** - vidíte jen to, co potřebujete
- 2) **individuální přístup** - sami si nastavíte svou chytrou plochu. Rozdělanou práci odložíte do postraní lišty či jednoduše zvolíte, jaká data chcete zobrazovat (vlastní pohledy).
- 3) **rychlost**
- 4) **zabezpečení**
- 5) **přízpusobivost** - funguje na různých zařízeních

Razantní posun vpřed

Před deseti lety jsme v první advokátní kanceláři zprovoznilí systém SynopsiS. Ten jsme dále rozvíjeli, zejména na základě poznatků a požadavků dalších advokátních kanceláří. Vzniklo tak robustní řešení, které uspokojí potřeby každé advokátní kanceláře se všemi jejími procesy, postihne většinu práce jednotlivých členů kanceláře a dokáže ji zefektivnit, zpřehlednit a zabezpečit.

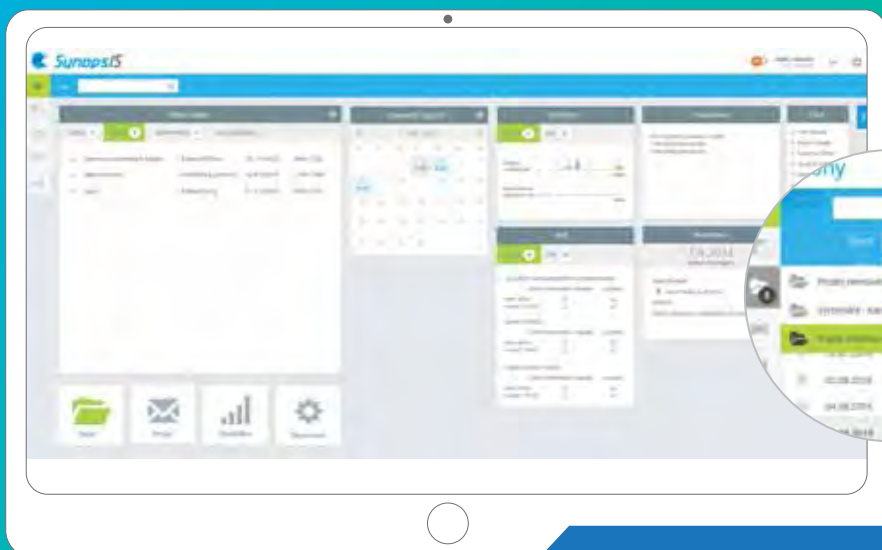
Odvračenou stranou se pro některé uživatele stala horší přehlednost. Postupem času se otevřely možnosti nejnovějších technologií a trendů. To nás vedlo k rozhodnutí vytvořit celý systém zcela znovu s využitím spousty nápadů stávajícího systému a znalosti uživatelů jako té nejlepší možné analýzy.

Změna je to poměrně radikální, ale potřebná. Jsme rádi, že vám ji můžeme představit.

Tomáš Hradský
CEO, softwarový architekt

Aktivní pracovní plocha, postraní lišta pro odkládání, grafy, kalendář, časové osy a mnohem více.

Vyzkoušejte zdarma svoji budoucnost

Zjistěte více: synopsis.cz | obchod@synopsis.cz | 537 020 820

Existence společné domácnosti jako důvod pro dědění ze zákona

Kde nedojde k dědické posloupnosti podle dědické smlouvy nebo podle závěti, nastane zákonná dědická posloupnost k pozůstalosti nebo k její části. Nedědili zůstavitelovi potomci, tedy osoby z první třídy dědiců, dědí ve druhé třídě manžel, zůstavitelovi rodiče a dále ti, kteří žili se zůstavitelem nejméně po dobu jednoho roku před jeho smrtí ve společné domácnosti a kteří z tohoto důvodu pečovali o společnou domácnost nebo byli odkázáni výživou na zůstavitele. Kdo se dovolává svého postavení dědice z titulu existence společné domácnosti, musí její existenci v rámci dědického řízení tvrdit a dokázat.

Úvod

Společná domácnost není pojmem, který by byl pro dědické právo od 1. 1. 2014 pojmem novým. Dědický titul vyplývající ze společné domácnosti byl také obsažen v ust. § 474 odst. 1) zák. 40/1964 Sb. (dále jen „SOZ“), samotný pojem domácnost, ze kterého se odvozovala společná domácnost, pak byl definován v ust. § 115 zák. 40/1964 Sb., a to tak, že: „domácnost tvoří fyzické osoby, které spolu trvale žijí a společně uhrazují náklady na své potřeby.“

Aplikace nové zákonné úpravy, která se nachází v ust. § 1636 odst. 1) a 2) NOZ a která se od předchozí úpravy neodchyluje (absence pojmu partner v zákonné textaci NOZ oproti SOZ je také pro účely dědického práva překlenuta ustanovením § 3020, které stanoví, že „Ustanovení částí první, třetí a čtvrté o manželství a o právech a povinnostech manželů platí obdobně pro registrované partnerství a práva a povinnosti partnerů“), tak bude na pořadu dne v případě, že závěť „nevycherpá“ celou pozůstalost a nebude zde dědická dohoda, nebude zde ani důvod, aby dědily osoby v první či následně ve druhé třídě dědiců. Potud je vše celkem jasné.

Otázky mohou vyvstat v souvislosti s tím, jak v rámci civilního sporného řízení tvrdit a dokázat takové skutečnosti, které nalézací soud dovedou k právnímu hodnocení, které skutečně společnou domácnost potvrdí. Ostatně, jak uvádí Komentář Wolters Kluwer:[1] Na rozdíl od všech ostatních kategorií dědiců ze zákona, které jsou stanoveny

jasným příbuzenským či manželským poměrem k zůstaviteli, určení spolužijící osoby bývá často obtížné a hlavně napadnutelné.

Zároveň lze s ohledem na společenský vývoj spíše očekávat, že se v rámci soudního rozhodování budeme setkávat při dokazování společné domácnosti s různorodějšími skutkovými podstatami, ostatně, sám zákonodárce zřejmě předpokládal (např. ust. § 3 odst. 1) NOZ: Soukromé právo chrání důstojnost a svobodu člověka i jeho přirozené právo brát se o vlastní štěstí a štěstí jeho rodiny nebo lidí jemu blízkých takovým způsobem, jenž nepůsobí bezdůvodně újmu druhým.), že způsoby soužití za účinnosti zák. 89/2012 Sb. budou rozmanitější. Ostatně jedním z celé řady prokazatelně existujících společenských trendů je v tuto chvíli také inklinování do sféry sdílení, kdy sdíleným bývá často právě obydlí. Také dochází k určitému posunu v chápání nukleární rodiny, existuje vyšší procento nesezdaných párů, atp. Všechny tyto a další okolnosti bude nutno při prokazování a posuzování existence společné domácnosti brát na vědomí.

Pro lepší přehlednost a rychlejší orientaci v textu tedy ještě zopakují zákonnou dikci ust. § 1636 odst. 1) zák. 89/2012 Sb.: Nedědili zůstavitelovi potomci, dědí ve druhé třídě manžel, zůstavitelovi rodiče a dále ti, kteří žili se zůstavitelem nejméně po dobu jednoho roku před jeho smrtí ve společné domácnosti a kteří z tohoto důvodu pečovali o společnou domácnost nebo byli odkázáni výživou na zůstavitele. Osoby žijící se zůstavitelem ve společné do-

mácnosti pak mohou být samostatnými dědici až jako dědici třetí třídy, ve druhé třídě dědí společně s tam uvedenými ostatními osobami. Ještě pro úplnost k třetí dědické třídě: § 1637 odst. 1) NOZ: Nedědili manžel ani žádný z rodičů, dědí ve třetí třídě stejným dílem zůstavitelovi sourozenci a ti, kteří žili se zůstavitelem nejméně po dobu jednoho roku před jeho smrtí ve společné domácnosti a kteří z tohoto důvodu pečovali o společnou domácnost nebo byli odkázáni výživou na zůstavitele.

Kdo může být tzv. spolužijící osobou?

Předně je třeba vyloučit, že by se jako o spolužijící osobě vůbec mohlo uvažovat o osobě právnické. Byť chápání právnické osoby zákonodárcem v tomto směru pokročilo,[2] sem doposud nedospělo. Lze tedy postavit na jisto, že se může jednat výlučně o osobu fyzickou. S vyloučením právnické osoby, také volněji souvisí,[3]

že nelze slučovat pojem osoba blízká a osoba spoluzijící. Ačkoli se nabízí, že pod okruh osob blízkých a osob spoluzijících budou často spadat tytéž osoby, identický obsah tyto pojmy nicméně nemají a zaměřovat je proto nelze.

Znaky společné domácnosti: Obligatorně trvalost a společné žití, alternativně pečování o společnou domácnost nebo odkázání výživou.

Fyzická osoba, která tedy bude usilovat o to, aby dědila z titulu spoluzítí ve společné domácnosti, pak tedy bude muset předně prokázat:

- spoluzítí
- trvalost takového spoluzítí
- péči o společnou domácnost nebo odkázání výživou na zůstavitele
- vše výše uvedené alespoň jeden rok před smrtí

Péče o společnou domácnost

Splnění této podmínky předpokládá, že spoluzijící fyzická osoba žila ve společné domácnosti se zůstavitelem tak, jako by byla řádným členem rodiny; vyžaduje se, aby pečovala o společnou domácnost, nebo poskytovala prostředky na úhradu potřeb společné domácnosti (NS 21 Cdo 627/2001).[4]

Z tohoto důvodu spoluzijící osobou a dědicem ve druhé (popřípadě třetí) třídě dědiců nebude ten, kdo sice žil se zůstavitelem ve společné domácnosti, avšak o společnou domácnost se nikterak nestaral. Péče o společnou domácnost zakládá dědický nárok pouze v případě, že se tak děje nezištně, z důvodu společného soužití, a nikoli z důvodu jiného. Za těchto okolností lze za spoluzijící osobu považovat i hospodyně, která vedla domácnost svému příbuznému či známému. (Češka, Kabát, Ondřej, Švestka, 1987, s. 687).[5]

Co se týče důkazních prostředků, kromě účastnického výslechu, který proběhne v řízení před soudním komisařem (notářem), si lze představit celou řadu dalších důkazních prostředků. Typicky to mohou být výpisy z účtů prokazujících peněžité příspěvky na chod domácnosti, účty od nákupu společných věcí, prokázání drobných údržbových prací například svědeckými výpověďmi. Pokud bude existovat nějaká vzájemná e-mailová komunikace o zde uvedeném, lze případně doporučit i tuto.

Spoluzítí

Problém nenastane v celkem jednoduchých a jednoznačných případech, kdy se například svědeckými výpověďmi osob, které zůstavitele nebo účastníka dědického řízení navštěvovaly,

prokáže, že účastník řízení a zůstavitel společně žili po dobu X let v jednom bytě (domě), každý v jednom pokoji a společně sdíleli ostatní prostor bytové jednotky, či jiné nemovitosti.

Interpretační a navazující aplikační a důkazní problémy již ale nastávají například u existence výminku (nikoli sjednaného mezi nejbližšími příbuznými, kde problém zpravidla nenastane), u případů, kdy ucházející se dědic „nepřespával pod jednou střechou“ se zůstavitelem, kdy delší dobu pobýval v zahraničí (ať už z důvodu studia, práce, či dovolené) či po dobu delší hospitalizace v nemocnici. Zde odkazují na závěry uvedené v Beckově Komentáři,[6] který uzavírá, že: „Zákon vyžaduje, aby spoluzijící osoba žila se zůstavitelem...ve společné domácnosti“, nikoli aby žila v zůstavitelově domácnosti, což předpokládá, že spoluzijící fyzická osoba a zůstavitel žili trvale v jedné a téže domácnosti a není podstatné, jaké v ní bylo jejich postavení, že šlo například o poměr obdobný poměru manželskému, nebo partnerskému, tedy o poměr (vztah) dvou osob bez institucionalizace jejich svazku, anebo o vtaž zcela jiný. „Společná domácnost zpravidla předpokládá společné bydlení. Nicméně existenci společné domácnosti není na překážku, bydlí-li její členové ve více bytech, jestliže ovšem spolu žijí trvale a jestliže společně uhrazují náklady na své potřeby.“

Mám za to, že zákon a judikatura pojem osoby spoluzijící vykládá v souladu s jeho možnou faktickou proměnlivostí, vycházejí z toho, že skutečně „spoluzítí“ může stěžít obsahovat limitovatelný počet variací, a bylo by chybou omezit se na vytvoření určitých šablon „vzorů spoluzítí“ a formálně dle těchto šablon aplikovat právo. Co je dle mého názoru podstatnější než požadavek na striktní dokazání formy případného spoluzítí, je intenzita takového spoluzítí, intenzita toho, jak se osoba spoluzijící ve společné domácnosti se zůstavitelem o tuto domácnost starala, intenzita (četnost a rozsah) s jakou přispívala na její provoz atp.

Odkázání péči na zůstavitele

Výše uvedené kritérium intenzity spoluzítí dle mého názoru obstojí i „opačným směrem“, tj. při posuzování alternativního ze znaků, a sice prokázání toho, že dědic byl odkázán výživou na zůstavitele. Ke zde uvedenému je rozvedeno v Beckově Komentáři,[7] že „Odkázání výživou na zůstavitele nelze rozumět stav vylučného napojení spoluzijící osoby na výživu zůstavitele, potažmo situaci, kdy zde existuje jiná osoba, která by měla povinnost přispívat na její výživu. Pojetí výživy nelze brát obdobně k výživovací povinnosti dle ust. § 910 a násl. Tato výživa nemusí být nikterak právem formalizována, nýbrž může být i faktická. Samotný pojem

výživy nelze přitom dnes posuzovat v úzkém slova smyslu jako zajištění nezbytných potravin, ošacení, případně potřeb bydlení, nýbrž výživa může spočívat i v zajištění adekvátního vzdělání, sociálního, duševního a kulturního rozvoje osoby odkázané na výživu.“

Závěr

Význam osoby spoluzijící ve společné domácnosti předznamenal zákonodárce tím, že je zařazena ve druhé a následně třetí třídě dědiců, což je v hierarchii zákonné dědické posloupnosti relativně silné postavení, které je schopno (samostatně v rámci dědění ve třetí třídě) odklidit jednotlivé příbuzenské vztahy zakotvené v dalších dědických třídách. Na druhou stranu, prokázat společné spoluzítí bude v některých případech vyžadovat důkladně připravená tvrzení a dostatek důkazů, které budou existenci společné domácnosti způsobily prokázat. Pokud však nebude účastník dědického řízení, byť skutečně v hmotněprávním postavení osoby žijící se zůstavitelem ve společné domácnosti, dostatečně tvrdit a dokazovat, procesního rozhodnutí, které by jeho postavení dědice ze zde uvedeného titulu potvrdilo, nedosáhne. ●

JUDr. Vít Nevařil, advokát
MORENO VLK & ASOCIADOS
 advokátní kancelář

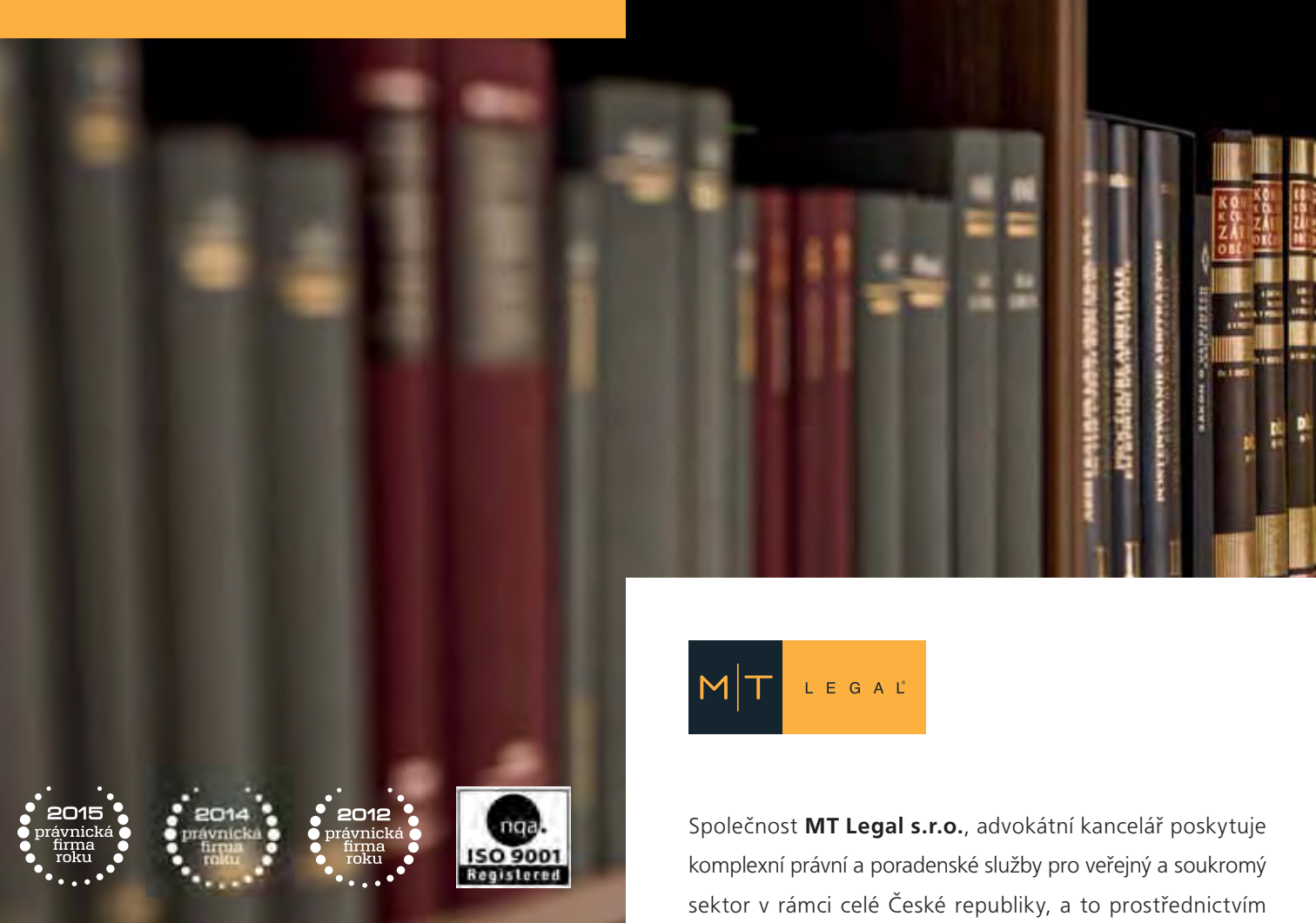

Poznámky:

- [1] Švestka, J.; Dvořák, J.; Fiala, J. a kol. Občanský zákoník. Komentář. Svazek IV. Praha: Wolters Kluwer a.s., 2014, s. 338.
- [2] Zákon o trestní odpovědnosti právnických osob zák. č. 418/2011 Sb.
- [3] Např. rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. listopadu 2005, sp. zn. 29 Odo 1061/2004, které se zabývá vztahem právnické osoby, jako osoby blízké statutárním orgánu této PO a tento vztah potvrzuje.
- [4] Citováno podle Fiala, R. Drápal, L. a kol. Občanský zákoník IV. Dědické právo (§ 1475 – 1720). Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015 s. 393.
- [5] Tamtéž.
- [6] Fiala, R. Drápal, L. a kol. Občanský zákoník IV. Dědické právo (§ 1475 – 1720). Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015 s. 393.
- [7] Tamtéž.

Beroun Golf Club

Společnost **MT Legal s.r.o.**, advokátní kancelář poskytuje komplexní právní a poradenské služby pro veřejný a soukromý sektor v rámci celé České republiky, a to prostřednictvím svých více jak 20 právních specialistů.

MT Legal s.r.o., advokátní kancelář

- **PRAHA**
Karolíny Světlé 25, 110 00 Praha 1
tel.: +420 222 866 555
- **BRNO**
Jakubská 121/1, 602 00 Brno 2
tel.: +420 542 210 351
- **OSTRAVA**
Bukovanského 30, 710 00 Ostrava
tel.: +420 596 629 503

■ email: info@mt-legal.com
■ www.mt-legal.com

NABÍZENÉ SLUŽBY

- komplexní právní poradenství
- poradenství dodavatelům a zadavatelům veřejných zakázek
- kontrola nabídek dodavatelů, administrace zadávacích a koncesních řízení
- zpracování právních rozborů a analýz
- zastupování v soudních, správních a arbitrážních řízeních
- přednášková činnost, metodická podpora

HLAVNÍ SPECIALIZACE

- právo veřejného investování (veřejné zakázky, koncese, projekty PPP, veřejná podpora, strukturální fondy EU)
- právo EU
- právo duševního vlastnictví, právo ICT
- energetické právo
- stavební právo
- horní právo
- právo životního prostředí
- zdravotnické právo
- vodní a lesnické právo
- právo obchodní, občanské, správní, pracovní
- arbitráže a investiční spory

Některé právní aspekty související s počítačovými podvody v České republice a na Slovensku

Jako počítačová kriminalita je často definována protiprávní činnost spojená s prostředky výpočetní techniky a počítačovými sítěmi. Počítačová kriminalita má mnoho podob a s ohledem na rozvoj digitalizace a informačních a komunikačních technologií se stává závažným celospolečenským jevem, který má často mezinárodní přesah. Riziko, že společnosti budou čelit počítačové kriminalitě, se stále více stupňuje. Důvodem je dostupnost potřebných zařízení, rychlost vykonání operací či efektivní možnost anonymizace pachatelů.

Počítačová kriminalita může mít zejména následující podoby:

Hacking

Hacker jako pachatel prolomí bezpečnostní opatření a pronikne k elektronickým údajům. Jde o jednu z nejběžnějších forem počítačové kriminality.

Podobou hackingu je i tzv. podvržení identity, kdy hacker zfalšuje e-mailovou zprávu tak, aby vypadala, že ji poslal někdo jiný, např. nadřízený, ředitel či jednatel zaměstnavatele, a aby odpověď šla zpět do rukou hackera.[1]

Cracking

V případech crackingu je cílem pachatele zasahovat nebo upravovat software za účelem odstranění, zablokování nebo jiného znehodnocení

funkcí, které slouží k ochraně před neoprávněným šířením softwaru nebo jiných děl.

Warez

Pachatel pronikne do informačních systémů za účelem odstranění ochranných prvků a jejich dalšího protiprávního použití a neoprávněně nakládá s autorskými díly. Účelem je vytvořit kopie autorsky chráněných programů či jiných autorských děl. V praxi pachatel zpravidla zbaví dílo ochrany a následně jej šíří na filesharingovém serveru.

Carding

Pro carding je typické zneužití údajů o elektronické platební kartě a následně získání možnosti nakládat se zůstatkem na bankovním účtě osoby.

Phishing

Při phishingu se pachatel pokouší získat údaje k elektronickému bankovníctví majitelů bankovních účtů. Pachatel se zpravidla vydává za banku a rozesílá žádosti o poskytnutí identifikačních a bezpečnostních údajů k bankovnímu účtu. Výsledkem je převod zůstatku z účtu osoby, která takto své údaje poskytne.

Novou formou phishingu je též doručení sms zprávy, kdy pachatel prostřednictvím linku uvedeného ve zprávě vyzývá dotčenou osobu k přihlášení se na falešnou webovou stránku, která je napodobeninou mobilní aplikace určité banky.

Sniffing

Pachatel neoprávněně zachytává komunikaci v internetové/počítačové či jiné podobné síti a zachytává hesla, čte cizí e-maily a korespondenci, a to pomocí programu sniffer, který data nejen zachytí ale i uchovává.

Money Muling

Jedná se o proces, v rámci kterého tzv. bílí koně založí účty v bance s cílem legalizovat neoprávněně získané finanční prostředky. V případě počítačové kriminality jde o klíčový prvek, který lze zjednodušeně označit za praní špinavých peněz.

Cyberbullying

Pojmem cyberbullying se rozumí šikánování prostřednictvím počítače, smartphonu, telefonu, či internetu všeobecně.

Cyberstalking

Na rozdíl od cyberbullyingu je oběť při cyberstalkingu neustále pronásledována ve virtuálním prostředí, přičemž pronásledování může být spojeno s vyhrožováním, zastrašováním či obtěžováním.

Grooming

Zákeřnost tohoto způsobu počítačové kriminality spočívá v navození důvěrného vztahu a následně možnosti sexuálního kontaktu a sexuálního zneužití. Nejvíce ohroženou skupinou jsou děti a mladiství. Pachatel nejprve získá důvěru dítěte, zahrne jej/ji pozorností a vytváří u dítěte zájem o sexuální témata nepřiměřená jeho/jejímu věku. Aktivita směřuje k osobnímu setkání s dítětem, při kterém dochází k sexuálnímu obtěžování.

Právní úprava

Z důvodu závažnosti počítačové kriminality a jejího mezinárodního přesahu byla úprava postihu počítačové kriminality a spolupráce při jejím potírání předmětem mezinárodní a nadnárodní právní regulace. Jedná se zejména o úmluvu o počítačové kriminalitě, (dále jen „Úmluva“), přijatou na půdě Rady Evropy, jejíž stranou se však vedle členských států Rady Evropy staly i mimoevropské státy jako např. Kanada, Japonsko či Spojené státy americké.[2]

Jelikož je počítačová kriminalita vnímána jako překážka k vytvoření jednotného digitálního trhu, byla předmětem legislativy i v rámci Evropské unie. V současné době je problematika upravena zejména směrnicí o útocích na informační systémy,[3] která nahradila původní rámcové rozhodnutí Rady o útocích proti informačním systémům.[4]

Úmluva systematicky rozděluje počítačovou kriminalitu na:

- trestné činy proti důvěrnosti, integritě a použitelnosti počítačových dat a systémů,
- trestné činy související s počítačem, tj. počítačové padělání a počítačové podvody,
- trestné činy související s obsahem, tj. činy související s dětskou pornografií,
- trestné činy týkající se porušení autorského práva a práv souvisejících s právem autorským.

S ohledem na předmět tohoto článku se budeme dále zabývat problematikou trestných činů souvisejících s počítačem, tj. počítačovými podvody,[5] konkrétně podvodným vylákáním peněžních prostředků, které mohou mít podobu hackingu, zejména podvržení identity,

phishingu, a money mulingu, a postupem jak se proti takovým podvodům bránit dle českého a slovenského práva.

Česká republika

Kvalifikace jednání

V České republice se v poslední době setkáváme s mnoha případy počítačových podvodů spočívajících v neoprávněném vylákání peněžních prostředků od jejich vlastníka a jejich zaslání na cizí bankovní účet, ze kterého jsou buď vybrány v hotovosti či zaslány na další, často zahraniční, účty.[6]

Vylákání peněžních prostředků se zpravidla děje pomocí podvržení identity, kdy jsou osobám majícím přístup ke korporátním financím doručeny e-maily od domnělého nadřízeného s pokynem k zaslání peněžních prostředků na cizí účet pod záminkou urgentní a utajené operace, jako je akvizice majetku v zahraničí či poskytnutí úvěru či půjčky.

Ve většině případů jsou uvedena jednání předmětem spolčení vícero osob s mezinárodním přesahem. V naší praxi se nejčastěji setkáváme se situací, kdy jsou peněžní prostředky vylákány od cizinců či společností se sídlem v zahraničí a zaslány na bankovní účty do České republiky, jejichž majiteli jsou prázdné společnosti či nemajetné osoby, opět často cizinci. Zjistit, odsoudit a potrestat skutečné pachatele, organizátory trestných činů, je složitý úkol a vyžaduje efektivní mezinárodní spolupráci.[7]

Orgány činné v trestním řízení obvykle kvalifikují vylákání peněžních prostředků jako trestný čin podvodu[8] a jednání spočívající v otevření bankovních účtů, operacích na takových účtech a vybrání peněžních prostředků jako trestný čin legalizace výnosů z trestné činnosti[9] či podílnictví.[10]

Obrana proti počítačovým podvodům, procesní aspekty

Prevence

Podobně jako v jiných oblastech práva je nejúčinnější obranou prevence. V korporátním prostředí lze pouze doporučit, aby byli s ohledem na nárůst počtu počítačových podvodů zaměstnanci či jiní pracovníci dostatečně informováni a proškoleni o existujícím riziku.

V rámci korporací je zejména nutné přijmout interní opatření v podobě směrnic, vnitřních

předpisů, etických kodexů, compliance programů, kterými se zavedou jasná pravidla o pohybu peněžních prostředků, např. že platby[11] budou prováděny na základě písemných smluv a po předchozím schválení, a nikoliv na základě pouhých faktur či e-mailů. Je rovněž nutné, aby byla pravidla dodržována jak řadovými zaměstnanci či jinými pracovníky, tak vedoucími zaměstnanci a nejvyšším managementem, aby byla systematicky kontrolována a fakticky naplňována a aby byla vyhledávána jejich porušování, např. v rámci interního auditu.[12]

Procesní postup

Pokud nicméně dojde k dokonání trestného činu a k podvodnému vylákání peněžních prostředků, je nezbytné se neprodleně obrátit na banku a transakci bance nahlásit.

Pokud se transakci nepodařilo zastavit, banka by měla o transakci upozornit osobu či instituci, jež vede účet, na který byly peněžní prostředky zaslány. Dle českého práva je taková osoba či instituce povinnou osobou dle zákona č. 253/2008 Sb., mezi jejíž povinnosti náleží mimo jiné:

- a) oznámit podezřelý obchod Ministerstvu financí, konkrétně Finančně analytickému útvaru, a to bez zbytečného odkladu, nejpozději však do pěti kalendářních dnů od jeho zjištění, a vyžadují-li to okolnosti případu, neprodleně,
- b) splnit příkaz klienta[13] nejdříve po uplynutí 24 hodin od přijetí oznámení podezřelého obchodu Ministerstvem financí, pokud hrozí nebezpečí, že bezodkladným splněním příkazu klienta by mohlo být zmařeno nebo podstatně ztíženo zajištění výnosu z trestné činnosti, a zajistit vhodným způsobem majetek proti manipulaci.

Ministerstvo financí může rozhodnout o prodloužení doby, na kterou se odkládá splnění příkazu klienta, nejdéle však na dobu 72 hodin od přijetí oznámení podezřelého obchodu, a o zajištění majetku, který má být předmětem podezřelého obchodu, až na dobu 72 hodin.

Pokud Ministerstvo financí po analýze údajů získaných při své činnosti zjistí skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin, podá oznámení dle § 158 zákona č. 141/1961 Sb., (dále jen „TŘ“).[14] Orgány činné v trestním řízení poté mohou peněžní prostředky zajistit v rámci trestního řízení postupem stanoveným v § 79a a násl. TŘ.[15]

Dle trestního řádu lze zajistit peněžní prostředky,[16] které se na účtu nacházejí, peněžní prostředky dodatečně došlé na účet,[17] vztahuje-li se důvod zajištění i na ně, a jejich příslu-

šenství. Rozhodnutí o zajištění má formu usnesení a doručuje se:

- a) bance,
- b) majiteli účtu poté, co banka zajištění provedla,
- c) a dalším osobám dle § 137 TŘ, tj. zejména obviněnému, pokud se jedná o osobu rozdílnou od majitele účtu,[18] a máme za to, že za podmínek stanovených v § 137 TŘ i poškozenému, zejména pokud dal k usnesení podnět svým návrhem.

Pokud je obviněný osobou rozdílnou od majitele účtu, nevztahuje se na něj omezení spočívající v povinnosti doručit mu usnesení až poté, co banka provedla zajištění. Orgány činné v trestním řízení by proto měly postupovat tak, aby zajištění nebylo zmařeno.[19]

Jakmile už nejsou zajištěné peněžní prostředky k dalšímu řízení třeba, a nepřichází-li v úvahu jejich propadnutí či zabrání, orgány činné v trestním řízení rozhodnou za podmínek § 80 TŘ ve spojení s § 81a TŘ o vrácení peněžních prostředků, tedy o umožnění opětovné dispozice s peněžními prostředky, majiteli účtu anebo tomu, o jehož právu k peněžním prostředkům není pochyb.[20]

Postavení majitele peněžních prostředků v trestním řízení

Majitel peněžních prostředků, jež byly předmětem útoku trestného činu, má dle trestního řádu postavení osoby, která k peněžním prostředkům může uplatnit vlastnické právo dle § 80 TŘ ve spojení s § 81a TŘ a navrhnout orgánům činným v trestním řízení, aby jí peněžní prostředky za výše uvedených podmínek vrátily, pokud již nejsou k dalšímu řízení třeba.

Jelikož má majitel účtu, na kterém byly peněžní prostředky zajištěny, právo dle § 79a odst. 4 TŘ žádat o zrušení či omezení zajištění,[21] lze doporučit, aby majitel peněžních prostředků uplatnil vlastnické právo k peněžním prostředkům, co nejdříve to je možné.

Dále máme za to, že majitel peněžních prostředků, tedy majitel věci, jež byla předmětem útoku trestného činu, a zároveň osoba, které byla trestným činem způsobena majetková škoda,[22] má v trestním řízení postavení poškozeného ve smyslu § 43 a násl. TŘ a s tím související práva.[23]

V naší praxi jsme se v některých případech setkali s názorem orgánů činných v trestním řízení, dle kterého majitel peněžních prostředků takové postavení mít nemusí, a to zejména

v případech, kdy se jedná o zahraniční osobu a kdy byly peněžní prostředky zaslány do České republiky ze zahraničí. Orgány činné v trestním řízení v těchto případech argumentovaly, že pokud je místo spáchání trestného činu podvodu[24] v zahraničí, a v České republice se vede trestní řízení pouze pro podezření ze spáchání trestného činu legalizace výnosů z trestné činnosti či podílnictví, osoba, jejíž peněžní prostředky byly zaslány do České republiky, nemůže mít v trestním řízení vedeném českými orgány postavení poškozeného dle § 43 a násl. TŘ, jelikož u trestného činu legalizace výnosů z trestné činnosti či podílnictví může mít takové postavení pouze Česká republika.

S takovým názorem nesouhlasíme. Předně poukazuje na skutečnost, že i kdyby se trestní řízení vedlo pouze z důvodu podezření ze spáchání trestného činu legalizace výnosů z trestné činnosti, jedná se o trestný čin proti majetku,[25] podobně jako např. trestný čin podvodu.

Druhým či skupinovým objektem trestných činů proti majetku je přitom ochrana majetkových zájmů, zejména právo vlastnit majetek, tj. jedno ze soukromých práv.[26] To platí i pro trestný čin legalizace výnosů z trestné činnosti, u kterého je dle odborné literatury objektem „cizí majetek, a to ve vztahu k věcem nebo jiným majetkovým hodnotám získaným trestným činem, tj. např. podvodem, nebo jako odměna za něj“.[27]

Trestné činy proti majetku se tak svým druhovým objektem liší od např. hospodářských trestných činů, zejména trestných činů proti měně a platebním prostředkům a trestných činů daňových, poplatkových a devizových, jejichž objektem je často ochrana veřejných vztahů a plnění povinností vůči státu a u kterých lze dovodit, že škoda může vzniknout především České republice. Dle našeho názoru ale není ani u hospodářských trestných činů ochrana soukromých majetkových zájmů plošně vyloučena, když je např. u trestného činu poškozování spotřebitele dle § 253 TZ objektem trestného činu i ochrana majetkových zájmů spotřebitelů, tedy soukromých osob.

V tomto ohledu poukazuje na výkladové stanovisko Nejvyššího státního zastupitelství č. 5/1996, dle kterého: „Při postupu před zahájením trestního stíhání má osoba, ohledně níž jsou dány skutečnosti nasvědčující tomu, že jí bylo trestným činem ublíženo na zdraví, způsobena majetková, morální nebo jiná škoda, postavení poškozeného ve smyslu ustanovení § 43 odst. 1, popř. i podle § 43 odst. 2 TŘ. Při posouzení, zda jde skutečně o poškozeného, je třeba přihlížet k povaze tohoto stadia trestního řízení, tj. k tomu, že v jeho rámci zpravidla není možné učinit jednoznačně zjištění k osobě poškozeného nebo poškozených, stejně tak, jako k řadě jiných otázek významných pro trestní řízení.“

Za takovou osobu se proto považuje i ten, kdo o sobě prohlašuje, že byl poškozen trestným činem některým ze způsobů uvedených v ustanovení § 43 odst. 1 TR., a to až do doby, než bude zjištěn opak (tj. nejméně do doby, než bude ve věci skončeno prověřování).“

Nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 1587/07, ze dne 9. 6. 2008, v tomto ohledu doplňuje, že: „pro posouzení, zda je ta která osoba poškozeným ve smyslu ustanovení § 43 trestního řádu, není rozhodující právní kvalifikace, pro kterou se trestní řízení vede, nýbrž je nutno definici poškozeného v citovaném ustanovení porovnávat se skutkovým dějem, jak o něm svědčí v dané fázi trestního procesu dostupná zjištění.“

Dle výše uvedeného tak páčáním trestného činu legalizace výnosů z trestné činnosti, jako jednoho z trestných činů proti majetku, dochází k porušení či ohrožení soukromých majetkových zájmů, zejména vlastnického práva, a jelikož je u tohoto trestného činu předmětem útoku zpravidla cizí věc, jeho spácháním může dojít ke způsobení majetkové škody osobám, které mají k dané věci příslušné právo. Možnost přiznání postavení poškozeného ve smyslu § 43 odst. 1 TR soukromé osobě tak u trestného činu legalizace výnosů z trestné činnosti nemůže být plošně vyloučena a orgány činné v trestním řízení jsou dle našeho názoru povinny majitelům peněžních prostředků takové postavení za výše uvedených podmínek v trestním řízení přiznat.

Je nutné dodat, že jelikož jsou dle stávající právní úpravy rozhodnutí orgánů činných v trestním řízení o postavení poškozeného ve většině případů neformální[28] a není možné proti nim podat stížnost, může být obrana proti rozhodnutí orgánů činných v trestním řízení o nepřipuštění majitele peněžních prostředků jako poškozeného do trestního řízení obtížná.[29]

Závěr

Je nutné, aby soukromé osoby, zejména korporace, reagovaly na rostoucí počet počítačových podvodů a související rizika, a to především implementací interních pravidel, která umožní zavčas podvody odhalit a předejít jejich dokonání.

Pokud k dokonání podvodu dojde, je nezbytné se obrátit na příslušné instituce a orgány, podvodnou transakci nahlásit a uplatnit práva k podvodně vylákaným prostředkům v příslušných řízeních.

Slovensko

Čo je počítačová kriminalita?

Hoci slovenský právny poriadok neobsahuje presnú definíciu počítačovej kriminality, zjednodušene povedané, je ňou akékoľvek protiprávne a neoprávnené konanie uskutočnené prostredníctvom informačných technológií, ktoré súčasne musí naplniť znaky niektorého z trestných činov ustanovené v osobitnej časti Trestného zákona.[30]

Slovenský zákonodarca vysvetľuje, že počítačová kriminalita ako jedna z oblastí modernej kriminálnej činnosti, ktorej rozmach je sledovaný najmä v posledných rokoch v súvislosti s nástupom digitálneho veku, je súborom protiprávných konaní, ktorých hlavným znakom je využívanie informačných technológií, najmä počítačov, na páchanie trestnej činnosti.[31]

Počítačovú kriminalitu je potrebné vnímať systémovo, t.j. rozlišovať kedy je informačná technika prostriedkom páchania trestnej činnosti a kedy je nelegálna činnosť namierená proti neoprávnenosti iných informačných technológií.

Za „priamu počítačovú kriminalitu“ považujeme útoky proti počítaču, teda protiprávne konania uskutočnené proti integrite alebo bezpečnosti počítačov, počítačových systémov alebo spracúvaných a skladovaných dát. Za „nepriamu počítačovú kriminalitu“ považujeme trestné činy páchané prostredníctvom počítača. V tomto prípade sú počítače, resp. počítačové systémy a siete prostriedkom na spáchanie trestného činu.[32]

Ako sa stíha počítačová kriminalita?

Vyššie uvedené spôsoby páchania počítačovej kriminality je potrebné subsumovať pod skutkové podstaty trestných činov uvedených v osobitnej časti Trestného zákona, nakoľko len v tom prípade je možné konanie páchatela potrestať.

Do slovenského právneho poriadku boli zavedené s účinnosťou k 1.1.2016 nové skutkové podstaty trestných činov – neoprávnený zásah do počítačového systému, neoprávnený zásah do počítačového údajov, neoprávnené zachytávanie počítačových údajov a výroba a držba prístupového zariadenia, hesla do počítačového systému alebo iných údajov. Cieľom ich zavedenia je zlepšiť postihnuteľnosť konania zameraného na útoky proti integrite počítačových systémov a digitálnych údajov.

V prípade, ak je počítačová kriminalita páchaná na majetku poškodeného, predmetné konanie bude stíhané podľa ustanovení Trestného zákona o trestných činoch proti majetku.

Počítačové podvody

V podmienkach Slovenskej republiky ide pravdepodobne o jednu z najmasívnejšie sa rozvíjajúcich foriem páchania počítačovej kriminality. Podľa správy Globálneho prieskumu hospodárskej kriminality, ktorý uskutočňuje spoločnosť PwC, ktorý je najväčším svojho druhu „formy kriminality sú čoraz rôznorodejšie ... Podvodníci hľadajú nové spôsoby, ako poškodiť spoločnosti... Zaznamenali sme nárast podielu iných foriem hospodárskej kriminality: ... počítačové podvody (12 %), legalizácia príjmov z trestnej činnosti (12 %). Vo všeobecnosti je počítačová kriminalita nebezpečná v tom, že organizácie, ktoré sú jej obeťou, nemusia zistiť, že sa na nich pácha podvod. PWC je presvedčená, že počet „skrytých“ (neidentifikovaných) prípadov počítačovej kriminality je vyšší ako v prípade sprenevery majetku. Je preto veľmi pravdepodobné, že počet skutočných prípadov je oveľa vyšší než počet nahlásených prípadov.“ [37]

Ako to prebieha v praxi? Útočník napríklad nabúra e-mailové konto obchodného partnera a vyžiada platbu za objednaný tovar na „nový účet“ obchodného partnera. Predmetný účet samozrejme nepatrí obchodnému partnerovi, ale je oficiálne založený pre inú spoločnosť, ktorej konateľom je pravdepodobne „biely kôň“.

Rovnako je možné na podobný podvod využiť iné informačné prostriedky. V praxi sme sa stretli s vytvorením e-mailového konta, ktoré napodobňovalo konto patriace skutočnej kontaktnej osobe u obchodného partnera, prostredníctvom ktorého útočník prezentoval na prvý pohľad dôveryhodný dôvod na prevod finančnej čiastky na jeho účet. Dokonca podobným spôsobom boli vylákané finančné prostriedky aj prostredníctvom telefonátov.

Čo robiť, ak som poškodeným v dôsledku počítačového podvodu resp. iných komunikačných prostriedkov?

Spravidla sa poškodený dozvie o tom, že ide o podvod, až keď je prevodný príkaz zadaný. Rýchlosť odhalenia podvodu závisí aj od vnútorných kontrolných mechanizmov[38] a praxe medzi obchodnými partnermi. V prvom rade je potrebné promptne kontaktovať banku, v ktorej je vedený účet poškodeného a pokúsiť sa platbu zrušiť čo najskôr. Toto je však možné

iba pri relatívne rýchlym odhalení podvodu. V prípade medzibankových prevodov dávajú niektoré banky možnosť zrušiť príkaz v rovnaký deň ako bol zadany.

Ak už bola platba zrealizovaná, je potrebné banku požiadať o zaslanie varovnej správy banke útočníka t.j. banke, ktorá vedie účet, na ktorý má byť pripísaná podvodne vylákaná platba. Prečo je varovná správa dôležitá? Banky sú povinné v zmysle platných právnych predpisov regulujúcich ochranu pred legalizáciou z príjmov z trestnej činnosti kontrolovať transakcie a ohlasovať podzrivé operácie, t.j. obchodné operácie, ktoré zjavne vybočujú z bežného rámca alebo povahy určitého druhu obchodu alebo obchodu určitého klienta; transakcie, ktoré nemajú žiaden zrejmy ekonomický účel alebo zrejmy zákonný účel; objem finančných prostriedkov, s ktorými sa v rámci transakcií nakladá, je evidentne v nepomere k povahe alebo rozsahu podnikateľskej činnosti klienta alebo jeho deklarovaným majetkovým pomerom; transakcie pri ktorých nie je zrejmy jej vzťah k bežným obchodným aktivitám klienta atď. Ak banka vyhodnotí transakciu ako neobvyklú, k čomu samozrejme varovná správa výrazne prispieje, je povinná obchod zadržať a ohlásiť túto transakciu finančnej spravodajskej jednotke. Finančná spravodajská jednotka následne môže vec odovzdať orgánom činným v trestnom konaní.

Je potrebné mať na zreteli, že ak už boli peňažné prostriedky pripísané na útočníkov účet v banke, informácie o zostatku na jeho bankovom účte a ďalšie informácie o pohyboch na účte podliehajú bankovému tajomstvu a rovnako nie je možné manipulovať s peňažnými prostriedkami na účte útočníka a previesť ich späť napriek tomu, že ich nadobudol v dôsledku trestnej činnosti. V prípade podvodného vylákania platby je teda potrebné čo najskôr podať trestné oznámenie orgánom činným v trestnom konaní.

Orgány činné v trestnom konaní sú oprávnené v zmysle ustanovenia § 95 Trestného poriadku vydať príkaz na zaistenie peňažných prostriedkov na účte v banke, ak sú výnosom z trestnej činnosti, teda sú podvodne získané. Príkaz na zaistenie môže byť vydaný dokonca aj pred začatím trestného stíhania, ak vec neznesie odklad. Orgány činné v trestnom konaní zakážu akékoľvek dispozície so zaistenými peňažnými prostriedkami na účte v banke. Príkaz je doručený banke, a v prípade ak boli peňažné prostriedky odoslané do zahraničia, tak zahraničnej banke. Slovenské orgány môžu požiadať v režime dožiadania o právnu pomoc a súčinnosť aj zahraničné orgány činné v trestnom konaní a zabezpečiť zaistenie peňažných prostriedkov aj v zahraničí.

Následne je samozrejme úlohou orgánov činných v trestnom konaní objasniť daný skutok a stotožniť páchatela.

Ako dostať zaistené peňažné prostriedky späť? – nové možnosti s účinnosťou od 1. 1. 2016

Až do 1. 1. 2016 bolo pre poškodeného, ktorému sa podarilo dosiahnuť zaistenie peňažných prostriedkov na páchatelovom účte, extrémne zložitá docieľiť vrátenie zaistej sumy v primeranom čase a v trestnom konaní.

Svoj nárok si poškodený musel uplatňovať v rámci zdĺhavého trestného alebo civilného konania na náhradu škody (resp. vydanie bezdôvodného obohatenia). Predchádzajúca právna úprava umožňovala vyhnúť sa takémuto procesu, ale len v prípade, ak predmetom podvodu (resp. obdobného trestného činu) bola fyzická vec. Podľa výkladu orgánov činných v trestnom konaní totiž ustanovenia vzťahujúce sa na vrátenie veci nebolo možné aplikovať analogicky na vrátenie peňažných prostriedkov zaistených na účte v banke. Argumenty proti uplatneniu predmetného ustanovenia spočívali v skutočnosti, že peniaze na účte v banke nie sú vec, ale ide o pohľadávku, resp. právo na plnenie.

Jednoduchou povedané, podvodne vylákané peniaze sa našli, boli pod dohľadom príslušných štátnych orgánov, avšak v zásade jediným spôsobom, ako ich získať späť bolo uplatniť si nárok poškodeného v trestnom konaní a čakať, či sa nájde páchatel. Okrem významného časového hľadiska problém takéhoto postupu bol v tom, že vo väčšine prípadov páchatel (fyzická osoba) nebol zároveň majiteľom účtu, na ktorom boli peňažné prostriedky zaistené a teda uplatnený nárok by nebolo možné vymôcť priamo zo zaistených prostriedkov.

V praxi dochádzalo tiež k zaujímavým prípadom, kedy došlo k trestnému činu (podvodu) v zahraničí a na Slovensku prebiehalo „len“ trestné stíhanie pre trestný čin legalizácie príjmu z trestnej činnosti – pokus o legalizáciu príjmov získaných z podvodu prostredníctvom slovenského bankového účtu. V takom prípade poškodený trestným činom podvodu nebol však procesne považovaný za poškodeného v trestnom konaní na Slovensku pre trestný čin legalizácie príjmov z trestnej činnosti. Uplatnenie nároku v slovenskom trestnom konaní bolo v takomto prípade preto vylúčené.

Jedinou možnosťou v takom prípade bolo podať štandardnú občianskoprávnú žalobu na súd o vydanie bezdôvodného obohatenia proti majiteľovi účtu, na ktorom boli peňažné prostriedky zadržané, vrátane zaplatenia príslušného súdneho poplatku (v SR 6 % z hodnoty zaistených prostriedkov), ktorého náhrada, ako aj náhrada iných trov konania, by bola

napriek úspešnosti v spore takmer nevymožiteľná (majiteľom účtu býva účelovo založená prázdna spoločnosť bez majetku).

Takýto nedostatok právnej úpravy a odmietnutie orgánov činných v trestnom konaní aplikovať na vrátenie peňažných prostriedkov zaistených na účte v banke analogicky úpravu vrátenia veci, boli podľa nášho názoru v rozpore s ústavnými právami obetí trestných činov v kybernetickom priestore a naša kancelária proti tomu podávala sériu sťažností. Uvedený nedostatok bol odstránený s účinnosťou od 1. 1. 2016, kedy zákonodarca zaviedol do Trestného poriadku nové ustanovenie § 95a, ktoré explicitne umožňuje vrátiť zaistené peňažné prostriedky v prípravnom konaní, ak podľa výsledku dokazovania v prípravnom konaní je nepochybné, že zaistené peňažné prostriedky nepatria majiteľovi účtu, na ktorom sú peňažné prostriedky zaistené a na ďalšie konanie nie sú potrebné. O vrátení zaistených peňažných prostriedkov ich vlastníčkovi rozhodne uznesením sudca pre prípravné konanie na návrh prokurátora.

Na uplatnenie postupu podľa § 95a Trestného poriadku si nárok na vrátenie zaistených peňažných prostriedkov musí poškodený resp. iná osoba majúca právo k takýmto peňažným prostriedkom uplatniť v trestnom konaní žiadosťou. Následne je na posúdení príslušného prokurátora a ďalej sudcu pre prípravné konanie, či bude mať na základe dokazovania za preukázané, že peňažné prostriedky nepochybne nepatria majiteľovi účtu, na ktorom boli zaistené.

Záver

Počítačová kriminalita a najmä počítačové podvody sú reálnou hrozbou, ktorej treba venovať zvýšenú pozornosť a ktorej je potrebné dôkladne predchádzať. Komplexné riešenie a zabezpečenie vnútorných systémov, rovnako ako dôsledné rozširovanie povedomia zamestnancov prispieje k eliminácii rizík súvisiacich s rozmáhajúcimi sa počítačovými trestnými činmi.

Rozmáhajúce sa rôzne druhy kriminality v kybernetickom priestore sú zároveň výzvou pre súdy a iné štátne orgány, aby zabezpečili správnu interpretáciu a aplikáciu právnych noriem na tieto „moderné“ nové situácie, s ktorými tieto normy v čase ich vzniku nepočítali. ●

Mgr. Petr Hradil, advokát
JUDr. Beáta Kušnírová, advokát
PETERKA & PARTNERS
advokátni kancelár s.r.o.

Poznámky:

- [1] Počítačová kriminalita a bezpečnost, M. Macháček, 2013, www.internetprovsechny.cz.
- [2] V České republice byla vyhlášena ve sbírce mezinárodních smluv pod číslem 104/2013 Sb.m.s. a vstoupila v platnost 1. prosince 2013. Na Slovensku byla vyhlášena Oznámením Ministerstva zahraničních věcí Slovenskej republiky publ. pod č. 137/2008 a vstoupila v platnost 1. května 2008.
- [3] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/40/EU o útocih na informační systémy a o nahrazení rámcového rozhodnutí Rady 2005/222/SVV, ze dne 12. srpna 2013.
- [4] Rámcové rozhodnutí Rady 2005/222/SVV, ze dne 24. února 2005.
- [5] Viz článek 8 Úmluvy.
- [6] Odkazujeme i na Výroční zprávu Finančně analytického útvaru Ministerstva financí za rok 2015, dle které Ministerstvo financí zaznamenalo 12% nárůst případů, kdy Ministerstvo financíablokovalo finanční prostředky, které byly předmětem podezřelých obchodů a současně trestního oznámení. Celková částkaablokovaných prostředků činila 5 542 mil. Kč, což byl 154% meziroční nárůst.
- [7] Mezinárodní spolupráce v oblasti počítačových podvodů je v Úmluvě upravena v článku 23 a násl., které doplňují jiné dokumenty o mezinárodní pomoci v trestních věcech, zejména Evropskou úmluvu o vzájemné pomoci ve věcech trestních sjednanou 20. dubna 1959, (sdělení Federálního ministerstva zahraničních věcí České a Slovenské Federativní Republiky č. 549/1992 Sb.), a Dodatkový protokol k Evropské úmluvě o vzájemné pomoci ve věcech trestních přijatý 17. března 1978, (sdělení Ministerstva zahraničních věcí České republiky č. 31/1997 Sb., Oznámení Ministerstva zahraničních věcí Slovenskej republiky publ. pod č. 12/1997 Z.z.). Je otázkou, zda a jak je mezinárodní spolupráce efektivní a zda a jak dokáže čelit mezinárodnímu organizovanému zločinu.
- [8] § 209 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, (dále jen „TZ“).
- [9] § 216 TZ a § 217 TZ v nedbalostní formě.
- [10] § 214 TZ a § 215 TZ v nedbalostní formě.
- [11] Ať už jakékoliv či nad určitou hranici.
- [12] Viz i § 8 odst. 2 písm. b) zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, § 21 a násl. zákona 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, či Šámal, P. a kol.: Trestní odpovědnost právnických osob. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 210 – 211.
- [13] Např. příkaz zaslat peněžní prostředky na zahraniční bankovní účet.
- [14] Za podmínek stanovených zákonem může, respektive má povinnost, podat trestní oznámení samozřejmě i poškozený či jiná osoba.
- [15] Pokud Ministerstvo financí nesdělí povinné osobě v lhůtě dle předchozího odstavce, že podalo trestní oznámení, nebo pokud orgány činné v trestním řízení nerozhodnou o zajištění předmětu podezřelého obchodu do tří kalendářních dnů od podání trestního oznámení Ministerstvem financí, povinná osoba provede příkaz klienta.
- [16] A to i před zahájením trestního stíhání.
- [17] Do výše částky uvedené v rozhodnutí o zajištění a jejího příslušenství.
- [18] Viz Šámal, P. a kol.: Trestní řád. Komentář. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, 1033 s.
- [19] Tamtéž.
- [20] Nejčastěji jejich připsáním na účet, ze kterého byly peněžní prostředky zaslány na účet, na němž byly zajištěny.
- [21] V důsledku čehož hrozí nebezpečí, že zajištění bude zrušeno a že majitel účtu peněžní prostředky převede na jiné účty, mimo dosah příslušných orgánů.
- [22] Jejíž výše odpovídá minimálně výši prostředků, jež byly předmětem útoku.
- [23] Zejména tedy právo nahlížet do spisů, vyjádřit se k věci či podat stížnost proti usnesení o odložení věci dle § 159a odst. 7 TŘ či proti usnesení o zastavení trestního stíhání dle § 172 odst. 3 TŘ.
- [24] Nebo obdobného trestného činu dle zahraničních právních řádů.
- [25] Zařazený do hlavy V. zvláštní části trestního zákoníku.
- [26] Šámal, P. a kol. Trestní zákoník, 2. vydání, Praha: C.H.Beck, 2012, s. 1973.
- [27] Šámal, P. a kol. Trestní zákoník, 2. vydání, Praha: C.H.Beck, 2012, s. 2154.
- [28] Formu usnesení má rozhodnutí soudu v řízení před soudem dle § 206 odst. 3 a 4 TŘ. Jedná se zejména o případ, kdy práva poškozeného uplatňuje osoba, které toto právo zřejmě nepřísluší. Dle § 141 odst. 2 TŘ ve spojení s § 206 odst. 3 a 4 TŘ ale ani proti takovému usnesení není stížnost přípustná.
- [29] V zásadě připadá v úvahu postup dle § 157a TŘ či § 12d zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve spojení s § 2 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 23/1994 Sb., o jednacím řádu státního zastupitelství, zřízení poboček některých státních zastupitelství a podrobnostech o úkonech prováděných právními čekateli. Viz i Příznání a odebrání postavení poškozeného v trestním řízení, M. Kučera, 2016, www.epravo.cz.
- [30] Podla § 8 Zákona č. 300/2005 Z.z. Trestného zákona (ďalej len „Trestný zákon“) trestným činom je protiprávny čin, ktorého znaky sú uvedené v tomto zákone, ak tento zákon neustanovuje inak.
- [31] Dôvodová správa k zákonu č. 444/2015 Z.z. zmena Trestného zákona.
- [32] Pavel Ördögh: Počítačová kriminalita a počítačové pirátstvo na Slovensku.
- [33] Podľa § 247a ods. 1 Trestného zákona, kto obmedzí alebo preruší fungovanie počítačového systému alebo jeho časti a) neoprávneným vkladáním, prenášaním, poškodením, vymazaním, zhoršením kvality, pozmenením, potlačením alebo znepřístupnením počítačových údajov, alebo b) tým, že urobí neoprávnený zásah do technického alebo programového vybavenia počítača a získané informácie neoprávnené zničí, poškodí, vymaže, pozmení alebo zníži ich kvalitu, potrestá sa odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky.
- [34] Podľa § 247b ods.1 Trestného zákona Kto úmyselne poškodí, vymaže, pozmení, potlačí alebo znepřístupní počítačové údaje alebo zhorší ich kvalitu v rámci počítačového systému alebo jeho časti, potrestá sa odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky.
- [35] Podľa § 247c ods. 1 Trestného zákona Kto neoprávnené zachytáva počítačové údaje prostredníctvom technických prostriedkov neverejných prenosov počítačových údajov do počítačového systému, z neho alebo v jeho rámci vrátane elektromagnetických emisií z počítačového systému, ktorý obsahuje takéto počítačové údaje, potrestá sa odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky.
- [36] Podľa § 247d ods. 1 Trestného zákona Kto v úmysle spáchať trestný čin neoprávneného prístupu do počítačového systému podľa § 247, neoprávneného zásahu do počítačového systému podľa § 247a, neoprávneného zásahu do počítačového údajaj podľa § 247b alebo neoprávneného zachytávania počítačových údajov podľa § 247c vyrobí, dovezie, obstará, kúpi, predá, vymení, uvedie do obehu alebo akokoľvek sprístupní a) zariadenie vrátane počítačového programu vytvorené na neoprávnený prístup do počítačového systému alebo jeho časti, alebo b) počítačové heslo, prístupový kód alebo podobné údaje umožňujúce prístup do počítačového systému alebo jeho časti, potrestá sa odňatím slobody až na dva roky.
- [37] https://www.pwc.com/sk/sk/forenzne-služby/assets/globalny-prieskum-hospodarskej-kriminality_slovensko_2014.pdf
- [38] Je potrebné aby subjekty implementovali vnútorné prevenčné opatrenia a ustanovili jasné pravidla priebehu finančných transakcií, napr. mechanizmus internej kontroly a schvaľovania prevodov, informovanie a školenie zamestnancov a pod.

ČERMÁK a spol.

advokátní a patentová kancelář
law and patent office

Jsme advokátní a patentová kancelář se zaměřením na právo duševního vlastnictví, zejména průmyslová práva a ochranné známky, a dále na obchodní a občanské právo. Po právní stránce jsme veřejnou obchodní společností advokátů a poskytujeme právní služby podle zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, v platném znění. Disponujeme týmem více než čtyřiceti odborníků na právo a průmyslověprávní problematiku, včetně patnácti advokátů a pěti patentových zástupců. Na trhu jsme od června 1990. Čermák a spol. je nositelem řady domácích i zahraničních ocenění. K našim klientům dlouhodobě patří přední české i zahraniční společnosti.

V oblasti průmyslových práv provádíme rešerše, zajišťujeme podávání přihlášek patentů, užitných a průmyslových vzorů, ochranných známek, označení původu a zeměpisných označení, topografií polovodičových výrobků, a to včetně přípravy nezbytných podkladů. Přímo zastupujeme před Úřadem průmyslového vlastnictví ČR, Úřadem Priemyselného vlastníctva SR, Evropským patentovým úřadem v Mnichově a Úřadem pro harmonizaci ve vnitřním trhu (ochranné známky a vzory) v Alicante, jakož i před Světovou organizací duševního vlastnictví v Ženevě. V ostatních zemích a teritoriích spolupracujeme s rozsáhlou sítí osvědčených podobně zaměřených kancelářů. Zajišťujeme průmyslověprávní ochranu po celém světě, vypracováváme vhodné strategie při postupu získávání průmyslověprávní ochrany včetně příslušných rozpočtů. Zajišťujeme správu a údržbu portfolií průmyslových práv. Zastupujeme ve sporných řízeních týkajících se průmyslových práv, zejména v určovacím řízení, v řízení o neplatnost patentu, zrušení užitého vzoru, v řízeních o prohlášení neplatnosti a o zrušení ochranných známek. Zastupujeme rovněž před soudy v ČR a SR ve věcech porušování práv k duševnímu vlastnictví, ve věcech nekalé soutěže a občanskoprávních a obchodních sporech. Zastupujeme též ve sporných řízeních před Evropským patentovým úřadem a Úřadem pro harmonizaci ve vnitřním trhu (ochranné známky a vzory).

Advokátní a patentová kancelář Čermák a spol.

Elišky Peškové 15 | 150 00 Praha 5

tel.: +420 296 167 111 | fax: +420 224 946 724 | e-mail: intelprop@apk.cz

www.cermakaspol.cz

NOVINKA

Zákon o zadávání veřejných zakázek obsahuje komplexní právní úpravu zadávání veřejných zakázek v České republice. Zákon je koncipován jako normativní předpis s jasnou logickou strukturou. Všichni autoři komentáře (M. Adámková, M. Ajmová, M. Čech, V. Fidler, P. Herman, M. Koudelková, M. Malenková, L. Matochová, H. Romanová, J. Vondráček, J. Weigel) jsou zároveň autory zákona a komentář tak poskytuje jedinečný výklad jednotlivých ustanovení zákona zejména s ohledem jejich účel. Komentář návodně vysvětluje jednotlivá ustanovení zákona a zadavatelé a dodavatelé v komentáři naleznou odpovědi na otázky, jakým způsobem by měli postupovat v rámci zadávacího řízení, aby jejich jednání bylo v souladu se zákonem. Kromě podrobného výkladu jednotlivých ustanovení poskytuje komentované vydání zákona i praktické příklady postupu zadavatele v jednotlivých situacích, případně naopak popis takového postupu zadavatele, který by byl v rozporu se zákonem. Nová právní úprava obsahuje řadu institutů, které jsou nové a neexistuje k nim žádná judikatura ani jiná rozhodovací praxe, dle které by bylo možné postupovat. Také proto má komentář zásadní význam pro správné pochopení textu zákona a správný postup zadavatelů a dodavatelů.

KOMENTÁŘ K ZÁKONU O ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK

**Pavel Herman
Vlastimil Fidler
a kolektiv**

**První komentář
k zákonu
o veřejných
zakázkách od
tvůrců zákona**

790 Kč

**1 – 5 ks sleva 15 %
6 – 10 ks sleva 20 %
11 ks a více sleva 25 %**

www.alescenek.cz

Nová pravidla omezující byrokracii u veřejných listin konečně přijata

Evropský parlament dne 9. června 2016 přijal Komisí navrhované nařízení, jež občanům, kteří potřebují předložit veřejné listiny v jiném členském státě EU, podstatně sníží náklady a formality.

V současné době občané, kteří se stěhují do jiné země EU nebo v jiné zemi EU žijí, musí své veřejné listiny opatřovat ověřovací doložkou prokazující jejich pravost (týká se například rodného, oddacího či úmrtního listu). Podle nového nařízení nebude již tato doložka při předkládání veřejných listin vydaných v jedné zemi EU orgánům jiné země EU zapotřebí, a tím odpadá s ní spojená byrokratická zátěž.

Nařízení se zabývá pouze platností veřejných listin, takže členské státy budou i nadále uplatňovat své vnitrostátní předpisy, pokud jde o uznávání obsahu a účinky veřejných listin vydaných v jiné zemi Unie.

„Máme dobrou zprávu pro občany stěhující se do jiné země EU například kvůli studiu nebo práci,“ prohlásila Věra Jourová, komisařka pro spravedlnost, spotřebitele a rovnost žen a mužů. „Tito občané musí často podstupovat nákladné a zdouhavé byrokratické postupy při předkládání veřejných listin za účelem uzavření sňatku nebo získání práce v zemi, ve které bydlí. Dnes tuto byrokracii rušíme a umožňujeme lidem volnější pohyb po celé Evropské unii.“

Nové nařízení zruší řadu byrokratických postupů:

- Veřejné listiny (například rodné a oddací listy nebo doklady o trestní bezúhonnosti) vydané v členském státě EU musí být přijímány jako pravé v jiném členském státě,

aniž by bylo nutné opatřovat je doložkou osvědčující jejich pravost (tj. apostilou);

- Nařízení pro občany rovněž ruší povinnost předkládat ve všech případech ověřenou kopii a úřední překlad jejich veřejných listin. Občané mohou použít vícejazyčný standardní formulář ve všech jazycích EU, který se k veřejné listině připojí a bude plnit požadavky týkající se překladu.

Další kroky: Členské státy mají dva a půl roku od vstupu nařízení v platnost na přijetí nezbytných opatření umožňujících jeho hladké uplatňování na konci této lhůty.

Nařízení se vztahuje na veřejné listiny v těchto oblastech:

- narození
- skutečnost, že je osoba naživu
- úmrtí
- jméno
- manželství, včetně způsobilosti k uzavření manželství a rodinného stavu
- rozvod, rozluka a prohlášení manželství za neplatné
- registrované partnerství, včetně způsobilosti ke vstupu do registrovaného partnerství a statusu registrovaného partnerství
- zrušení registrovaného partnerství, rozluky nebo prohlášení registrovaného partnerství za neplatné
- rodičovství
- osvojení
- bydliště anebo místo pobytu
- státní příslušnost
- trestní bezúhonnost a
- právo volit a být kandidátem v místních volbách a volbách do Evropského parlamentu

Nařízení zavádí vícejazyčný standardní formulář jako překladatelský nástroj pro veřejné listiny, pokud jde o:

- narození
- skutečnost, že je osoba naživu
- úmrtí
- manželství (včetně způsobilosti k uzavření manželství a rodinného stavu)
- registrované partnerství (včetně způsobilosti ke vstupu do registrovaného partnerství a statusu registrovaného partnerství)

- bydliště anebo místo pobytu a
- trestní bezúhonnost

Jak se bránit proti falešným listinám?

Nová zákonná úprava nabízí veřejným orgánům pojistky proti podvodným dokumentům v podobě rychlé a bezpečné elektronické komunikace mezi členskými státy. Tato strukturovaná spolupráce na správní úrovni bude zavedena prostřednictvím stávajícího informačního systému vnitřního trhu (IMI), který se již dnes používá v jiných oblastech, jako například při ochraně práv pacientů nebo sledování přepravy peněz.

Pokud bude mít tedy veřejný orgán členského státu důvodné pochybnosti o pravosti veřejné listiny, bude mít možnost ověřit podezřelý dokument pomocí systému IMI přímo u úřadu členské země, která daný dokument vydala. Přímá komunikace mezi úřady členských zemí otevře cestu pro rychlé a efektivní předcházení případných pokusů o podvodné jednání.

Mimo to budou databáze s veřejnými listinami vydanými jednotlivými členskými zeměmi integrovány přímo do IMI, což umožní úřadům porovnávat listiny předkládané občany se vzorovými listinami, jež zde budou uloženy.

Příslušné úřady členských zemí se navíc budou pravidelně scházet na jednání výboru, kde budou vyhodnocovat a případně rozšiřovat postupy pro prevenci podvodů.

Zdroj: Tisková zpráva Komise ze dne 9. června 2016 ●

JUDr. Thomas Britz, advokát a Rechtsanwalt
Rödl & Partner, advokáti, v.o.s.

Rödl & Partner

Osobní automobil je zbožím jako každé jiné – lze jej reklamovat i vrátit

Mezi motoristickou veřejností se často objevují nářky, že kvalita moderních osobních automobilů „již není, co bývala“ a že tyto stroje z důvodu své přehnané složitosti vykazují nadměrné množství závad, které motoristům zneprůjemňují život. Ať už se tato tvrzení zakládají na pravdě, či nikoli, osobní automobil díky své relativně vyšší hodnotě nebývá často v praxi vnímán jako běžné spotřební zboží, s čímž souvisí rovněž i relativně nižší ochota spotřebitelů v plném rozsahu uplatňovat svá zákonná práva i ve vztahu k osobním automobilům. Právní úprava však žádný rozdíl mezi osobními automobily a ostatním spotřebním zbožím nečiní – osobní automobil lze tedy reklamovat i vrátit. Samozřejmě za dodržení zákonných podmínek, přičemž právě o nich pojednává tento článek.

Partnerem pro spotřebitele je prodávající

První a velmi důležitou otázkou je ujasnit si, kdo je tím správným partnerem pro spotřebitele (tj. osobou nejednající při koupi automobilu v rámci své podnikatelské činnosti či samostatného výkonu svého povolání) k uplatnění práv z odpovědnosti za vady osobního automobilu. Je jím prodávající, u něž spotřebitel vozidlo zakoupil. Tato osoba je ve většině případů odlišná od výrobce – u nového vozidla to bude autorizovaný distributor (dealer) příslušné značky, u ojetých vozů to zpravidla bude provozovatel dotyčného autobazaru. Z toho plyne, že jakékoli záruky poskytnuté výrobcem existují nezávisle na zákonné odpovědnosti prodávajícího vůči spotřebiteli za vady prodaného automobilu a v žádném případě nemohou tuto zákonnou odpovědnost prodávajícího omezit či vyloučit. V praxi bohužel poměrně častá situace, kdy se prodávající takzvaně „schovává“ za výrobce a tvrdí, že výrobce neuznává určitou vadu nebo není ochoten poskytnout určité plnění z odpovědnosti za vady, a proto ani prodávající nemůže nároku spotřebitele vyhovět, není v souladu s platnou právní úpravou. Existuje-li objektivně vada osobního automobilu, která zakládá zákonnou odpovědnost prodávajícího za vady, je otázka, zda bude prodávající moci tuto vadu následně uplatnit u výrobce, pro spotřebitele zcela bez významu. Na druhou stranu ovšem rovněž platí, že případné uplatnění vady přímo u výrobce, k němuž se někdy

spotřebitelé uchylují ve snaze dát svému požadavku větší „váhu“, je z hlediska zákona rovněž bez významu a v krajním případě může dojít i k promlčení práva z odpovědnosti za vady v případě, kdy není v zákonné lhůtě uplatněno u prodávajícího. Jedinou výjimkou z tohoto obecného principu je odpovědnost výrobce za škodu způsobenou vadným (nebezpečným) výrobkem dle ust. § 2939 a násl. občanského zákoníku, která existuje vedle odpovědnosti prodávajícího za vady prodaného vozidla. Tato odpovědnost výrobce se však netýká odstranění vad vozidla, ale pouze náhrady škody, kterou nebezpečné vozidlo způsobilo na zdraví či jiných věcech nesloužících podnikatelským účelům. Uplatňování této odpovědnosti výrob-

ce je však přinejmenším v českých podmínkách spíše výjimečné.

Co je vadou?

Ani zde nečiní zákon žádné rozdíly mezi osobními automobily a ostatními druhy spotřebního zboží. Z ust. § 2161 občanského zákoníku plyne, že vadou je zejména nesoulad se specifikací vozidla sjednanou v kupní smlouvě, a není-li tato specifikace sjednána, je vadou nedostatek vlastností vozidla, které prodávající či výrobce spotřebiteli popsal, nebo je spotřebitel s ohledem na povahu věci a reklamu prodejce či výrobce očekával. Vadou je také nesoulad

vozidla s příslušnými právními předpisy. A konečně je vozidlo vadné též v případě, kdy se nehodí k účelu použití uváděnému prodávajícím, nebo k účelu, k němuž se obvykle používá. Tato poslední část definice v podstatě přenáší riziko nesprávné či neúplné specifikace vozidla na prodávajícího, neboť opravňuje spotřebitele uplatňovat práva z odpovědnosti za vady i tam, kde vozidlo sice vyhovuje specifikaci, nicméně se přesto nehodí k běžnému použití. Typicky tomu tak bude v případě závažných konstrukčních nedostatků.

V tomto směru bývá občas pokládána otázka, zda je vadou vozidla nesoulad spotřeby paliva v reálném provozu s údaji uváděnými prodejcem či výrobcem. Na tuto otázku je zřejmě třeba vzhledem k výše uvedené definici vady odpovědět záporně. Výrobce u údajů o spotřebě vždy uvádí, že jde o spotřebu dle přesně určené metodiky (která je navíc stanovena předpisem), navíc skutečnost, že se reálná spotřeba pravidelně od této „tabulkové“ hodnoty často odchyluje směrem nahoru je všeobecně známá, a tudíž spotřebitel v tomto případě nemůže argumentovat ani tím, že oprávněně očekával dosažení tabulkové spotřeby v reálném provozu.

Jaké nároky lze uplatňovat?

Určité specifikum osobního automobilu ve vztahu k odpovědnosti za vady však přece jen existuje. Spočívá v tom, že na rozdíl od mnoha jiných výrobků je drtivá většina vad, které mohou osobní automobil postihnout, odstranitelná. V praxi se u osobního automobilu jen velmi zřídka setkáme s neodstranitelnou vadou, která by spotřebitele opravňovala k okamžitému odstoupení od kupní smlouvy, popř. požadovat výměnu vozidla za nové ve smyslu ust. § 2169 odst. 1 občanského zákoníku. Spotřebitel proto bude zpravidla oprávněn požadovat buďto výměnu vadné součásti vozidla, nebo jeho opravu ve smyslu citovaného ustanovení. Z praktických důvodů bývá v těchto případech jen zřídka uplatňován nárok na přiměřenou slevu z ceny vozidla, byť tento nárok zcela jednoznačně spotřebiteli přísluší dle ust. § 2169 odst. 3 občanského zákoníku i v případě odstranitelných vad. Nelze se však domáhat zároveň slevy i odstranění vady opravou či výměnou vadné součásti vozidla.

„Vrátit“ vozidlo, tj. odstoupit od kupní smlouvy a domáhat se vrácení zaplacené ceny nebo domáhat se dodání nového vozidla však může spotřebitel v případech uvedených v § 2169 odst. 2 občanského zákoníku, tj. tam, kde vozidlo nemůže řádně užívat pro větší počet vad (nejméně tří), nebo pro opakovaný výskyt těžké vady po opravě (tj. celkem se musí tatáž vada vyskytnout třikrát).

Lze dále pouze připomenout všeobecně známou skutečnost, že k uplatnění výše uvedených nároků u prodávajícího musí dojít bez zbytečného odkladu po zjištění vady, avšak nejpozději do 24 měsíců od předání vozidla spotřebiteli. V oznámení vady by měl spotřebitel rovněž uvést, kterého z možných nároků se domáhá.

Škoda způsobená vadou

Ne vždy se škoda způsobená spotřebiteli v důsledku vady vozidla omezí pouze na vozidlo samé. V nejhorším případě může v důsledku takové vady dojít k dopravní nehodě, kde je způsobena škoda na zdraví či majetku dalších osob. I v případě „běžných“ vad vozidla je spotřebiteli způsobena škoda například tím, že nemůže své vozidlo po dobu opravy používat, čímž mu vznikají přinejmenším náklady na zajištění jiného způsobu přepravy. Zákon je zde jednoznačný – jde o tzv. škodu způsobenou vadou věci, na jejíž náhradu má spotřebitel právo dle ust. § 1925 občanského zákoníku. Za tuto škodu odpovídá prodávající. V případě, že dojde ke škodě na zdraví nebo na věcech používaných pro nepodnikatelské účely v důsledku nebezpečnosti vozidla, je dána rovněž odpovědnost výrobce za vady výrobku ve smyslu ust. § 2939 občanského zákoníku.

Prodávající často ve spolupráci s výrobcem resp. externími asistenčními službami spotřebitelům poskytují určitá plnění, která jim mají škody způsobené vadou vozidla snížit. Jde např. o poskytování náhradních vozidel, zaplacení ubytování či cestovních nákladů při přerušení cesty z důvodu vady vozidla atd. Tato plnění jsou však často omezena určitými podmínkami, např. poskytnutí náhradního vozidla je podmíněno tím, že se vada projeví v době, kdy je vozidlo v určité vzdálenosti od bydliště majitele, nebo je poskytnutí náhradního vozidla či náhradního ubytování omezeno na určitý počet dnů, či je poskytnuto pouze, trvá-li oprava určitý počet servisních hodin atd. Zde je třeba zdůraznit, že ze zákona nemá spotřebitel na poskytnutí služeb tohoto druhu právo, neboť to není součástí žádného z výše uvedených zákonných nároků z odpovědnosti za vady. Na druhou stranu má ale spotřebitel právo na náhradu veškerých účelně vynaložených nákladů, které mu v důsledku vady vozidla vznikly. Prodávající tedy sice nemá povinnost náhradní vozidlo či náhradní ubytování spotřebiteli poskytnout, zajistí-li si je ale spotřebitel sám, má prodávající povinnost uhradit mu účelně vynaložené náklady s tím spojené. Kamenem úrazu v případném sporu mezi stranami bude nepochybně právě otázka účelnosti vynaložených nákladů. Tu bude třeba vždy posoudit s ohledem na všechny okolnosti konkrétního případu. Obecně lze ale říci, že vypůjčí-li si např. spotřebitel na dobu opravy

vozidlo srovnatelné třídy a výbavy, měl by prodávající náklady s tím spojené spotřebiteli nahradit. Dobou opravu je pak třeba rozumět celou dobu, kdy je oprava řešena na straně prodávajícího (nemůže-li spotřebitel po tuto dobu vozidlo používat), a to včetně například doby, kdy vozidlo čeká na náhradní díl. Oproti tomu nebude zahrnovat například dobu, kdy vozidlo nemohlo být vyzvednuto z opravy z důvodu na straně spotřebitele atd.

Tedy, spotřebitel nemá právo prodávajícího k poskytnutí náhradního vozidla či podobných služeb nad rámec podmínek stanovených prodejcem nutit, na druhou stranu ale má právo na náhradu účelně vynaložených nákladů, které mu v souvislosti s vadou vozidla vznikly, které nepochybně mohou zahrnovat i náklady na zajištění srovnatelné alternativní přepravy po dobu, po kterou vozidlo nemůže používat v důsledku jeho opravy. Stejně tak mohou zahrnovat například i náklady vzniklé v důsledku nutného přerušení cesty v důsledku vady způsobující nepojízdnost vozidla.

A co ojetá auta?

U ojetých aut se lze často setkat s názorem, že se na ně výše uvedená odpovědnost prodávajícího za vady nevztahuje, neboť jde o věci použité. Opak je pravdou. Tato odpovědnost se uplatní i na ojetá vozidla, zákon zde ovšem odpovědnost prodávajícího modifikuje právě s přihlédnutím k tomu, že jde o věci použité. V první řadě zákon stanoví, že prodávající neodpovídá za vady odpovídající míře používání nebo opotřebení, kterou vozidlo mělo při převzetí spotřebitelem (ust. § 2167 písm. c) občanského zákoníku). Určení, zda konkrétní vada je výsledkem takového používání či opotřebení může být v praxi velmi obtížné a v případě soudního sporu se pravděpodobně neobejde bez znaleckého zkoumání. Dále zákon stanoví možnost zkrátit v kupní smlouvě dobu trvání odpovědnosti za vady na jeden rok od převzetí vozidla spotřebitelem (ust. § 2168 občanského zákoníku). A konečně, v případě vady ojetého vozidla nemá spotřebitel právo na dodání nového vozidla (a zřejmě ani na dodání nové součásti), ale pouze právo na slevu z kupní ceny (ust. § 2171 občanského zákoníku). Právo domáhat se opravy (tam, kde je to možné) zůstává zachováno. S výjimkou těchto modifikací pak pro ojetá vozidla platí odpovědnost prodávajícího za vady (i za škody způsobené vadou) stejně tak jako pro vozidla nová. ●

Michal Matějka, advokát
Baker & McKenzie s.r.o., advokátní kancelář

Ústavní konformita rozsudku pro uznání

Ve svém nálezu sp. zn. Pl. ÚS 13/15 ze dne 31. 5. 2016 (vyhlášeném 6. 6. 2016) plénum Ústavního soudu zamítlo návrh I. senátu Ústavního soudu na zrušení ustanovení § 114b odst. 5 a v rozsahu odkazu na § 114b odst. 5 i ustanovení § 153a odst. 3 (dále jen „napadená ustanovení“) zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „OSŘ“). Podle § 114b odst. 5 OSŘ platí, že jestliže se žalovaný bez vážného důvodu včas nevyjádří na tzv. kvalifikovanou výzvu soudu podle § 114b odst. 1, tak se má za to, že nárok, který je proti němu žalobou uplatňován, uznává, a v následku toho dojde k vydání rozsudku pro uznání dle § 153a odst. 3. Předmětem tohoto našeho článku je stručný komentář předmětného nálezu Pl. ÚS 13/15.

Ačkoliv se plénum přiklonilo k vyslovení závěru, že napadená ustanovení lze vyloučit ústavně konformně (k tomu viz níže), tak pro zrušení napadených ustanovení se vyslovilo hned 7 z 15 ústavních soudců, kteří byli toho názoru, že napadená ustanovení nezaručují účastníku řízení (resp. žalovanému) svobodu vůle, ba naopak zasahují do autonomie vůle účastníka řízení tím, že fingují jeho projev vůle, který však neučinil (a jsou tak v rozporu s čl. 2 odst. 3 Listiny), zasahují neproporcionálně do práva žalovaného na spravedlivý proces (a jsou tak v rozporu s čl. 36

a násl. Listiny základních práv a svobod a čl. 6 Úmluvy o ochraně základních práv a lidských svobod), zejména zasahují do práva na řádné odůvodnění rozhodnutí, práva být slyšen před soudem, práva na efektivní opravný prostředek a rovnost účastníků řízení.

Argumenty pro zrušení předmětných ustanovení OSŘ

I. senát Ústavního soudu poukázal na nálezy Ústavního soudu ze dne 21. 4. 2009 sp. zn. Pl.

ÚS 42/08, podle kterého dispoziční právní úkony není možno zakládat na právní fikci a ve kterém Ústavní soud výslovně uvedl: „Povinnost respektovat autonomii vůle platí nejen pro orgány, které právo interpretují a aplikují, ale bezpochyby též pro zákonodárce. Snaha o urychlování řízení je proto na jedné straně žádoucí, na druhé straně však nemůže nabyt takové podoby, aby tím, že finguje procesní úkon účastníka, mu ve skutečnosti brala možnost jeho svobodného jednání.“ Úpravou rozsudku pro uznání v OSŘ tak dle navrhovatelů byla porušena zásada dispoziční postupující celým civilním procesem a zásada autonomie vůle.

Argumentem jak senátu, který navrhl zrušení napadených ustanovení, tak přehlasovaných soudců v jejich disentních stanoviscích, bylo zdůraznění odlišnosti mezi rozsudkem pro uznání mezi a rozsudkem pro zmeškání (tzv. kontumačním rozsudkem), pomocí kterého může být dosaženo stejného cíle – urychlení soudního řízení – avšak za podstatně nižšího zásahu do práv žalovaného. Rozsudek pro uznání (i když založen na skutečnosti, že byl žalovaný ve sporu pasivní, popř. že nezvládl řádně vyhovět požadavkům soudu) totiž žalovanému nenabízí žádný prostředek, kterým by následky svého procesního „uznání“ mohl zvrátit, neboť OSŘ nenabízí při fikci uznání odvolací důvod obdobný odvolacímu důvodu u kontumačního rozsudku pro zmeškání v § 153b odst. 4 OSŘ. Tvrdost rozsudku pro uznání vynikne tím spíše, uvědomíme-li si, že jsou-li naplněny podmínky napadených ustanovení, tak soud má povinnost, nikoli možnost vydat rozsudek pro uznání (viz formulace „soud rozhodne rozsudkem pro uznání“). Vydání kontumačního rozsudku je naopak v diskreci soudu. Že předmětnou právní úpravu lze hodnotit jako poměrně přísnou platí tím spíše, že vydání rozsudku pro uznání nastupuje za splnění zákonných podmínek i po podání odporu proti platebnímu rozkazu, který je explicitním vyjádřením nesouhlasu s vydáním rozhodnutí a výrazem neuznání nároku žalobce.

Skutečnost, že pasivita (případně „neschopnost“ žalovaného řádně procesní obrany) má za následek vydání rozsudku pro uznání a nikoliv rozsudku pro zmeškání, bylo a je předmětem kritiky podstatné části české teorie civilního procesu (např. A. Winterová, J. Macur, P. Lavický, B. Dvořák), když podle A. Winterové rozsudek pro uznání jen vytváří nadbytečnou alternativu kontumačního rozsudku a podle J. Macura je nutno pamatovat na to, že uznání nároku má právní povahu dispozitivního právního úkonu, na němž se jedná osoba záměrně podílí svou jednoznačně projevovanou vůlí, resp. formu vědomého, výslovného a nezastupitelného projevu vůle, který se vztahuje k předmětu projednávaného sporu. Dispozitivní procesní úkon se tak podle J. Macura nemůže stát obsahem právní fikce, neboť stát nemůže za jednotlivce fingovat jeho projev svobodné vůle.

Argumenty proti zrušení předmětných ustanovení OSŘ

Nejpodstatnějším důvodem pro zamítnutí návrhu na zrušení napadených ustanovení byla dle Ústavního soudu skutečnost, že je možné tato ustanovení v soudní praxi vykládat ústav-

ně konformně. Ústavní soud připomněl, že patnáct let rozhodují obecné soudy rozsudky pro uznání a za tu dobu jich byly vydány desítky či spíše stovky tisíc a tu dobu musel Ústavní soud zasáhnout pouze ve čtyřech případech, kdy obecné soudy porušily ústavně zaručená práva žalovaných.

Ústavní soud napadená ustanovení tedy neshledal protiústavními a označil je za spíše „nevhodně formulovaná“, a to v důsledku „legislativní neobratnosti“ zákonodárce. Zatímco fikce výslovného dispozičního úkonu na základě pasivity naráží na kritiku teorie, tak případná formulace typu: „Jestliže se žalovaný bez vážného důvodu na výzvu soudu podle odstavce 1 včas nevyjádří a ani ve stanovené lhůtě soudu nesdělí, jaký vážný důvod mu v tom brání, soud žalobě vyhoví; o tomto následku musí být poučen.“ by přinesla téměř totožné právní následky, avšak již bez kritiky „lživého“ fingování vůle žalovaného. Ústavní soud však zdůraznil, že pro větší důvěryhodnost takového rozsudku pro uznání bude vhodné, pokud obecné soudy v odůvodnění jasně vysvětlí, že hlavním důvodem prohry žalovaného je jeho pasivita.

K rozdílu mezi rozsudkem pro zmeškání a rozsudkem pro uznání (příčemž kritici napadených ustanovení plédují ve prospěch rozsudku pro zmeškání) Ústavní soud připomněl, že i rozsudek pro zmeškání je vystaven na fikci, a to na fikci nespornosti skutkových tvrzení žalobce obsažených v žalobě a navíc k vydání rozsudku pro zmeškání postačí i fikce doručení předvolání k jednání žalovanému. Žalovaný tedy v krajním případě o soudním řízení nemusí vůbec vědět. Naproti tomu u rozsudku pro uznání je náhradní doručení kvalifikované výzvy vyloučeno a žalovanému tedy musí být doručena žaloba i kvalifikovaná výzva (s řádným poučením) do vlastních rukou. Za těchto okolností lze podle našeho názoru přitakat Ústavnímu soudu v tom, že zákonem požadované vylíčení rozhodujících skutečností, na nichž staví svou obranu a připojení listinných důkazů, jichž se dovolává, není nepřiměřeně zatěžujícím požadavkem a jde ruku v ruce se zásadou rovnosti účastníků, která se neprojevuje pouze rovností v právech, ale i v rovnosti procesních povinností. Zatímco žalobce pod hrozbou odmítnutí žaloby musí mimo jiné vylíčit rozhodující skutečnosti, označit důkazy, jichž se dovolává a z jeho návrhu musí být patrné, čeho se domáhá a musí pod hrozbou zastavení řízení zaplatit často nemalý soudní poplatek, tak by se se zásadou rovnosti a s právem na spravedlivý proces neslučovalo, pokud by žalovanému stačilo prohlásit, že s žalobou nesouhlasí, a tak svou pasivitou prodlužovat řízení.

Hodnocení nálezu Pl. ÚS 13/15

Vyslovit jasný závěr, zda předmětné rozhodnutí Ústavního soudu lze hodnotit kladně nebo záporně není jednoduché. Na jednu stranu je vhodné připomenout, že úprava rozsudku pro uznání je pro právní praxi vítaným a vhodným nástrojem, který přispívá jak k rychlosti soudního řízení, tak šetří náklady, které by musely být bezdůvodně vynaloženy např. za účelem cestování napříč republikou za účelem vydání rozsudku pro zmeškání proti zcela pasivním žalovaným. Na druhou stranu nelze nevidět ratio a příhodné argumenty v kritice předmětné právní úpravy civilní teorie i v disentních stanoviscích, ve kterých je vhodné poukazováno na nevhodnost úpravy rozsudku pro uznání, což ostatně připouští v nálezu i sama většina Ústavního soudu. Ačkoliv lze do jisté míry souhlasit se soudcem L. Davidem, že tento náleží znamená pomeškanou šanci, jak odstranit ze zákona určitý nonsens a dát signál zákonodárci pro uvažovanou (re)kodifikaci občanského soudního řízení, a se soudci J. Fenykem a K. Šimáčkovou, že každý, kdo se soudnímu řízení účelově nevyhýbá, by měl dostat šanci před soud předstoupit a vysvětlit své stanovisko, a měl by v odsuzujícím rozsudku mít možnost zjistit, proč soud shledal, že není v právu a s tím že požadavky v kvalifikovaných výzvách jsou často nad možnosti osob v právu nevzdělaných, tak podle našeho názoru všechny výše uvedené dílčí nedostatky úpravy rozsudku pro uznání nezakládají její protiústavnost a lze tak kvitovat, že Ústavní soud rozhodl v souladu se základním principem ústavního soudnictví, a to s principem zdrženlivosti a vědomého sebeomezení (judicial self-restraint), když nedostatky právní úpravy rozsudku pro uznání by měl řešit (ve spolupráci s civilně-právní teorií i praxí) zákonodárce, nikoliv Ústavní soud svým aktivním zásahem. ●

JUDr. Aleš Hradil, advokátní koncipient
Mgr. David Urbanec, advokát a partner
DUNOVSKÁ & PARTNERS s.r.o.,
advokátní kancelář

Zastoupení akcionáře na valné hromadě a odlišné hlasování u jednotlivých akcí

Cílem tohoto příspěvku je nastínění možnosti účasti více zmocněnců zastupujících akcionáře na valné hromadě, resp. účasti akcionáře a zmocněnce na stejné valné hromadě, a dále odlišné hlasování pro jednotlivé akcie akcionáře s ohledem na současnou právní úpravu a judikaturu Nejvyššího soudu.

Zastupování akcionáře na základě plné moci na valné hromadě je upraveno v § 399 zák. č. 90/2012Sb., o obchodních společnostech a družstvech (dále jen „ZOK“), obecná úprava zastoupení je pak obsažena v § 436 a násl. zák. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „OZ“).

Akcionář se může účastnit valné hromady osobně nebo v zastoupení. Dle § 399 ZOK musí být plná moc písemná a musí z ní vyplývat, zda byla udělena pro zastoupení na jedné nebo na více valných hromadách. Předmětné ustanovení odpovídá předchozí úpravě obsažené v § 184 odst. 1 zák. č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník (dále jen „ObchZ“). Nově je pouze upu-

těno od požadavku určení období, na které je plná moc udělována, pokud jde o plnou moc pro zastupování na více valných hromadách společnosti.[1] Judikatura vztahující se k předchozí právní úpravě je tedy i nadále aplikovatelná.

Zastoupení akcionáře více zmocněnci

V rozhodnutí sp. zn. 29 Odo 215/2002 ze dne 27. 11. 2002 se Nejvyšší soud zabýval otázkou platnosti udělení plné moci k výkonu práv společníka společně dvěma zmocněncům a možnostem účasti obou či alespoň jednoho z nich na valné hromadě. Při absenci výslovné

úpravy zmocnění dvou osob společně k výkonu práv na valné hromadě užil Nejvyšší soud analogii se spoluvlastnictvím akcie upraveným v § 156 odst. 9 ObchZ. Pro takový případ ObchZ předepisoval nezbytnost dohody spoluvlastitelů o tom, kdo z nich bude vykonávat práva spojená s akcií nebo o jejich zastupování společným zmocněncem. Společný výkon práv více spoluvlastiteli akcie ObchZ nepřipouštěl. Ke stejnému závěru lze podle Nejvyššího soudu dospět i logickým výkladem právní úpravy zastupování na valné hromadě, neboť přípustným výkonu práv na valné hromadě společně více osobami by vznikaly neřešitelné situace tam, kde by jednání těchto osob směřovalo proti sobě. Nejvyšší soud tak uzavřel, že vůči společnosti může za akcionáře jednat vždy jen jedna osoba (v případě spoluvlastnictví společný zmocněnec). Pokud tedy akcionář výslovně udělil plnou moc dvěma osobám ke společnému jednání na valné hromadě, nejde o platné zmocnění a zmocněncům nemůže být účast na valné hromadě umožněna, viz: „Jestliže potom ve speciální plné moci, udělené pro účast na valné hromadě, kterou, jak shora uvedeno pro jiný účel využít nelze, zmocnitel výslovně zmocní dva zmocněnce ke společnému zastupování na valné hromadě, je třeba dovodit, že z takové plné moci vyplývá povinnost společného jednání. Protože však takové jednání na valné hromadě není možné, nelze než dovo-

dit, že udělenou plnou moc nelze k zastupování na valné hromadě využít.“

ZOK upravuje spoluvlastnictví podílu obecně, a to v § 32 odst. 4, který stanoví, že je-li podíl v obchodní společnosti ve spoluvlastnictví, jsou spoluvlastníci společným společníkem a podíl spravuje vůči obchodní společnosti jen správce společné věci. Jde tedy o úpravu obdobnou ustanovení ObchZ o spoluvlastnictví akcií. Dosavadní judikatorní výklad otázky zmocnění více osob pro účast na valné hromadě proto zůstává nadále relevantní.

Výše citované rozhodnutí Nejvyššího soudu nicméně výslovně nevyloučilo, aby byla plná moc ohledně týchž akcií udělena více zmocněncům jednajícím samostatně.[2] Následně ostatně Nejvyšší soud v rozhodnutí sp. zn. 29 Cdo 5297/2008 ze dne 25. 6. 2009 připustil udělení substituční plné moci, tj. situaci do značné míry obdobnou, neboť v tomto případě, stejně jako u zmocnění více osob k samostatnému zastoupení platí, že zmocněnci se musejí rozhodnout, který z nich se bude valné hromady účastnit. Je samozřejmě v zájmu akcionáře, aby předcházel situacím, které by v konečném důsledku vedly k nemožnosti vykonat hlasovací právo v důsledku toho, že by právo účasti na valné hromadě chtělo realizovat více osob.[3] Pouze v takovém případě by podle našeho názoru bylo zastoupení akcionáře vyloučeno.

Rozdílné hlasování ohledně akcií

K rozdílnému hlasování ohledně jednotlivých akcií se Nejvyšší soud vyjádřil v rozhodnutích sp. zn. 29 Cdo 5297/2008 ze dne 25. 6. 2009 a 29 Cdo 3880/2009 ze dne 23. 2. 2011. Dle Nejvyššího soudu je nutné rozlišovat mezi situací, kdy akcionář udělí plnou moc více zmocněncům ohledně stejných akcií (viz výše), a situací, kdy udělí plnou moc týkající se pouze části akcií každému zmocněnci zvlášť. Vzhledem k tomu, že každá akcie představuje právně samostatný podíl na akciové společnosti, bylo třeba interpretovat ustanovení prvé věty § 184 odst. 1 ObchZ ve vztahu ke každé jednotlivé akcií tak, že lze udělit plnou moc na každou akcií samostatně, přičemž s každou z těchto akcií je možné hlasovat odlišně,[4] a že je rovněž možné, aby se valné hromady účastnil ohledně určitých akcií osobně akcionář a ohledně jiných jeho akcií zástupce.[5] Tyto závěry se následně projeví i v zákonné úpravě, konkrétně v ustanovení § 184 odst. 6 ObchZ.[6]

Úprava obsažená v ZOK je kvalitativně na horší úrovni, když v § 401 odst. 2 stanovuje pouze, že pokud akcionář jedná ohledně určitých akcií na účet jiné osoby, je oprávněn vykonat hlasovací práva náležející k těmto akciím odlišně.

Obtíže vyvolává již to, proč zákonodárce hořivě jen o akcionáři, když je nasnadě, že pokud může tímto způsobem jako zmocněnec jednat akcionář, musí být oprávněn stejným způsobem jednat i zmocněnec, který akcionářem není. To je ostatně patrné i z čl. 10.5 evropské směrnice o výkonu některých práv akcionářů ve společnostech s kótovanými akciemi,[7] který se vztahuje na jakéhokoliv zástupce akcionářů a v souladu s kterým je zmiňované ustanovení ZOK třeba vykládat.

Přímý výkon vlastního práva a zastoupení ohledně některých akcií by měly být zohledněny i v listině přítomných – akcionář bude ke svým akciím zapsán jako akcionář a ohledně akcií náležejících jiné osobě jako zástupce.[8]

Účast zmocnitele a zmocněnce na valné hromadě

Nejvyšší soud řešil i otázku společné účasti zmocnitele a zmocněnce na valné hromadě. V rozhodnutí sp. zn. 29 Cdo 701/2004[9] týkajícím se členské schůze družstva prohlásil, že z příslušných ustanovení ObchZ[10] jednoznačně vyplývá, že se společník účastní valné hromady buď osobně, nebo v zastoupení (tedy nikoliv obojí zároveň), nepovolí-li stanovy nebo valná hromada něco jiného. Soud k tomu výslovně uvedl, že pokud je člen družstva přítomen na členské schůzi osobně, není zapotřebí, aby byl současně zastoupen a že účelem současné účasti zástupce je nepochybně něco jiného než zastupovat člena družstva. Tento závěr byl pak potvrzen i rozhodnutím Nejvyššího soudu týkajícím se společnosti s ručním omezením sp. zn. 29 Cdo 1110/2012 ze dne 27. 11. 2013. S ohledem na důvody, o jaké Nejvyšší soud opírá svoji argumentaci, tj. že účelem zastoupení je umožnit účast na valné hromadě nepřítomnému společníkovi a právo valné hromady rozhodnout o účasti osob, které nejsou společníky, uplatní se tato judikatura i na akciovou společnost. Jsme přesvědčeni o tom, že to platí i v těch případech, kdy by akcionář zmocnil zástupce k účasti jen ohledně části svých akcií a ohledně druhé části by se účastnil osobně.

Shora uvedené závěry Nejvyššího soudu lze s ohledem na formulaci dotčených ustanovení aplikovat i po rekodifikaci.

Závěr

Lze tedy uzavřít, že akcionář je oprávněn udělit plnou moc více zástupcům pro své akcie, tyto však nemohou za akcionáře ohledně stejných akcií jednat společně. Valné hromady se ale

může účastnit pouze jeden ze zmocněnců. Zmocnitel a jeho zmocněnec se pak mohou ohledně stejných akcií účastnit valné hromady, pouze pokud by k tomu valná hromada dala souhlas, ledaže by zmocněnec zastupoval akcionáře ohledně jedné části akcií a akcionář sám hlasoval druhou částí akcií. ●

JUDr. Ivan Rada, Ph.D.

Mgr. Eliška Domincová

Rada & Partner advokátní kancelář, s.r.o.

Poznámky:

- [1] Srov. § 184 odst. 4 věta první ObchZ: „Plná moc pro zastupování na valné hromadě musí být písemná a musí z ní vyplývat, zda byla udělena pro zastoupení na jedné nebo na více valných hromadách v určitém období.“
- [2] Takové zmocnění je smysluplné např. v situacích, kdy není jisté, že se zmocněnec valné hromady bude moci účastnit.
- [3] Taková situace ale může hrozit i v případě jednoho zmocnění, pokud by chtěl právo realizovat akcionář a zmocněnec jednající např. na základě plné moci odvolatelné jen za splnění stanovených podmínek (viz § 442 OZ).
- [4] Právo akcionáře nemusí hlasovat stejným způsobem ohledně všech svých akcií zakotvené dříve v § 184 odst. 6 ObchZ sice nebylo výslovně převzato, z nedostatku opačné úpravy lze nicméně dovodit, že toto právo zůstává zachováno.
- [5] Štenglová, I., Plíva, S., Tomsa, M. a kol.: Obchodní zákoník. Komentář. 13. vydání. Praha: C. H. Beck, 2010, s. 648.
- [6] Ve znění od 1. 12. 2009.
- [7] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/36/ES ze dne 11. července 2007, o výkonu některých práv akcionářů ve společnostech s kótovanými akciemi.
- [8] Lasák, J., Pokorná, J., Čáp, Z., Doležil T. a kol.: Zákon o obchodních korporacích. § 401 Komentář. Praha: Wolters Kluwer, a.s.
- [9] Usnesení ze dne 27. 4. 2005.
- [10] Ustanovení § 13 a § 184 odst. 1 ObchZ. Čistě jazykový výklad by však měl vzít v úvahu, že je spojka „nebo“ v daném případě použita ve slučovacím poměru, takže před výkladem judikatury nemusela být tato otázka zcela jednoznačná.

Uplatnění nároku spoludlužníka a ručitele v insolvenčním řízení v případě plnění za dlužníka

Nežřídka v průběhu insolvenčního řízení nastane situace, kdy je insolvenční dlužník zavázán s dalším dlužníkem společně a nerozdílně, případně kdy je jeho dluh zajištěn ručením. V návaznosti na toto se nabízí otázka, jaký vzájemný vztah mají ručení či pasivní solidarita dlužníků a zahájení insolvenčního řízení vůči dlužníkovi. V zák. č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon, dále jen „InsZ“) nalezneme odpovědi na otázku, zdali se může věřitel domáhat po takových spoludlužnících či ručitelích splnění dluhu i poté, co přihlásil svou pohledávku. Zároveň je však nezbytné se zaměřit i na práva a povinnosti takových spoludlužníků a ručitelů, které se v souvislosti s přihlášením pohledávky věřitele uplatní.

Charakteristika ručitelů a solidárních dlužníků

Dlužník může být zavázán s dalším dlužníkem společně a nerozdílně ve smyslu § 1872 zák. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „ObčZ“), tedy tak, že jsou takoví dlužníci povinni plnit jeden za všechny a všichni za jednoho, přičemž věřitel je dle uvedeného ustanovení ObčZ oprávněn požadovat plnění celé nebo pouze jeho část po všech spoludlužnících, ale taktéž jen na některých či dokonce pouze na jednom ze spoludlužníků. Takový tzv. pasivně solidární závazek může v souladu s § 1871 odst. 1 ObčZ vzniknout ze smlouvy, soudního rozhodnutí nebo ze zákona.

Podobně jako ve výše uvedeném případě může nastat situace, kdy je dluh zajištěn ručením ve smyslu ustanovení § 2018 a násl. ObčZ.

Z ustanovení § 2021 ObčZ vyplývá právo věřitele požadovat po ručiteli splnění dluhu v případě, že samotný dlužník nesplnil předmětný dluh ani v přiměřené lhůtě poté, co jej k tomu věřitel písemně vyzval.

Výjimka ze zákazu uspokojování pohledávek mimo insolvenční řízení

Jednou ze zásad insolvenčního řízení je dle ustanovení § 5 písm. d) InsZ povinnost věřitelů zdržet se jednání směřujícího k uspokojování jejich pohledávek mimo insolvenční řízení. Věřitelé jsou však dle tohoto ustanovení zároveň oprávněni uspokojovat své pohledávky mimo samotné insolvenční řízení v případě, kdy jim odchýlení od této zásady dovoluje samotný InsZ.

Taková odchylka od této zásady je obsažena v ustanovení § 183 odst. 2 InsZ, které výslovně uvádí, že v případě, kdy věřitel svůj nárok uplatní přihláškou svojí pohledávky do insolvenčního řízení, není tímto jednáním nijak dotčeno právo takového věřitele domáhat se uspokojení pohledávky po kterékoli z osob odpovídajících mu s dlužníkem společně a nerozdílně. Uvedené obdobně platí taktéž pro možnost věřitele požadovat plnění od dlužníkovra ručitele. Z dostupné judikatury taktéž vyplývá, že toto právo logicky náleží věřiteli dlužníka i tehdy, ocitne-li se v úpadku sám ručitel či spoludlužník.[1]

Podmíněná přihláška pohledávky

Ustanovení § 183 odst. 3 InsZ stanovuje možnost ručitele či spoludlužníka (jakožto osoby,

od které může věřitel požadovat plnění místo dlužníka) přihlásit jako podmíněnou svou pohledávku, která jim vznikne v případě, kdy budou místo dlužníka skutečně plnit, a to bez ohledu na to, zdali takovou pohledávku věřitel již přihlásil. Zároveň je však třeba doplnit, že pokud již věřitel takovou pohledávku přihlásil, může se jí ručitel či spoludlužník v rozsahu, v němž místo dlužníka pohledávku věřitele uspokojil, domáhat v insolvenčním řízení místo tohoto věřitele, a to bez ohledu na to, zda ji přihlásil. Zákonodárce touto koncepcí reaguje na základní skutečnost, a to, že ručitel (ať již zákonný, anebo osoba, která přistoupila k ručení na základě svého vlastního rozhodnutí) nemá ve většině případů dostatek informací o tom, zda bude věřitel uplatňovat svůj nárok za nositelem hlavního závazkového vztahu (dlužníkem), anebo bude požadovat plnění souběžně, tj. jak od dlužníka v úpadku, tak i od jeho ručitele.[2]

Výše uvedené lze tedy shrnout tak, že spoludlužníci či ručitelé jsou oprávněni své pohledávky, pro případ, kdy by plnili místo dlužníka, podmíněně přihlásit bez ohledu na skutečnost, zdali takovou pohledávku přihlásil věřitel, či nikoliv. Nicméně teprve až v okamžiku, kdy budou plnit místo dlužníka, přichází v úvahu možnost domáhat se plnění po dlužníkovi v rámci insolvenčního řízení místo věřitele, kterému plní. Takovému ručiteli či spoludlužníkovi je totiž umožněno vstoupit do pohledávky věřitele v rozsahu svého plnění a v tomto případě není zapotřebí ověřovat, zdali věřitel svou pohledávku podmíněně přihlásil, či nikoliv, jelikož je sám aktivně legitimován k podání návrhu podle ustanovení § 18 InsZ,[3] které se v tomto případě užije přiměřeně. Uvedené ostatně vyplývá i z důvodové zprávy k zák. č. 294/2013 Sb., kterým se změnil InsZ[4] v tom smyslu, že se ručiteli či spoludlužníkovi umožnilo podmíněně přihlásit svou pohledávku bez ohledu na to, jestli tak již učinil věřitel.

Praktické důsledky

Uvedená možnost ručitele a spoludlužníka přihlásit svou pohledávku podmíněně bez ohledu na to, zdali svou pohledávku přihlásil věřitel, a její důsledek pro praxi lze demonstrovat na příkladu, kdy s vědomím výše uvedené zákonné úpravy ručitel či spoludlužník přihlásí svou pohledávku v plném rozsahu. Takto může postupovat z důvodu nedostatku informací o tom, jestli po něm věřitel i po zahájení insolvenčního řízení zamýšlí požadovat splnění dluhu místo dlužníka a případně v jakém rozsahu. S tímto vědomím tedy přihlásí svou pohledávku jako podmíněnou a v plné výši.

Pokud by po něm následně věřitel požadoval plnění celé a on by tento závazek splnil v ce-

lém rozsahu, vstoupil by následně do pohledávky věřitele v celém rozsahu. V případě, že by tuto pohledávku věřitel neměl přihlášenou, došlo by ke splnění podmínky a z ručitelovy či spoludlužnickovy podmíněně pohledávky by se stala pohledávka nepodmíněná. Pokud by však věřitel svou pohledávku přihlásil v plném rozsahu, vstoupil by ručitel či spoludlužník do této přihlášené pohledávky.

Lze si však představit i situaci, kdy věřitel bude po ručitelovi či spoludlužníkovi požadovat pouze částečné plnění a ve zbytku svou pohledávku přihlásí do insolvenčního řízení dlužníka. Za předpokladu, že takový ručitel či spoludlužník svou pohledávku z důvodu větší jistoty přihlásí podmíněně v plné výši, nicméně následně bude věřiteli plnit částečně, vstoupí do práv věřitele pouze v části odpovídající jeho plnění. Ve zbytku zůstane pohledávka věřitele přihlášená.

Závěr

Zákonná úprava obsažená v ustanovení § 183 odst. 2 a 3 InsZ tedy na jednu stranu umožňuje věřiteli se i po přihlášení své pohledávky do insolvenčního řízení dále domáhat plnění po ručiteli dlužníka nebo jeho spoludlužníkovi, avšak na druhou stranu je tomuto ručiteli nebo spoludlužníkovi umožněno přihlásit podmíněně svou pohledávku, kdyby po něm takové plnění věřitel skutečně požadoval. Dle mého názoru tato úprava vhodně umožňuje věřiteli i po přihlášení své pohledávky i nadále využít výhody, které pro něj zajištění pohledávky ručením či existencí solidarity na straně dlužníků představují. Zároveň je však ručitel či spoludlužník dostatečně chráněn, jelikož při podmíněném přihlašování své pohledávky již nemusí vyčkávat, jestli svou pohledávku přihlásí i věřitel, a zároveň mu je stanovena možnost v případě, kdy by byl povinen splnit svůj dluh vůči věřiteli, vstoupit do jeho pohledávky i bez toho, zdali svou pohledávku podmíněně přihlásil. ●

Mgr. Ondřej Matula, advokátní koncipient
KŠD LEGAL advokátní kancelář s.r.o.

Poznámky:

- [1] Např. usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 29 NSCR 63/2011.
- [2] Hášová, J. a kol.: Insolvenční zákon. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 646.
- [3] Nastane-li v průběhu insolvenčního řízení skutečnost, se kterou právní předpisy spojují převod nebo přechod přihlášené pohledávky z původního věřitele na nabyvatele pohledávky, aniž původní věřitel ztrácí způsobilost být účastníkem řízení, insolvenční soud rozhodne, že místo tohoto věřitele vstupuje do insolvenčního řízení nabyvatel jeho pohledávky. Učiní tak na základě návrhu věřitele a po písemném souhlasu nabyvatele jeho pohledávky. Převod nebo přechod pohledávky, který nevyplývá přímo z právního předpisu, je nutné doložit veřejnou listinou nebo listinou, na které je úředně ověřena pravost podpisů osob, které ji podepsaly.
- [4] Jako řešení se nabízí možnost přihlásit také pohledávku jako podmíněně bez zřetele k tomu, zda je přihlásil „hlavní“ věřitel, ovšem s tím, že dokud se takový věřitel nestanou „reálnými“ věřiteli v důsledku plnění, které poskytnou věřiteli „hlavnímu“, nebude jejich pohledávka přezkoumávána (srov. i navrženou změnu ustanovení § 189 odst. 1 a ustanovení § 191 odst. 1 insolvenčního zákona) a nenáleží jim ani hlasovací práva s pohledávkou spojená (srov. i změnu § 51 insolvenčního zákona a důvodovou zprávu k tomuto ustanovení). V rozsahu poskytnutého plnění se pak takovým věřitelům nabízí prosazení jejich práv v insolvenčním řízení prostřednictvím vstupu do práv věřitele, jemuž plnili, k čemuž se vytvářejí další nezbytné předpoklady úpravami textu § 184 insolvenčního zákona.

*Jsmo v odborném vzdělávání napřed...
...o mnoho let.*

<http://epravo.cz/institute>

K přednosti v jízdě na kruhových objezdech od 1. 1. 2016

Rok 2016 přinesl několik změn právních předpisů upravujících pravidla provozu na pozemních komunikacích. Tyto změny souvisí s novelou zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích (dále také jen „zákon o silničním provozu“) a dále se zrušením vyhlášky Ministerstva dopravy a spojů č. 30/2001 Sb., a jejím nahrazením vyhláškou Ministerstva dopravy č. 294/2015 Sb., kterou se provádějí pravidla provozu na pozemních komunikacích (dále také jen „vyhláška“). Jako zásadní je řidiči vnímána textace vyhlášky, která dopadá na dopravní značení kruhových objezdů. Cílem tohoto článku je představit východiska novelizované právní úpravy a pokusit se překlenout některé interpretační problémy, které ji mohou provázet.

Do konce roku 2015 byli motoristé zvyklí, že kruhový objezd musel být označen příkazovou dopravní značkou „Kruhový objezd“ spolu se značkou „Dej přednost v jízdě!“ nebo „Stůj, dej přednost v jízdě“. Uvedené pravidlo se opíralo o znění původní vyhlášky č. 30/2001 Sb., která šla nad rámec zákonného zmocnění, když v ustanovení § 10 odst. 1 písm. a) stanovila, že příkazová dopravní značka „Kruhový objezd“ (č. C 1) příkazuje jízdu po křižovatce s kruhovým objezdem ve směru šipek na značce zobrazených; značka je vždy doplněna značkou č. P 4 nebo č. P 6“ (tedy některou z dvojice značek upravujících přednost „Dej přednost v jízdě“, nebo „Stůj, dej přednost v jízdě!“). Toto ustanovení bylo svým restriktivním pojetím v rozporu s rozsahem zákonného zmocnění, neboť sám zákon o silničním provozu v ustanovení § 22 odst. 5 stanovil, že řidič vjíždějící na kruhový objezd označený dopravními značkami „Kruhový objezd“ společně se značkou „Dej přednost v jízdě!“ nebo „Kruhový objezd“ společně se značkou „Stůj, dej přednost v jízdě“ musí dát přednost v jízdě vozidlům a jezdcům na zvířatech jedoucím po kruhovém objezdu a organizovanému útvaru chodců a průvodci vedených a hnaných zvířat se zvířaty jdoucími po kruhovém objezdu.

Nová vyhláška již pravidlo o povinné kombinaci příkazové a přednostní značky neobsahuje a v komentáři u dopravní značky C1 „Kruhový objezd“ uvádí, že „Značka příkazuje jízdu po křižovatce s kruhovým objezdem ve směru šipek na značce zobrazených. Je-li značka doplněna značkou „Dej přednost v jízdě!“ nebo „Stůj, dej přednost v jízdě“ musí řidič vjíždějící na kruhový objezd dát přednost v jízdě vozidlům jedoucím po kruhovém objezdu.“ Provedená změna tak nyní koresponduje se zněním § 22 zákona o silničním provozu. V tomto smyslu nová vyhláška nepřináší žádnou věcnou změnu pravidel provozu na pozemních komunikacích, resp. změnu vztahu řidiče vjíždějícího na kruhový objezd a řidiče po kruhovém objezdu jedoucího. Téměř všechny stávající kruhové objezdy jsou označeny tak, že řidič vjíždějící do křižovatky s kruhovým objezdem musí dát řidičům na kruhovém objezdu přednost v jízdě, protože na vjezdové komunikaci je umístěna dopravní značka „Kruhový objezd“ spolu se značkou „Dej přednost v jízdě!“ nebo „Stůj, dej přednost v jízdě“, přičemž úmyslem zákonodárce nebylo na tomto trendu ničeho měnit; silničním správním úřadům byla pouze dána tato možnost, které však mohou využít jen tam, kde to místní poměry a dopravní situace bude odůvodňovat.

Každá změna právní úpravy vyžaduje, aby se adresáti příslušných právních norem s jejich zněním seznámili a při svém jednání postupovali v souladu s nimi. V tomto ohledu lze jen kladně hodnotit zájem médií o novou vyhlášku. Vlivem některých nesprávně interpretovaných zpráv ale bohužel na straně mnoha adresátů došlo k nepochopení nové právní úpravy. Řidiči musí vědět, že se mohou (výjimečně) setkat také s kruhovými objezdy s předností zprava, což vyžaduje, aby sledovali dopravní značení.

Zatímco změna právní úpravy v soukromoprávní oblasti s sebou často přináší nekontrolovatelné možnosti fyzických a právnických osob využívat v souladu se zásadou legální licence takto nabytá subjektivní práva, v případě změny textace vyhlášky provádějící pravidla provozu na pozemních komunikacích rozhodně nelze očekávat podobnou živelnost od silničních správních úřadů, neboť tyto jsou naopak svázány zásadou enumerativnosti veřejnoprávních pretenzí a mohou tak činit jen takové kroky, které jim právní řád výslovně umožňuje. O tom, že ve způsobu stanovování místní úpravy je silniční správní úřad omezen celou řadou pravidel, bude pojednáno dále.

Skutečnost, že se žádná revoluce v pojetí přednosti v jízdě na kruhových objezdech nekoná, potvrzuje i fakt, že Ministerstvo dopravy vydalo k výkladu vyhlášky metodický pokyn určený silničním správním úřadům, v němž zdůrazňuje, že nedošlo k věcné změně významu dopravní značky „Kruhový objezd“, pravidel silničního provozu upravujících jízdu křižovatkou (včetně kruhového objezdu) ani ke změně pravidel upravujících stanovování místní úpravy. Ohledně

stanovování místní úpravy ministerstvo uvádí, že „v naprosté většině případů je nezbytné stanovit spolu s umístěním značky „Kruhový objezd“ i umístění některé z přednostních značek. Pokud by se tak nestalo a aplikovalo by se zákonné pravidlo o přednosti zprava, vznikaly by v provozu situace ohrožující jak bezpečnost silničního provozu, (...) tak plynulost silničního provozu (při využití přednosti zprava by se objezd při vyšším provozu ucpával). Stanovení značky „Kruhový objezd“ bez některé z přednostních značek tak bude v naprosté většině případů nezákonné pro rozpor s § 78 zákona. (...) Pokud by ve zcela výjimečných případech bylo zvažováno stanovení dopravní značky „Kruhový objezd“ samostatně, je třeba velmi podrobně odůvodnit, proč v daném případě nedochází k rozporu s podmínkami podle § 78 zákona a provést rovněž důkladnou konzultaci s Policií ČR coby dotčeným orgánem“. Ministerstvo dále podotýká, že s ohledem na výše uvedené tedy není potřeba měnit stávající praxi stanovování dopravního značení u kruhových objezdů a vyhláška k ničemu takovému nevybízí.

Platná právní úprava a její možná úskalí

Platná právní úprava zachovává kontinuitu s úpravou, která na našem území platila do 31. 1. 2001 na základě vyhlášky federálního ministerstva vnitra č. 99/1989 Sb., o pravidlech provozu na pozemních komunikacích, která stejně, jako je tomu nyní, připouštěla kruhové objezdy s předností v jízdě upravenou dopravní značkou upravující přednost a kruhové objezdy s předností zprava.

Nová vyhláška Ministerstva dopravy č. 294/2015 Sb. umožňuje, aby byl kruhový objezd označen buď kombinací příkazové dopravní značky „Kruhový objezd“ a současně značky upravující přednost „Dej přednost v jízdě!“ nebo „Stůj, dej přednost v jízdě!“, či pouze samostatně umístěnou značkou „Kruhový objezd“. Význam dopravní značky „Kruhový objezd“ stanoví příloha č. 4 vyhlášky tak, že: „značka přikazuje jízdu po křižovatce s kruhovým objezdem ve směru šipek na značce zobrazených. Je-li značka doplněna značkou „Dej přednost v jízdě!“ nebo „Stůj, dej přednost v jízdě!“, musí řidič vjíždějící na kruhový objezd dát přednost v jízdě vozidlům jedoucím po kruhovém objezdu“. Z dikce tohoto ustanovení tak vyplývá, že dopravní značka „Kruhový objezd“ toliko stanoví, v jakém směru jsou řidiči povinni kruhový objezd projíždět a sama o sobě nemá žádný vliv na úpravu přednosti v jízdě (což samozřejmě neměla ani za účinnosti předchozí vyhlášky). Pokud je kruhový objezd označen pouze příkazovou dopravní značkou „Kruhový objezd“, uplatní se základní pravidlo formulované v § 22 odst. 2 zákona o silničním provozu, tedy,

že nevyplývá-li přednost v jízdě z místní úpravy, musí dát řidič přednost v jízdě vozidlům nebo jezdčům na zvířatech přijíždějícím zprava nebo organizované skupině chodců nebo průvodcům hnaných zvířat se zvířaty přicházejícím zprava. Kruhový objezd je i přes svou specifickou stavebně technickou povahu v pojetí zákona o silničním provozu křižovatkou, což plyne i ze samotné systematiky zákona, který používání kruhových objezdů upravuje v části nazvané „Jízda křižovatkou“.

V diskusích, které probíhají napříč laickou i odbornou veřejností, se objevila otázka, zda právní úprava umožňuje vznik situace, za níž bude každý z několika vjezdů na kruhový objezd označen jiným způsobem, tedy například první vjezd dvojicí značek „Kruhový objezd“ a „Dej přednost v jízdě“ a další vjezd pouze značkou „Kruhový objezd“. Názory na řešení této otázky se různí.[1]

Osobně jsem přesvědčen, že situace, za níž by způsob úpravy přednosti v jízdě na jednotlivých vjezdech na kruhový objezd byl stanoven vzájemně odlišně, by byla v rozporu s právními předpisy, a není tudíž právně možná. Níže uvádím argumenty na podporu tohoto právního názoru.

Pro začátek je třeba vyřešit několik dílčích otázek, pomocí nichž bude možné situaci rozklíčovat. Zásadní otázkou zůstává, zda lze celý kruhový objezd považovat za jednu křižovátku, nebo spíše několik na sebe navazujících stykových křižovatek.[2] Pokud bychom dovodili druhou možnost, pak by hypoteticky za použití čistě formálního výkladu práva skutečně mohla nastat situace, kdy přednost v jízdě se na jednotlivých vjezdech na kruhový objezd bude lišit. Takový formalismus však považuji za nepřipustný s ohledem na ustanovení § 78 zákona o silničním provozu (viz. dále).

Křižovatkou zákon v ustanovení § 2 písm. w) definuje jako místo, v němž se pozemní komunikace protínají nebo spojují. Je nepochybné, že na kruhovém objezdu dochází ke spojení několika pozemních komunikací.

Konkretizaci pojmu křižovatky je třeba hledat v obecné teorii pravidel provozu na pozemních komunikacích a subsidiárně též v technických předpisech, které upravují konstrukci křižovatek, a to zejména v normách ČSN 6102 Projektování křižovatek na pozemních komunikacích, ČSN 6110 Projektování místních komunikací a TP 135 Projektování okružních křižovatek na silnicích a místních komunikacích. Zmíněné technické normy shodně pracují s termínem „okružní křižovatka“, kterou definují jako druh úrovně křižovatky, která má okružní jízdní pás ve tvaru mezikružní, nebo ve tvaru jemu blízkém, na níž je silniční provoz veden jednosměrným objezdem kolem středového ostrova proti

směru hodinových ručiček od vjezdu ke zvolenému vjezdu. Jednotlivé vjezdy a výjezdy pak tvoří tzv. paprsky okružní křižovatky, tedy jízdní pásy, kterými jsou propojeny pozemní komunikace v oblasti křižovatky na okružní jízdní pás a vzájemně mezi sebou. České technické normy sice nemají obecně závazný charakter, jejich závaznost však může vyplývat z právních předpisů. Z ustanovení § 16 vyhlášky Ministerstva dopravy a spojů č. 104/1997 Sb., kterou se provádí zákon o pozemních komunikacích, vyplývá, že při přípravě staveb, výstavbě komunikací a jejich stavebních úpravách se postupuje podle zvláštních předpisů a závazných českých technických norem uvedených v příloze č. 1 k této vyhlášce, přičemž z těchto závazných českých technických norem je zahrnuta především norma ČSN 73 6102 Projektování křižovatek na silničních komunikacích; z požadavků na bezpečné provedení stavby však lze dovodit závaznost i ostatních zmíněných technických norem, které jsou na normu ČSN 73 6102 navázány. Závaznost technické normy ve vztahu k výstavbě pozemních komunikací sama o sobě nemusí zakládat formální závaznost takové normy ve vztahu k právním předpisům upravujícím pravidla provozu na pozemních komunikacích. Materiálně však nelze přehlížet fakt, že pozemní komunikace jsou navrhovány tak, aby plně vyhovovaly právním předpisům upravujícím požadavky na provedení dopravního značení a aby umožňovaly v plné míře bezpečné uplatňování pravidel provozu na pozemních komunikacích, přičemž jsou to právě stavební a technické předpisy, které se podřizují požadavkům plynoucím z pravidel provozu, která se na budované pozemní komunikaci mají uplatnit.

Pojetí kruhového objezdu jako jediné křižovatky lze dovodit rovněž ze systematiky zákona, který používání kruhových objezdů upravuje v ustanovení § 22 „Jízda křižovatkou“.

Okružní křižovatka tvořící kruhový objezd je jednou křižovatkou ve smyslu ustanovení § 2 písm. w) zákona o silničním provozu. Jen na okraj poznamenávám, že pojmy kruhový objezd a okružní křižovatka nejsou synonyma. Okružní křižovatka je pojem označující dopravně technické řešení způsobu spojení několika pozemních komunikací, zatímco kruhový objezd je termín používaný zákonem a označující okružní křižovatkou, která je označena příkazovou dopravní značkou „Kruhový objezd“, případně ve spojení s dopravní značkou upravující přednost. Pojem okružní křižovatka je tedy širší a v praxi se lze setkat i s okružními křižovatkami, které nejsou označeny jako kruhový objezd, a pak v nich platí stejná ustanovení, jako na jakékoli jiné křižovatce; zejména tedy neplatí povinnost projíždět tuto křižovátku proti směru hodinových ručiček, uplatní se toliko základní pravidlo formulované v ustanovení § 11 odst. 1 zákona, podle něj se na pozemní ko-

munikaci jezdí vpravo, a pokud tomu nebrání zvláštní okolnosti, při pravém okraji vozovky, pokud není stanoveno jinak. Tato situace se však vyskytuje jen výjimečně a většinou se jedná o malé, tzv. minikružní křižovatky či naopak rozsáhlé a přehledné okružní křižovatky.

V obecné teorii pravidel provozu na pozemních komunikacích tradičně rozlišujeme následující druhy křižovatek: (i) křižovatka nerozlišená dopravními značkami, (ii) křižovatka rozlišená dopravními značkami, (iii) křižovatka řízená světelnými signály, (iv) křižovatka řízená pokyny policisty. Toto dělení zjevně předpokládá, že způsob stanovení přednosti v jízdě na křižovatce musí být na dané křižovatce v zásadě nastaven jednotným způsobem.

Teoretické dělení se opírá o úpravu provedenou zákonem. Z ustanovení § 22 odst. 1 zákona plyne, že řidič přijíždějící na křižovatku po vedlejší pozemní komunikaci označené dopravní značkou „Dej přednost v jízdě!“ nebo „Stůj, dej přednost v jízdě!“ musí dát přednost v jízdě vozidlům nebo jezdčům na zvířatech přijíždějícím po hlavní pozemní komunikaci nebo organizované skupině chodců nebo průvodcům hnaných zvířat se zvířaty přicházejícím po hlavní pozemní komunikaci. Nevyplývá-li přednost v jízdě z dopravní značky „Dej přednost v jízdě!“ nebo „Stůj, dej přednost v jízdě!“, musí dát řidič podle ustanovení § 22 odst. 2 přednost v jízdě vozidlům nebo jezdčům na zvířatech přijíždějícím zprava nebo organizované skupině chodců nebo průvodcům hnaných zvířat se zvířaty přicházejícím zprava. Ustanovení § 76 odst. 6 zákona pak stanoví, že světelné signály jsou nadřazeny svislým dopravním značkám upravujícím přednost. Pokyny policisty, strážníka obecní policie, vojenského policisty nebo příslušníka vojenské pořádkové služby jsou podle ustanovení § 76 odst. 5 nadřazeny přechodné, místní i obecné úpravě provozu na pozemních komunikacích; obecnou úpravou se podle § 61 odst. 1 zákona rozumí úprava provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem (rozuměj zákonem o provozu na pozemních komunikacích), místní úpravou úprava provozu na pozemních komunikacích provedená dopravními značkami, světelnými, případně i doprovodnými akustickými signály nebo dopravními zařízeními (§ 61 odst. 2 zákona), přechodná úprava je podle ustanovení § 61 odst. 3 provedená přenosnými dopravními značkami svislými, přechodnými dopravními značkami vodorovnými, světelnými signály a dopravními zařízeními.

Dále je nutno vyřešit platnost dopravních značek, kterými je kruhový objezd označen. Ta je stanovena vyhláškou. Obecně platí, že svislá dopravní značka umístěná vedle pozemní komunikace platí pro celou pozemní komunikaci v daném směru jízdy s výjimkou značky upravující zastavení nebo stání, která platí jen pro

tu stranu pozemní komunikace, u níž je umístěna (§ 3 odst. 1 vyhlášky). Zákaz, omezení nebo příkaz je podle ustanovení § 3 odst. 3 vyhlášky ukončen nejbližší křižovatkou[3] nebo příslušnou dopravní značkou. Značky upravující přednost „Křižovatka s vedlejší pozemní komunikací“, „Hlavní pozemní komunikace“, „Konec hlavní pozemní komunikace“, „Dej přednost v jízdě!“, „Dej přednost v jízdě tramvaji!“ a „Stůj, dej přednost v jízdě!“ platí podle ustanovení § 3 odst. 5 vyhlášky pro nejbližší křižovatku.

Za předpokladu, že jsme dovedli, že kruhový objezd je jedna křižovatka, ze zmíněných ustanovení vyplývá, že at už bude kruhový objezd označen pouze příkazovou dopravní značkou, nebo dvojitou příkazovou dopravní značkou a značky upravující přednost, platí tyto dopravní značky pro celý kruhový objezd. Jestliže tedy řidič na vjezdu na kruhový objezd bude mít dopravní značku, platí, že stejné dopravní značení musí být provedeno u všech vjezdů na kruhový objezd, a že přednost v jízdě bude na kruhovém objezdu stanovena jednotným způsobem. Z výše uvedených ustanovení o platnosti dopravních značek, jakož i z judikatury vyšších soudů[4] vyplývá, že účastník provozu je zejména povinen řídit se pravidly silničního provozu, signály a dopravními značkami určenými pro jeho vlastní dopravní situaci. Nemůže se (a mnohdy to ani není možné) rozhodovat ve své dopravní situaci podle značek, signálů a pravidel určených pro jiného účastníka silničního provozu.

Orgány veřejné správy, které rozhodují o způsobu stanovení místní úpravy, nemohou postupovat zcela libovolně. Zákon stanoví zásady pro užití dopravních značek, světelných signálů, dopravních zařízení a provozních informací. Podle ustanovení § 78 odst. 1 dopravní značky, světelné a akustické signály, dopravní zařízení a zařízení pro provozní informace musí tvořit ucelený systém. V souladu s ustanovením § 78 odst. 2 se dopravní značky, světelné a akustické signály, dopravní zařízení a zařízení pro provozní informace smějí užívat jen v takovém rozsahu a takovým způsobem, jak to nezbytně vyžaduje bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích nebo jiný důležitý veřejný zájem.

Za daných okolností tak považuji za naprosto nepřijatelné vykládat příslušná ustanovení zákona a vyhlášky vztahující se k jízdě po kruhovém objezdu tak, že způsob úpravy přednosti v jízdě na jednotlivých vjezdech na kruhový objezd může být stanoven odlišně. Po řidičích jedoucích po okružním pásu kruhového objezdu není možné spravedlivě požadovat, aby zkoumali, jaké dopravní značky (které jsou k nim navíc obráceny zadní stranou) se u vjezdů nacházejí, přičemž žádnou roli nemůže hrát ani skutečnost, že dopravní značky „Dej přednost v jízdě!“ A „Stůj, dej přednost v jízdě!“, jsou svým tvarem rozpoznatelné z obou stran.

Pokud by silniční správní úřad postupoval v rozporu s výše uvedenými závěry a stanovil by místní úpravou přednost v jízdě na jednotlivých vjezdech na kruhový objezd vzájemně odlišně, jednal by v rozporu s právními předpisy.

Závěrem

V souladu s platnou právní úpravou mohou v České republice existovat dva typy kruhových objezdů. Prvním typem je kruhový objezd označený kombinací příkazové dopravní značky „Kruhový objezd“ a současně značky upravující přednost „Dej přednost v jízdě!“ nebo „Stůj, dej přednost v jízdě!“, na němž platí, že řidič vjíždějící na kruhový objezd je povinen dát přednost v jízdě vozidlům jedoucím po kruhovém objezdu. Druhý typ kruhového objezdu je označen samostatně umístěnou příkazovou dopravní značkou „Kruhový objezd“; v takovém případě platí na kruhovém objezdu přednost zprava. S druhým typem se řidiči mohou setkat pouze výjimečně, je však nutné, aby (nejen v těchto případech) věnovali pozornost dopravnímu značení.

Lze uzavřít, že na všech vjezdech a výjezdech kruhového objezdu musí být přednost v jízdě upravena jednotně. Není tedy možné, aby na některých vjezdech a výjezdech byla přednost upravena dopravní značkou upravující přednost, zatímco na jiných bylo ponecháno obecné pravidlo přednosti zprava. ●

Mgr. et Mgr. Daniel Novopacký,
advokátní koncipient
Plavec & Partners, advokátní kancelář s.r.o.

Plavec & Partners
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ S.R.O.

Poznámky:

- [1] Např. http://auto.idnes.cz/kruhove-objezdy-020-automoto.aspx?c=A160322_145600_automoto_fdv.
- [2] Styková křižovatka je způsob křížení pozemních komunikací, kdy jedna komunikace je průběžná a druhá v místě křižovatky končí nebo začíná.
- [3] Toto ustanovení je nutno vykládat tak, že zákaz, omezení nebo příkaz vyplývající ze svislé dopravní značky končí na vzdálenější hranici nejbližší křižovatky.
- [4] Např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. října 2013, č. j. 8 As 98/2012 – 28.

Zrušení a vypořádání spoluvlastnictví v soudní praxi

Základní právní zásadou, která se ve vztahu ke spoluvlastnictví obecně uplatňuje, je princip dobrovolnosti. Jak stanoví § 1140 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění (dále jen „OZ“), nikdo nemůže být nucen ve spoluvlastnictví setrvat. V této souvislosti je tak každý ze spoluvlastníků oprávněn kdykoli žádat o své oddělení nebo o zrušení spoluvlastnictví. S ohledem na soukromoprávní charakter vlastnického práva přitom zákon upřednostňuje jako formu zániku spoluvlastnického vztahu dohodu spoluvlastníků. Jakým způsobem však postupovat, pokud uzavření takovéto dohody mezi spoluvlastníky není možné?

Žaloba na zrušení a vypořádání spoluvlastnictví

Jak stanoví § 1143 OZ, nedohodnou-li se spoluvlastníci na zrušení spoluvlastnictví, rozhodne o něm na návrh některého ze spoluvlastníků soud, přičemž rozhodne-li o zrušení spoluvlastnictví, rozhodne zároveň o způsobu vypořádání spoluvlastníků. Aktivně legitimován je k podání žaloby na zrušení a vypořádání spoluvlastnictví tedy výhradně spoluvlastník

věci, jenž může podat návrh na zrušení a vypořádání spoluvlastnictví již s uvedením způsobu vypořádání dle § 1141 odst. 2 OZ (rozdělením společné věci, prodejem věci z volné ruky nebo ve veřejné dražbě s rozdělením výtěžku, převedením vlastnického práva jednomu nebo více spoluvlastníkům s vyplacením ostatních spoluvlastníků), případně bez uvedení konkrétního způsobu vypořádání. Je třeba podotknout, že v řízení o zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví není soud návrhem na způsob vypořádání vázán a může tudíž rozhodnout, že zrušené spoluvlastnictví bude vypořádáno i jiným než navrhovaným způsobem.[1] Je však třeba dodat, že na rozdíl od případů vypořádání dohodou spoluvlastníků (kteří nadto nemusí k vypořádání spoluvlastnictví využít pouze ve

pořádacích způsobů uvedených v § 1141 odst. 2 OZ) je nicméně soud povinen dodržet zákonou posloupnost vypořádacích způsobů.[2]

Rozdělení společné věci

Ustanovení § 1144 odst. 1 OZ preferuje jako způsob vypořádání rozdělení společné věci. Na základě § 1142 odst. 1 OZ nicméně není možné rozdělit takovou věc, která má jako celek sloužit k určitému účelu, tj. pozbyla-li by předmětným rozdělením svoji funkci. Obdobně nelze věc rozdělit ani v případě, kdy by se v důsledku rozdělení měla podstatně snížit její hodnota. Jak k tomuto judikoval ve svém rozsudku ze dne 17. června 2015, sp. zn. 22 Cdo 1450/2015

Nejvyšší soud „o takové snížení zpravidla nepůjde, bude-li menší než o 15%. Je však třeba přihlížet komplexně ke všem okolnostem věci; nelze tak vyloučit výjimečné odchylky od uvedeného poměru.“ Jinými slovy, v případě, kdy by rozdělením společné věci mělo dojít ke snížení její hodnoty o více než 15%, soud zpravidla spoluvlastnictví uvedeným způsobem nevyřadí, tj. přistoupí k vypořádání spoluvlastnictví jiným způsobem. K možnosti rozdělení společné věci lze dále doplnit, že překážkou rozdělení společné věci ve velikostech, jež neodpovídají dosavadním spoluvlastnickým podílům, není překážkou takovému dělení nutnost poskytnutí finančního vyrovnání.[3]

Přikázání věci některému ze spoluvlastníků

Je-li zřejmé, že by reálným rozdělením hodnota věci utrpěla, přikáže jí soud na základě § 1147 věty první OZ za přiměřenou náhradu jednomu nebo více spoluvlastníkům. Základním kritériem pro přikázání věci jednomu ze spoluvlastníků přitom bude schopnost účastníka v přiměřené době spoluvlastnický podíl druhému ze spoluvlastníků „vyplatit“. Jak k tomuto dále judikoval Nejvyšší soud ČR ve svém rozsudku ze dne 19. března 2014, sp. zn. 22 Cdo 3073/2013, v případě, kdy některý ze spoluvlastníků disponuje dostatečným množstvím finančních prostředků k vyplacení náhrady druhému ze spoluvlastníků, nemožno být k jeho tíži přičítány např. jeho vyšší věk a špatný zdravotní stav. Současně je třeba doplnit, že dle konstantní judikatury je možné výši náhrady za přikázaný spoluvlastnický podíl v řízení o zrušení a vypořádání spoluvlastnictví ve výjimečných případech zásadního rozporu jednání účastníků řízení s dobrými mravy snížit. V každém případě nicméně bude rozhodnutí, kterému ze spoluvlastníků bude věc přikázána, záviset na diskreci soudu, „která může vyjít i z jiných než v zákoně výslovně uvedených kritérií, respektujících základní principy soukromého práva. Soud se v rozhodnutí o zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví má zabývat výší podílů spoluvlastníků a účelným využitím věci, jeho rozhodnutí však může vyjít i z jiných skutečností.“[4]

Lze současně podotknout, že na rozdíl od rozhodnutí soudu o rozdělení společné věci, resp. prodejem a rozdělením výtěžku z prodeje věci (viz níže), zaniká v případě vypořádání přikázáním věci za náhradu spoluvlastnictví k věci již dnem právní moci předmětného soudního rozhodnutí. „Došlo-li však k vypořádání rozdělením nemovitosti nebo prodejem nemovitosti a rozdělením podle výtěžku, spoluvlastnictví zaniká až skutečným rozdělením nebo prodejem.“[5]

Prodej věci ve veřejné dražbě

Prodej věci ve veřejné dražbě je postupem ultima ratio, který se podle § 1147 OZ uplatní, není-li rozdělení společné věci dobře možné a o věc neprojeví zájem žádný ze spoluvlastníků. Nicméně, jak k tomuto judikoval v rozsudku ze dne 8. dubna 2014, sp. zn. 11 Co 698/2014 Krajský soud v Ostravě „podmínka pro vypořádání spoluvlastnictví prodejem věci ve veřejné dražbě podle § 1147, věty druhé, OZ je splněna i tehdy, má-li podílový spoluvlastník sice zájem získat věc do svého vylučného vlastnictví, ale nemá finanční prostředky k zaplacení vypořádacího podílu.“[6]

Soud v rozhodnutí o nařízení prodeje věci v dražbě může v odůvodněném případě rozhodnout, že se dražby zúčastní jen spoluvlastníci. Jak uvádí důvodová zpráva k OZ, „tento postup povede k tomu cíli, že cena věci dosažená v dražbě odrazí její tržní hodnotu a při vypořádání spoluvlastnictví nebude žádný ze spoluvlastníků poškozen.“ V praxi lze nicméně o možnosti takového postupu důvodně pochybovat, neboť způsobu vypořádání spoluvlastnictví prostřednictvím prodeje věci ve veřejné dražbě za výhradní účasti spoluvlastníků ze zákona předchází přikázání věci některému ze spoluvlastníků. Jinými slovy, veřejná dražba věci je realizována až za předpokladu, kdy žádný ze spoluvlastníků neměl o věc zájem. V této souvislosti tudíž není příliš pravděpodobné, že pokud o věc neměl žádný ze spoluvlastníků zájem, že by se situace měla ke dni konání prodeje věci ve veřejné dražbě změnit.

Ve vztahu k rozhodnutí soudu, kterým se nařizuje prodej věci ve veřejné dražbě, je třeba dále upozornit na skutečnost, že předmětné rozhodnutí je pouze exekucním titulem, který opravňuje kteréhokoliv ze spoluvlastníků, aby se následně domáhal jeho výkonu.[7] Nalézací soud tedy prodej věci sám nerealizuje, pro další ingerenci soudu po rozhodnutí o zrušení a vypořádání spoluvlastnictví je tudíž nutné podání návrhu na výkon rozhodnutí kterýmkoli ze spoluvlastníků. Pokud přitom k faktickému prodeji a rozdělení výtěžku nedojde, zůstává věc bez ohledu na existenci soudního rozhodnutí i nadále ve spoluvlastnictví.[8]

Závěr

Výše uvedené lze ve stručnosti shrnout tak, že na rozdíl od vypořádávání spoluvlastnictví dohodou může soud spoluvlastnictví zrušit a vypořádat jen způsobem dle zákonné sloupnosti. K vypořádání rozdělením společné věci soud přistoupí, pokud je rozdělení věci možné, a nepozbyla-li by tím věc svoji funkci,

resp. její hodnota by se nesnížila o více než 15%. V opačném případě soud přikáže věc některému ze spoluvlastníků, má-li tento o věc zájem a disponuje-li prostředky k vyplacení náhrady ostatním spoluvlastníkům. Není-li vypořádání spoluvlastnictví věci jejím rozdělením ani přikázáním některému ze spoluvlastníků možné, nařídí soud její prodej ve veřejné dražbě, které se v odůvodněných případech mohou zúčastnit pouze spoluvlastníci.

Závěrem lze současně ve vztahu k povinnosti k právu na náhradu nákladů řízení s odkazem na usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. března 2016, sp. zn. 22 Cdo 5137/2015, doplnit, že jestliže soud k návrhu žalobce zruší podílové spoluvlastnictví a vypořádá je způsobem, který žalobce navrhoval, „je při rozhodování o náhradě nákladů řízení třeba vyjít z toho, že žalobce měl procesní úspěch v plném rozsahu bez ohledu na jednání účastníků před zahájením řízení nebo na to, že by druhý spoluvlastník mohl žalobu o zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví podat také.“ ●

JUDr. Jan Přeb, advokát
Bělina & Partners advokátní kancelář s.r.o.

 Bělina & Partners
advokátní kancelář

Poznámky:

- [1] Viz např. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 22. dubna 2004, sp. zn. 22 Cdo 559/2004.
- [2] Srov. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 21. října 2004, sp. zn. 22 Cdo 2568/2003.
- [3] Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 10. července 2012, sp. zn. 22 Cdo 1431/2012.
- [4] Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 17. června 2015, sp. zn. 22 Cdo 1450/2015.
- [5] Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 23. září 2010, sp. zn. 21 Cdo 2145/2009.
- [6] Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. října 2008, sp. zn. 22 Cdo 1305/2007.
- [7] Srov. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 25. ledna 2007, sp. zn. 20 Cdo 1886/2006.
- [8] Spáčil a kol.: Občanský zákoník III. Věcná práva (§ 976–1474), 1. vydání, C. H. Beck, 2013, s. 619.

Vydání výtěžku zpeněžení insolvenčnímu správci

Vydáním výtěžku zpeněžení insolvenčnímu správci (právní mocí rozvrhového usnesení) zaniká v souladu s § 337h odst. 1 o. s. ř. zástavní právo k předmětu zajištění (k zániku dochází ze zákona, výmaz zástavního práva pak již má pouze deklaratorní účinky). Vydání výtěžku zpeněžení zajištění však nemůže být na úkor věřitele, který si svou pohledávku (na rozdíl od ostatní věřitelů dlužníka) zajistil. Proto je insolvenční správce povinen s vydaným výtěžkem zpeněžení z exekučního řízení naložit jako s výtěžkem zpeněžení majetkové podstaty. Oprávněný má v insolvenčním řízení postavení zajištěného věřitele, byť předmět zajištění již není ve vlastnictví povinného (dlužníka) a do majetkové podstaty náleží výtěžek zpeněžení zástavy, s nímž bude pro účely uspokojení věřitelů nakládáno, jako by ke zpeněžení zajištění došlo v insolvenčním řízení (uplatní se ustanovení § 298 a 299 insolvenčního zákona). Smyslem vydání výtěžku zpeněžení zástavy v exekučním řízení přímo insolvenčnímu správci a nikoliv oprávněnému či jiným věřitelům, kteří se přihlásí do exekučního řízení, je to, že

uspokojovat lze pouze pohledávky těch (zajištěných) věřitelů, kteří se do insolvenčního řízení přihlásili, bez ohledu na to, zda byli účastníky původního exekučního řízení.

Místní příslušnost

Výlučná místní příslušnost v případech vypočtených v ustanovení § 88 o. s. ř. má vždy přednost před příslušností obecnou nebo na výběr danou, použití obecné nebo na výběr dané místní příslušnosti je v takovém případě vyloučeno. Soud podle polohy nemovitosti je výlučně příslušným tehdy, jestliže se řízení týká práv k těmto nemovitostem, tj. práva vlastnického, spoluvlastnického, práva držby, práva z věcného břemene a práva nájemního, a to pouze tehdy, kdy v řízení jde o existenci takového práva, jeho trvání a zánik, nikoliv pouze o práva a povinnosti z toho plynoucí.

Pracovní poměr

Ustanovení 5 rámcové dohody o pracovních poměrech na dobu určitou, která je přílohou směrnice Rady 1999/70/ES, jejímž účelem je

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

– jak vyplývá z článku 1 této směrnice – provedení uvedené rámcové dohody, nemá přímý účinek, a to již proto, že k takovému účinku není splněna podmínka dostatečné přesnosti a bezpodmínečnosti uvedeného ustanovení. Ve vztahu k ustanovení § 70 odst. 4 zákona o vysokých školách nemá uvedené ustanovení směrnice Rady 1999/70/ES obsažené v její příloze ani nepřímý účinek, neboť ustanovení § 70 odst. 4 zákona o vysokých školách, které umožňovalo opakované sjednávání a prodlužování pracovního poměru u akademických pracovníků vysokých škol bez jakéhokoli omezení, bylo v rozporu se zněním a účelem směrnice. Okolnost, že ve vztahu k akademickým pracovníkům vysokých škol nelze výkladem ustanovení § 70 odst. 4 zákona o vysokých školách dosáhnout výsledku předepsaného směrnicí Rady 1999/70/ES, však nemůže vést k závěru, že ustanovení § 70 odst. 4 zákona o vysokých

školách nebylo možné na trvání pracovního poměru u akademických pracovníků vysokých škol použít. Uvedené ustanovení zákona o vysokých školách bylo až do 31. 12. 2009 součástí právního řádu České republiky, a proto bylo až do pozbytí jeho účinnosti novelou zákona o vysokých školách provedenou zákonem č. 110/2009 Sb. třeba – přes rozpor tohoto ustanovení se zněním a účelem směrnice Rady 1999/70/ES – postupovat při sjednávání a prodlužování pracovního poměru akademických pracovníků vysokých škol uzavřeného na dobu určitou podle něj a nikoliv podle ustanovení § 39 odst. 2 zák. práce.

Náhrada za ztrátu na výdělků

Výdělkem zaměstnance, který vykonává podnikatelskou nebo jinou samostatnou výdělečnou činnost, po zjištění nemoci z povolání pro účely stanovení výše náhrady za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti (při uznání plné nebo částečné invalidity) příslušející tomuto zaměstnanci může být jen výdělek jím skutečně dosažený, popřípadě stanovený s přihlédnutím k částkám, které si bez vážných důvodů opomenul vydělat, nikoli však minimální započitatelný příjem z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti stanovený v § 8 odst. 2 zákona č. 110/2006 Sb. pro účely určení životního a existenčního minima, který tento zaměstnanec nedosahuje.

Pravomoc a místní příslušnost soudu

Nedoručily-li soudy žalobu žalovanému a posuzovaly-li pravomoc (mezinárodní příslušnost) českých soudů, aniž měl žalovaný možnost založit (mezinárodní a místní) příslušnost soudu postupem podle článku 24 nařízení Brusel I, zatížily řízení vadou, která mohla mít (a měla) za následek nesprávné rozhodnutí ve věci.

Odpovědnost státu za škodu, přerušování řízení

Jestliže soud zjistí, že probíhá „vedlejší“ řízení, v němž je řešena otázka, která může mít význam pro rozhodnutí v posuzované věci, a jestliže se rozhodne vyčkat výsledku tohoto „vedlejšího“ řízení (což v případech uvedených v § 109 odst. 2 písm. c/ o. s. ř. není jeho povinností), musí důvody tohoto svého rozhodnutí vyjádřit v usnesení o přerušování řízení. Tím dá účastníkům řízení najevo, z jakého důvodu nečiní žádné úkony směřující k rozhodnutí ve věci samé. Umožní jim rovněž se proti přerušování řízení případně bránit odvoláním.

Smlouva o dílo

Dokud smluvní strany nedohodnou podstatné části smlouvy, kdy jednou z nich je u smlouvy o dílo i dohoda o určení předmětu díla, k platnému uzavření smlouvy o dílo podle § 536 obch. zák. nedojde.

Určovací žaloba

Je-li neúspěšný účastník obchodní veřejné soutěže, jehož návrh vyhlášeatel neakceptoval, aktivně věcně legitimován k podání žaloby o určení neplatnosti smlouvy uzavřené mezi vyhlášeatelem a jiným účastníkem soutěže, a nemá-li k dispozici jiný právní prostředek, jehož prostřednictvím by mohl účinněji hájit svá (uzavřenou smlouvou dotčená) práva, má zásadně i naléhavý právní zájem na takovém určení.

Odpovědnost za škodu vzniklou uživateli pozemních komunikací

Objektivní odpovědnost správce komunikace za škody způsobené závadou ve sjízdnosti podle silničního zákona je spojována s takovým stavem na vozovce, kdy významná změna (zhoršení) sjízdnosti komunikace, která je sice odstranitelná běžnou údržbou, avšak svým charakterem se natolik vymyká stavebnímu stavu a dopravně technickému stavu pozemní komunikace a povětrnostním vlivům, že řidič ani při obezřetné jízdě respektující stav komunikace či případné důsledky povětrnostních vlivů nemůže její výskyt předpokládat a účinně reagovat při řízení tak, aby závada neovlivnila jeho jízdu a nevznikla tím škoda. Rozhodnutí o této odpovědnosti závisí především na zjištění stavu vozovky v době a v místě nehody a na posouzení, zda konkrétní zjištěné skutečnosti odpovídají pojmu závady ve sjízdnosti. Kámen padající z místa mimo komunikaci, který poškodí vozidlo (a může jej poškodit bez ohledu na to, zda vozidlo jede či stojí), nijak nesouvisí se stavebním nebo dopravně technickým stavem pozemní komunikace a nelze jej označit za závadu ve sjízdnosti, jež by byla příčinou škody vzniklé na vozidle.

Veřejné zakázky

V případech, kdy zadavatel veřejné zakázky postupuje podle § 18 odst. 3 zákona o veřejných zakázkách, platí pro nabývání majetku státu ustanovení § 12 odst. 4 zákona č. 219/2000 Sb., podle něhož při uplatnění nabývání majetku lze cenu sjednat pouze do výše rovnající se ocenění tohoto majetku podle zvláštního práv-

ního předpisu, kterým je zákon č. 151/1997 Sb. Podle § 2 odst. 1 zákona č. 151/1997 Sb. platí, že majetek a služba se oceňují obvyklou cenou, pokud tento zákon nestanoví jiný způsob oceňování. Pro případ překročení ceny nabyvaného majetku se uplatní ustanovení § 12 odst. 5 věta druhá zákona č. 219/2000 Sb. podle něhož je dohoda o ceně neplatná v rozsahu rozdílu, o který sjednaná cena přípustnou výší překročila.

Exekuce a předběžné opatření

Typickým znakem předběžného opatření je dočasnost. Ukládá-li soud povinnost zdržet se určitého jednání, např. zdržet se provádění plateb z účtu, má předběžné opatření podobné účinky jako odklad exekuce v exekučním řízení, což znamená, že exekuce se dočasně neprovádí a podlužník je povinen vyčkat s výplatou prostředků z účtu až do doby, dokud účinky těchto institutů trvají.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Náhrada za ztrátu na výdělků

Stejně jako všechny ostatní nároky z titulu náhrady škody se podle § 106 obč. zák. promlčuje i nárok na náhradu za ztrátu na výdělků, a to nárok jako takový, tedy jako celek. Je ovšem třeba rozlišovat mezi promlčením samotného nároku na náhradu podle § 447 obč. zák. s ohledem na dobu jeho uplatnění u soudu, a promlčením postupně vznikajících nároků na výplatu jednotlivých měsíčních plnění v jeho rámci. Počátek subjektivní promlčecí doby k uplatnění nároku na náhradu škody podle § 106 obč. zák. se neváže k datu splatnosti, jak je tomu u počátku obecné promlčecí doby podle § 101 obč. zák., ale k jiné skutečnosti. Vzhledem k tomu, že podle ust. § 445 obč. zák. ztráta na výdělků se hradí peněžitým důchodem, který lze přiznat jako tzv. rentu do budoucna, jedná se o opětující se plnění, pro něž stejně jako pro jiná obdobná plnění (úroky z prodlení, poplatek z prodlení, výživné a další) je charakteristické, že dávky mají být vypláceny v určité době i v budoucnu po rozhodnutí soudu, aniž by musely nastat další právní skutečnosti. Náhrada za ztrátu na výdělků podle § 447 obč. zák. je poskytována ve formě důchodu a zpravidla se vyplácí

měsíčně. Promlčení nároků na jednotlivá měsíčně se opětvující plnění vyplývající z tohoto nároku se však neposuzuje podle § 106 obč. zák., nýbrž vzhledem k § 110 odst. 3 obč. zák. podle obecného ust. § 101 obč. zák., jež stanoví tříletou promlčecí dobu, která běží ode dne, kdy právo mohlo být vykonáno poprvé.

Náklady řízení

Právo na zaplacení hotových výdajů a odměny za zastupování vůči státu ve smyslu § 140 odst. 2 o. s. ř. má jen ten advokát, který byl účastníkem ustanoven, a v zásadě jen za úkony, které provedl od ustanovení, a také za úkony, které byly nutné k tomu, aby soud mohl o osvobození od soudních poplatků rozhodnout (tedy především vypracování žádosti o osvobození a související úkony).

Oddlužení a námitky

Ustanovení § 403 odst. 2 věty druhé insolvenčního zákona vymezuje nejzazší okamžik, dokdy (podle § 403 odst. 2 třetí věty insolvenčního zákona) mohou zaznít námitky ve smyslu § 403 odst. 2 insolvenčního zákona (nehlasuje-li se o způsobu oddlužení mimo schůzi věřitelů, mohou být námitky uplatněny nejpozději do skončení schůze věřitelů, která rozhodovala o způsobu oddlužení). Odtud však neplyne, že by takové námitky mohly (musely) zaznít nejdříve po hlasování věřitele o způsobu oddlužení. Z ustanovení § 403 odst. 2 třetí věty insolvenčního zákona (které určuje, že nesplnění podmínky hlasování o způsobu oddlužení nebo opožděné vznesení námitek má ten následek, že k námitkám se nepřihlíží) naopak plyne (ve vazbě na podmínku hlasování o způsobu oddlužení), že námitky mohou zaznít i před konáním takové schůze věřitelů. Jen z toho, že věřitel na schůzi věřitelů, která rozhodovala o způsobu oddlužení, formálně nezopakoval dříve uplatněné námitky o skutečnostech, které by jinak odůvodňovaly odmítnutí nebo zamítnutí návrhu na povolení oddlužení, neplyne, že by insolvenční soud k těmto námitkám neměl přihlídnout jako ke včasným námitkám věřitele, který hlasoval o způsobu oddlužení.

Odpovědnost státu za škodu

Zadostiučinění v penězích podle zákona č. 82/1998 Sb. nastupuje v případě, pokud by žádná z dalších forem satisfakce nebyla způsobeně nemajetkové újme adekvátní.

Vlastnictví, určovací žaloba

Určovací žaloba je preventivního charakteru a má místo jednak tam, kde její pomocí lze eliminovat stav ohrožení práva či nejistoty v právním vztahu a k odpovídající nápravě nelze dospět jinak, jednak v případech, v nichž určovací žaloba účinnější než jiné právní prostředky vystihuje obsah a povahu příslušného právního vztahu a jejím prostřednictvím lze dosáhnout úpravy tvořící určitý právní rámec, který je zárukou odvrácení budoucích sporů účastníků. Tyto funkce určovací žaloby korespondují právě s podmínkou naléhavého právního zájmu ve smyslu § 80 písm. c) o. s. ř.; nelze-li v konkrétním případě očekávat, že je určovací žaloba bude plnit, nebude ani naléhavý právní zájem na takovém určení. Přitom příslušné právní závěry se vážou nejen k žalobě na určení jako takové, ale také k tomu, jakého konkrétního určení se žalobce domáhá.

Insolvence

Právní úkony, které dlužník učinil v rozporu s omezeními stanovenými v důsledku účinků spojených se zahájením insolvenčního řízení, jsou ve smyslu ustanovení § 111 odst. 3 insolvenčního zákona (ve znění účinném do 31. prosince 2013) vůči věřitelům neúčinné za předpokladu, že byl posléze zjištěn úpadek dlužníka.

Zpětná účinnost právních předpisů

Je-li smyslem řízení o zrušení rozhodčího nálezu umožnit dotčené straně uplatnit existenci vad, jimiž (by) trpělo řízení před rozhodci ad hoc i řízení před stálým rozhodčím soudem, přičili se takové vady základním zásadám, na nichž spočívá rozhodčí řízení, potom (v zájmu právní jistoty) nelze skončená rozhodčí řízení napadat v řízení o zrušení rozhodčího nálezu z důvodů zavedených až po tomto okamžiku, v nově založených lhůtách či bez ohledu na ně.

Mzda

Předstírali-li zaměstnavatel uvedený v ustanovení § 109 odst. 3 zák. práce v rozhodnutí o přiznání odměny zaměstnanci podle ustanovení § 134 zák. práce, že mu tuto odměnu přiznává za úspěšné splnění mimořádného nebo zvlášť významného pracovního úkolu, aby tak zastřel skutečný důvod udělení odměny, se kterým pracovněprávní předpisy možnost přiznání odměny zaměstnanci uvedeného zaměstnavatele nespojují, je takové rozhodnutí o přiznání odměny pro nedostatek vážnosti vůle zaměstnavatele

le a pro rozpor se zákonem neplatné a právo zaměstnance na odměnu proto nemůže založit.

Vypořádání SJM a oddlužení

Probíhá-li řízení o vypořádání společného jmění manželů, stává se insolvenční správce účinností usnesení o schválení oddlužení zpeněžením majetkové podstaty účastníkem tohoto řízení místo (insolvenčního) dlužníka.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Křivá výpověď a nepravdivý znalecký posudek

Pachatelem přečinu křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku podle § 346 odst. 2 trestního zákoníku spáchaného osobou v procesním postavení svědka může být pouze ten, kdo vlastními smysly vnímal skutečnosti týkající se činu spáchaného jinou osobou a o těchto skutečnostech vypovídal před orgány činnými v trestním řízení nepravdu, popř. zamlčel okolnost významnou pro jejich rozhodnutí. Jestliže jako svědek je však slyšena osoba, která spáchala trestný čin, ohledně něhož podává svědectví, pak se tato osoba nepravdivou svědeckou výpovědí učiněnou po řádném poučení, včetně poučení o právu odepřít vypovídat, nedopouští jednání naplňujícího skutkovou podstatu přečinu křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku podle § 346 odst. 2 trestního zákoníku. Z hlediska objektivní stránky tohoto trestného činu totiž může uvést nepravdu o okolnosti významné pro rozhodnutí orgánu činného v trestním řízení, popř. může zamlčel takovou okolnost, pouze osoba rozdílná od osoby pachatele trestného činu, nikoliv však samotný pachatel trestného činu.

Odpovědnost státu za škodu

Povinnost státu vyplatit příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením ve lhůtě podle § 78 odst. 8 zákona o zaměstnanosti není závazkem vyplývajícím ze soukromoprávních vztahů. Jestliže povinnost hradit úrok z prodlení, vzniklého v důsledku pozd-

PPS
advokáti

Důvěra a podpora našich klientů, stejně jako pracovní nasazení a výsledky celého našeho týmu jsou hlavními faktory dosavadního úspěšného fungování završeného ziskem ocenění » **Právníká firma roku pro regionální kancelář** « v soutěži pořádané společností EPRAVO.CZ

Na trhu právních služeb od roku 2002

Hradec Králové

Velké náměstí 135/19
500 03 Hradec Králové
Tel: +420 495 512 831-2

Praha

Římská 14
120 00 Praha 2
tel. +420 224 237 905

Vysoké Mýto

Jiráskova 154
566 01 Vysoké Mýto
tel. +420 465 423 200

Rychnov nad Kněžnou

Poláčkovo náměstí 85
516 01 Rychnov nad Kněžnou
tel.+420 494 321 351

Kolín

Chelčického 1380
280 02 Kolín
tel. +420 777 783 098

www.ppsadvokati.cz

ního přiznání příspěvku neupravuje zvláštní předpis, pak nárok na jeho výplatu nemůže vzniknout.

Věcná příslušnost soudu

Jde-li v řízení o stanovení výše záloh na náklady spojené se správou domu a pozemku nebo o rozúčtování cen služeb na jednotlivé vlastníky jednotek [v řízení o (ne)platnost takového rozhodnutí shromáždění či nahrazení takového rozhodnutí, nebylo-li shromážděním přijato], rozhodují takovou věc v prvním stupni krajské soudy. Naproti tomuto vymáhání nezaplacených záloh na náklady spojené se správou domu a pozemku, záloh na služby spojené s užíváním jednotek či nedoplatku vzniklého z rozúčtování (vyúčtování) cen služeb obligatorně do působnosti shromáždění nepatří, zpravidla půjde o působnost výboru (popř. pověřeného vlastníka) jako statutárního orgánu společenství. Ve sporu o zaplacení záloh na náklady spojené se správou domu, stejně jako ve sporu o zaplacení nedoplatku z rozúčtování služeb, již nelze přezkoumávat platnost usnesení shromáždění, jímž bylo rozhodnuto o jejich výši. Předmětem těchto sporů tak není samotné jednání shromáždění společenství vlastníků jednotek, ale jen vymáhání povinnosti, která jeho rozhodnutím vznikla vlastníkově jednotky, jenž jí řádně a včas nesplnil.

Příčinný vztah

K závěru o příčinném vztahu mezi jednáním a následkem postačí, že pachatel svým jednáním vyvolal byť i jen jednu z podmínek, jež měly vzápětí následek. Příčinou následku je každá okolnost, která samostatně nebo ve spojení s jinou okolností přivedla následek. Pachatel způsobí následek, jestliže jeho protiprávní jednání je v řetězu příčin takovou složkou, bez které by k následku nedošlo nebo bez které by se jeho nebezpečí alespoň snížilo. Není rozhodné, zda jednání pachatele bylo příčinou, která byla způsobila přivodit následek bez dalšího sama o sobě, anebo jen ve vzájemném spolupůsobení s jinou příčinou. Jednání pachatele má povahu příčiny i tehdy, když kromě něj k následku vedlo jednání další osoby nebo jiná skutečnost, jež spolupůsobila při vzniku následku, pokud jednání pachatele zůstává takovou skutečností, bez níž by k následku nebylo došlo. Příčinná souvislost je dána také v případě, že vedle příčiny, která bezprostředně způsobila následek, působila ještě další příčina. I když je jednání pachatele jedním článkem řetězu příčin, které způsobily následek, je příčinou následku také tehdy, pokud by následek nenastal bez dalšího jednání třetí osoby, avšak jednání pachatele tu musí být dostatečně významnou příčinou.

Výtržnictví

Aplikace § 12 odst. 2 tr. zákoníku v návaznosti na § 13 odst. 1 tr. zákoníku připadá do úvahy zejména v případě méně závažného trestného činu, neboť podle § 12 odst. 2 tr. zákoníku trestní odpovědnost pachatele a trestněprávní důsledky s ní spojené lze uplatňovat jen v případech společensky škodlivých, ve kterých nepostačuje uplatnění odpovědnosti podle jiného právního předpisu. Úvaha o tom, zda jde o čin, který s ohledem na zásadu subsidiarity trestní represe není trestným činem z důvodu nedostatečné společenské škodlivosti případu, se uplatní v případech, v nichž posuzovaný skutek z hlediska spodní hranice trestnosti neodpovídá běžně se vyskytujícím trestným činům dané skutkové podstaty.

Odpovědnost za vady

Rozhodujícím okamžikem přechodu nebezpečí škody na zboží ve smyslu § 455 obch. zák. je převzetí zboží kupujícím od prodávajícího. Proávající odpovídá za škodu vzniklou v důsledku vadného plnění, i když vada zboží byla způsobena v důsledku nesprávného pokynu kupujícího před přechodem nebezpečí škody na věci z prodávajícího na kupujícího.

Insolvence a odporovatelnost

Protože insolvenční zákon nedává výslovnou odpověď na otázku, jakou cenu lze považovat za „podstatně nižší než obvyklou“, je nezbytné vycházet při výkladu ustanovení § 240 insolvenčního zákona z účelu a zásad insolvenčního řízení, jak jsou formulovány v ustanoveních § 1 a § 5 insolvenčního zákona. Jakkoli platí, že v tomto směru jsou významná především hlediska ryze kvantitativní [jako jsou poměr mezi cenou obvyklou a sjednanou (vyjádřitelný např. v procentech) a rozdíl obou cen (představující konkrétní částku)], nelze pominout ani dopad sporného právního úkonu do majetkové sféry dlužníka z hlediska možnosti věřitelů (rozuměj věřitelů, jimž k datu nabytí účinků sporného právního úkonu dlužníka svědčila pohledávka za dlužníkem) dosáhnout vůči dlužníku úhrady pohledávek (a schopnosti dlužníka tyto pohledávky zaplatit), ani důvody, pro které dlužník sporný právní úkon učinil (např. snaha získat peněžní prostředky k úhradě již splatných pohledávek věřitelů), respektive další okolnosti, za nichž dlužník dotčený právní úkon učinil. Nelze přijmout jednoznačný, procentuálně vyjádřitelný, obecný závěr o tom, kdy lze z poměru obvyklé ceny ke smluvené ceně bez dalšího usuzovat na to, že se dlužník zavázal k plnění za protiplnění,

jehož hodnota je podstatně nižší než obvyklá cena plnění, k němu se zavázal dlužník.

Způsobilost k právním úkonům, opatrovník a právo na důstojnost

Každá osoba, která by byla zbavena způsobilosti k právním úkonům, aniž by jí byl ustanoven opatrovník, jehož prostřednictvím by mohla nadále právní úkony vykonávat, by mohla důvodně pociťovat citelný zásah do svého práva na důstojnost, neboť by k ní bylo státem přístupováno jako k pouhé věci, nikoli jako k člověku.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Dokazování

Pokud by soud musel překládat do češtiny i takové listiny, o jejichž obsahu není pochyb, a které lze provést v souladu s ustanovením § 129 odst. 1 o. s. ř. i bez přeložení do češtiny, byl by tento postup v rozporu se zásadou hospodárnosti řízení a zcela nadbytečně prodlužující řízení. Takový postup soudu však nesmí odporovat právu účastníka jednat v mateřštině podle § 18 odst. 1 věty druhé o. s. ř., jež je právem, nikoli však povinností účastníka. Pokud by účastník namítl, že s obsahem listiny, jak byl soudem sdělen, popřípadě přečten, nesouhlasí, a trvá na překladu do českého jazyka, bylo by na soudu, aby zajistil překlad do českého jazyka i tehdy, nemá-li o jejím obsahu pochybnosti. V opačném případě by účastníkovi právo jednat v mateřštině odepřel.

Stát a náhrada škody

Uplatňování práv státu jako vlastníka, ochrana majetku před neoprávněnými zásahy a zejména uplatňování práva na náhradu škody, aby nedošlo k promlčení, je svěřeno „příslušné“, nikoliv jakékoliv organizační složce státu. Proto z hlediska vědomosti o tom, že státu vznikla škoda a kdo za ni odpovídá (§ 106 odst. 1 obč. zák.), je třeba za rozhodující považovat tu okolnost, kdy se o škodě a o škůdci dozvěděla ta organizační složka státu, která za stát vystupuje a při uplatňování jeho práva na náhradu škody jeho jménem jedná.

Směnky

Formální přísnost směnky se projevuje v tom, že směnečná listina musí být jako směnka označena. V textu listiny musí být tedy použito slovo „směnka“, pojaté do vlastního textu listiny. Požadavku, aby v textu listiny bylo použito slovo „směnka“ neodporuje užití složených podstatných jmen, je-li jejich součástí slovo směnka, např. rektasměnka či vistasměnka.

Exekuce

Částku, kterou poukáže třetí osoba podle dohody s povinným soudnímu exekutorovi na uspokojení vymáhané pohledávky (včetně příslušenství, nákladů exekuce a nákladů oprávněného) v době, kdy trvají účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení na majetek povinného, lze považovat za „vymozžené plnění“, jež přivedlo zánik exekuce jejím „provedením“, nejdříve od okamžiku, kdy tyto účinky zaniknou.

Smlouva o dílo

Písenná dohoda stran smlouvy o dílo, že jejich závazkový vztah, který nespadá pod vztahy uvedené v § 261 obch. zák., se řídí obchodním zákoníkem, směřuje ke zhoršení právního postavení objednatele, který není podnikatelem, jestliže se strany současně nedohodly, že ke včasnému oznámení vad díla postačí, oznámí-li objednatel vady díla zhotoviteli v záruční době (§ 562 odst. 2 obch. zák., § 649 obč. zák.). Taková dohoda je neplatná, což znamená, že právní vztah stran ze smlouvy o dílo se jako celek řídí občanským zákoníkem.

Majetková podstata a oddlužení

Ani skutečnost, že dlužník, který porušil povinnost uvést v seznamu majetku svůj osobní automobil, potřebuje osobní automobil na cestu k lékaři, jež za trvání účinků schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře nezbujuje povinnosti vydat osobní automobil insolvenčnímu správci ke zpeněžení a výtěžek použít k mimořádné splátce nad rámec splátkového kalendáře (§ 412 odst. 1 písm. b/ insolvenčního zákona).

Náhrada škody

Příslušný orgán při posouzení žádosti poškozeného podle § 8 odst. 2 zákona č. 115/2000 Sb. žádným způsobem vrchnostensky nerozhoduje, tedy nevydává správní rozhodnutí

ve formálním ani materiálním smyslu. Žádost poškozeného o poskytnutí náhrady škody u příslušného orgánu má charakter předběžného uplatnění nároku věřitele u dlužníka, který buďto nárok shledá důvodným a zaplatí, nebo ne. Jedná se o prevenční nástroj, který zamezuje nežádoucímu stavu, aby o každém nároku na náhradu škody musel rozhodovat soud, i když dlužník (stát) svůj dluh uznává a je ochoten jej zaplatit.

Úhrady za plnění poskytovaná s užíváním bytu

O vyúčtování úhrad za plnění poskytovaná s užíváním bytu (záloh a cen za dodávku tepla a teplé užitkové vody) lze hovořit a vyúčtování může přivodit splatnost nedoplatku plynoucího z tohoto vyúčtování jen tehdy, obsahuje-li všechny předepsané náležitosti a je-li v něm uvedena cena provedené služby ve správné výši. Vyúčtování postrádající některou z předepsaných náležitostí nebo znějící na cenu v nesprávné výši není řádným vyúčtováním a není způsobilé vyvolat splatnost nedoplatku plynoucího z vyúčtování. Aby se tak mohlo stát, musel by pronajímatel vystavit nové úplné vyúčtování znějící na cenu ve správné výši. Nájemce bytu nemůže být v prodlení s placením nedoplatku za služby mu poskytnuté v souvislosti s užíváním bytu, dokud mu není ze strany pronajímatele bytu předloženo řádné vyúčtování poskytnutých služeb.

Náhrada škody

Je-li žalobní petit přesný, určitý a srozumitelný, soud neporuší § 155 odst. 1 o. s. ř. ani jiné zákonné ustanovení, jestliže použitím jiných slov vyjádří ve výroku rozhodnutí stejná práva a povinnosti, kterých se žalobce domáhal. Pouze soud totiž rozhoduje, jak bude formulován výrok jeho rozhodnutí; doslovným návrhem žalobce na znění výroku není vázán, avšak musí dbát, aby jeho výrok vyjadřoval (z obsahového hlediska) to, čeho se žalobce žalobou domáhal; překročit žalobu a přisoudit něco jiného nebo více, než čeho se žalobce domáhal, může jen tehdy, jestliže řízení bylo možné zahájit i bez návrhu nebo jestliže z právního předpisu vyplývá určitý způsob vypořádání vztahu mezi účastníky.

Insolvence a zmatečnost

Usnesení, kterým insolvenční soud potvrdil usnesení, jímž schůze věřitelů odvolala dosavadního insolvenčního správce dlužníka z funkce a ustanovila nového insolvenčního

správce dlužníka (§ 29 insolvenčního zákona), není ve smyslu ustanovení § 229 odst. 1 o. s. ř. usnesením soudu prvního stupně, kterým bylo insolvenční řízení (jeho relativně samostatná fáze) skončeno.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Náklady řízení

Soud rozhodující o náhradě nákladů řízení vyhlášku č. 484/2000 Sb. po jejím zrušení Ústavním soudem aplikovat nemůže, bez zřetele na to, v jakém stadiu řízení o nákladech rozhoduje.

Insolvence a doručování

Pro posouzení, zda zveřejnění rozhodnutí o úpadku v insolvenčním rejstříku vyvolalo ohledně výzvy k podávání přihlášek věřitelů v propadné přihlašovací lhůtě zákonem předvídané účinky dovolující učinit závěr, že přihláška pohledávky podaná po uplynutí přihlašovací lhůty je opožděná, je určující, zda při zveřejnění rozhodnutí byl dodržen postup předjímaný ustanovením § 421 odst. 2 insolvenčního zákona, ve spojení s ustanovením § 71 odst. 2 insolvenčního zákona.

Rozhodčí řízení, SJM a insolvence

Není-li spor o vypořádání společného jmění manželů sporem vzniklým v souvislosti s výkonem rozhodnutí nebo incidenčním sporem, lze jej projednat a rozhodnout v rozhodčím řízení. Pravomocným rozsudkem, jímž soud před zahájením insolvenčního řízení vypořádal společné jmění (insolvenčního) dlužníka a jeho manžela, je insolvenční správce, na kterého přešlo prohlášením konkursu na majetek dlužníka právo nakládat s majetkovou podstatou, vázán (v intencích § 159a odst. 4 o. s. ř.) stejně jako dlužník. Totéž platí pro rozhodčí nálež, jímž rozhodce před zahájením insolvenčního řízení vypořádal společné jmění (insolvenčního) dlužníka a jeho manžela a který nabyl účinku pravomocného soudního rozhodnutí.

Mezery v úpadkové úpravě nelze nahrazovat přiměřenou aplikací práva exekučního, které je coby způsob individuálního prozření práv dlužnických věřitelů vybudováno na zcela jiných principech, než jsou ty, jimiž se řídí právo

úpadkové. Ustanovení exekučního práva jsou (přiměřeně) uplatnitelná v insolvenčním řízení, jen pokud na ně insolvenční zákon odkáže. Aplikace ustanovení § 262a odst. 1 o. s. ř. je v insolvenčním řízení vyloučena.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Doručování

Skutečnost, že se adresát na adrese pro doručování trvale nezdržuje, nemůže být omluvitelným důvodem, pro který se nemohl seznámit s doručovanou písemností. „Omluvitelný důvod“ ve vztahu k doručování je myslitelné vztahovat jen k situaci, kdy by se adresát nezdržoval na adrese svého trvalého pobytu; nezdržoval-li by se zde například po poškození pracovního pobytu v zahraničí (či své hospitalizace), šlo by o takový důvod. Nezdržoval-li se ve shodné situaci na adrese jiné, kde se jinak zdržuje „fakticky“, o takový důvod nepůjde.

Náhrada za ztrátu na výdělků

Přiznání invalidního nebo částečného invalidního důchodu není podmínkou pro vznik nároku na náhradu za ztrátu na výdělků, ovlivňuje však její výši. Dojde-li k jeho přiznání, připočítává se k výdělků po poškození, jenž je danou újmou na zdraví snížen, a proto ve svém důsledku snižuje výši náhrady, která by jinak náležela ve výši rozdílu mezi výdělkem před a po poškození. Jde-li o náhradu, která přísluší žáků nebo studentů podle ustanovení § 447 odst. 3 obč. zák., vychází se z pravděpodobného výdělků, kterého by jinak, nebýt poškození zdraví, po ukončení přípravy na své budoucí povolání dosahoval. V případech, kdy poškozený žádného výdělků nedosahuje a lze tak při stanovení výše náhrady vycházet pouze z výdělků hypotetického, nemůže být rozhodné, kdy k přiznání invalidního důchodu došlo. Je-li totiž zdravotní stav poškozeného takový, že by invalidní či částečný invalidní důchod byl přiznán už od okamžiku snížení pracovní způsobilosti v důsledku újmy na zdraví, závisí pouze na něm, zda a kdy o přiznání invalidního důchodu požádá. Odpovědnost za opožděnou žádost nelze přenášet na škůdce, který by ji tak měl neodůvodněně finančně nést; proto je nutné od pravděpodobného výdělků, kterého by jinak poškozený dosahoval, odečítat výši následně přiznaného invalidního nebo částečného

invalidního důchodu po celou dobu, za kterou náhrada za ztrátu na výdělků přísluší. Jde o obdobu situace, kdy nelze přiznat náhradu za ztrátu na výdělků ze subjektivního důvodu zmeškání příležitosti k výdělků vykonáváním vhodné práce (§ 447 odst. 3 písm. d) obč. zák.). Posouzení této otázky proto vždy závisí především na tom, zda poškozený požádal o přiznání invalidního důchodu opožděně vlastní vinou, nebo zda mu v tom bránily objektivní okolnosti.

Rozhodčí řízení

Rozhodující skutečností pro určení počátku běhu třicetidenní lhůty podle § 9 odst. 1 zákona o rozhodčím řízení je okamžik jmenování druhého rozhodce. Podle § 30 zákona o rozhodčím řízení se na řízení před rozhodci použijí přiměřeně ustanovení občanského soudního řádu, nestanoví-li zákon o rozhodčím řízení jinak. Podle § 57 odst. 1 o. s. ř. se do běhu lhůty nepočítává den, kdy došlo ke skutečnosti určující počátek lhůty; to neplatí, jde-li o lhůtu určenou podle hodin. Vzorový zákon o mezinárodní obchodní arbitráži UNCITRAL z roku 1985 není pro Českou republiku závazný.

Soudní poplatky

Případné nesprávné určení výše poplatku ve výzvě podle § 9 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů samo o sobě není způsobilé bezprostředně působit zásah do základních práv a svobod poplatníka, nýbrž takový důsledek by bylo možné přičíst až usnesení, kterým se zastavuje řízení z důvodu nezaplacení soudního poplatku, nebo usnesení, kterým nebylo vyhověno návrhu poplatníka na vrácení poplatku, jenž byl zaplacen na základě nesprávné výzvy soudu. Určí-li soud ve výzvě výši poplatku nesprávně částkou vyšší, bylo by nezákonným takové rozhodnutí, kterým by bylo řízení zastaveno pro nezaplacení této „převyšující“ části.

Vlastnictví

Podle právní úpravy účinné do 31. prosince 2013, resp. do 31. prosince 2014 (k tomu srov. 3064 o. z.) bylo možné nabýt vlastnické právo k nemovitosti evidované v katastru nemovitostí od nevlastníka, a to na základě dobré víry nabývatele v zápis do katastru nemovitostí.

Bankovní záruka

Je-li pro vznik práv a povinností z bankovní záruky nezbytné doručení (předání) záruční listiny bankou oprávněnému (věřiteli) z bankovní záruky (tj. adresovaný právní úkon ban-

ky ve vztahu k věřiteli směřující ke vzniku práv a povinností z bankovní záruky), je zjevné, že stejné požadavky je nutné klást na zánik bankovní záruky „vrácením“ (originálu) záruční listiny; i vrácení (originálu) záruční listiny tak musí být (právním) úkonem (projevem vůle) oprávněného z bankovní záruky. K zániku bankovní záruky nedojde (jen) tím, že se záruční listina (její originál) dostane do dispoziční sféry banky, bez ohledu na skutkové okolnosti, za nichž k tomu došlo, nýbrž pouze tehdy, stalo-li se tak vskutku v důsledku projevu vůle oprávněného z bankovní záruky záruční listinu vrátit. Opačný výklad by vedl k závěru, podle něhož by bankovní záruka zanikla i tehdy, dostala-li by se záruční listina do dispozice banky např. v důsledku protiprávního jednání banky či jiné osoby nebo předal-li by bance záruční listinu její nálezece (tj. nikoli na základě právního úkonu oprávněného z bankovní záruky).

Náhrada škody

Nárok na náhradu ekologické újmy podle zákona o životním prostředí přísluší státu v rámci veřejnoprávní ochrany přírody. V případě tzv. ekologické újmy nejde o majetkovou stránku nepříznivého vlivu působícího na životní prostředí, ale o porušení ekosystému a jeho jednotlivých složek; ekologická újma tedy hodnotově představuje jinou újmu, než je škoda na majetku vlastníka jednotlivých ekologických složek. Ekologická újma se odlišuje od jiných druhů škod zejména tím, že může vzniknout i na věcech, jež nemusejí být výlučně nebo převážně výsledkem lidské činnosti. Je újmou nejen ve smyslu materiálním a ekonomickým, ale především biologickým, estetickým a kulturním; jako ztráta je pocítována nejen vlastníkem, ale i dalšími osobami, často i zcela mimo místo, kde vznikla. Je velmi obtížně kvantifikovatelná a také těžko napravitelná, působí latentně a v daleko výraznější míře než majetková škoda vyvolává následně negativní efekty.

Žaloba pro zmatečnost

Podání učiněné písemně a podání provedené v elektronické podobě, opatřené uznávaným elektronickým podpisem, mají bez dalšího procesní účinky, jakmile byla doručena nebo jinak došla soudu. Stejně účinky jako elektronické podání opatřené uznávaným elektronickým podpisem má elektronické podání učiněné prostřednictvím datové schránky (§ 18 odst. 2 zákona č. 300/2008 Sb., ve znění pozdějších předpisů), lze-li nepochybně stanovit, kdo (která osoba) takové podání učinil. Podání učiněné telegraficky, telefaxem nebo v elektronické podobě, které není opatřeno uznávaným elektronickým podpisem a které obsahuje návrh ve věci samé (žalobu, zpětvzetí žaloby,

▣ ▣ ▣ HOLEC, ZUSKA & PARTNEŘI

ADVOKÁTI | ATTORNEYS | RECHTSANWÄLTE

Advokátní kancelář **HOLEC, ZUSKA & PARTNEŘI** patří mezi renomované kanceláře zaměřené na komplexní právní služby pro soukromý i veřejný sektor. Kancelář je členem **mezinárodní sítě** právních kanceláří **International Alliance of Law Firms** zaměřených na poradenství v obchodním právu. Poskytujeme **multidisciplinární služby** v rámci spolupráce s významnými poradenskými firmami zejména v rámci fúzí, akvizic, restrukturalizací, služeb projektového poradenství, veřejných zakázek a projektů v oblasti výzkumu, vývoje a inovací, zpracování analýz, metodik a legislativních prací. V soutěži Právníká firma roku byla advokátní kancelář **HOLEC, ZUSKA & PARTNEŘI** opětovně vyhlášena doporučovanou či velmi doporučovanou kanceláří zejména pro oblasti **pracovního práva, veřejných zakázek a práva duševního vlastnictví**, kde byla za rok 2012 vyhlášena **vítězem**. Mezi **hlavní nabízené služby kanceláře** patří právní poradenství v následujících oblastech:

- Veřejné zakázky
- Veřejná podpora
- Projekty financované z EU fondů
- Výzkum, vývoj a inovace
- Plánování a financování sociálních služeb
- Analýzy, metodiky, studie proveditelnosti, legislativní podpora

- Obchodní právo
- Fúze, due diligence, reorganizace
- Právo duševního vlastnictví
- Pracovní právo
- Nemovitosti a stavební právo
- Retail / Ochrana spotřebitele
- Řešení tuzemských a mezinárodních sporů, činnost rozhodců

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

INTERNATIONAL
ALLIANCE
OF LAW FIRMS

HOLEC, ZUSKA & PARTNEŘI

Palác Anděl, Radlická 1c/3185, 150 00 Praha 5

Tel: (+420) 296 325 235, recepce@holec-advokati.cz

Odesílání bez důsledků doručení.

Náhled přijatých zpráv bez doručení.

Automatické zařazení zpráv dle sp. zn. soudů.

Autorizovaná konverze za pár vteřin.

Praetor

advokátní systém pro úspěšné

A jak řešíte datovky Vy?

Neváhejte nás kontaktovat

pro nezávaznou prezentaci a konzultaci zdarma:

www.praetor-systems.cz +420 774 101 130

změnu žaloby, odvolání, dovolání apod.), musí být – má-li mít sledované procesní účinky – doplněno ve lhůtě tří dnů písemným podáním (jde-li o telegrafické podání), předložením jeho originálu nebo písemného podání shodného znění (jde-li o podání učiněné telefaxem) anebo předložením písemného podání shodného znění (jedná-li se o podání v elektronické podobě, které není opatřeno uznávaným elektronickým podpisem); potřebné doplnění podání lze také provést podáním v elektronické podobě opatřeným uznávaným elektronickým podpisem nebo učiněným prostřednictvím datové schránky. Lhůta tří dnů je zákonnou procesní lhůtou a nelze ji prodloužit; k dodržení lhůty postačí, je-li doplnění podáno poslední den lhůty u provozovatele poštovních služeb nebo odevzdáno jinému orgánu, který má povinnost je doručit. Je-li podání obsahující návrh ve věci samé učiněné telegraficky, telefaxem nebo v elektronické podobě bez uznávaného elektronického podpisu v této lhůtě stanoveným způsobem doplněno, nastávají jeho účinky okamžikem, kdy došlo soudu (nikoli tedy až okamžikem jeho doplnění). Případná procesní lhůta k podání je proto zachována, jestliže podání učiněné telegraficky, telefaxem nebo v elektronické podobě bez uznávaného elektronického podpisu a doplněné stanoveným způsobem ve lhůtě tří dnů došlo soudu nejpozději posledního dne procesní lhůty stanovené k podání, aniž by bylo významné, že doplnění podání bylo provedeno až po jejím uplynutí. Okamžik doplnění podání by byl z hlediska zachování procesní lhůty k podání naopak významný tehdy, jestliže by podání učiněné telegraficky, telefaxem nebo v elektronické podobě bez uznávaného elektronického podpisu bylo doplněno až po stanovené třídní lhůtě, neboť v takovém případě by se k podání učiněnému uvedeným způsobem – jak vyplývá z ustanovení § 42 odst. 1 věty druhé OSŘ – nepřihlíželo a procesní lhůta k podání by byla dodržena jen za podmínky, že doplnění podání bylo učiněno u soudu (popřípadě podáno u provozovatele poštovních služeb nebo odevzdáno jinému orgánu, který má povinnost je doručit) v době, kdy procesní lhůta ještě běžela.

Spoluvlastnictví a věcná břemena

Protože rozhodnutí o zrušení služebnosti za přiměřenou náhradu podle § 1299 odst. 2 o. z. je konstitutivním rozhodnutím, vznikají práva a povinnosti účastníků až právní mocí tohoto rozhodnutí. Pohledávku nelze jednostranně započíst proti pohledávce, která má teprve vzniknout (budoucí pohledávce), když předpokladem jednostranného započtení je v první řadě existence obou pohledávek v době, kdy byl projev směřující k započtení učiněn (srov. § 1982 o. z.). Má-li vzniknout pohledávka až

pravomocným rozhodnutím soudu, není v průběhu soudního řízení jednostranné započtení proti této pohledávce možné.

Exekuce

Povinnost dle ustanovení § 336n odst. 1 o. s. ř., ukládaná obmeškálemu vydražiteli k zaplacení rozdílu na nejvyšším podání, bylo-li při dalším dražebním jednání dosaženo podání nižší, promlčení nepodléhá.

Náhrada za ztrátu na výdělku

Nedosahuje-li poškozený výdělku z důvodu situace na trhu práce, a nikoliv z důvodu poklesu jeho pracovní způsobilosti následkem úrazu způsobeného škůdcem, nemůže mu být uhrazena újma spočívající v tom, že pro nedostatek vhodných pracovních příležitostí nemá příjem z vlastní výdělečné činnosti, a to ani jako náhrada za ztrátu na výdělku podle § 447 obč. zák., ani jako ušlý zisk ve smyslu § 442 odst. 1 obč. zák.

Rozhodčí doložka a cenné papíry

Ustanovení § 54 zákona o podnikání na kapitálovém trhu nijak neomezuje strany v tom, aby si ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 zákona o rozhodčím řízení dohodly rozhodování jejich majetkového sporu z poskytování investičních služeb jiným rozhodcem nebo jiným stálým rozhodčím soudem. Stejně tak nevylučuje, aby byla uzavřena rozhodčí smlouva pro řešení takového sporu, je-li jednou ze stran spotřebitel a druhou obchodník s cennými papíry, a nečiní tak ani zákon o rozhodčím řízení.

Odpovědnost za vady

Určení výše nároku podle § 136 o. s. ř. není záležitostí volné úvahy nepodléhající hodnocení. Úvaha podle § 136 o. s. ř. musí být založena na zjištění takových skutečností, které vycházejí ze souvislostí posuzovaného případu a umožňují soudu učinit určité kvantitativní závěry o výši uplatněného nároku. Ustanovení § 136 o. s. ř. o určení výše nároků soudem podle jeho úvahy je vůči pravidlům hodnocení důkazů podle § 132 o. s. ř. v poměru speciality, i takové rozhodnutí soudu musí však splňovat požadavek náležitého zhodnocení skutečností zjištěných v průběhu dokazování, z nichž vychází úvaha soudu vedoucí k závěru o určité výši nároku, a to jak z hlediska jejich úplnosti, tak z hlediska řádného zdůvodnění myšlenkového postupu soudu, odpovídajícího obecným

zásadám logiky, a tedy i jeho přesvědčivosti. Myšlenkový postup, jímž soud určí rozhodné skutečnosti a jejich zhodnocením dospěje k určitému kvantitativnímu závěru, musí být v odůvodnění jeho rozhodnutí popsán v takové míře konkrétnosti, aby byl seznatelný a přezkoumatelný. Volnost, již tímto ustanovením zákonodárce dává soudu k tomu, aby bylo možno rozhodnout i o obtížně vyčíslitelných nárocích, by se neměla přeměnit na pouhou hru s čísly, která postrádá jakoukoliv logickou provázanost se skutkovými okolnostmi, z nichž je dovozováno právo na určité peněžité plnění, a to především, jsou-li k dispozici alespoň nějaké údaje, o něž soud může své úvahy opřít a na základě nichž je možno učinit přinejmenším zčásti určité vyčíslení požadovaného nároku.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Cestovní smlouva

Úprava cestovní smlouvy v občanském zákoníku (zákonu č. 40/1964 Sb.) představuje transpozici směrnice Rady č. 90/314/EHS z 13. 6. 1990 o souborných službách pro cestování, pobyty a zájezdy, autonomní charakter práva Evropské unie znamená, že výklad směrnice i provádějících národních úprav musí být vždy činěn v kontextu práva Evropské unie, a nikoliv národního práva a jeho pojmosloví. Přesto, že ustanovení § 852i obč. zák. o právu, ať již nazývaném právem na náhradu za ztrátu radosti z dovolené, právem na náhradu škody za pokaženou dovolenou, nebo právem z titulu narušení dovolené, výslovně nehovoří, nelze je vyloučit. Naopak eurokonformním výkladem dotčeného ustanovení lze dospět k závěru, že umožňuje postiženému zákazníkovi domáhat se imateriální újmy způsobené porušením povinnosti cestovní kanceláře. Toto právo nevzniká jako důsledek jakékoliv nepříjemnosti, která se stane v průběhu dovolené. Porušení povinnosti cestovní kanceláře musí dosáhnout takové intenzity, že je způsobilé objektivně zneprzyjemnit pobyt.

Telekomunikace a věcná břemena

Jestliže subjekt oprávněný provozovat telekomunikační vedení neprojednal s majiteli domu zřízení části telekomunikačního vedení v jejich domě, ani je na něj neupozornil, a nezískal ani souhlas stavebního úřadu s plánem určujícím

polohu vedení, nemohlo mu platně vzniknout oprávnění zřídit telekomunikační vedení v takovém domě ve smyslu § 12 odst. 1 písm. a) zák. č. 110/1964 Sb.

Výkon rozhodnutí

Při výkonu rozhodnutí vedeném podle § 348 odst. 1 o. s. ř. ve znění do 31. 12. 2012 nejde o prodej nemovitosti za účelem uspokojení pohledávky věřitele, smyslem takové exekuce je prodej společné věci a rozdělení výtěžku mezi spoluvlastníky. Z ustanovení upravujících výkon rozhodnutí prodejem nemovité věci (§ 335–337h o. s. ř. ve znění do 31. 12. 2012) se neuplatní ta, která neodpovídají odlišnému účelu této exekuce. Jestliže nejde o výkon rozhodnutí ukládající zaplacení peněžité částky, ale o vymození jiné povinnosti (rozdělení věci), nemusí dražební vyhláška, aniž by došlo k porušení zákona, obsahovat výroky stanovené v § 336b odst. 2 písm. i), j) o. s. ř. ve znění do 31. 12. 2012, obsahující upozornění a výzvu pro oprávněné, další oprávněné a věřitele, o možnosti a podmínkách přihlášení jejich pohledávek, pro které nebyl výkon rozhodnutí nařízen.

Státní zastupitelství a odpovědnost státu za škodu

Jestliže státní zastupitelství nerozhoduje o právu konkrétní osoby a ani jeho postupem nemůže být do jejího práva zasaženo, nemůže být jeho rozhodnutím či postupem založen odpovědnostní vztah mezi státem a touto osobou ve smyslu čl. 36 odst. 3 Listiny a zákona č. 82/1998 Sb. To platí i za situace, kdy by díky právní úpravě adhezního řízení mohlo být soudem (v trestním řízení) rozhodnuto o nárocích této osoby jako poškozeného, neboť tyto nároky nemohou v důsledku rozhodnutí či postupu soudu, nejsou-li přiznány, zaniknout a nemohou být ani odepřeny; poškozenému stále zůstává zachována možnost uplatnit své nároky kdykoliv u soudu či jiného orgánu podle čl. 36 odst. 1 Listiny. Za takového stavu je bezpředmětné, aby soud rozhodující o žalobním nároku podle zákona č. 82/1998 Sb. správnost postupu státního zastupitelství posuzoval, neboť na závěr o neexistenci odpovědnostního vztahu to nemůže mít žádný vliv.

Opatrovník a společnost s ručením omezeným

Jmenování opatrovníka společnosti s ručením omezeným je z povahy věci opatřením toliko dočasné povahy, které trvá po dobu,

než budou valnou hromadou zvoleni noví jednatelé (§ 487 odst. 2 o. z.). Ke svolání valné hromady za účelem volby jednatelů musí společnost přistoupit bez zbytečného odkladu za využití postupu podle § 183 z. o. k.; případně může valnou hromadu svolat i samotný opatrovník (§ 487 odst. 1 o. z.). Jakmile jsou zvoleni noví jednatelé, funkce opatrovníka bez dalšího (aniž by o tom soud musel rozhodovat) zaniká. Institut opatrovníka (stejně jako jmenování chybějících členů statutárního orgánu soudem) neslouží k řešení sporů mezi společníky, nýbrž je nástrojem ochrany zájmů dotčené obchodní společnosti, resp. veřejného zájmu. Jsou-li předpoklady pro jmenování opatrovníka splněny, vyžaduje účel právní úpravy jmenování opatrovníka (ochrana zájmů společnosti, resp. veřejného zájmu), aby tak soud učinil neprodleně. Proto zpravidla nebude na místě, aby soud řízení o jmenování opatrovníka podle § 165 odst. 1 o. z. přerušil do pravomocného skončení řízení o vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady, jímž byl odvolán (zbyvajícím) jednatel společnosti.

Odpovědnost státu za škodu

Předběžné projednání nároku u příslušného orgánu ve smyslu zákona č. 82/1998 Sb. není správním řízením, a tudíž se na ně nevztahují ustanovení správního řádu o správním řízení.

Cestovní smlouva

Ubytování je regulováno speciálními ustanoveními občanského zákoníku, včetně odpovědnosti za věci vnesené. Úprava ubytovací smlouvy je lex specialis, včetně navazujícího ustanovení o odpovědnosti za škodu na vnesených věcech v § 433 odst. 1 obč. zák., na které odkazuje § 758 obč. zák., a proto má daná úprava přednost před liberačním důvodem uvedeným v § 852j odst. 2 písm. b) obč. zák. Účelem úpravy cestovní smlouvy v občanském zákoníku, i příslušné evropské směrnice, je ochrana zákazníka jako spotřebitele. Je namístě, aby zákazník mohl i shora popsané nároky uplatnit přímo proti cestovní kanceláři, neboť reálná uplatnitelnost nároků vůči zahraničnímu provozovateli ubytovacího zařízení bude většinou mnohem složitější. Oproti tomu cestovní kancelář je podnikatelem podle zákona o cestovním ruchu a musí počítat s tím, že tento druh podnikání s sebou přináší také určitá rizika a s tím následně spojenou objektivní (přísnou) odpovědnost, např. právě podle § 433 odst. 1 obč. zák.

Závazkové vztahy

Posouzení, zda je závazek solidární, dílčí či nedělitelný, a v případě posouzení nároku na nepeněžitě plnění (omluvu) – zda jde o závazek společný či samostatný, je posouzením podle hmotného práva a žalobce tuto skutečnost nemusí uvádět. Absence této skutečnosti nezpůsobuje neurčitost petitu ani neprojednatelnost žaloby, neboť nezbytnou náležitostí projednatelnosti žaloby není právní posouzení, zda je uplatněný nárok závazek samostatným či společným.

Promlčení a odpovědnost státu za škodu

Šestiměsíční promlčecí lhůta podle § 32 odst. 3 zákona č. 82/1998 Sb. počne běžet až skončením řízení, kde k nesprávnému úřednímu postupu došlo.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Vykonatelnost rozhodnutí

Příčinou uložení smlouvou o poskytování veřejných telekomunikačních služeb stanoveného sankčního poplatku (fakticky smluvní pokuty, jak ji označil ve své rozhodovací praxi Nejvyšší správní soud, viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. ledna 2011, č. j. 2 As 111/2010-64) není právo účastníka vypovědět smlouvu či právo poskytovatele služby odstoupit od smlouvy, ale porušení povinnosti účastníka spočívající v nedodržení sjednané minimální doby užívání služby elektronických komunikací, tedy porušení smlouvy o poskytování veřejných telekomunikačních služeb uzavřené na základě zákona o elektronických komunikacích. Proto je podle ustanovení § 129 odst. 1 zákona č. 127/2005 Sb., příslušný o uvedené sankci rozhodnout Český telekomunikační úřad a jeho rozhodnutí představuje vykonatelný exekuční titul. ●

Specialisté na hospodářskou soutěž.

hospodářská soutěž

energetika

veřejné zakázky

compliance

Praha Bratislava

Nový Mercedes-Benz E kombi

– budoucnost se stává realitou

Mercedes-Benz přichází s novým E kombi, doposud nejinteligentnějším kombi Mercedesu vůbec. Díky inovativním technickým prvkům rozezná chodce na přechodu, sám vyjede z garáže nebo zvládne automaticky udržovat bezpečnou vzdálenost od vozidla před sebou až do 210km/h. Navíc nabízí šikovně řešený úložný prostor, vysokou úroveň komfortu či vytříbený design.

V čem spočívá jeho inteligence

Zapomeňme na nepohodlné nastupování ve stísněných prostorách. E kombi si vás přijede vyzvednout. Svoje Ěčko můžete vybavit

systémem REMOTE PARK-PILOT, který poprvé umožňuje zaparkovat vozidlo do garáže nebo na parkovací místo venku, a to bez řidiče za volantem – pouze prostřednictvím aplikace v chytrém telefonu. Stejným způsobem lze s vozidlem také vyjet z garáže nebo parkovacího místa.

Díky funkci DRIVE PILOT za vás bude vozidlo automaticky udržovat bezpečný odstup od vpředu jedoucího vozidla až do rychlosti 210km/h. Součástí je i aktivní brzdový asistent, který řidiče dopředu varuje před hrozícími kolizemi, podporuje nouzové brzdění a v případě, že vyhodnotí situaci jako nebezpečnou, přibrzdí či dokonce zcela zabrzdí si sám. Kromě vozidel v provozu rozeznává tento systém také chodce na přechodu, kteří se nacházejí v kolizní vzdálenosti před vozidlem.

Velkorysý úložný prostor

I když má E kombi výrazně sportovnější vzhled střechy, objem zavazadlového prostoru lze uzpůsobit až na 1 820 litrů, čímž se řadí mezi

nejprostornější kombi na světě. V případě nutnosti lze poprvé sklopit zadní sedadla o 10 stupňů, a tím vytvořit úložný prostor ještě větší, aniž bychom snížili komfort pasažérů. Nová třída E kombi patří mezi osobní vozy, které bez problému pojmou dokonce jednu europaletu. Koncem letošního roku bude u kombi opět k dispozici verze s třetí, výklopnou řadou sedadel pro děti.

Automatické ovládání víka a tažného zařízení

Mercedes se postaral o to, aby si posádka při vykládání a nakládání zavazadel neodřela víko vozidla o nízký strop v garáži – úhel otevírání víka lze totiž nastavit dle potřeby. Otevírání a zavírání zavazadlového prostoru navíc funguje elektromechanicky. Stačí zmáčknout tlačítko a zadní víko systému EASY-PACK se ihned otevře, nebo zavře. Máte-li zrovna plné ruce a nedosáhnete na tlačítko, lze víko otevřít pohybem nohy pod zadním nárazníkem. Samozřejmě nechybí praktické kolejničky v podlaže, teleskopická tyč nebo držáky zavazadel na bezpečné uchycení nákladu.

Využití tažného zařízení u kombi nabízí mimořádně bezpečné upevnění nosiče jízdních kol

s výrazně snadnější montáží. Na kulové hlavici jsou dva přídavné kolíky, o které lze nosič bezpečně opřít. Díky fixační sadě EASY-PACK je možné transportovat až čtyři jízdní kola o celkové hmotnosti až 100Kg. Jednoduchým stisknutím tlačítka u řidiče nebo na víku ho můžete schovat zpět do zadního nárazníku.

Tichý rovná se komfortní

E kombi potěší vyváženou akustikou a odolností proti pronikání hluku do interiéru. Z pohledu řidiče není nic příjemnějšího než plynulá, ničím nerušená jízda. Nízkou hlučností vozidla oceníte zejména na dlouhých cestách. Za té

měř dokonalou izolací stojí v první řadě vyztužení podlahy, přední části kostry karoserie, tlumící prvky pod zadními sedadly a na podběžích kol. Nové kombi dále disponuje několika aeroakustickými vylepšeními. Patří mezi ně mimo jiné těsnění klik a spár dveří, optimalizace tvaru geometrie těsnících profilů bočních oken, speciální akustická fólie čelního okna a dodatečné tlumící materiály v prostoru středového tunelu a další.

Smysl pro osobitost

Vývojáři mysleli i na jedinečnost každého řidiče. Vzhled přidě E kombi lze volitelně kombinovat, a tím dotvářet osobitost každého vozidla a individualitu řidiče. Kombi se standardním a Exlusive vybavením mají na kapotě typickou hvězdu Mercedesu. Avantgarde a AMG se pyšní hvězdou sportovnějšiho designu v přední masce chladiče. Drobné odlišnosti najdeme i mezi výbavami v zadní části vozidla, nicméně, prvek nárazníku s ozdobnou lištou ve tvaru křídla nás příjemně překvapí u všech. Ani střešní

nosiče nezůstaly v tomto ohledu bez vylepšení. Nyní jsou podélně zakomponovány do tvaru vozidla v elegantním odstínu hliník-stříbro. Ve vybraných výbavách je zahrnuto rozšířené dekorační osvětlení s 64 barvami, nabízející mnoho možností individuálního nastavení.

Ovládání i pomocí rukopisu a hlasu

E kombi se pyšní dvěma displeji velikosti 12,3 palce s vysokým rozlišením a skvělou kvalitou obrazu. Zcela digitální ukazatele si může řidič sám nakonfigurovat podle svých preferencí a vkusu, což opět přispívá k individualizaci vozidla. Záleží na tom, jaké informace a zobrazení jsou pro něj důležitá. S dotykovými ovládacími prvky na volantu, které oslavily svůj debut v sedanu třídy E, lze ovládat panel sdružených přístrojů a multimediální systém stíravými pohyby prstů, aniž byste dali ruce z volantu. Další možností ovládání je pro Mercedes klasický touchpad s otočným tlačítkem na středové

konzoli, který rozpoznává ruční psaní, k dispozici je ale i hlasové ovládání LINGUATRONIC. Kromě toho jsou k dispozici tlačítka pro přímý přístup, například pro ovládání klimatizace a pohodlné zapínání a vypínání určitých asistenčních systémů.

Materiály první třídy

Interiér tvoří prvotřídní materiály – dřevo s otevřenými póry, dřevo v jachtařském stylu nebo z nového druhu kovové tkaniny. Čalounění interiéru lze vybírat z mnoha druhů a barev kvalitních usní. At' už se rozhodnete pro jakýkoli materiál, můžete se těšit z poctivě propracovaných detailů a důkladně provedené práce. Preciznost je patrná i v barevném spektru, které E kombi nabízí: rozmanité odstíny hnědé, ale i béžová macchiato/hnědá espresso nebo béžová macchiato/sedlově hnědá.

Mercedes me connect Concierge Service: Operátor na cestách

Tento speciální systém poskytuje podporu řidiči přímo ve vozidle, například udělá rezervaci v restauraci nebo hotelu, včetně odeslání trasy k danému bodu zájmu do navigačního systému vozidla, či nakoupí vstupenku na sportovní akci. Zkratka, jde o služby osobního asistenta řidiči vozidla, dostupné 24/7, včetně funkce odeslání informací v reálném čase do vozidla nebo chytrého telefonu. Stačí stisknout tlačítko informačního hovoru ve stropní ovládací jednotce, nebo prostřednictvím aplikace connect App. O všechno ostatní se postará „osobní sluha“. Telefonické spojení můžeme navázat přímo s operátorem Concierge Service v českém jazyce, a to v 19 evropských zemích.

Jak bezpečně zabavit vaše děti

E kombi ví, jak zabavit děti a přitom dbát na jejich bezpečí. Zadní sedadla vozidla se za pár sekund promění v komunikační centrálu a kino-sál. Na zadní straně sedadel je nastavitelný držák, který umožňuje používání přístrojů iPad®. Mercedes-Benz navíc rozšířil nabídku kvalitních a bezpečných zádržných systémů pro děti o novou dětskou sedačku Kidfix XP pro děti ve věku cca 4 až 12 let s hmotností 15 až 36 kg. Opěradlo dětské sedačky Mercedes-Benz je odnímatelné, v souladu s požadavky Euro NCAP. Hledisko designu nebylo samozřejmě opomenuto – nový model s exkluzivním potahem „Limited Black“ dokonale ladí s interiérem vozu. ●

Právníci jsou v práci jako doma, naopak to však zatím nefunguje

Počet lidí, kteří mají možnost práce z domova, rychle roste. Neplatí to pro české advokátní kanceláře, kde je home office stále výjimkou.

Home office byl dlouho synonymem pro prodloužené placené volno, dost často po větším večírku. Stačilo nemít žádnou důležitou schůzku, mít zapnutý telefon, odpovědět na pár e-mailů a mohli jste strávit dopoledne v posteli. Doba se však mění a práce z domova je čím dál běžnější jev, s tím jde v ruku v ruce to, že se zaměstnanci i firmy učí tento způsob spolupráce využívat efektivněji.

Málokde je pak benefit ve formě možnosti práce z domova vidět tak zřídka, jako v prostředí advokátních kanceláří. Je to zvláštní, protože hlavním argumentem proti práci mimo kancelář je nedostatek kontroly, v advokacii se však většinou používá jasně definovaný standard v podobě billables (fakturovatelných hodin).

Hlavní problém home office je totiž v tom, jak uhlídat zaměstnance (ve smyslu pracovníka) v tom, že opravdu za investované peníze odvádějí práci. Rozvoj softwarových nástrojů a počítačové gramotnosti do značné míry tuto aktivitu ulehčily, stále je však lehčí kontrolovat,

jestli člověk fyzicky sedí v kanceláři. V současné chvíli se díky tomu mnoho právníků ocitá v paradoxní situaci, kdy libovolný počet fakturovaných hodin neopravňuje k tomu odejít z kanceláře dřív. To začíná být problém hlavně u čerstvých absolventů, kteří poučení z jiných oborů vyžadují lepší podmínky na tzv. work-life balance (jak o tom mluví třeba i Zdeněk Tomíček v našem rozhovoru).

V tomto ohledu je zajímavé sledovat trend v zahraničí, kde vidíme první kroky k větší volnosti v plnění zadaných úkolů. Prestižní newyorská kancelář Shearman & Sterling oznámila v dubnu letošního roku ve své oficiální interní směrnicí, že umožňuje práci z domu dva dny v měsíci. Nedlouho poté vypustila podobnou zprávu největší advokátní kancelář na světě – Dentons, tamní advokáti mají právo nedostavit se do kanceláře dokonce jeden den v týdnu. Slovy jejího ředitele pro Velkou Británii, Blízký východ a Afriku, Jeremy Cohena:

„Moderní technologie nám umožňují pracovat agilněji a díky nim nejsme vázáni na kancelář tak, jak tomu bylo v minulosti. Chceme podpořit naše zaměstnance v hledání té správné rovnováhy mezi vysokou dostupností pro klienty a jejich ostatními časovými nároky.“

Přestože anglická pobočka Dentons vyvolala svým rozhodnutím v mezinárodních právních vodách největší rozruch, nabízení práce z domova je v londýnském City trendem. Tzv. agilní práci (agile working), jak je práce z domu mezi kancelářemi nazývána, nabízejí v Anglii i taková jména jako Clifford Chance, Linklaters nebo Herbert Smith Freehills.

Práce z domova se často změnil v domácí práci

Rozhodnutí umožnit svým zaměstnancům práci z domova není jednoduché, nese s sebou významná rizika. Mezi ty nejčastější patří:

1) Vyšší nárok na disciplínu

V domácím prostředí je těžší udržet pozornost a opravdu pracovat. Je zde více rušivých elementů, ale také lákadel. Malé dítě si umí získat pozornost rychleji než telefon od klienta a napsat odvolání bude vždy méně zajímavé než poslední díl vašeho oblíbeného seriálu. Paradoxně jsou proto u zástupců těch nejsvobodnějších povolání – freelancerů, tak populární co-workingová centra. Jak

totiž většina z nich zjistila: V práci se ve většině případů pracuje opravdu lépe.

2) Těžší komunikace

Žádná technická vymoženost zatím nedohnala význam osobní komunikace. V psané formě se velmi často ztrácí kontext, emoce, je potřeba lépe a přesněji stanovit zadání úkolu. Je těžší se doptat na detaily a zodpovězení jednoduchých dotazů trvá řádově déle času.

3) Horší dostupnost

Zřejmě největší strachák v kontextu právního prostředí. Krizové situace se řeší mnohem hůře, pokud váš kolega neseďte vedle v místnosti. A přestože je pravděpodobnost, že vám kolega zvedne telefon, vyšší, když je doma než na schůzce s klientem, tak jde ve vyhrocených chvílích hlavně o pocit. Ten je lepší, když neočekávanou situaci řešíte s týmem u jednoho stolu.

4) Vyšší nároky na technické zajištění

Aby práce z domova fungovala, potřebuje mít advokát k dispozici všechny podklady. To znamená mít přístup k celému elektronickému spisu. A přestože digitalizace značně pokročila, stále jsou případy, kdy advokát potřebuje nebo rád využije tiskárnu.

Vidina lepších zítřků

Možná vás teď napadá, proč by se vlastně kdokoli do experimentů se zavedením home office pouštěl. Benefitů práce z domova a zároveň motivací vedení k zavádění nových procesů je hned několik:

1) Spokojenější advokáti

Možnost práce z domova vede k vyšší spokojenosti zaměstnanců a zároveň oddaluje rizika advokátům příliš dobře známého syndromu vyhoření. Částečně je to způsobeno vyšší důvěrou a jasněji nastavenými cíli, částečně tím, že mohou právníci trávit více času v okruhu svých blízkých. Zároveň používají čas své dovolené na její opravdový význam – zrelaxování se, ne na nutné pochůzky po úřadech či hlídání nemocného dítěte. V konečném důsledku to znamená, že advokáti u vás budou pracovat raději a proto i déle.

2) Nabírání a employers branding

Pro čerstvé absolventy je možnost práce z domova zásadní benefit, který může vedle specializace a brandu rozhodovat o výběru advokátní kanceláře. Potvrzují to i výsledky studie LegalJobs, kterou cituje v rozhovoru Martin Nedvěd. Celkově je práce z domova nyní advokátními kancelářemi tak málo nabízená, že může přispět k brandovému vymezení celé kanceláře.

3) Vyšší efektivita

Přestože to může působit v protikladu vůči dříve řečenému riziku, správně nastavená pravidla práce z domu vedou k vyšší efektivitě. Právě proto, že pro úspěšné zavedení home office je třeba zároveň určit úkoly a jejich plnění, chytřejší využívání softwaru a celkově tak vede home office k vyšší efektivitě zaměstnanců. Jakmile splnění úkolu znamená následně volno, má zaměstnanec velkou motivaci ho splnit co nejrychleji. Naopak, pokud musí sedět v práci ještě tři hodiny a má poslední úkol na hodinu, vsaďte se, že mu zabere tři.

„Za třicet let, až technologie pokročí ještě dál, nebudou lidé při pohledu do minulosti vůbec chápat, proč kdy existovaly kanceláře.“

– Richard Branson, zakladatel Virgin Group

Argumentem posledním je nevyhnutelnost. Transformace osobní komunikace na elektronickou a schůzek na videokonference neustane. Potřeba mít advokáty fyzicky v kanceláři tak bude klesat, zatímco potřeba umět komunikovat online stoupat. Digitální nástroje se stanou součástí práce tak nerozlučně jako mobilní telefony. Generaci právníků v mládí odkojených počítačovými hrami posílí generace právníků odkojených online počítačovými hrami. Pokud plánujete být v advokacii i za 10 let, budete muset tento proces nevyhnutelně podstoupit. Je-li pro vás těžké pochopit požadavky a zvyky současných absolventů právnických fakult, počkejte si na ty z roku 2025, kteří se narodili s mobilním telefonem v ruce, nikdy nečetli papírové noviny a jejich nejhorší představa je být offline déle než tři stanice metra. ●

Autor: Štěpán Klíma, SingleCase
Infografika vznikla překladem z angličtiny.
Autorem původního obrázku je Rob Pollak

Jak nepřijít o milion dolarů kvůli čárce

Je těžké předpovědět, kolik nás každá chyba bude stát. Někdy právě ty nejhůře zaznamenané, drobné chyby mají ty nejhroší následky. Zajistit se proti nim tedy dává smysl.

Lidé stále dělají různé překlepy – v e-mailech, dopisech, článkách, poznámkách, knihách, někdy dokonce i při psaní vlastního jména. Každý, kdo ručně nebo na klávesnici něco píše, může překlep udělat, aniž by si toho všiml. Může se to stát vám, mně, vašim kolegům, přátelům, státním úředníkům... možná dokonce i osobě, která je odpovědná za váš bankovní účet. Většinou takové chyby příliš nevadí. Někdy jsou směšné a ti, kteří si jich všimnou, se nad nimi od srdce zasmějí, případně je přepošlou kamarádům. Překlepy však přestávají být jen směšné a neškodné, když je řeč o dokumentech, které jsou důležité z právního hlediska. Prostá čárka vás i vašeho klienta může přivést na miliony – a v minulosti se to skutečně stalo.

Jeden z nejslavnějších a nejdražších překlepů v historii sehrál roli ve Spojených státech amerických v roce 1872. V článku zveřejněném v magazínu Priceonomics[1] autor vysvětluje, že jediná špatně umístěná čárka stála daňové poplatníky dva miliony dolarů. Podobně jako dnešní vlády se i tehdejší americká vláda pokusila uvalit na určité zboží dovozní cla. Proto byl v tom roce schválen zákon o clech. Na určité

zboží se vztahovala dovozní cla, jiné zboží bylo povinnosti odvádět tato cla zproštěno. Státní úředníci nechtěli vybírat cla z ovocných rostlin, ale chtěli získat odvody z ovoce, které se do země dováželo. Několik vychytralých dovozců však chtělo využít zdánlivě neškodné chyby: místo „fruit-plants“ (tedy „ovocné rostliny“) někdo na seznam výjimek napsal „fruit, plants“ (tedy „ovoce, rostliny“). Pro americké daňové poplatníky šlo o nepříjemnou zprávu, protože nároky dovozců musely být vyplaceny. Společali se totiž na oficiální dokument, který vydala vláda. Pro lepší porozumění uvedme tehdy vyplacenou částku v dnešních penězích: šlo by přibližně o 38 milionů dolarů. Za předpokladu, že jedna dolarová bankovka má hmotnost 1g a použily se pouze stodolarové bankovky, lze snadno vypočítat, že hmotnost této jediné „čárky“ byla 380kg. Na papíře to na první pohled nevypadá jako velká tíha, že?

Další významná čárka o hodnotě milionů dolarů se objevila v Kanadě. Článek[2] v magazínu The Globe and Mail vypráví příběh právního sporu mezi společnostmi Rogers Communications Inc. a Aliant Inc. (která je také známa jako Bell Aliant). V roce 2002 uzavřela společnost Rogers pětiletou smlouvu, která se zdála velmi výhodná a měla jí umožňovat používat stožáry telefonního vedení společnosti Bell nejméně do roku 2007. Po pouhých čtyřech letech se však společnost Bell rozhodla smlouvu vypovědět z důvodu rostoucích provozních nákladů. Ve skutečném znění smlouvy stálo: „Tato smlouva bude v platnosti ode dne uzavření a zůstane v platnosti po dobu pěti (5) let od data uzavření, a poté dále v následujících obdobích pěti (5) let, pokud a dokud nebude ukončena kteroukoli ze stran písemnou výpovědí s výpovědní lhůtou jeden rok“. Druhá čárka (obzvláště v anglickém znění dokumentu) určila, že „pokud“ se vztahovalo na první pětileté období, ale i na období následující. Tvrzení společnosti Bell podpořilo i rozhodnutí soudu. Společnost Rogers podala odvolání.[3] ale pokud nedojde ke změně původního rozhodnutí, tato společnost bude muset za používání stožárů uhradit přibližně o dva miliony dolarů více, než původně předpokládala.

Jak je z výše uvedených příběhů zřejmé, nesprávně umístěné čárky v právně závazných dokumentech mohou mít velmi vysokou hodnotu. Před překlepem v původní verzi dokumentu vás může ochránit pouze vaše vlastní ostražitost, ale při přepisování či převodu textu z papírové verze do elektronického dokumen-

tu často dochází k překlepům i tiskovým chybám. Pro takové případy však našťastí existuje řešení, které za vás vše zařídí. V případě správného používání může profesionální software pro rozpoznávání znaků (také se označuje anglickou zkratkou OCR) převádět dokumenty nebývale rychle a s velmi přesnými výsledky. Chcete-li lépe pochopit, co vám takový software může nabídnout, podívejte se na **ABBY FineReader**, což je pravděpodobně neznámější značka OCR v České republice.

Tento program dokáže správně rozpoznat až 99,8 % textu a přesně reprodukuje i formátování dokumentů. Několik málo zbývajících chyb lze rychle opravit pomocí nástroje „Ověřit text“. Používání softwaru pro rozpoznávání textu významně zkracuje čas ověřování a umožní vám získat plně ověřenou kopii původního tištěného dokumentu nebo dokumentu PDF ve formátu Microsoft Word. Nástroj „Ověřit text“ vám postupně ukáže všechny nejisté znaky. Zvýrazní je, aby vám ani jedna potenciální chyba neunikla. Zároveň probíhá kontrola pravopisu – slova neshodující se se slovníkem jsou v programu FineReader zvýrazněna, přičemž se nabízejí možné varianty a vám stačí pouze kliknout na tu správnou a chybu opravit. Výrobce softwaru umožňuje všem, aby si z oficiální webové stránky (www.abbyy.cz/download/) legálně stáhli kompletní 15denní zkušební verzi, a to zcela zdarma.

Nedovoďte čárkám a dalším překlepům, aby vás a vaše klienty stály miliony. Vždy korigujte svoje původní dokumenty a požádejte někoho dalšího, aby se na ně také podíval a vy jste měli téměř absolutní jistotu. Používejte pro převod tištěných dokumentů do elektronických formátů profesionální software. Tak zní jednoduchý recept na úspěch, kterým by se každý profesionál v oboru práva měl řídit. ●

Poznámky:

- [1] <http://priceonomics.com/the-most-expensive-typo-in-legislative-history/>
- [2] <http://www.theglobeandmail.com/report-on-business/comma-quirk-irks-rogers/article1101686/>
- [3] <http://www.nytimes.com/2006/10/25/business/worldbusiness/25comma.html>

Sportovní radovánky s MultiSportem: Více než 1 100 míst pro aktivní zábavu a odpočinek

Den zdraví a sportu ve společnosti Huawei Technologies (Czech) s.r.o.

Při pohledu z okna na nás vykukují sluneční paprsky babího léta, listy stromů nabírají pestré zbarvení a období podzimních výletů a pohodové relaxace se blíží. S tím se pojí také každoroční otázka: „Kam letos vyrazíme?“ Statistiky ukazují, že v posledních letech navštěvujeme stále častěji zajímavá turistická místa v tuzemsku a na Slovensku a díky kartě MultiSport na těchto krásných místech zažijeme spoustu sportovních zážitků a stačíme se i zregenerovat.

MultiSport

Uživatelé karet MultiSport vědí, že při cestování mohou navštěvovat více než 1 100 sportovních a relaxačních zařízení v České republice i na Slovensku, a to nejen svoje oblíbené fit centrum, wellness či bazén, ale také mnoho venkovních aktivit.

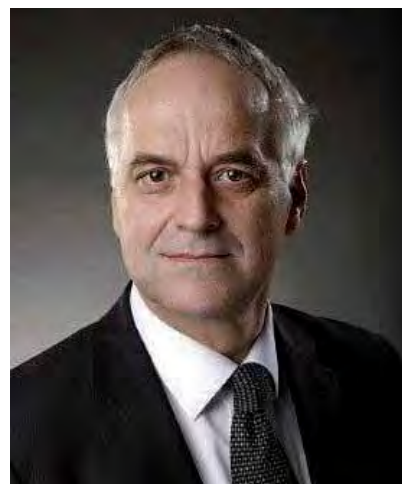
Na letošní letní sezónu jsme pro naše uživatele připravili novinku v podobě beach volejbalu. Již tradičně jsou v těchto dnech v provozu venkovní tenisové kurty a řada koupališť a venkovních bazénů prodlužuje svůj provoz až do podzimních měsíců. Ne každý ocení v horkých dnech trénink v posilovně nebo skupinovou lekci v aerobním sále, a proto

zařazujeme široké spektrum venkovních aktivit – street workout, funkční kruhové tréninky, lekce TRX, jógy či pilates i lezecké stěny. Dlouhodobě se zaměřujeme na to, abychom ve všech cílových destinacích zajistili dostatek vyžití pro naše uživatele, a tím jim umožnili uplatnění karty i v době dovolených a při výletech na prodloužené víkendy.

Karta MultiSport je díky široké nabídce aktivit skvělým partákem na cestách, zabaví celou vaši rodinu a dopřeje vám pohodové a vydařené dny volna! ●

Mgr. Narcis Tomášek, advokát:

„Nejedná se jen o úsporu času, ale i o komfort.“

Jak dlouho program NovaVoice používáte?

Zhruba 5 let, i když už jsem si na SW natolik zvykl, že mi připadá, že ho používám mnohem déle.

Je složité se s aplikací naučit pracovat?

Práce s programem je velmi jednoduchá a intuitivní. Myslím si, že nevyžaduje žádné speciální dovednosti a po zaškolení není problém s ním pracovat. Je to jako s každou novou věcí, je dobré se po nějakou dobu sžívat a pak se výsledky dostaví.

K čemu Vám program slouží a jaké jsou jeho hlavní přednosti?

Rychleji formuluji myšlenky a zachycuji je do textu. Program ušetří práci mým asistentkám (z počátku měly obavy, že budu propouštět), myslím si, že toto je i problém v jiných kancelářích. Ale opravdu není třeba se bát o práci, naopak jde o to, aby si všichni ze SW vzali to nejlepší a pak usnadní práci i asistentkám.

Je NovaVoice spolehlivý?

Oproti jiným systémům není problém, nezašekává se, nerestartuje apod. Prostě funguje. Vždy, když jde dokument mimo kancelář, je přečten a následně odeslán a to platí i pro dokumenty zapsané SW NovaVoice. Ani technika

NovaVoice[®]
PŘEVOD ŘEČI DO TEXTU

není bezchybná, tak jako člověk, ale pokud se SW používá tak, jak má, opravy jsou minimální, ba dokonce někdy i nulové.

Vyžaduje používání programu nějaké speciální dovednosti?

Je koncipován pro běžné uživatele, není třeba zvláštních schopností, je nutné zřetelně artikulovat, což by pro advokáta neměl být problém. Pokud se člověk nad tímto zamyslí, zjistí, že díky SW se zdokonalil ve vyjadřování a ve způsobu myšlení, své myšlenky se naučí formulovat mnohem lépe a pohoťověji, což mnohým dělá problém, nejen při psaní.

Již několik let NovaVoice vlastníte, myslíte, že jeho pořizovací cena je vysoká?

Z hlediska návratnosti investice mám pro počítáno, že se mi tato do šesti měsíců vrá-

tila. Program šetří čas můj a mých asistentů. Po pravdě je to pomocník, kterého mám vždy po ruce, nemá dovolenou a vždy je ochoten poslouchat a zaznamenávat všechny moje myšlenky.

Kolik času Vám program uspoří?

Z hlediska tvorby dokumentů se jedná o úsporu zhruba čtvrtiny času oproti časovému fondu, který jsem věnoval psaní či diktátu. Nejedná se jen o úsporu času, ale i o komfort, na který jsem si velmi rychle zvykl.

Komu byste NovaVoice doporučil?

Právníkům, manažerům, spisovatelům, všem kdo pracují s písemným projevem, a nesmím zapomenout i na studenty, kteří také musí tvořit mnoho seminářních a jiných prací.

Co pro Vás NovaVoice znamená?

Úsporu času, a pokud diktuji před klienty zápis z jednání či jejich dispozice, pak je to i uznání nad tím, s čím kromě jiného pracuji. NovaVoice se podílí i na tváři firmy. Je příjemné, když při jednání vím, že odcházím s uceleným zápisem. Toto ocenění má klienti. ●

ČEZ připojil první soláry s baterií od německé sonnen

Zhruba před rokem ČEZ oznámil nadějnou investici do německé firmy sonnen, výrobce bateriových systémů pro ukládání energie z obnovitelných zdrojů, zejména střešních fotovoltaických elektráren. Letos o prázdninách nainstaloval kombinaci střešní fotovoltaiky s baterií i prvnímu zákazníkovi v Česku. Samotné střešní solární elektrárny od ČEZ už vyrábí elektřinu v 50 českých domácnostech.

Na západě, zejména v sousedním Německu, je osazení rodinného domu střešní solární elektrárnou zcela běžné a čím dál častěji si lidé tato zařízení nechávají nainstalovat i s bateriovým úložištěm energie. Svoji vlastní elektřinu pak mohou spotřebovávat, kdykoli ji potřebují. Tento trend se postupně dostává i do Česka a přispívá k tomu také to, že na střešní fotovoltaiku do výkonu 10 kWp je dnes možné čerpat dotaci až 100 tisíc korun z programu Zelená úsporám. „Důvodů, proč si lidé fotovoltaiky pořízují, je mnoho. Někteří si přejí být energeticky soběstační, pro jiné je důležitá ekologie, další se chtějí zajistit proti výkyvům ceny elektřiny v budoucnu. Potvrzuje se také, že Češi jsou národ nadšený do moderních technologií a chtějí si vyzkoušet nová řešení u sebe doma,“ říká člen představenstva ČEZ a ředitel divize obchod Pavel Cyrani.

Největší potenciál využití energie ze střešní fotovoltaiky nabízí kombinace s bateriovým úložištěm, takové řešení dokáže pokrýt většinu roční spotřeby. ČEZ dodává fotovoltaické elektrárny včetně bateriových systémů na klíč.

Ukládání jde i bez baterií

Pořízení baterie je zatím poměrně drahá záležitost, ČEZ proto nabízí také levnější solární elektrárny s akumulací formou ohřevu vody. Samotná solární elektrárna, zcela bez systému pro ukládání energie, se pak vyplatí zejména tomu, kdo má větší odběr elektřiny během dne, kdy je dostatek denního svitu. V domácnostech je solární elektrárna ideální v kombinaci s bazénem, elektrickým vytápěním nebo klimatizací. Pokud je zákazník natolik pokrokový, že vlastní elektromobil, může elektřinu ze solární elektrárny efektivně uložit například tím, že ji využije k jeho dobíjení.

„Dokud nebyly pořádné baterie, přemýšlel jsem o ukládání vyrobené energie z pohledu ohřevu vody. Kombinace s bateriemi mi ale dává větší smysl. Přes den mi elektrárna vyrobí elektřinu a večer, když je rodina doma, si ji z baterií zase vezmeme,“ říká majitel první solární elektrárny s bateriovým systémem sonnen v Česku Rostislav Čáp. Baterie sonnen jsou kromě desetileté záruky výjimečné v tom, že je možné je vybit až na nulovou kapacitu, zatímco jiné baterie přestanou dodávat proud třeba už při kapacitě 30 procent.

K očekávanému boomeru střešních fotovoltaik by mělo významně přispět také zavedení speciálního bonusu, který teď připravuje firma ČEZ ESCO, která má v rámci ČEZ solární elektrárny na starosti. Například když jeden měsíc domácí solární elektrárna vyrobí víc, než její majitel spotřebuje, a přebytky dodá do sítě a další měsíc je tomu naopak, dostane od ČEZ bonus, který odpovídá ceně silové elektřiny dodané do sítě o měsíc dřív. Tím se ještě více zkrátí návratnost investice do solárního zařízení.

Po instalaci fotovoltaických elektráren jsou vhodné střechy namířené na jih, na západ nebo na východ. Mohou být jak šikmé, tak rovné, jedinou podmínkou je dostatečná nosnost. „Každá střecha je samozřejmě trochu jiná a my se jí přizpůsobíme, aby byla instalace co nejefektivnější. Jsme ale připraveni na všechno. Nejvíce poptávek je samozřejmě na klasické domy, lidé mají ale také zájem o panely třeba na karavan nebo na hausbót. Instalovali jsme i panely do panelákové lod-

Střešní fotovoltaika s bateriovým úložištěm dokáže pokrýt většinu roční spotřeby

že,“ říká manažerka řízení produktů fotovoltaických elektráren ve společnosti ČEZ ESCO Lucie Bedrníčková.

Řešení na klíč

Dnes už není překážkou ani složitá administrativa. V případě domácností se ČEZ postará o projektovou dokumentaci a připojení k distribuční soustavě. U větších firemních elektráren pak i o stavební povolení, licenci Energetického regulačního úřadu a uzavření smlouvy o výkupu přebytků elektřiny.

Po instalaci elektrárny a zaškolení zákazníka ohledně jejího provozu ČEZ dalších pět let zdarma průběžně sleduje fungování elektrárny, poskytuje zákazníkovi monitoring o výrobě a úsporách a navíc po třech letech elektrárnu v rámci revize zkontroluje.

„V létě spouštíme i další službu. Půjde o servisní balíček, kdy budeme zákazníky informovat o nových řešeních, změnách legislativy. Pomůžeme jim také se změnou systému, pokud budou mít zájem o jeho úpravu. Jinou novou službou bude zapůjčení baterií sonnen do domácností, aby si je mohli zákazníci vyzkoušet,“ doplnila Bedrníčková. ●

NOVÁ vzdělávací KAMPAŇ ONKO UNIE „NEJSEM NA ODPIS“ myslí na ženy s metastatickou rakovinou prsu

Stále častěji se v našem okolí setkáváme se ženami, které onemocněly karcinomem prsu. Rakovina prsu zaujímá první místo mezi zhoubnými nádory u žen jak v České republice, tak ve většině vyspělých zemí a její výskyt se postupně zvyšuje. Ačkoliv existuje nespočet osvětových kampaní a charitativních akcí zdůrazňující význam prevence rakoviny prsu a potřeby samovyšetření, žije mezi námi i významná skupina žen, o kterých se příliš nemluví.

Třetina vyléčených je ohrožena

Až třicet procentům pacientek diagnostikovaných s rakovinou prsu se nemoc po čase vrátí ve formě metastáz. Stává se tak nečekaně i po více než 15 letech a mezi příznaky signalizující možný návrat onemocnění patří například nezvyklé bolesti hlavy, zad, metabolické potíže či kašel. Metastatická rakovina prsu je nevléčitelné chronické onemocnění s průměrnou dobou přežití 3 až 5 let. I proto v povědomí mnoha lidí přetrvává představa, že tyto ženy už nemá smysl léčit a čekají pouze na smrt. Bojí se s nimi mluvit, zahrnovat je do běžného života a tím je nevědomky dostávají do sociální izolace.

Nezisková organizace ONKO Unie v letošním roce realizovala celorepublikové dotazníkové šetření mezi pacientkami s karcinomem prsu s cílem zjistit co nejvíce informací o postojích těchto žen k nemoci a léčbě, ale také o jejich potřebách, přáních a kvalitě komunikace s jejich rodinou a okolím v průběhu onemocnění. K poslednímu červnu se do průzkumu zapoji-

lo celkem pět onkologických pracovišť z celé České republiky a své odpovědi poskytlo 219 žen. Na základě zpracování získaných odpovědí se ONKO Unie rozhodla zaměřit své další úsilí na problematiku metastatického karcinomu prsu, ve které spatřuje největší rezervy.

„Až polovina metastatických žen má zájem získávat další informace o svém onemocnění, potřebuje o něm komunikovat se svými blízkými i okolím a všimá si nedostatků v možnostech léčby. Chceme se za tyto pacientky postavit a informovat společnost o jejich nemoci a právu na kvalitní život. Zvolili jsme název kampaně „NEJSEM na odpis“, který jasně odkazuje na to, že i tyto pacientky jsou ženy, manželky, matky a zaměstnankyně a chtějí být vnímány jako ostatní,“ říká Mgr. Petra Adámková, ředitelka ONKO Unie.

Právo na kvalitní život

Více jak polovina nemocných žen, které se účastnily průzkumu, je vdaná a je pro ně klíčové trávit svůj čas s rodinou, přáteli a věnovat se svým zálibám a koníčkům. Ačkoliv průměrný věk dotazovaných žen byl 58 let, nejmladší pacientce bylo pouhých 31 let. Metastatická rakovina prsu se bohužel týká i žen v produktivním věku, které se starají o nezletilé děti, a každý rok života navíc je pro ně rozhodující.

Z dotazníků také vyplývá, že téměř polovina žen nemá problém o svém onemocnění hovořit, nicméně u metastatického stadia rakoviny prsu se zvyšuje procento odpovědí „Nechci nikoho obtěžovat“ a „Potřebuji s někým hovořit“. Tím se jen potvrzuje fakt, že ženy se cítí izolované a nemají dostatek sociálního kontaktu.

„Metastatická rakovina prsu není předpokoj krematoria, ale je to chronické onemocnění, které je možné dostat pod kontrolu a žít s ním normální všední život,“ říká doc. MUDr. Petra Tesařová, CSc. z Onkologické kliniky Všeobecné fakultní nemocnice a dodává: „Proto vítáme zavádění nových protinádorových léků, neboť ty znamenají zásadní naději nemocných na prodloužení života. Z generalizovaného karcinomu prsu se nyní vlastně stává chronické onemocnění, podobné ve svém trvání například cukrovce, cirhóze jater nebo revmatoidní artritidě.“

Hvězdné ambasadorky

Podrobné hodnocení výsledků i stále aktivní dotazník pro další odpovědi je k dispozici na webových stránkách ONKO Unie. Kampaně „NEJSEM na odpis“ podpořily i herečky Dana Batulková a Jitka Smutná, které si samy zahrály onkologické pacientky ve hře Happy End v pražském divadle Rokoko v režii Arnošta Goldflama. ●

Sportakcent:

Kvalitní bazény jsou trendem

Vývoj bazénových technologií se neustále umocňuje. Dříve drahé a luxusní technologie jsou dnes dostupné i běžným zákazníkům. Rodinné domy se rozšiřují o kryté bazény s vyhřívanou vodou spojené se saunou, vířivkou a jinými wellness doplňky, zahrady se plní nádržemi s osvětlením. Česká republika v počtu soukromých bazénů převyšuje prakticky všechny evropské státy, což je dáno i její geografickou polohou. Historická tradice prvorepublikových plováren, krytých bazénů v každém menším městě i povinný plavecký výcvik dětí ve škole jsou navíc skutečnosti, které z Čechů dělají skutečné milovníky vody a vodních sportů.

„Mezi poslední módní trendy, které u nás zákazníci poptávají, jsou například bazény se slanou vodou. Rádi volí i nevšední povrchy bazénových stěn, mezi které patří keramický kompozit, skleněná mozaika nebo nerezový povrch. Nerezové povrchy patří mezi ty nejluxusnější a zejména v kombinaci s moderní architekturou mohou působit velice honosným dojmem. Jsou nejméně náročné na údržbu a při správné údržbě je jejich životnost prakticky neomezená. Správně navržený a vyrobený nerezový bazén si dokáže poradit i se slanou vodou, která je mnohem agresivnější než voda desinfikovaná chlorem,“ říká Jaromír Kafka, výkonný ředitel společnosti Sportakcent, která se od roku 1991 významně podílí na moderní podobě bazénářství v České republice.

Moderní bazény nenabízí pouze možnost zaplavat si. Nesmí chybět ani doplňkové atrakce

pro děti jako jsou fontány, vodní proudy nebo systémy na výrobu vln. Tyto komponenty sice vyžadují větší pozornost majitele při údržbě, avšak jiné technologie péče o bazén usnadní.

Největší zjednodušení údržby přináší možnost automatického řízení chemického hospodářství. Citlivé sondy neustále kontrolují hodnotu chlóru ve vodě a centrální počítač dokáže přesně dávkovat jeho množství. Majitel bazénu tak získá více času na relaxaci a bezstarostné koupání. Automatické dávkování eliminuje předávkování chlóru, které je velice časté při jeho ručním odměřování, a často tak vyřeší různé zdravotní problémy či problémy se zápachem chlóru z vody. Automatická jednotka obohatí vodu pouze o nezbytné množství dezinfikantu, které je nutné pro její špičkovou kvalitu.

Pravidelná údržba bazénu je nutností, ale s příchodem moderních technologií je eliminována na minimum. Většina firem, které bazény vyprojektují a postaví, dokáže navíc nabídnout kompletní následný servis, při kterém zkušení technici, kromě pravidelné péče o bazén, zkontrolují všechny komponenty a zajistí tak bezchybný provoz vodní nádrže. ●

Loňský vítěz kategorie Zdravá kancelář v rámci soutěže CBRE Zasedačka roku 2015: exteriér a interiér kanceláří vývojového centra LIKO-Noe ve Slavkově u Brna.

Kategorie zdravá kancelář v rámci soutěže **Zasedačka roku 2016**

ocení firmu, která svým zaměstnancům poskytuje nejzdravější pracovní prostředí

Prestížní soutěž Zasedačka roku, kterou pořádá realitní poradenská společnost CBRE, vstupuje do svého třetího ročníku. Již podruhé je partnerem soutěže Česká rada pro šetrné budovy (CZGBC), která bude zaštiťovat a hodnotit jednu ze soutěž-

ních kategorií s názvem Zdravá kancelář. Jejím záměrem je podpora udržitelného rozvoje kancelářských prostor s důrazem na kvalitu vnitřního prostředí, promítající se do zdraví a spokojenosti zaměstnanců jednotlivých firem. Slavnostní vyhlášení vítězů všech kategorií proběhne v únoru 2017, přihlašovat zdravé kanceláře je však možné již nyní. Uzávěrka přihlášek je 31. října.

Produktivita práce závisí na kancelářích, v nichž pracujeme

„Soutěžní kategorií Zdravá kancelář navazujeme na její úspěšný první ročník, v němž byla tato kategorie početně silně zastoupena: vítěze vybírala pracovní skupina Rady z celkem

25 přihlášených. Potvrzuje se, že mezi firmami roste zájem o to, aby jejich zaměstnanci měli v kancelářích zdravé vnitřní prostředí. Vždyť podle aktuálních údajů Českého statistického úřadu tráví Češi v práci průměrně 40,4 hodiny týdně. Kvalita kanceláře tak má podstatný vliv na jejich zdraví a duševní pohodu, které se mohou výrazně promítnout do produktivity práce. Zdravé a inspirativní prostředí motivuje stávající zaměstnance a je zdrojem jejich loajality a spokojenosti. Navíc se pro firmy může stát podstatným argumentem při akvizici nových zaměstnanců, jejichž nároky se stále zvyšují," uvádí Simona Kalvoda, výkonná ředitelka Rady.

Boom nových kanceláří – a s nimi i nových pracovních modelů

Podle Asociace pro rozvoj trhu nemovitostí (ARTN) budou vývoj na tuzemském kancelářském trhu stále více ovlivňovat nové pracovní modely. Řada firem řeší své pracovní prostory velmi kreativně, s důrazem na relaxaci nebo inspirativní zóny pro zaměstnance. A zdravé vnitřní prostředí je přirozenou součástí nových kanceláří, jejichž výstavba zažívá v současné době boom: v roce 2015 jich bylo na trh dodáno 187 000 m², což je nejvíce od roku 2008.

Faktory, ovlivňující naše zdraví: od proudění vzduchu až po akustiku a denní světlo

Vítěze kategorie Zdravá kancelář vybere pracovní skupina Rady, jejíž odborníci budou

u aspirantů na ocenění hodnotit zdravé vnitřní prostředí z mnoha různých hledisek. „Půjde zejména o faktory, které mají přímý vliv na zdraví lidí pracujících v kancelářích a jejichž absence může nejen snížit produktivitu práce, ale vyvolat také zdravotní i psychické problémy. Mezi tyto faktory patří mimo jiné kvalita vnitřního vzduchu a jeho proudění v místnosti, ergonomie pracovního místa, akustická a tepelná pohoda, kvalita osvětlení a množství denního světla, využití šetrných materiálů i barevný koncept prostoru. Porotce však bude také zajímat dostupnost služeb pro zaměstnance, množství zeleně v okolí kanceláří či design, kvalita a funkčnost interiéru," vysvětluje Michaela Nedorostová, konzultantka CBRE a členka pracovní skupiny Rady, která bude hodnotit projekty přihlášené do kategorie Zdravá kancelář.

Zdravé vnitřní prostředí v kancelářích snižuje zdravotní i psychické problémy

V minulém ročníku zvítězila společnost LIKO-S, jejíž kanceláře vývojového centra LIKO-Noe nejlépe naplnily všechna kritéria pro kategorii Zdravá kancelář. Celý koncept LIKO-Noe je v mnoha směrech unikátní: pracuje totiž pouze s energiemi získanými z přírodních zdrojů a ekologicky hospodáří s vodou. „Potěšující je, že hodnocení pracovní skupiny Rady se pro řadu přihlášených firem stalo stimulem pro vylepšení příslušných kancelářských prostor. To svědčí o tom, že zdravé vnitřní prostředí administrativních center již není jen hůbou budoucnosti. Firmy stále více chápou, že zdra-

O soutěži CBRE Zasedačka roku 2016

Vyhlašovatelem a organizátorem soutěže Zasedačka roku 2016 včetně kategorie Zdravá kancelář je realitní poradenská společnost CBRE. Soutěž si klade za cíl ukázat nejzajímavější pracovní prostředí firem v České republice. Zároveň chce představit filozofii a hodnoty společnosti, které se snaží o vytváření inspirativního a kreativního pracovního prostředí. Firmy, které se chtějí přihlásit do soutěže, musí zaslat jejímu organizátorovi nejpozději do 31. října 2016 přihlášku, která je spolu s pravidly k dispozici na webové stránce soutěže <http://www.zasedackaroku.cz/>. Vítězné projekty budou vyhlášeny na slavnostním galavečeru v únoru 2017.

vé vnitřní prostředí dokáže omezit zdravotní a psychické problémy zaměstnanců, k nimž patří bolesti hlavy a zad, pálení očí, alergie, stres či deprese. Alarmující například je, že podle studie Světové rady pro šetrné budovy znamená trvale vysoká hladina hluku na pracovišti až 66% pokles výkonu," uzavírá Simona Kalvoda, výkonná ředitelka Rady. ●

Česká rada pro šetrné budovy (ČZGBC)

spojuje společnosti a organizace z celého hodnotového řetězce oboru šetrného stavebnictví: od projektantů, architektů přes dodavatele materiálů a technologií až po stavební firmy a developery. Její misí je podněcovat tuzemský trh k přeměně způsobů, jakými se navrhují, staví, rekonstruují a provozují budovy a urbanistické celky. Cílem je vytvořit zdravé, prosperující, ekologické a společensky ohleduplné prostředí, zvyšující kvalitu života. ČZGBC má v současné době na 80 členů.

České moduly boduji v zahraničí

O modulové stavby z českých výrobních závodů je ve světě mimořádný zájem. Poptávka z evropských zemí jako je Německo, Švédsko nebo Rakousko v loňském roce neobyčejně vzrostla v souvislosti s uprchlickou krizí. Zájem o kvalitní české moduly je ale i v exotičtějších regionech. Divize modulových staveb francouzské skupiny Touax, která má v Supíkovicích u Jeseníku hlavní výrobní závod i vývojové oddělení pro celou divizi, dokončila realizaci modulové administrativní budovy, jež v Rio de Janeiru slouží jako centrála neziskové nadaci Fiotec. V tomto brazilském městě Touax získal i druhou zakázku a staví dvoupodlažní kancelářský objekt pro další nadaci Fiocruz.

Česká republika je evropskou velmocí v oblasti výroby modulových objektů. Ročně se zde vyrobí kolem 20 tisíc modulů a více než 90 % jde na vývoz. Podle údajů Českého statistického úřadu dosáhl v roce 2015 český export montovaných staveb ze železa nebo oceli, kam patří i modulové stavby, celkové hodnoty 6,3 miliardy korun. Vývoz do Německa, které je pro Česko hlavním odběratelským trhem, z toho představoval 4,3 miliardy korun.

Touax jako přední evropská firma na trhu modulových staveb vyvážá ze Supíkovic moduly nejen do Evropy, ale také do Afriky a Jižní a Střední Ameriky. V čadském hlavním městě N'Djamena vznikla z modulů Touaxu budova pro nevojenský personál francouzské armády a v brazilském Rio de Janeiru vyrostla administrativní budova, která slouží jako centrála soukromé neziskové nadace Fiotec. Ta poskytuje finanční a administrativní služby nadaci Fiocruz, jedné z nejrespektovanějších institucí pro vědu a technologii v brazilském zdravotnictví. Celkových 214 modulů, potřebných pro vý-

stavbu, do Brazílie doplulo ve 36 kontejnerech na pěti různých lodích.

„Nadace Fiotec sídlila v nevyhovující budově a potřebovala pro svou centrálu nové moderní prostory. Hledala také nový efektivní způsob výstavby, který bude rychlý a zároveň šetrný k životnímu prostředí. Volba tak padla na modulovou technologii, která na rozdíl od běžných staveb produkuje mnohem méně odpadového materiálu. Ekologické hledisko bylo pro klienta velmi důležité, proto byla do budovy instalována úsporná LED svítidla a systém recyklace dešťové a splaškové vody,“ říká Jan Petr, marketingový ředitel společnosti Touax. Místo 50 stromů, které musely být z důvodu stavby pokáceny, pak Fiotec zajistil po celém městě vysazení 622 nových sazenic.

Centrála nadace vznikla jako trvalá dvoupodlažní stavba obdélníkového tvaru s hrubou podlažní plochou 3 210 m², výraznou prosklenou fasádou a vnitřním atriem, ve kterém jsou vysázeny pro Brazílii typické rostliny. „Jednou z výhod modulové výstavby je rychlost montáže, která umožňuje realizovat objekty v řádu dnů, maximálně několika týdnů. Budova Fiotec byla postavena za „dlouhých“ sedm měsíců, na brazilské poměry šlo však o extrémně rychlou realizaci,“ dodává Jan Petr. ●

EXPORTUJETE?

NOVÉ KATEGORIE - NOVÉ PŘÍLEŽITOSTI - NOVÉ BENEFITY

SOUTĚŽNÍ KATEGORIE 19. ROČNÍKU

Malá společnost

Středně velká společnost

Cena poroty: Globální exportér

Exportní teritorium: ASEAN

Nejúspěšnější klient CzechTrade

Exportní příběh roku CzechTrade

ONLINE REGISTRACE ZDARMA
www.exportnicena.cz

ZAKLADATEL

GENERÁLNÍ PARTNER

PARTNEŘI

ODBORNÝ GARANT

ZÁŠTITA

POŘADATEL

HLAVNÍ MEDIÁLNÍ

SPOLUPRÁCE

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI

MEDIÁLNÍ PODPORA

Na Zanzibaru vyrůstá luxusní hotelový resort

navržený českými architekty z Jestico + Whiles

Zanzibar je společný název pro dva ostrovy při východoafrickém pobřeží, které omývá Indický oceán. Odedávna je proslulý pěstováním koření, ale v současnosti se stává známý především díky bílým plážím, korálovým útesům vhodným pro potápění i bohaté fauně a flóře. Na severním okraji většího z ostrovů, který se svahilsky nazývá Unguja, vzniká pro českého investora RSJ a podle návrhu českých architektů z Jestico + Whiles projekt Zuri Zanzibar Hotel & Resort s plánovaným dokončením v průběhu roku 2017.

V resortu na ploše 140 000 m² vzniká 51 stylových bungalovů, dvě prostorné vily, dvě restaurace s barem, bazén, přístřešek pro cvičení jógy, který je možné využít i pro svatební obědy, a část určená pro wellness. Rozsáhlou oblast pozemku tvoří

okrasné a užitkové zahrady, ve kterých se bude pěstovat koření i suroviny pro místní kuchyni.

„Kompoziční princip resortu je postaven na hlavní vizuální ose, kterou tvoří vstupní nádvoří, recepce, restaurant, bar a průhled směřující k pláži a k restauraci s bazénem nacházející

se v blízkosti útesu. Tato hlavní osa resortu je koncipována architektonicky, je pravoúhlá a geometricky komponovaná. Kontrastem k ní jsou vějířovitě se rozevírající skupiny bungalovů, přičemž každá skupina má vlastní identitu i styl zahrady, která ji obklopuje,“ říká Ing. arch. Pavel Machar z Jestico + Whiles.

Pocta zanzibarské kultuře

Leitmotivem architektonického návrhu Jestico + Whiles bylo vytvořit hotelový resort, který v maximální míře respektuje místní kulturu a prostředí, a to včetně využívání lokálních materiálů v interiérech i exteriérech.

Bungalovy jsou koncipovány jako lehké konstrukce, pomyslně plovoucí nad terénem ve všudypřítomné zeleni. Jejich makutové střechy jsou vytvořeny z tradičního zanzibarského materiálu, který se vyrábí z listů banánovníku, zatímco střechy budov na hlavní ose jsou z dřevěných šindelů.

Na rozdíl od jiných resortů, které zvenku vypadají lokálně, ale uvnitř mají design korporátních hotelů, odkazuje resort Zuri na místní kulturu i v interiérech. Příkladem mohou být tradiční zanzibarské vyřezávané dveře, dekorace z lotosových květů nebo umění s africkou tematikou od místní umělkyně, namalované přímo na stěnách. Při dekoraci interiérů byly použity charakteristické artikly ostrova z recyklovaných materiálů, které vyrábějí místní ženy.

V bungalovech je netypické i jejich vnitřní uspořádání. Na přání investora navazuje na lokální architekturu za použití kvalitních detailů evropského stylu. Prostory jsou maximálně vzdušné

a otevřené, aby se v nich hosté cítili příjemně. Ke kompaktní dispozici náleží i prostorná terasa, na které je možné na rozdíl od typického hotelového balkonu relaxovat v dostatečném soukromí a přitom vždy s výhledem na moře.

Ekologická udržitelnost hraje prim

Resort bude naprosto soběstačný. Disponuje vlastními vrty na pozemku, využívá vodu ze studní a pomocí vlastního odsolovacího zařízení ji čistí ozonem a posílá jako pitnou do resortu. Splašková a kanalizační voda je schraňována, přečišťována v centrální čistírně a poté využívána pro zalévání. Počítá se také se solárním ohřevem vody.

Velká pozornost je věnována chlazení prostor v bungalovech, které neprobíhá běžným způsobem prostřednictvím klimatizace. Prostor totiž není chlazen celkově, ale lokálně. Jde o tzv. systém evening breeze, což je membrána chladičí pouze postel. Díky tomu se oproti tradičnímu přístupu spotřebovává jen čtvrtina energie, a to při zachování srovnatelného užitelského komfortu.

Zuri Zanzibar bude využívat místní suroviny a výrobky a vytvoří pracovní místa pro 200 až 300 obyvatel ostrova. Své první návštěvníky přivítá ještě před koncem příštího roku. ●

Centrum Černý Most

Obermeyer Helika

oslavila 25 let na českém trhu a podpořila
Stavební fakultu ČVUT v Praze

Přední architektonická, projekční a stavebně-poradenská kancelář Obermeyer Helika působí na českém trhu už 25 let. Toto významné výročí oslavila v červnu v prostorách Národní technické knihovny spolu se svými obchodními partnery, klienty a přáteli. Součástí večera bylo kromě zajímavého společenského programu i předání šeku Stavební fakultě ČVUT v Praze v hodnotě 100 000 Kč.

Historie značky Obermeyer Helika se u nás datuje od začátku devadesátých let, kdy společnost pod původním názvem Helika započala v České republice své podnikání. V roce 2004 následovalo otevření vlastní pobočky v Bratislavě a rozšíření již prověřené značky tedy

Pavilon č. 5, Oblastní nemocnice
Mladá Boleslav

i na Slovensko. Významným milníkem v rozvoji společnosti byl rok 2007, kdy se Obermeyer Helika stala součástí nadnárodní skupiny Obermeyer, která patří k největším projekčním kancelářím v Evropě s celosvětovou působností. V roce 2015 pak proběhla fúze společností Helika, Obermeyer Albis – Stavoplan a Obermeyer HVAC a nástupnickou organizací se stala právě OBERMEYER HELIKA a. s.

Mezi významné projekty, na kterých se kancelář Obermeyer Helika podílela, se řadí admini-

strativní budovy, obchodní centra, rezidenční projekty, sportovní stavby, budovy pro státní správu i kulturní instituce, zdravotnické a lázeňské objekty, stavby pro školství, církevní objekty, průmyslové a logistické areály či stavby dopravní infrastruktury. K nejvýznamnějším realizacím společnosti patří například právě Národní technická knihovna v Praze, multifunkční hala O2 Arena, obchodní centra Quadrio, Černý Most a Chodov nebo rekonstrukce dětského oddělení Fakultní nemocnice Motol. Do portfolia skupiny Obermeyer pak

O2 Arena

Nemocnice Al Ayn, Spojené arabské emiráty

Národní technická knihovna

patří celá řada významných projektů po celém světě, jako například modernizace berlínského letiště Tegel, rekonstrukce fotbalového stadionu v Kolíně nad Rýnem, výstavba olympijského stadionu v Pekingu nebo z oblasti zdravotnictví – rozsáhlý nemocniční komplex ve městě Al Ayn ve Spojených arabských emirátech.

Pro svoji práci využívá společnost Obermeyer Helika inovativní metody a přístupy. Dokladem toho je i fakt, že na českém trhu je lídrem v projektování tzv. systémem BIM (z anglického Building Information Modeling). Tento komplexní proces modelování jakéhokoliv objektu (od klasických budov až po dopravní a vodohospodářská díla) zahrnuje zpracování digitálního 3D modelu a vytvoření otevřené strukturované databáze informací o stavbě a jejich

prvcích. Systém BIM tak zaručuje investorům vyšší transparentnost, efektivitu, přesnost a produktivitu a zároveň přináší finanční úsporu i úsporu materiálů.

Společnost Obermeyer Helika si své čtvrt století trvající působení na českém trhu připomněla koncem června na slavnostním večeru v Národní technické knihovně, kam pozvala své obchodní partnery, klienty a přátele. Firma zde zároveň instalovala bilanční vernisáž 25 obrazů s fotografiemi a bližším popisem významných realizací, které vždy v konkrétním roce existence Obermeyer Heliky vznikaly. Vernisáž si mohli prohlédnout nejen hosté na slavnostním večeru, ale byla zpřístupněna také všem zájemcům o moderní architekturu z řad široké veřejnosti a současně studentům technických oborů, kteří zde navíc mohli získat informace o možnostech kariéry v oboru.

Ostatně celá skupina Obermeyer klade velký důraz na podporu vědy, výzkumu a vzdělávání a dlouhodobě spolupracuje s vědeckými a vzdělávacími institucemi. Kupříkladu česká pobočka již řadu let spolupracuje s Českým vysokým učením technickým v Praze. A právě Stavební fakultě ČVUT předal u příležitosti letošních oslav majitel a jednatel skupiny Obermeyer Maximilian Grauvogl finanční dar v hodnotě 100 000 Kč, určený na podporu vzdělávání budoucích odborníků ve stavebnictví a na prohloubení vzájemné spolupráce mezi akademickou sférou a projekční praxí. ●

Oslava 25. výročí působení společnosti Obermeyer Helika na českém trhu.

Zleva: Jiří Fousek, generální ředitel Obermeyer Helika, Maximilian Grauvogl, majitel a jednatel skupiny Obermeyer, Radomír Němeček, obchodní a marketingový ředitel Obermeyer Helika, a Milan Licehamr, jeden ze zakladatelů společnosti Helika a člen dozorčí rady.

Dipl.-Chem. Dipl.-Ing. Maximilian Grauvogl, majitel a jednatel skupiny Obermeyer, předává šek prof. Ing. Aleně Kohoutkové, CSc., z Fakulty stavební ČVUT.

Symbolický šek za fakultu převzala prof. Ing. Alena Kohoutková, CSc., na slavnostním večeru v NTK. „Jsme přesvědčeni, že podpora studentů technických oborů je vždy obrovským vkladem do budoucnosti každé země. Vzhledem k zaměření naší společnosti jsme se proto rozhodli poskytnout finanční dar právě Fakultě stavební a věříme, že i díky tomuto příspěvku budou moci studenti při svém studiu využívat nejmodernější techniku a současně získávat zkušenosti i mimo univerzitní vzdělávání ve spolupráci s profesionály z oboru,“ dodal Maximilian Grauvogl.

Investiční diamantový šperk

jako spolehlivý uchovatel hodnoty

Milovníci luxusních šperků nevybírají pouze dle vzhledu. A není žádným překvapením, že stále větší množství investorů své peníze vkládá do klenotů s drahými kameny, přičemž je pro ně důležitý i původ a podrobnější charakteristika daného kamene. Nejpopulárnějšími a nejvyhledávanějšími kameny jsou diamanty. Nákupčí, již si potrpí na klasiku, volí čiré diamanty. Extravagantnější typy vybírají mezi výraznějšími, barevnými.

Luxusní ozdoba, která uchová vaše finance

Diamanty jsou nejvzácnější ze všech drahokamů. Řekové je považovali za „úlomky hvězd“ či za „slzy bohů“. Kromě toho, že diamantový prsten či náhrdelník vás dokonale ozdobí na významné události, představuje zároveň trvalé zhodnocení vašich financí. „Na rozdíl od nemovitostí, akcií, ropy či zlata jsou diamanty nezávislé na výkyvech trhu. A jejich hodnota dlouhodobě roste. Odlišnosti mezi cenami investičních objektů lze sledovat na oficiálních cenících. Zatímco například cena investičního zlata mezi lety 2010 a 2015 klesla o 25 %, hodnota kvalitních větších diamantů vzrostla za stej-

né období o 54 %," uvádí klenotník a majitel ALO diamonds, Alojz Ryšavý.

Diamantový šperk jako symbol rodinného dědictví

Jednou z dalších mnoha výhod diamantových klenotů je jejich snadná přenositelnost. Málko který předmět na světě představuje tak vysokou koncentraci cennosti v tak malém prostoru. Stále více Čechů je pořízuje jakožto rodinný investiční šperk. Ve Spojených státech a dalších ekonomicky rozvinutých zemích mají již velkou tradici. Ta se nyní znatelně utváří i u nás. Rodinné šperky představují ideální způsob, jak předávat trvale uchovanou finanční hodnotu naprosto jedinečným a symbolickým způsobem z generace na generaci. Dle průzkumu českého klenotnictví ALO diamonds si jako investici pořídí šperk dokonce každý čtvrtý český nákupčí klenotů.

Rostoucí poptávku nebude v budoucnu možné uspokojit

Všechny tyto výhody, které koupě šperku s diamantem zaručuje, vedou ke stále větší poptáv-

ce. Renomovaná společnost Bain & Company a Antverpské světové diamantové centrum očekávají v následujících 15 letech nárůst poptávky nezpracovaných diamantů v rozmezí 3–4 %. Analytici však upozorňují, že nabídka nově vytěžených diamantů globální poptávku neuspokojí. Výtěžnost starých těžebních dolů totiž stále klesá a najít nová naleziště je stále větším problémem. Tyto skutečnosti diamanty činí ještě jedinečnějšími a zároveň přispívají ke zvyšující se poptávce.

Barevné diamanty

Je-li ve světě diamantů něco opravdu mimořádného, jsou to barevné diamanty. Činí pouze 0,1 % z celkové produkce diamantů, proto jsou extrémně vzácné. Mezi ty nejhodnotnější patří sytě žluté, růžové a modré. Disponují podstatně vyšším zhodnocením než bezbarvé diamanty. Růst jejich ceny je ve srovnání s růstem hodnoty čirých diamantů výrazně rychlejší. Například zhodnocení růžových diamantů se od roku 2005 téměř zčtyřnásobilo. Modré diamanty dnes stojí přibližně dvojnásobek.

Jdeme s dobou a jsme hrdí na české úspěchy

Společným jmenovatelem pro projekty, které řídíme, je poukazovat na úspěch českých firem ve světě – to jsou slova **Heleny Kohoutové, zakladatelky produkční společnosti Agentura Helas** a projektu Ocenění Českých Podnikatelek, PodnikatelkaOnline a klubů Helas New Encounters Club, Cosmopolitan Executive Helas Ladies Club. Jejich cílem je kultivovat české podnikatelské prostředí a vzájemně propojovat své členy. Díky tomu vznikla nová značka Helas, BUDUJEME HRDĚ ČESKO. Helena Kohoutová je navíc pořadatelkou a porotkyní ekonomického žebříčku Štiky českého byznysu a soutěže Exportní cena DHL UniCredit, které oceňují a podporují významné české firmy a etický byznys.

Založila jste nebo organizujete šest projektů týkajících se byznysu. Máte k nim vztah jako rodič k dětem, kdy si netroufnete říci, který je oblíbenější?

To je úplně přesné. K tomu se ani nic víc říct nedá.

Podstatou vašich projektů je sdílení. Sektáváte se někdy se zpětnou vazbou, kdy vám někdo řekne, že jste mu nebo jí velmi pomohla si uvědomit, co všechno dokázal/a a že to s naší zemí není vůbec tak špatné?

Potěší mě jakákoli reakce našich hostů a partnerů. Vždy jsem měla představu, jaká má být zpětná vazba po setkání či v rámci realizace projektu. Zažít mimořádné setkání, výjimečnou atmosféru a možnost se potkat se zajímavými lidmi a odnést si alespoň tři zajímavé podněty, které inspirují ať již pracovní či soukromě, tomu říkám dobrý výsledek. Moderní technologie nám rozvoj firmy a našich činností velice zdynamizovaly, zkomprimovaly čas a rozšířily možnosti. Díky tomu jsme schopni se zorientovat v přehrslí informací. Co mě těší je, že lidé za námi chodí a děkují za to, že jsme jim pomohli posunout jejich byznys. Stali jsme se vlnkonosem nových příležitostí a podnikatelských rad a tipů. Zpětná vazba mých hostů mě zase učí, co můžeme v Helasu udělat lépe a kam se posunout. Je to reciproční.

Jak se spolu našli Helas New Encounters Club a Štiky českého byznysu?

Helas New Encounters Club je samostatný projekt, který už 19 let sdružuje významné české a zahraniční podniky na určité platformě. Když jsme převzali produkci ekonomického žebříčku Štiky českého byznysu, tak jsem poté, kdy jsem ještě založila dámský klub, klub podnikatelek a neformální klub exportérů, usoudila, že zakládat další klub Štik by už bylo opravdu nad naše možnosti. Navíc bychom cílili na stejnou skupinu lidí, se kterou již 19 let pracujeme.

Co si můžeme představit pod samotným pojmem česká štika a kolik takových je?

Štiky jsou zdravé a transparentní firmy s minimálním obratem 10 miliard korun. Česká štika je dynamická, rychlá a pružná, ale zároveň funguje i jako spolehlivý obchodní partner, který je schopen dostát svým závazkům. Na klubových setkáních se každoročně potká a vzájemně inspiruje 3 000 lidí a další 3 000 dostávají elektronický zpravodaj, který vychází 6x ročně.

V Exportní ceně DHL UniCredit vás více zajímají jednotlivé exportní příběhy, nebo vás obohacuje i celkový náhled na geopolitickou situaci a ekonomiku?

Exportní cena DHL UniCredit už dávno není projekt, který pouze uděluje ceny jednotlivým exportérům, ale poskytuje exportérům a veřejnosti široké vhledy na celou oblast českého podnikání v zahraničí. Už jenom témata nedávné exportní konference na Žofíně – Barometr exportních rizik 2016, Asie není jen Čína a Perspektivy pro český export v zemích

ASEANu (které byly letos zvoleny jako exportní teritorium v rámci soutěžní kategorie Exportér teritoria) – ukazují, že se snažíme tyto informace poskytovat z globálního hlediska. Jako pořadatelka soutěže si navíc uvědomuji zodpovědnost, která nám byla předána. Rovněž si uvědomujeme, že se český export velkou mírou podílí na růstu ekonomiky a prosperity naší země. Pro nás jako pořadatele je důležité vytvořit pro exportéry výjimečné a atraktivní podmínky, které pomohou při rozvoji jejich podnikání. Věříme, že i my tak podpoříme pozitivní dopad exportu na českou ekonomiku – vždyť se do soutěže za posledních 5 let zapojilo více než 600 exportérů s celkovým obratem až 97 miliard korun. Proto říkám, že Exportní cena DHL UniCredit nejenom oceňuje firmy, ale také jim dává příležitost podívat se na své podnikání z nadhledu. A důležité informace předáváme právě na oněch společensko-odborných klubových setkáních. Registrovaní exportéři do soutěže získávají přístup do registru expor-

terů zdarma, řadu benefitů od partnerů projektu a v neposlední řadě mají možnost zviditelnit svou značku a služby.

Sledujete osobní podnikatelské příběhy – tedy v těch projektech, kde se oceňují – i poté, co si vítěz odnesl svou cenu?

Ano. Vždycky jsem to dělala a chci to dělat ještě víc. Dokonce mám chuť vyčlenit si trochu času a jezdit za podnikateli a podnikatelkami navštívit jejich firmy do regionů. Nedávno jsem třeba byla ve firmě Altreva, což pro mne byl velký zážitek. Každý podnikatel, se kterým se potkám a můžu si s ním popovídat, jaký je jeho byznys, co jej trápí a v čem se mu naopak daří a čím my můžeme pomoci, pro mě znamená obrovsky naplňující a možná až vzrušující okamžik. Na začátku roku jsme udělali průzkum mezi asi čtyřiceti exportéry, kteří nám odpovídali na základní otázky právě tohoto charakteru, a já jsem si uvědomila, jak úžasní lidé se mezi námi pohybují.

Jako osobnost jste neznámější v souvislosti s projektem Ocenění Českých Podnikatelek. Naplnil tento projekt beze zbytku vaše očekávání? Jsou vůbec ještě nějaké možnosti, jak by to mohlo být ještě lepší?

Možnosti, jak expandovat, jsou samozřejmě obrovské. I po devíti letech stále vnímám, že jsme na začátku. Každý rok vymyslíme něco zásadně nového. Jsme neustále inovátory a zavádíme na nové trendy. Letošní téma je například výzva k ženám, zda ví, jakou hodnotu má jejich firma. To není pouze o zisku, ale o tom, zda je firma vidět a slyšet, jaké má jméno či podíl na trhu, jak má nastavené interní procesy a management. Ukazujeme ženám, že se mají podívat do hloubky a říct si, kde bude jejich firma za 2,5 a 10 let.

Chci jít příkladem. Proto i my převlékáme téměř devatenáctiletý kabátek a naše projekty dostávají novou grafickou tvář. Snažíme se jít s dobou a vdechujeme do grafiky nové prvky. Spolupracujeme pouze s profesionály. To je moje další doporučení, nedělat nic „na koleně“. Nejaktuálnější je modernizace loga Ocenění Českých Podnikatelek. Využili jsme červené a modré barvy, abychom více zdůraznili národní citění. Logo je spojeno se symbolem lvíce, která byla namalována pouze pro náš účel. Pracujeme na nové webové stránce. V letošním

roce pořádáme roadshow po republice: Pardubice – Brno – Zlín – Benešov a vyvrcholení je pochopitelně v Praze.

Kolik českých podnikatelek je do projektu zapojeno a jak velká část má šanci stát na stupních vítězů?

Odpovím otázkou. Věnovali byste pozornost ženě podnikatelce s ročním obrátem 34,5 miliardy korun? Letos není jenom jedna, je jich přesně 720. Ty byly doporučeny společností CRIF Czech Credit Bureau, která je odborným garantem kvalitních nominací. Číslo hovoří jednoznačně. Za devět let projektu porota vybírala z 119 719 podnikatelek, letos to představuje přesně 17 887 podnikatelek, které jsou 100% majitelky, podnikají 4 roky a mají více jak 10 mil. korun ročně. Z toho stálo na pomyslných stupních vítězů 77 podnikatelek. Letos vyhodnotíme dalších 12 nejlepších.

Stiháte ještě sledovat ekonomické zprávy a trendy z byznysu i mimo vaše projekty? Co vás osobně nejvíce zajímá?

Spolupracuji s inovátory a nejvýznamnějšími lidmi v tomto oboru, a díky nim tak mohu vše sledovat. Vždy jsem byla velmi tradiční člověk, který sázel téměř jenom na osobní komunikaci. Uvědomuji si však, že v dnešní rychlé době se nemohu naklonovat, navíc není reálné vybudovat tým dvaceti obchodních zástupců, protože každý musí sledovat náklady. Proto se stále více díváme na možnosti využití nových technologií – a to je směr, kterým se ubírá můj zájem a pohled.

Nedílnou součástí vašich projektů jsou partneři. Jakým způsobem přicházíte do prvního kontaktu?

Někteří partneři si nás vyloženě najdou, protože mají podobné myšlenky a vize a hledají někoho, s kým by je mohli seriózně a smysluplně sdílet. Nebo toho partnera hledám naopak já a vždy si vybírám toho, kdo je nejlepší na trhu. Oslovím jej a začne jednání.

Máte ještě nějaký sen nebo projekt, který byste ráda realizovala?

Momentálně mám zrovna pod pokličkou jeden fantastický projekt. Už ho máme zaregistrova-

ný, tvoříme web, tvoříme logo... A mám z toho opět úplně nadšené pocity!

Čím se liší Vaše kluby od ostatních projektů?

Exportní cena DHL UniCredit i Ocenění Českých Podnikatelek jsou soutěže. Štítky českého byznysu je ekonomický žebříček. Kluby Cosmopolitan Executive Helas Ladies Club a Helas New Encounters Club jsou výlučně místy, kde se potkáte s určitým typem lidí, stanete se součástí přátelské komunity lidí s obdobnými pracovními a životními zkušenostmi. Členové pocítí naši péči a zájem, navíc se mezi sebou vzájemně podporují a pomáhají si. Mají možnost vyjádřit se k daným tématům a popovídat si.

Již rok běží projekt, který nastínil budoucnost byznysu – portál PodnikatelkaOnline.cz. Je tam přímá návaznost na moderní technologie. Jaký trend vidíte nebo cítíte jako nejdůležitější?

Pro mě byl tento projekt úvodem do jiného světa. Je to zatím nejmladší veřejný projekt v Helasu. Poskytujeme podnikatelské a manažerské rady a tipy. Obecně bych řekla, že zvyšujeme sebedůvědu a snižujeme nejistotu. Máme vytvořenou dramaturgii webinářů, které realizujeme zhruba každý druhý týden. Je to úžasné a máme narůstající sledovanost jak živých webinářů či v rámci archivu. Vzdělávat se z pohodlí domácího křesla je úžasné. ●

Společnost DHL Express letos slaví 30. výročí svého působení v České republice. Rychlost, bezpečnost, léty prověřená kvalita – to vše pro Vás za polovinu.

DHL Express nabízí expresní služby prémiové kvality za bezkonkurenční ceny exkluzivně pro právnické kanceláře i všechny ostatní příznivce médií EPRAVO.CZ. Následující řádky Vám přiblíží společnost DHL Express i důvody, proč je právě ona jedničkou na trhu.

Nyní navíc máte možnost využívat prémiové služby DHL Express za bezkonkurenční ceny. Pro získání 50% slevy na přepravné vyplňte webový formulář na shipping.dhl.cz/epravo a získáte unikátní nabídku pro Vaši společnost. Případně kontaktujte DHL zákaznickou linku, a to telefonicky na číslo 840 103 000 nebo e-mailem na adresu infolinka@dhl.com. V obou případech stačí nahlásit heslo „EPRAVO“ a pracovníci DHL Express Vám rádi pomohou získat speciální cenovou nabídku.

Psal se rok 1986, když i tehdejší Československo konečně dostalo možnost využívat expresní mezinárodní přepravu. Jako původně americká firma, začala DHL Express působit v tehdejší Československu pod hlavičkou společnosti Čechofracht. Prostřednictvím místního přepravce tak DHL začala na tuzemském trhu poskytovat své mezinárodní ex-

presní kurýrní služby a stala se jednou z prvních zahraničních společností, které přispěly k rozvoji mezinárodního obchodu v tehdejší Československu a propojily tuto zemi v srdci Evropy se západním světem.

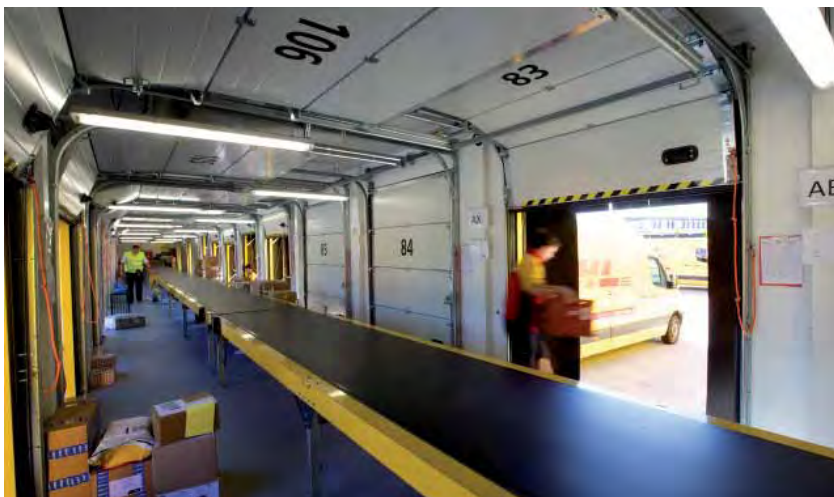
Jen několik měsíců po sametové revoluci se DHL osamostatnila a již od roku 1990 figurovala pod vlastní značkou se svými vlastními zaměstnanci. V květnu téhož roku otevřela v pražském Karlíně první samostatnou pobočku a hrdě vystavila své tehdy červeno-bílé logo DHL. Ve svých začátcích byla první mezinárodní expresní službou na českém i slovenském trhu a v podstatě seznamovala české firmy s pro ně zcela novým logistickým produktem – mezinárodní kurýrní službou. Pro mnoho nově vznikajících českých exportérů se tak služby DHL Express staly vlastně vstupní branou do světa mezinárodního obchodu a pomohly jim najít první zákazníky za hranicemi. DHL Express má od počátku

dominantní postavení na českém trhu a tuto pozici drží i po 30 letech své české historie.

Stejně jako v jiných zemích i v České republice investovala DHL už od samého počátku do potřebných inovací a neustále tak zlepšovala poskytované služby. Za 30 let existence společnosti DHL na českém trhu se tak mnohé změnilo. Zásadním milníkem historie DHL ve světě se pak stala akvizice společnosti ze strany Deutsche Post, která byla završena v roce 2002 a pod značku DHL byly spojeny další přepravní divize patřící původně do společnosti Danzas. Změnilo se i samotné logo firmy a získalo svou dnes již široce známou červeno-žlutou podobu. Kurýři vyměnili původní favority a formany za moderní vozy Volkswagen a Mercedes a díky tomu podstatně zvýšili kapacitu a zrychlili doručení přepravovaných zásilek.

Tou nejvýznamnější investicí společnosti DHL v České republice za dobu jejího působení bylo otevření Datového centra na pražském Chodově, které je nyní jedním ze dvou datových center společnosti a zaměstnává více než 2000 IT specialistů z celého světa. Z provozního hlediska to pak byla výstavba nového třídícího centra a terminálu v Praze v Klecanech, které bylo slavnostně otevřeno v polovině roku 2014.

Další investice plynuly zejména do oblasti e-commerce, neboť internet je pro rychlost a kvalitu expresních služeb nepostradatelný. Zaměstnanci DHL mají potřebné informace o zásilkách v reálném čase, což celý proces urychluje, a navíc jakmile kurýr zásilku vyzvedne, klient může sledovat její postup sítí DHL díky oblíbeným online nástrojům. Internet tak umožňuje exportérům, ale i dovozcům rychle a bezpečně připravit a řídit proces pře-

pravy zásilek. A jsou to právě oblast přenosu dat a proces objednávání přepravy, které se za 30 let působení DHL na českém trhu změnilo nejnápadněji. V úplných začátcích totiž používali kurýři ke komunikaci s pobočkou pouze veřejné telefonní budky, ze kterých museli v pravidelných intervalech volat svému dispečerovi, aby zjistili podrobnosti o dalších objednávkách a nahlásili již vyzvednuté zásilky. Dnes je součástí výbavy každého kurýra přenosné skenovací zařízení, díky kterému má všechny informace o zásilkách neustále k dispozici. Drtivá většina zásilek se dnes odává elektronicky, papírový nákladový list je výjimkou a v dohledné době zmizí zcela.

Vývoj je patrný nejen na straně vybavení, ale také na těch, pro které společnost DHL všechny tyto inovace dělá, na klientech. Před 30 lety DHL spolu s dalšími institucemi podporovala v těžkých začátcích přechodu na tržní hospodářství a otevírání se západním ekonomikám

první soukromé firmy a obchodníky, kteří reprezentovali svou práci a výrobky naší republiky v zahraničí. Mnozí z nich jsou klienty DHL dodnes, a jsou to právě i neustále se zlepšující služby DHL, které jim pomáhají být silnými a úspěšnými konkurenty v celosvětovém měřítku. Pro společnost DHL byli, jsou a vždy budou klienti a jejich potřeby na prvním místě a je to i ta pravá hnací síla, která podněcuje neustále inovace a vylepšování poskytovaných služeb. „Vždyt jsou to právě zákazníci a jejich stále rostoucí požadavky, co nás posouvá neustále dopředu,“ říká Luděk Drnec, obchodní ředitel DHL Express pro Českou republiku a Centrální Evropu.

„Budoucnost naší společnosti a její úspěch však závisí nejen na našich zákaznících, ale

především na našich zaměstnancích, protože jsou to právě oni, kdo plní v barvách DHL ta nejdůležitější přání našich zákazníků,“ dodává Luděk Drnec, obchodní ředitel DHL Express pro Českou republiku a Centrální Evropu. Již od počátků DHL Express na českém trhu svým nadšením a profesionalitou posouvají DHL dál a získávají důvěru dalších klientů. Dnes ve firmě DHL Express pracuje více než 550 zaměstnanců, kteří denně poskytují zákazníkům DHL služby té nejvyšší kvality, hledají pro ně ta nejlepší logistická řešení a díky svým profesionálním zkušenostem a osobnímu přístupu napomáhají klientům s jejich byznysem. Společnost DHL si je vědoma, že jsou to právě její zaměstnanci, kteří tvoří podstatu jejího úspěchu, a proto jim věnuje náležitou péči a prostor pro jejich další profesní rozvoj.

Díky tomu tak společnost DHL Express obdržela už v roce 2007 mezinárodně uznávaný standard v oblasti řízení lidských zdrojů Investors in people, jehož dosažení pravidelně obhájuje. Díky profesionálním zaměstnancům se schopností naslouchat zákazníkům a jejich potřebám je společnost DHL Express stále o krok napřed před konkurencí.

Jako silná nadnárodní společnost si je DHL vědoma své schopnosti pozitivně působit ve prospěch celé společnosti. V souladu s motem „Aktivní odpovědnost“ se zaměřuje DHL na ochranu životního prostředí, a to prostřednictvím ekologické služby GoGreen. Tento produkt mohou využívat od roku 2008 i klienti v České republice a díky tomu i oni spolu s DHL aktivně pomáhají při ochraně životního prostředí podporou vybraných projektů vedoucích ke snižování emisí oxidu uhličitého. Součástí firemní strategie DHL je i napomáhat při odstraňování následků náhlých přírodních katastrof, kdy ve spolupráci s OSN zajišťuje DHL skrze iniciativu GoHelp logistiku i skladování potřebné humanitární pomoci v zasažených oblastech (zemětřesení na Haiti či Nepálu, tsunami v Jihovýchodní Asii a další). V neposlední řadě podporuje také vzdělávání a rozvoj dětí, pro které je i vlastní kniha vzácností. Právě DHL se svou aktivitou GoTeach stálo za přepravou počítačů pro děti do africké Keni i dalšími sociálně prospěšnými projekty. Ani v České republice nezapomíná DHL na společensky odpovědné chování a podporuje celou řadu projektů, jakým je například spolupráce s Mezinárodní policejní asociací ČR a Českým červeným křížem na přípravě výukových materiálů pro nejmenší děti. Přímo od samotných zaměstnanců také přicházejí mnohé další iniciativy jako sbírky pro vážně nemocné děti nebo pomoc lidem z oblastí zasažených ničivými povodněmi.

Po celou dobu svého působení se společnost celosvětově snaží přinášet řešení pro své zákazníky, přizpůsobovat se jejich logistickým potřebám a být jim stále na blízku. „Být největší společností nabízející služby expresní přepravy, být jedničkou na trhu, být první volbou pro zákazníky, to je náš společný a hlavní cíl,“ doplňuje Ian Wilson, generální ředitel DHL Express pro ČR a CEU.

Neváhejte kontaktovat DHL Express a udělat tak první krok pro zjednodušení a zlevnění logistických služeb, jež umožní rychlou a bezpečnou přepravu Vašich zásilek napříč Českou republikou i bezproblémový kontakt se zahraničím. Navštivte web shipping.dhl.cz/epravo a získajte výhody přímo pro Vás. ●

TACTICS PRECISION VICTORY.

Advokátní kancelář

Naše služby:

Korporátní a komerční právo

M&A

Finanční restrukturalizace

Cenné papíry

Smluvní agenda

Sporná agenda

Problematika hospodářské soutěže

Nemovitostní a stavební právo

Duševní vlastnictví

Trestní právo

Ochrana osobnosti

MSB Legal, v.o.s.

Bucharova 1314/8

158 00 Praha 5

Tel.: +420 251 566 005

Fax: +420 251 566 006

E-mail: paha@msblegal.cz

www.msblegal.cz

Advokátní kancelář MSB Legal, v.o.s. poskytuje komplexní právní služby podnikatelským subjektům, včetně společností s výlučnou či částečnou zahraniční majetkovou účastí. Ačkoli většinu agendy kanceláře tvoří problematika související s podnikáním, poskytujeme právní služby také nepodnikajícím fyzickým i právnickým osobám, převážně z oblasti občanského, pracovního a správního práva. Své služby poskytujeme v českém, anglickém a francouzském jazyce.

Rozhovory s uživateli systému Praetor

Výzvy a výhledy v západních Čechách

Rozhovor s Petrem Bílým a Janem Ambrožem, zakládajícími partnery advokátní kanceláře Ambrož & Bílý, sídlící v centru Plzně

Co jsou pro Vás aktuálně největší výzvy?

Při založení kanceláře bylo pro nás největší výzvou etablovat se na současném trhu právních služeb. Dnes můžeme říci, že se nám to úspěšně podařilo. V současné době se tak můžeme soustředit na zkvalitňování poskytovaných služeb našim klientům, a to zejména prostřednictvím moderních technologií.

Profilujete se na právním trhu?

Pro nás, jako mladou regionální kancelář, je výkon generální praxe téměř nutností. Pokud bychom však měli vybrat konkrétní oblasti, na které se v praxi nejvíce zaměřujeme, bude to především ICT právo, e-commerce, právo duševního vlastnictví a právo nemovitosti.

Byť je struktura naší klientely opravdu různorodá, obrací se na nás stále více mladých a začínajících podnikatelů, abychom jim pomohli po právní stránce nastartovat jejich start-upy, což nás velice těší a baví zároveň.

Startupová scéna zažívá obrovský boom a pochopitelně i nás v našem věku láká čerstvost a neotřelý nádech nových možností. Pro toto odvětví je příznačná maximální míra flexibility a rychlosti. Klient již nechce čekat na smlouvu zpravidla déle jak tři dny. V takové situaci jednoduše musíte používat efektivní nástroje.

Rychlost však nikdy nesmí jít na úkor kvality. Proces poskytování právních služeb se proto do značné míry mění, zrychluje a zároveň i automatizuje tak, aby byla eliminována možnost chyby. Důležitou roli hrají informační a právní systémy.

Jak jste vybírali informační systém?

Z naší předchozí praxe jsme již předem věděli, co by kvalitní informační systém pro vedení spisové agendy měl umět. V rámci výběru jsme

testovali také několik systémů, se kterými jsme dosud zkušenost neměli. Některé zprvu působí vyhovujícím dojmem, ale při podrobném užívání jsme narazili na omezenou funkcionalitu a mnohdy překvapivou nepřehlednost, a to i když první dojem byl dobrý. Po pečlivém zvážení jsme vybrali systém Praetor.

Proč právě Praetor? V čem je lepší, než ostatní systémy?

Ceníme si zejména řady propracovaných funkcionalit, které nám usnadňují každodenní činnost. Chtěli jsme systém, který nám vyhovuje již při současné velikosti kanceláře, a zároveň víme, že bude vyhovovat, i když se rozroste.

Stěžejní pro nás byla také dobrá uživatelská podpora a intenzivní zdokonalování systému, o kterém jsme se přesvědčili i v rámci zkušební verze. Ze systému je na první pohled vidět, že byl tvořen se znalostí skutečných potřeb advokátní kanceláře.

V okamžiku, kdy klient vyžaduje maximální flexibilitu, stává se okamžitý přístup ke spisové agendě kdykoli a kdekoli nezbytností, a to i z mobilní aplikace. Tok informací se v dnešním světě zrychluje více než kdy dříve a advokacie v tomto ohledu nemůže zůstat pozadu.

Přináší advokátní software přidanou hodnotu pro klienty?

Určitě ano. V takto tradičním a konzervativním prostředí, chceme pro naše klienty vytvořit něco nového, inovativního a ukázat jim, že návštěva u advokáta nemusí být příjemná jako návštěva finančního úřadu. Díky systému má klient jasný přehled o vyúčtování a fakturaci a hlídání rejstříků nám umožňuje obratem informovat klienty.

Připravujeme i díky systému Praetor pro klienty zajímavé možnosti, o kterých je brzy budeme informovat. ●

 Praetor
advokátní systém pro úspěšné

Přesvědčte se sami

NEZÁVAZNÁ PREZENTACE

www.praetor-systems.cz

telefon: +420 778 448 103

Morphy

Richards

inovační design
pro domácnost i kancelář

Anglická značka **Morphy Richards** je nejvíce známá ve své domovině, ale postupně si získala srdce spotřebitelů prakticky na celém světě. Letos je tomu 80 let, kdy Donald Morphy a Charles Richards založili společnost a zahájili výrobu prvních žehliček. V prvních letech firma disponovala přibližně 250 zaměstanci. Díky zavádění nových výrobků a technologií společnost stále rostla a v padesátých letech dvacátého století již měla přes 2 400 zaměstnanců. Jenom do roku 1957 dokázala vyrobit neuvěřitelných 10 miliónů žehliček. Firma nadále rozšiřovala portfolio svých výrobků, expandovala a dnes prodává okolo 5 miliónů malých domácích elektrospotřebičů ročně.

Aktuální průzkumy ukazují, že 90 % britských domácností vlastní minimálně jeden výrobek této značky. V Evropě její podíl na trhu činí více než 25%. Od roku 2000 Morphy Richards expanduje do zámoří, získal významné podíly na trhu také v Austrálii, Jihoafrické republice, Kanadě a Rusku.

V současné době firma vyrábí široké portfolio malých domácích elektrospotřebičů, jako jsou rychlovarné konvice, topinkovače, kávovary, parní hrnce, žehličky, vysavače, kuchyňské roboty, mixéry a mnohé další. Za úspěchem výrobků se skrývá filozofie společnosti, která si zakládá na neustálých inovacích, spolehlivosti a kvalitě výrobků. Působivý design zaujme specifickým anglickým stylem, který spojuje moderní postupy s tradičními „retro“ prvky. Výsledkem jsou stylové, praktické a uživatelsky příjemné produkty do všech typů domácností, ale i firem, které dbají na reprezentativní vzhled svých prostor pro setkávání s partnery i klienty.

V létě tohoto roku se exkluzivním zástupcem značky Morphy Richards na území České republiky a Slovenska stala společnost Solight Holding, s.r.o. Tato společnost se zabývá dovozem zboží vybraných značek a jejich distribucí do sítí obchodních řetězců, velkoobchodů i maloobchodů v České republice a na Slovensku od roku 2009. Ve svém produktovém portfoliu nabízí renomované značky nejen z oblasti výroby pouzder na notebooky a prvků na ukládání a organizování elektronických, foto, video a audio přístrojů, ale i z distribuce audio, video a elektro příslušenství. ●

 VILLA REGENHART

Nový wellness hotel v Jeseníku!

Regenhartova Villa s historickou duší opět ožívá

Chcete si užít naprostou pohodu v podhůří Jeseníků? Klid, relaxaci a odpočinek? Villa Regenhart může být tou správnou volbou pro Vás.

Město Jeseník se proslavilo především v 19. století díky vodoléčebným lázním Vincence Priessnitz, ale také díky textilní výrobě spojené s firmou Regenhart & Raymann. V roce 1899

se začala psát i historie jedné z nejkrásnějších vil v Jeseníku – Regenhartovy Villy – kterou nechal v letech 1898 až 1899 postavit jeden z bratrů, vlastníků textilní továrny, pan Ernst Regenhart jako své rodinné sídlo.

A nyní, díky svým novým majitelům, tato nádherná neobarokní vila po letech opět ožívá a představuje se jako čtyřhvězdičkový wellness & spa hotel se službami na té nejvyšší úrovni.

Navázat na téměř stovciletou tradici nebylo vůbec jednoduché, ale díky velmi citlivému přístupu architektů byla vila renovována s maximálním citem pro detail, s cílem zachovat původní architektonický ráz a historickou věrnost a vrátit jí tak její původní lesk a slávu. Samotná rekonstrukce hotelu byla dokončena

v květnu 2016. Svým hostům je plně k dispozici od června letošního roku.

Historická atmosféra je citlivě propojena s moderním, čtyřhvězdičkovým luxusem. Všechny pokoje a apartmány disponují vysokorychlostním wi-fi připojením, satelitní televizí, minibarem, telefonem a koupelnou vybavenou vanou či sprchou. Vybírat můžete z několika typů ubytování převážně apartmánového typu, každý pokoj je dokonce pojmenován po některém z členů Regenhartovy rodiny. K hotelu patří také venkovní terasa a rozlehlý park, stylová restaurace, lobby bar a pro Vaše hýčkání se pak otevírají netušené možnosti v našem wellness centru.

Zavřete oči a ponořte se do nirvány, která pohladí Vaše smysly. Prožijte chvíle harmonie

těla a duše v našem luxusním spa & wellness centru. Bohatá nabídka wellness služeb je tady pro Vás. Uvolnit se můžete během různých relaxačních rituálů a masáží. V intimní atmosféře se Vám budou odborně a s maximální péčí věnovat vyškolené terapeutky a masérky. Odbouřte stres a posilte imunitu v saunovém světě s parní, solní a finskou saunou, k dispozici je i ochlazovací a odpočinková zóna. Užít si můžete bazénový komplex s perličkovými lavicemi, vodopádem a masážními tryskami. Pro ty, kteří preferují spíše soukromí, bude tou správnou volbou privátní wellness, které Vám poskytnete diskrétní odpočinek s unikátní trojkombinací hydromasážní whirlpool vany, finské sauny a vyhřívaného vodního lůžka. Nerušeně můžete také relaxovat pod širým nebem ve venkovní vířivce.

Na srdce si samozřejmě klademe vysoký standard naší restaurace, která služby hotelu vhodně doplňuje. Naším hostům nabízíme příjemnou atmosféru ve stylovém prostředí, pravidelně obměňovaný výběr pokrmů moderní české gastronomie s důrazem na využití regionálních a sezónních surovin. Zatímco na podzim si u nás můžete vychutnat lahodnou zvěřinu, v létě Vás rádi pozveme ke grilu plnému ryb z horských řek. Největším labužníkům nabídneme několikachodová degustační menu, sestavená z těch nejvybranějších pokrmů.

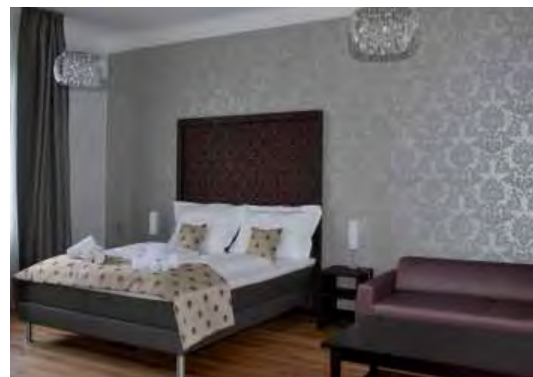
Na své si přijdou milovníci kávy, neboť se zde podává na zakázku připravená pražená káva té nejvyšší kvality. Hotel se může pochlubit dokonce vlastní značkou piva, kterým je polotmavý speciál téhož názvu, tedy Regenhart. V letním období přijde jistě vhod i posezení na terase s příjemným výhledem do přilehlého parku. Snažíme se, aby se každá Vaše návštěva proměnila v nezapomenutelný zážitek. Příprava kulinářských specialit je pro naše kuchaře prací i vášní zároveň.

Pro Vaše maximální pohodlí nabízíme kompletní concierge služby. Na přání pro Vás připravíme vše, co byste během Vašeho pobytu u nás mohli potřebovat. Ať se již jedná o rezervaci jízdenek, letenek, či jiných forem dopravy, tlumočnické služby, průvodcovské služby, hlídání a péče o děti, nebo jen vyčištění a vyžehlení prádla, náš personál je tu pro Vás. Získání služeb osobního asistenta nikdy nebylo jednodušší – naše hotelová recepce je zde k Vaším službám.

Pro turistické vyžití a výlety do blízkého okolí Vás čeká mnoho nádherných lokalit. Kromě blízkých Priesnitzových lázní a historického města Jeseník doporučujeme krásy bohaté přírody horského terénu, která nabízí mnoho k objevování nezávisle na ročním období. Mezi oblíbené letní cíle patří rozhledna na Pradědu, Biskupská hora, vodní elektrárna Dlouhé Stráně či Mechové jezírko na Rejvízu. Vaši touhu po adrenalinu může uspokojit adrenalin park v České Vsi nebo bobová dráha na Ramzové. V zimě se zase můžete těšit na bohaté možnosti místních ski areálů na Červenohorském sedle, projet se sněžnou rolbou, nebo si užít netradičních zážitků Snowbike kolovny. Mezi oblíbené celoroční cíle patří zámek Jánský Vrch, hrad Žulová a ruční papírna ve Velkých Losinách.

Samozřejmostí je možnost zprostředkování zapůjčení jízdního kola, lyží nebo snowboardu, dle aktuálního ročního období.

K výhodám hotelu zcela jistě patří snadná dostupnost. Nachází se přibližně 500 metrů od centra lázeňského města Jeseník a 10 minut chůze od autobusového nádraží. Na letišti v Ostravě dojedete autem za dvě hodiny, do Prahy pak přibližně za hodiny tři. Přijedete-li vlastním vozem, zcela jistě využijete bezplatného parkování přímo na hotelovém parkovišti.

Víme, že existuje spousta míst, kde lze strávit nezapomenutelné chvíle, ale pouze jedním z nich je Villa Regenhart.

Nádherná neobarokní vila s atmosférou starých dob, připravena splnit všechna Vaše přání ve velkém stylu.

Prožijte svoji dovolenou či víkend na kouzelném místě s perfektním servisem a špičkovými službami. ●

Nechte se hýčkat v rukou profesionálů. Již nyní se těšíme na Vaši návštěvu.

Villa Regenhart

Josefa Hory 673
790 01 Jeseník

Ing. Tibor Macík
ředitel hotelu

+420 588 886 640

recepce@villaregenhart.cz
obchod@villaregenhart.cz

www.villaregenhart.cz

VILLA REGENHART

Adresář advokátních kanceláří, které přispěly do sekce „z právní praxe“

Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák s.r.o.
Sokolská třída 60
120 00 Praha 2
Tel.: +420 224 941 946
Fax: +420 224 941 940
e-mail: advokati@akbsn.eu
www.akbsn.eu

Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.
Pardubice – Dražkovice 181
533 33 Pardubice
Tel.: +420 466 310 691
Fax: +420 466 310 691
e-mail: advokati@advokatijelinek.cz
www.advokatijelinek.cz

Advokátní kancelář JUDr. Evelyny Lojdové
Pafižská 67/11
110 00 Praha 1
Tel.: +420 228 226 371-4
e-mail: lojdova@aklojdova.cz

Advokátní kancelář Kříž a partneři s.r.o.
Rybná 9
110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 819 334
Fax: +420 224 819 343
e-mail: info@ak-kp.cz
www.ak-kp.cz

Advokátní kancelář Pokorný, Wagner & partneři, s.r.o.
Karoliny Světlé 301/8
110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 229 287-9
Fax: +420 224 229 290
e-mail: office@p-w.cz
www.p-w.cz

**Baker & McKenzie, s.r.o.,
advokátní kancelář**
Klimentská 46
110 02 Praha 1
Tel.: +420 236 045 001
Fax: +420 236 045 055
e-mail: Prague.info@bakerweb.com
www.bakermckenzie.com

BBH, advokátní kancelář, s.r.o.
Klimentská 1207/10
110 00 Praha 1
Tel.: +420 234 091 355
Fax: +420 234 091 366
e-mail: legal@bbh.cz
www.bbh.cz

Bělina & Partners advokátní kancelář s.r.o.
Pobřežní 370/4
186 00 Praha 8
Tel.: +420 226 287 000
Fax: +420 226 287 001
e-mail: recepcce@belinapartners.cz
www.belinapartners.cz

CÍSAŘ, ČEŠKA, SMUTNÝ s.r.o.
Hvězdova 1716/2b
140 78 Praha 4
Tel.: +420 224 827 884
Fax: +420 224 827 879
e-mail: ak@akccs.cz
www.akccs.cz

**Clifford Chance Prague LLP,
organizační složka**
Jungmannova Plaza
Jungmannova 24
110 00 Praha 1
Tel.: +420 222 555 222
Fax: +420 222 555 000
e-mail: Prague-office@cliffordchance.com
www.cliffordchance.com

DBK PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o.
V Parku 2323/14
148 00 Praha 4
Tel.: +420 244 912 463
Fax: +420 244 912 803
e-mail: ak@dbkp.cz
www.dbkp.cz

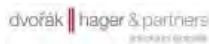
**Dentons Europe CS LLP,
organizační složka**
Platněnská 191/4
110 00 Praha 1
Tel.: +420 236 082 111
Fax: +420 236 082 999
e-mail: prague@dentons.com
www.dentons.com

**DOHNAL PERTOT SLANINA,
advokátní kancelář, v.o.s.**
Palackého 75/21
779 00 Olomouc
Tel.: +420 493 814 900
Fax: +420 493 814 899
e-mail: info@akdps.cz
www.akdps.cz

**DUNOVSKÁ & PARTNERS s.r.o.,
advokátní kancelář**

Palác Archa
Na Poříčí 24
110 00 Praha 1
Tel.: +420 221 774 000
e-mail: office@dunovska.cz
www.dunovska.cz

**Dvořák Hager & Partners,
advokátní kancelář, s.r.o.**

Oasis Florenc
Pobřežní 12
186 00 Praha 8
Tel.: +420 255 706 500
Fax: +420 255 706 550
e-mail: praha@dhplegal.com
www.dhplegal.com

GLATZOVA & Co.
Glatzová & Co., s.r.o.

Betlémský palác
Husova 5
110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 401 440
Fax: +420 224 248 701
e-mail: office@glatzova.com
www.glatzova.com

**Havel, Holásek & Partners s.r.o.,
advokátní kancelář**

Florentinum
Na Florenci 2116/15
110 00 Praha 1
Tel.: +420 255 000 111
Fax: +420 255 000 110
e-mail: office@havelholasek.cz
www.havelholasek.cz

HOLEC, ZUSKA & Partneri

Palác Anděl
Radlická 1c/3185
150 00 Praha 5
Tel.: +420 296 325 235
Fax: +420 296 325 240
e-mail: recepce@holec-advokati.cz
www.holec-advokati.cz

JANŠKA, MOKRÝ, OTEVŘEL & PARTNEŘI
advokátní kancelář
WWW.LAWYER.CZ

**Jansa, Mokrý, Otevřel & partneři s.r.o.,
advokátní kancelář**

Sokola Tůmy 743/16
709 00 Ostrava
Tel.: +420 596 112 233
Fax: +420 596 630 156
e-mail: lawyer@lawyer.cz
www.lawyer.cz

KŠD LEGAL advokátní kancelář s.r.o.

City Tower
Hvězdova 1716/2b
140 00 Praha 4
Tel.: +420 221 412 611
Fax: +420 222 254 030
e-mail: ksd.law@ksd.cz
www.ksd.cz

LP Legal, advokátní kancelář, s.r.o.

Žitná 1575/49
110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 240 760
e-mail: office@lplegal.cz
www.lplegal.cz

Mališ Nevrkla Legal, advokátní kancelář, s. r. o.

Longin Business Center
Na Rybníčku 1329/5
120 00 Praha 2
Tel.: +420 296 368 350
Fax: +420 296 368 351
e-mail: law.office@mn-legal.eu
www.mn-legal.eu

MORENO VLK & ASOCIADOS

advokátní kancelář
Sokolovská 32/22
186 00 Praha 8
Tel.: +420 224 818 736
Fax: +420 224 818 736
e-mail: praha@moreno-vlk.eu
www.moreno-vlk.eu

MSB Legal, v.o.s.

Bucharova 1314/8
158 00 Praha 13
Tel.: +420 251 566 005
Fax: +420 251 566 006
e-mail: praha@msblegal.cz
www.msblegal.cz

MT Legal s.r.o., advokátní kancelář

Karolíny Světlé 25
110 00 Praha 1
Tel.: +420 222 866 555
Fax: +420 222 866 546
e-mail: info@mt-legal.com
www.mt-legal.com

**PETERKA & PARTNERS
advokátní kancelář s.r.o.**

Karlovo náměstí 671/24
110 00 Praha 1
Tel.: +420 246 085 300
Fax: +420 246 085 370
e-mail: office@peterkapartners.cz
www.peterkapartners.cz

Plavec & Partners, advokátní kancelář s.r.o.

Na Zábřadlí 205/1
110 00 Praha 1
Tel.: +420 212 242 397
Fax: +420 234 697 977
e-mail: ak@ppak.cz
www.ppak.cz

PPS advokáti s.r.o.

Velké náměstí 135/19
500 02 Hradec Králové
Tel.: +420 495 512 831-2
Fax: +420 495 512 838
e-mail: pps@ppsadvokati.cz
www.ppsadvokati.cz

PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář

Jáchymova 26/2
110 00 Praha 1
Tel.: +420 221 430 111
Fax: +420 224 235 450
e-mail: prague@prkpartners.com
www.prkpartners.com

Rada & Partner advokátní kancelář, s.r.o.

Truhlářská 1108/3
110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 810 090
e-mail: irada@radapartner.cz
www.radapartner.cz

ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.

GEMINI Center
Na Pankráci 1683/127
140 00 Praha 4
Tel.: +420 224 216 212
Fax: +420 224 215 823
e-mail: praha@rowanlegal.com
www.rowanlegal.com

Rödl & Partner, advokáti, v.o.s.

Platněnská 2
110 00 Praha 1
Tel.: +420 236 163 111
Fax: +420 236 163 799
e-mail: prag @ roedl.cz
www.roedl.com

RANDA HAVEL ■ LEGAL

**ŘANDA HAVEL LEGAL
advokátní kancelář s.r.o.**

Truhlářská 1104/13
110 00 Praha 1
Tel.: +420 222 537 500-1
Fax: +420 222 537 510
e-mail: office.prague@randalegal.com
www.randalegal.com

**SEIFERT A PARTNEŘI
advokátní kancelář, s.r.o.**

Florentinum
Na Florenci 2116/15
110 00 Praha 1
Tel.: +420 603 194 424
e-mail: office@akseifert.cz
www.akseifert.cz

TaylorWessing e|n|w|c advokáti v.o.s.

U Prašné brány 1078/1
110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 819 216
e-mail: prag@taylorwessing.com
www.taylorwessing.com

**TOMAN, DEVÁTÝ & PARTNEŘI
advokátní kancelář, s.r.o.**

Trojanova 12
120 00 Praha 2
Tel.: +420 224 918 490
Fax: +420 224 920 468
e-mail: ak@iustitia.cz
www.iustitia.cz

Vejmelka & Wunsch, s.r.o.

Italská 27
120 00 Praha 2
Tel.: +420 222 253 050
e-mail: prague@vejwun.cz
www.vejwun.cz

**VEPŘEK CASKA VLACHOVÁ
advokátní kancelář s.r.o.**

Husova 242/9
110 00 Praha 1
Tel.: +420 222 220 775
Fax: +420 222 220 804
e-mail: info@vcv.cz
www.vcv.cz

**WOLF THEISS Rechtsanwälte GmbH & CO KG,
organizační složka**

Pobřežní 394/12
186 00 Praha 8
Tel.: +420 234 765 111
Fax: +420 234 765 110
e-mail: praha@wolftheiss.com
www.wolftheiss.com

Rödl & Partner

25

1991
2016

Rosteme společně
> 25 let v České republice

Praha | Brno
www.roedl.com/cz

advokátní kancelář

NEJLEPŠÍ DOSÁHNOU NA VRCHOL.
VÝJIMEČNÍ SE NA NĚM UDRŽÍ.

Dlouhodobě obstát v konkurenci těch nejlepších vyžaduje neustálý vývoj a pružné reagování na nové výzvy.

Každý den se vyvíjíme, abyste u nás našli jistoty, které oceňujete – spolehlivost, kvalitu a váš zájem vždy na prvním místě.

CHAMBERS
EUROPE
AWARDS
for Excellence
2013
WINNER

CHAMBERS
EUROPE
AWARDS
for Excellence
2014
WINNER

Member
LexMundi
World Ready

www.prkpartners.com
Praha | Bratislava | Ostrava

Blázek®

WWW.BLAZEK.CZ

130! years of innovation

Mercedes-Benz GLC kupé 220 d 4MATIC, kombinovaná spotřeba 5,0–5,4 l/100 km, kombinované emise CO₂ 131–143 g/km. Hodnoty emisí CO₂ byly naměřeny a jsou uváděny v souladu se směrnicí 1999/94/ES. Údaje se nevztahují na konkrétní vozidlo a nejsou součástí nabídky, slouží pouze pro porovnání s jednotlivými typy vozidel. Foto je pouze ilustrativní.

Nové GLC kupé V každém terénu jako doma

Servis na 6 let nebo 125 000 km zdarma.

www.mercedes-benz.cz

Mercedes-Benz

The best or nothing.

